

Godišnji izveštaj
Energoprojekt Holding a.d.
za 2013. godinu

U skladu sa članom 50. i 51. Zakona o tržištu kapitala ("Službeni glasnik RS" broj 31/2011) i članom 3. Pravilnika o sadržini, formi i načinu objavljivanja godišnjih, polugodišnjih i kvartalnih izveštaja javnih društava ("Službeni glasnik RS" broj 14/2012), **Energoprojekt Holding a.d. iz Beograda, MB: 07023014 objavljuje:**

GODIŠNJI IZVEŠTAJ ZA 2013. GODINU

S A D R Ž A J

1. FINANSIJSKI IZVEŠTAJI ENERGOPROJEKT HOLDING A.D. ZA 2013. GODINU

(Bilans stanja, Bilans uspeha, Izveštaj o tokovima gotovine, Izveštaj o promenama na kapitalu, Statistički aneks, Napomene uz finansijske izveštaje)

2. IZVEŠTAJ O REVIZIJI (u celini)

3. GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

(Napomena: Godišnji izveštaj o poslovanju i konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju prikazani su kao jedan izveštaj i sadrže informacije od značaja za ekonomsku celinu)

4. IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE IZVEŠTAJA

5. ODLUKA NADLEŽNOG ORGANA DRUŠTVA O USVAJANJU GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA* (Napomena)

6. ODLUKA O RASPODELI DOBITI ILI POKRIĆU GUBITKA* (Napomena)

1. FINANSIJSKI IZVEŠTAJI ENERGOPROJEKT HOLDING A.D. ZA 2013.
(Bilans stanja, Bilans uspeha, Izveštaj o tokovima gotovine, Izveštaj o promenama na kapitalu, Statistički aneks, Napomene uz finansijske izveštaje)
-

Popunjavanje pravno lice - preduzetnik					
07023014 Maticni broj	[] [] [] [] [] [] [] [] [] [] [] [] Sifra delatnosti	100001513 PIB			
Popunjavanje Agencija za privredne registre					
750 1 2 3	[] 19	[] [] [] [] [] [] [] [] [] [] 20 21 22 23 24 25 26			
Vrsta posla					

Naziv :Energoprojekt Holding a.d.

Sediste : Novi Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12

BILANS STANJA

7005023040968

na dan 31.12.2013. godine

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, račun	P O Z I C I J A	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	AKTIVA				
	A. STALNA IMOVINA (002+003+004+005+009)	001		7474258	7373270
00	I. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	002			
012	II. GOODWILL	003			
01 bez 012	III. NEMATERIJALNA ULAGANJA	004	10.1.	9447	9416
	IV. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOSKA SREDSTVA (006+007+008)	005		1200049	1190309
020, 022, 023, 026, 027(deo), 028 (deo), 029	1. Nekretnine, postrojenja i oprema	006	10.2.	596332	587697
024, 027(deo), 028 (deo)	2. Investicione nekretnine	007	10.3.	603717	602612
021, 025, 027(deo), 028(deo)	3. Bioloska sredstva	008			
	V. DUGOROCNI FINANSIJSKI PLASMANI (010+011)	009		6264762	6173545
030 do 032, 039 (deo)	1. Ucesca u kapitalu	010	10.4.	5511669	5377018
033 do 038, 039 (deo) minus 037	2. Ostali dugorocni finansijski plasmani	011	10.4.	753093	796527
	B. OBRтна IMOVINA (013+014+015)	012		1231608	1179044
10 do 13, 15	I. ZALIHE	013	10.5.	58255	99508
14	II. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	014			
	III. KRATKOROCNA POTRAZIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (016+017+018+019+020)	015		1173353	1079536
20, 21 i 22, osim 223	1. Potrazivanja	016	10.6.	417894	272450
223	2. Potrazivanja za vise placen porez na dobitak	017	10.6.	19283	0
23 minus 237	3. Kratkoročni finansijski plasmani	018	10.7.	407690	420314
24	4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	019	10.8.	151476	333972

Grupa racuna, racun	P O Z I C I J A	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
27 i 28 osim 288	5. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgranicenja	020	10.9.	177010	52800
288	V. ODLOZENA PORESKA SREDSTVA	021			
	G. POSLOVNA IMOVINA (001+012 +021)	022		8705866	8552314
29	D. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	023			
	DJ. UKUPNA AKTIVA (022+023)	024		8705866	8552314
88	E. VANBILANSNA AKTIVA	025	10.23.	13776322	8760429
	PASIVA				
	A.KAPITAL (102+103+104+105+106-107+108-109-110)	101		8054188	7665770
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102	10.11.	5602137	5095322
31	II. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	103			
32	III. REZERVE	104	10.12.	1735366	1735366
330 i 331	IV. REVALORIZACIONE REZERVE	105	10.13.	52910	43080
332	V. NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	106	10.13.	0	8134
333	VI. NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	107	10.13.	21136	5860
34	VII. NERASPOREDJENI DOBITAK	108	10.14.	684911	789728
35	VIII. GUBITAK	109			
037 i 237	IX. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE	110			
	B. DUGOROCNA REZERVISANJA I OBAVEZE (112+113+116)	111		629536	867886
40	I. DUGOROCNA REZERVISANJA	112	10.15.	265055	265017
41	II. DUGOROCNE OBAVEZE (114+115)	113		16667	194624
414, 415	1. Dugorocni krediti	114	10.16.	16667	194624
41 bez 414 i 415	2. Ostale dugorocne obaveze	115			
	III. KRATKOROCNE OBAVEZE (117+118+119+120+121+122)	116		347814	408245
42, osim 427	1. Kratkoročne finansijske obaveze	117	10.17.	229798	295035
427	2. Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja	118			
43 i 44	3. Obaveze iz poslovanja	119	10.18.	82986	61331
45 i 46	4. Ostale kratkorocne obaveze	120	10.19.	28203	39045
47, 48 osim 481 i 49 osim 498	5. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgranicenja	121	10.20.	6827	4321
481	6. Obaveze po osnovu poreza na dobitak	122		0	8513

Grupa računa, račun	P O Z I C I J A	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
498	V. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	123	No.21.	22142	18658
	G. UKUPNA PASIVA (101+111 +123)	124		8705866	8552314
89	D. VANBILANSNA PASIVA	125	No.23.	13776322	8760429

u Beogradu dana 31.12.2013. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

SD Zorica

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

Popunjavanje pravno lice - preduzetnik					
07023014 Matični broj	[] [] [] [] [] [] Sifra delatnosti	100001513 PIB			
Popunjavanje Agencija za privredne registre					
750 1 2 3	[] 19	[] [] [] [] [] [] [] 20 21 22 23 24 25 26			
Vrsta posla					

Naziv :Energoprojekt Holding a.d.

Sediste : Novi Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12

BILANS USPEHA

7005023040975

u period 01.01.2013 do 31.12.2013

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	P O Z I C I J A	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	A. PRIHODI I RASHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA				
	I. POSLOVNI PRIHODI (202+203+204-205+206)	201		551185	476714
60 i 61	1. Prihodi od prodaje	202	9.1.	516359	451099
62	2. Prihodi od aktiviranja ucinaka i robe	203	9.2.	495	482
630	3. Povecanje vrednosti zaliha ucinaka	204			
631	4. Smanjenje vrednosti zaliha ucinaka	205			
64 i 65	5. Ostali poslovni prihodi	206	9.3.	34331	25133
	II. POSLOVNI RASHODI (208 DO 212)	207		475204	423681
50	1. Nabavna vrednost prodane robe	208			
51	2. Troškovi materijala	209	9.4.	26320	23429
52	3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali licni rashodi	210	9.5.	186104	194170
54	4. Troškovi amortizacije i rezervisanja	211	9.6.; 9.7.	10949	13458
53 i 55	5. Ostali poslovni rashodi	212	9.8.; 9.9.	251831	192624
	III. POSLOVNI DOBITAK (201-207)	213		75981	53033
	IV. POSLOVNI GUBITAK (207-201)	214			
66	V. FINANSIJSKI PRIHODI	215	9.10.	364531	567842
56	VI. FINANSIJSKI RASHODI	216	9.11.	21196	62957
67 i 68	VII. OSTALI PRIHODI	217	9.12.	22879	2421
57 i 58	VIII. OSTALI RASHODI	218	9.13.	21294	17654
	IX. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (213-214+ 215-216+217-218)	219		420901	542685
	X. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (214-213- 215+216-217+218)	220			
69 - 59	XI. NETO DOBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	221			
59 - 69	XII. NETO GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	222	9.13.	657	941

Grupa racuna, racun	P O Z I C I J A	AOP	Napomena broj	Z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	B. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA (219-220+221-222)	223	9.14	420244	541744
	V. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA (220-219+222-221)	224			
	G. POREZ NA DOBITAK				
721	1. Poreski rashod perioda	225	9.15.	19602	27823
722	2. Odloženi poreski rashodi perioda	226	9.15.	1554	9065
722	3. Odloženi poreski prihodi perioda	227			
723	D. Isplacena licna primanja poslodavcu	228			
	Dj. NETO DOBITAK (223- 224- 225- 226+ 227- 228)	229	9.15.	399088	504856
	E. NETO GUBITAK (224- 223+ 225+ 226- 227 + 228)	230			
	Ä...Ä": NETO DOBITAK KOJI PRIPADA MANJINSKIM ULAGACIMA	231			
	Z. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATICNOG PRAVNOG LICA	232			
	I. ZARADA PO AKCIJI				
	1. Osnovna zarada po akciji	233			
	2. Umanjenja (razvodnjena) zarada po akciji	234			

u Bespravdu dana 31.12.2018. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

SD Zuolov

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

Popunjavanje pravno lice - preduzetnik		
07023014 Matični broj	Sifra delatnosti	100001513 PIB
Popunjavanje Agencija za privredne registre		
750 1 2 3	19	20 21 22 23 24 25 26
Vrsta posla		

Naziv :Energoprojekt Holding a.d.

Sediste : Novi Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12

IZVESTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

7005023040982

u periodu od 01.01.2013. do 31.12.2013. godine

- u hiljadama dinara

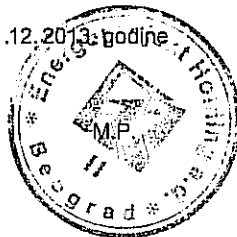
P O Z I C I J A	AOP	I z n o s	
		Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	301	474068	859539
1. Prodaja i primljeni avansi	302	462457	858729
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	303	3	0
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	304	11608	810
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	305	630325	532210
1. Isplate dobavljačima i dati avansi	306	304601	263980
2. Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	307	195740	181392
3. Placene kamate	308	6447	3958
4. Porez na dobitak	309	47109	16024
5. Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	310	76428	66856
III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	311	0	327329
IV. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (II -I)	312	156257	0
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	313	392324	1188689
1. Prodaja akcija i udela (neto prilivi)	314	7276	0
2. Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	315		
3. Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	316	96310	864337
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	317	10135	69163
5. Primljene dividende	318	278603	255189
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	319	164217	1417178
1. Kupovina akcija i udela (neto odlivi)	320	159167	0
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	321	5050	1417178
3. Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	322		
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (I - II)	323	228107	0
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (II - I)	324	0	228489

POZICIJA	AOP	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 3)	325		
1. Uvecanje osnovnog kapitala	326		
2. Dugorocni i kratkorocni krediti (neto prilivi)	327		
3. Ostale dugorocne i kratkorocne obaveze	328		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	329	253066	9975
1. Otkup sopstvenih akcija i udela	330		
2. Dugorocni i kratkorocni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	331	252863	6447
3. Finansijski lizing	332	171	3159
4. Isplacene dividende	333	32	369
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (I - II)	334		
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (II - I)	335	253066	9975
G. SVEGA PRILIVI GOTOVINE (301+313+325)	336	866392	2048228
D. SVEGA ODLIVI GOTOVINE (305+319+329)	337	1047608	1959363
Dj. NETO PRILIVI GOTOVINE (336-337)	338	0	88865
E. NETO ODLIV GOTOVINE (337-336)	339	181216	0
Ä...Ä". GOTOVINA NA POCETKU OBRACUNSKOG PERIODA	340	333972	239998
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	341	0	5109
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	342	1280	0
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRACUNSKOG PERIODA (338-339+340+341-342)	343	151476	333972

U Beogradu dana 31.12.2013. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Zrđan I

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

Popunjavanje pravno lice - preduzetnik		
07023014 Maticni broj	[] [] [] [] [] [] [] [] Sifra delatnosti	100001513 PIB
Popunjavanje Agencija za privredne registre		
750 1 2 3	[] 19	[] [] [] [] [] [] [] [] 20 21 22 23 24 25 26
Vrsta posla		

Naziv :Energoprojekt Holding a.d.

Sediste : Novi Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12

IZVESTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

7005023041002

u periodu od 01.01.2013. do 31.12.2013. godine

- u hiljadama dinara

Red. br.	O P I S	AOP	Osnovni kapital (grupa 30 bez 309)	AOP	Ostali kapital (racun 309)	AOP	Neuplaceni upisani kapital (grupa 31)	AOP	Emisiona premijsa (racun 320)
			2		3		4		5
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	401	4828583	414	27178	427		440	1600485
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanja	402		415		428		441	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	403		416		429		442	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	404	4828583	417	27178	430		443	1600485
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	405	239561	418		431		444	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	406		419		432		445	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	407	5068144	420	27178	433		446	1600485
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	408		421		434		447	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	409		422		435		448	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	410	5068144	423	27178	436		449	1600485
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	411	506815	424		437		450	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	412		425		438		451	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	413	5574959	426	27178	439		452	1600485

Red. br.	O.P.I.S.	AOP	Rezerve (racun 321, 322)	AOP	Revalorizacione rezerve (racuni 330 i 331)	AOP	Nerealizovani dobiti po osnovu hartija od vrednosti (racun 332)	AOP	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti (racun 333)
	1		6		7		8		9
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	453	134881	466	43080	479	9875	492	3170
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	454		467		480		493	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	455		468		481		494	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	456	134881	469	43080	482	9875	495	3170
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	457		470		483	1215	496	2690
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	458		471		484	2956	497	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	459	134881	472	43080	485	8134	498	5860
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	460		473		486		499	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	461		474		487		500	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	462	134881	475	43080	488	8134	501	5860
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	463		476	14380	489		502	15276
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	464		477	4550	490	8134	503	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	465	134881	478	52910	491		504	21136

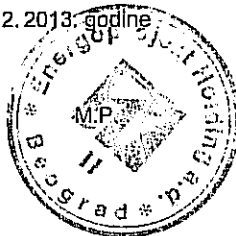
Red. br.	O P I S	AOP	Nerasporedjeni dobitak (grupa 34)	AOP	Gubitak do visine kapitala (grupa 35)	AOP	Otkupljene sopstvene akcije i udelj (racun 037,237)	AOP	Ukupno (kol.2+3+4+5+6+7+8-9+10-11-12)
	1		10		11		12		13
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	505	526307	518		531		544	7167219
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	506		519		532		545	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	507		520		533		546	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	508	526307	521		534		547	7167219
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	509	782481	522		535		548	1020567
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	510	519060	523		536		549	522016
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	511	789728	524		537		550	7665770
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	512		525		538		551	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	513		526		539		552	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	514	789728	527		540		553	7665770
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	515	401998	528		541		554	907917
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	516	506815	529		542		555	519499
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	517	684911	530		543		556	8054188

Red. br.	O.P.I.S	AOP	Gubitak iznad visine kapitala (grupa 29)
1			14
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	557	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	558	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	559	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	560	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	561	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	562	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	563	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	564	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	565	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	566	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	567	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	568	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	569	

u Bеоградu

dana 31.12.2013. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik		
07023014 Maticni broj		100001513 PIB
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3		19 20 21 22 23 24 25 26
Vrsta posla		

Naziv :Energoprojekt Holding a.d.

Sediste : Novi Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12

STATISTICKI ANEKS

7005023040999

za 2013. godinu

I OPSTI PODACI O PRAVNOM LICU ODNOSNO PREDUZETNIKU

O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Broj meseci poslovanja (oznaka od 1 do 12)	601	12	12
2. Oznaka za velicinu (oznaka od 1 do 4)	602	3	3
3. Oznaka za vlasnistvo (oznaka od 1 do 5)	603	2	2
4. Broj stranih (pravnih ili fizickih) lica koja imaju ucesce u kapitalu	604		
5. Prosecan broj zaposlenih na osnovu stanja krajem svakog meseca (ceo broj)	605	72	70

II BRUTO PROMENE NEMATERIJALNIH ULAGANJA I NEKRETNINA, POSTROJENJA, OPREME I BIOLOSKIH SREDSTAVA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Bruto	Ispravka vrednosti	Neto (kol. 4-5)
1	2	3	4	5	6
01	1. Nematerijalna ulaganja				
	1.1. Stanje na pocetku godine	606	11163	1747	9416
	1.2. Povecanja (nabavke) u toku godine	607	320	XXXXXXXXXXXX	320
	1.3. Smanjenja u toku godine	608	0	XXXXXXXXXXXX	289
	1.4. Revalorizacija	609		XXXXXXXXXXXX	
	1.5. Stanje na kraju godine (606+607-608+609)	610	11483	2036	9447
02	2. Nekretnine, postrojenja, oprema i bioloska sredstva				
	2.1. Stanje na pocetku godine	611	1659569	469260	1190309
	2.2. Povecanja (nabavke) u toku godine	612	3869	XXXXXXXXXXXX	3869
	2.3. Smanjenja u toku godine	613	3998	XXXXXXXXXXXX	3998
	2.4. Revalorizacija	614	1452	XXXXXXXXXXXX	9869
	2.5. Stanje na kraju godine (611+612-613+614)	615	1660892	460843	1200049

III STRUKTURA ZALIHA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
10	1. Zalihe materijala	616		
11	2. Nedovrsena proizvodnja	617		
12	3. Gotovi proizvodi	618		
13	4. Roba	619		
14	5. Stalna sredstva namenjena prodaji	620		
15	6. Dati avansi	621	58255	99508
	7. SVEGA (616+617+618+619+620+621=013+014)	622	58255	99508

IV STRUKTURA OSNOVNOG KAPITALA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
300	1. Akcijski kapital	623	5574959	5068144
	u tome : strani kapital	624		
301	2. Udell drustva sa ogranicenom odgovornoscu	625		
	u tome : strani kapital	626		
302	3. Ulozi clanova ortackog i komanditnog drustva	627		
	u tome : strani kapital	628		
303	4. Drzavni kapital	629		
304	5. Društveni kapital	630		
305	6. Zadružni udell	631		
309	7. Ostali osnovni kapital	632	27178	27178
30	SVEGA (623+625+627+629+630+631+632=102)	633	5602137	5095322

V STRUKTURA AKCIJSKOG KAPITALA

- broj akcija kao ceo broj
- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	1. Obicne akcije			
	1.1. Broj obicnih akcija	634	10931292	9937538
deo 300	1.2. Nominalna vrednost obicnih akcija - ukupno	635	5574959	5068144
	2. Prioritetne akcije			
	2.1. Broj prioritetnih akcija	636		
deo 300	2.2. Nominalna vrednost prioritetnih akcija - ukupno	637		
300	3. SVEGA - nominalna vrednost akcija (635+637=623)	638	5574959	5068144

VI POTRAZIVANJE I OBAVEZE

- Iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
20	1. Potrazivanja po osnovu prodaje (stanje na kraju godine 639 <= 016)	639	312726	236979
43	2. Obaveze iz poslovanja (stanje na kraju godine 640 <= 119)	640	82855	60995
deo 228	3. Potrazivanja u toku godine od drustava za osiguranje za naknadu stete (dugovni promet bez pocetnog stanja)	641		
27	4. Porez na dodatu vrednost - prethodni porez (godisnji iznos po poreskim prijavama)	642	22028	27969
43	5. Obaveze iz poslovanja (potrazni promet bez pocetnog stanja)	643	525434	1615076
450	6. Obaveze za neto zarade i naknade zarada (potrazni promet bez pocetnog stanja)	644	104210	111833
451	7. Obaveze za porez na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potrazni promet bez pocetnog stanja)	645	14126	17084
452	8. Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potrazni promet bez pocetnog stanja)	646	22979	19966
461, 462 i 723	9. Obaveze za dividende, ucesce u dobitku i licna primanja poslodavca (potrazni promet bez pocetnog stanja)	647	0	1829
465	10. Obaveze prema fizickim licima za naknade po ugovorima (potrazni promet bez pocetnog stanja)	648	4222	2300
47	11. Obaveze za PDV (godisnji iznos po poreskim prijavama)	649	87972	82779
	12. Kontrolni zbir (od 639 do 649)	650	1176552	2176810

VII DRUGI TROSKOVI I RASHODI

- Iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
513	1. Troškovi goriva i energije	651	20440	17053
520	2. Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	652	141315	148872
521	3. Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	653	21368	19966
522, 523, 524 i 525	4. Troškovi naknada fizickim licima (bruto) po osnovu ugovora	654	6520	3508
526	5. Troškovi naknada clanovima upravnog i nadzornog odbora (bruto)	655	9074	12601
529	6. Ostali licni rashodi i naknade	656	7827	9223
53	7. Troškovi proizvodnih usluga	657	190551	104494
533, deo 540 i deo 525	8. Troškovi zakupnina	658	531	866
deo 533, deo 540 i deo 525	9. Troškovi zakupnina zemljišta	659		
536, 537	10. Troškovi istraživanja i razvoja	660		
540	11. Troškovi amortizacije	661	10245	10841
552	12. Troškovi premija osiguranja	662	913	770
553	13. Troškovi platnog prometa	663	845	4873

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
554	14. Troškovi članarina	664	1314	1245
555	15. Troškovi poreza	665	11284	10157
556	16. Troškovi doprinosa	666		
562	17. Rashodi kamata	667	14634	19383
deo 560, deo 561 i 562	18. Rashodi kamata i deo finansijskih rashoda	668	14634	19383
deo 560, deo 561 i deo 562	19. Rashodi kamata po kreditima od banaka i dfo	669	3494	4229
deo 579	20. Rashodi za humanitarne, kulturne, zdravstvene, obrazovne, naučne i verske namene, za zaslugu čovekove sredine i za sportske namene	670	2772	139
	21. Kontrolni zbir (od 651 do 670)	671	457761	387603

VIII DRUGI PRIHODI

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
60	1. Prihodi od prodaje robe	672		
640	2. Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povraćaja poreskih dazbina	673		
641	3. Prihodi po osnovu uslovljenih donacija	674		
deo 650	4. Prihodi od zakupnina za zemljište	675		
651	5. Prihodi od članarina	676		
deo 660, deo 661, 662	6. Prihodi od kamata	677	55042	98220
deo 660, deo 661 i deo 662	7. Prihodi od kamata po racunima i depozitima u bankama i ostalim finansijskim organizacijama	678	9109	8734
deo 660, deo 661 i deo 669	8. Prihodi na osnovu dividendi i ucesca u dobitku	679	281189	257234
	9. Kontrolni zbir (672 do 679)	680	345340	364188

IX OSTALI PODACI

- iznosi u hiljadama dinara

O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Obaveze za akcize (prema godisnjem obracunu akciza)	681		
2. Obracunate carine i druge uvozne dazbine (ukupan godisnji iznos prema obracunu)	682		
3. Kapitalne subvencije i druga drzavna dodeljivanja za izgradnju i nabavku osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	683		
4. Drzavna dodeljivanja za premije, regres i pokrice tekucih troskova poslovanja	684		
5. Ostala drzavna dodeljivanja	685		
6. Primljene donacije iz inostranstva i druga bespovratna sredstva u novcu ili naturi od inostranih pravnih i fizickih lica	686		
7. Licna primanja preduzetnika iz neto dobitka (popunjavaju samo preduzetnici)	687		
8. Kontrolni zbir (od 681 do 687)	688		

X RAZGRANIČENI NEGATIVNI NETO EFEKTI UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE I KURSNIH RAZLIKA

- iznosi u hiljadama dinara

OPIS	AOP	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Početno stanje razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	689		
2. Razgraničeni neto efekat ugovorene valutne klauzule	690		
3. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	691		
4. Preostali iznos razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule (red. br. 1 + red. br. 2 - red. br. 3)	692		
5. Početno stanje razgraničenog neto efekta kursnih razlika	693		
6. Razgraničeni neto efekat kursnih razlika	694		
7. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta kursnih razlika	695		
8. Preostali iznos razgraničenog neto efekta kursnih razlika (red.br. 5 + red.br. 6 - red.br. 7)	696		

XI RAZGRANIČENI POZITIVNI NETO EFEKTI UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE I KURSNIH RAZLIKA

- iznosi u hiljadama dinara

OPIS	AOP	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Početno stanje razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	697		
2. Razgraničeni neto efekat ugovorene valutne klauzule	698		
3. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	699		
4. Preostali iznos razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule (red. br. 1 + red. br. 2 - red. br. 3)	700		
5. Početno stanje razgraničenog neto efekta kursnih razlika	701		
6. Razgraničeni neto efekat kursnih razlika	702		
7. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta kursnih razlika	703		
8. Preostali iznos razgraničenog neto efekta kursnih razlika (red.br. 5 + red.br. 6 - red.br. 7)	704		

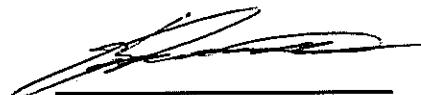
U Bеоградu dana 31.12.2013. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA 2013. GODINU**

Beograd, 2014. godine

SADRŽAJ

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU	5
2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA.....	7
3. VLASNIČKA STRUKTURA.....	7
4. OSNOV ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA.....	8
5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA	10
6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA	11
7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA	12
7.1. Procenjivanje.....	13
7.2. Efekti kurseva stranih valuta.....	13
7.3. Prihodi	14
7.4. Rashodi.....	15
7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja.....	16
7.6. Porez na dobitak.....	16
7.7. Nematerijalna ulaganja	17
7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema	18
7.9. Finansijski lizing	19
7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme.....	20
7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme.....	20
7.12. Investicione nekretnine	21
7.13. Zalihe.....	22
7.14. Stalna sredstva namenjena prodaji	23
7.15. Finansijski instrumenti	24
7.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	26
7.17. Kratkoročna potraživanja	26
7.18. Finansijski plasmani.....	28
7.19. Obaveze.....	28
7.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina	29
7.21. Naknade zaposlenima	30

8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU	32
8.1. Kreditni rizik	33
8.2. Tržišni rizik	35
8.3. Rizik likvidnosti	38
8.4. Upravljanje rizikom kapitala.....	39
9. BILANS USPEHA.....	41
9.1. Prihodi od prodaje	41
9.2. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	42
9.3. Ostali poslovni prihodi.....	42
9.4. Troškovi materijala	43
9.5. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	44
9.6. Troškovi amortizacije	44
9.7. Troškovi rezervisanja	44
9.8. Troškovi proizvodnih usluga	45
9.9. Nematerijalni troškovi.....	46
9.10. Finansijski prihodi.....	47
9.11. Finansijski rashodi	48
9.12. Ostali prihodi.....	49
9.13. Ostali rashodi i neto gubitak poslovanja koje se obustavlja	50
9.14. Dobitak pre oporezivanja	51
9.15. Porez na dobitak i neto dobitak.....	52
9.16. Zarada po akciji.....	52
10. BILANS STANJA	53
10.1. Nematerijalna ulaganja	53
10.2. Nekretnine, postrojenja i oprema	54
10.3. Investicione nekretnine	55
10.4. Dugoročni finansijski plasmani	56
10.5. Zalihe i dati avansi	58
10.6. Kratkoročna potraživanja.....	58
10.7. Kratkoročni finansijski plasmani	59
10.8. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	61
10.9. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja	61
10.10. Promene na kapitalu	62
10.11. Osnovni kapital	63
10.12. Rezerve.....	65
10.13. Revalorizacione rezerve, nerealizovani dobiti i gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	65
10.14. Neraspoređeni dobitak	66
10.15. Dugoročna rezervisanja.....	66
10.16. Dugoročni krediti	69

10.17. Kratkoročne finansijske obaveze	70
10.18. Obaveze iz poslovanja	72
10.19. Ostale kratkoročne obaveze	72
10.20. Obaveze po osnovu PDV, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja	73
10.21. Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva.....	73
10.22. Usaglašavanje potraživanja i obaveza.....	74
10.23. Vanbilansna aktiva i vanbilansna pasiva	75
11. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA	76
12. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA.....	76
13. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA	78
14. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA	81

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Energoprojekt Holding a.d., Beograd (u daljem tekstu: Društvo) je akcionarsko društvo za holding poslovanje u mešovitoj svojini.

Društvo se uskladilo sa Zakonom o privrednim društvima („Sl.glasnik RS“ br. 36/2011 i br.99/2012) donošenjem Odluke o usklađivanju Osnivačkog akta sa Zakonom o privrednim društvima na Skupštini akcionara održanoj 16.03.2012. godine i Statuta Društva na Skupštini akcionara održanoj dana 12.01.2012. godine.

U postupku usklađivanja sa novim Zakonom o privrednim društvima došlo je do promene podataka Energoprojekt Holding a.d. koji se upisuju u registar Agencije za privredne registre, tako što je Rešenjem Agencije za privredne registre BD 49189/2012 od 18.04.2012. godine izvršena registracija Osnivačkog akta i Statuta Društva, kao i upis novih organa Društva, članova Izvršnog odbora i upis predsednika i članova Nadzornog odbora.

Usvajanjem i registracijom Odluke o usklađivanju osnivačkog akta Energoprojekt Holding a.d. i Statuta Društva donetih u skladu sa odredbama novog Zakona o privrednim društvima prestali su da važe Odluka o usklađivanju sa Zakonom o privrednim društvima i Statut Društva iz 2006. godine.

Društvo je registrovano i prevedeno u Registar Agencije za privredne registre, Rešenjem BD 8020/2005 od 20.05.2005. godine, iz sudskog registra Trgovinskog suda u Beogradu, sa prethodnom registracijom na registarskom ulošku br. 1-2511-00.

Rešenjem Trgovinskog suda u Beogradu VIII Fi 8390/99 od 30.06.2000. godine, Društvo se uskladilo sa Zakonom o preduzećima („Sl. list SRJ“ br. 29/96), Zakonom o klasifikaciji delatnosti („Sl. list SRJ“ br. 31/96) u pogledu naziva, delatnosti, osnovnog kapitala i organa, promenilo naziv u Energoprojekt Holding akcionarsko društvo za holding poslovanje iz Energoprojekt Holding deoničko društvo u mešovitoj svojini za osnivanje, finansiranje i upravljanje drugim preduzećima, do tada registrovano Rešenjem istog suda Rešenjem FI 5843/91 od 13.06.1991. godine.

Pravni prethodnik Energoprojekt Holding deoničkog društva u mešovitoj svojini je Energoprojekt Holding Korporacija, upisana u Registar Okružnog privrednog suda u Beogradu, Rešenjem Fi 423 od 12.01.1990. godine, organizovana po prethodnom Zakonu o preduzećima („Sl.list SFRJ“ br. 77/88, 40/89, 46/90 i 60/91) usvajanjem Samoupravnog sporazuma o promenama u organizovanju dotadašnje Složene organizacije udruženog rada Energoprojekt i udruženih Radnih organizacija, na referendumu održanom dana 08.12.1989. godine.

Opšti podaci o Društvu

<i>Sedište</i>	Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
<i>Matični broj</i>	07023014
<i>Šifra i naziv delatnosti</i>	6420 - delatnost holding kompanija
<i>Poreski identifikacioni broj</i>	100001513

Shodno registraciji u Agenciji za Privredne registre, **osnovna delatnost Društva** je delatnost holding kompanija (6420).

Društvo je matično društvo koje sa većim brojem zavisnih i pridruženih društava u zemlji i inostranstvu čini **grupaciju društava sa skraćenim nazivom: Sistem Energoprojekt.**

Zavisna i pridružena društva u zemlji su sledeća:

- Energoprojekt Visokogradnja a.d.;
- Energoprojekt Niskogradnja a.d.;
- Energoprojekt Oprema a.d.;
- Energoprojekt Hidroinženjering a.d.;
- Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.;
- Energoprojekt Energodata a.d.;
- Energoprojekt Industrija a.d.;
- Energoprojekt Entel a.d.;
- Energoprojekt Garant a.d.o.;
- Energoprojekt Promet d.o.o.; i
- Enjub d.o.o.

Procenat vlasništva Društva u navedenim zavisnim društvima je prikazan u narednoj tabeli.

<i>Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica</i>	
<i>Naziv zavisnog pravnog lica</i>	<i>% vlasništva</i>
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	92,53
Energoprojekt Niskogradnja a.d.	100,00
Energoprojekt Oprema a.d.	67,87
Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	94,84
Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.	94,40
Energoprojekt Energodata a.d.	96,43
Energoprojekt Industrija a.d.	62,77
Energoprojekt Entel a.d.	86,26
Energoprojekt Garant a.d.o.	92,94
Energoprojekt Promet d.o.o.	100,00

Procenat vlasništva Društva u pridruženom društvu je prikazan u narednoj tabeli.

<i>Učešće u kapitalu pridruženih pravnih lica</i>	
<i>Naziv pridruženog pravnog lica</i>	<i>% vlasništva</i>
Enjub d.o.o.	50,00

Društvo je, shodno kriterijumima preciziranim Zakonom o računovodstvu, razvrstano u **srednje pravno lice**.

U Društvu je **prosečan broj zaposlenih radnika**, na osnovu stanja krajem svakog meseca, iznosio:

- 2013. godine: 72 radnika; i
- 2012. godine: 70 radnika.

Akcijama Društva se trguje na Prime listingu Beogradske berze.

Godišnji finansijski izveštaji koji su predmet ovih Napomena su **pojedinačni finansijski izveštaji Društva** i odobreni su od strane Nadzornog odbora Društva dana 25.02.2014. godine na 23. sednici Društva.

Odobreni finansijski izveštaji mogu naknadno biti izmenjeni u skladu sa važećim propisima.

2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA

Ključni rukovodeći kadar Društva u 2013. godini sačinjavala su sledeća lica:

- Vladimir Milovanović - Generalni direktor;
- Dr Dimitraki Zipovski - Izvršni direktor za finansije, računovodstvo i plan;
- Zoran Radosavljević - Izvršni direktor za korporativne projekte, razvoj i kvalitet;
- Mr Zoran Jovanović - Izvršni direktor za pravne poslove; i
- Dragan Tadić - Izvršni direktor za „Real Estate“ projekte.

3. VLASNIČKA STRUKTURA

Prema evidenciji Centralnog registra hartija od vrednosti, registrovano stanje vlasništva akcija Energoprojekt Holding a.d. na dan 31.12.2013. godine prikazano je u okviru Napomene 10.11.

4. OSNOV ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

U Republici Srbiji je Zakon o računovodstvu (»Službeni glasnik RS« broj 62/2013) osnovni pravni akt kojim se preciziraju različita pitanja vezana za obavljanje računovodstvenih aktivnosti.

Prelaznim odredbama Zakona o računovodstvu je predviđeno da se finansijski izveštaji za 2013. godinu sastavljaju u skladu sa odredbama prethodnog Zakona o računovodstvu i reviziji ("Službeni glasnik RS", br. 46/2006, 111/2009 i 99/2011 – u daljem tekstu: prethodni Zakon). Prethodnim Zakonom je predviđeno da su pravna lica i preduzetnici dužni da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje vrše u skladu sa:

- zakonskom regulativom;
- profesionalnoj regulativom; i
- internoj regulativom.

Pod **zakonskom regulativom** se podrazumevaju zakoni i podzakonski propisi doneti za izvršavanje zakona.

Pri izradi finansijskih izveštaja Društva, između ostalih, uvaženi su sledeći zakoni i podzakonski propisi:

- Zakon o računovodstvu (»Službeni glasnik RS« broj 62/2013);
- Prethodni Zakon o računovodstvu i reviziji (»Službeni glasnik RS« broj 46/2006, 111/2009 i 99/2011);
- Zakon o porezu na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011 i 119/2012, 47/2013 i 108/2013);
- Zakon o porezu na dodatu vrednost (»Službeni glasnik RS« broj 84/2004, 86/2004, 61/2005, 61/2007, 93/2012, 108/2013 i 6/2014);
- Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 5/2007, 119/2008, 2/2010, 101/12 i 118/12);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 119/2008, 9/2009, 4/2010, 3/2011 i 101/2012);
- Pravilnik o izmenama i dopunama pravilnika o Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« 114/2006, 119/2008, 9/2009, 4/2010 i 3/2011 i 101/2012);
- Pravilnik o sadržaju poreskog bilansa i drugim pitanjima od značaja za način utvrđivanja poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 99/2010, 8/2011, 13/2012 i 8/2013 i 20/2014);
- Pravilnik o sadržaju poreske prijave za obračun poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 99/2010 i 8/2013);

- Pravilnik o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe (»Službeni glasnik RS« broj 116/2004 i 99/2010).
- Pravilnik o transfernim cenama i metodama koje se po principu „van dohvata ruke“ primenjuju kod utvrđivanja cene transakcija među povezanim licima (»Službeni glasnik RS« broj 61/2013),
- Pravilnik o izmenama i dopunama Pravilnika o transfernim cenama i metodama koje se po principu „van dohvata ruke“ primenjuju kod utvrđivanja cene transakcija među povezanim licima (»Službeni glasnik RS« broj 8/2014).

Profesionalna regulativa se prvenstveno odnosi na:

- Okvir za pripremanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (u nastavku: Okvir),
- Međunarodne računovodstvene standarde (u nastavku: MRS),
- Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (u nastavku: MSFI) i
- Tumačenja koje je doneo Komitet za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja.

Rešenjem Ministra finansija Republike Srbije, objavljenom u »Službenom glasniku RS«, br. 77/2010 od 25. oktobra 2010. godine, utvrđeni su prevodi osnovnih tekstova MRS i MSFI koje čine MRS, odnosno MSFI izdati od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde do 1. januara 2009. godine, kao i tumačenja izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda do 1. januara 2009. godine, u obliku u kojem su izdati, odnosno usvojeni.

Napominjemo da u pojedinim slučajevima, pri izradi finansijskih izveštaja Društva, nisu u potpunosti uvažene sve relevantne odredbe MRS/MSFI i Tumačenja. Razlozi za iznetu konstataciju su prvenstveno posledica nepotpune usaglašenosti, s jedne strane, zakonske regulative, a sa druge strane, profesionalne regulative. Otuda, kako je zakonska regulativa u predmetnom kontekstu primarna, finansijski izveštaji u pojedinim aspektima odstupaju od profesionalne regulative.

Računovodstveni propisi Republike Srbije, a time i prezentovani finansijski izveštaji Društva, odstupaju od MSFI u sledećem:

- Finansijski izveštaji se u Republici Srbiji za 2013. godinu, shodno Zakonu o računovodstvu (»Službeni glasnik RS« broj 62/2013) prikazuju u formatu propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 5/2007, 119/2008, 2/2010, 101/12 i 118/12), koji odstupaju od prezentacije i naziva pojedinih finansijskih izveštaja opšte namene, kao i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa Revidirani MRS 1 - „Prezentacija finansijskih izveštaja“; i
- Vanbilansna sredstva i vanbilansne obaveze su prikazana na obrascu bilansa stanja, a ove stavke, po profesionalnoj regulativi, ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze Društva.

Pored navedenog, odstupanja nastaju i kao posledica vremenske razlike između objavljivanja Standarda i Tumačenja, koja su podložna kontinuiranim promenama, i momenta kada ti

Standardi i Tumačenja postanu važeći u Republici Srbiji. Tako, na primer, odstupanja od profesionalne regulative nastaju kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja, koji su stupili na snagu, još nisu u Republici Srbiji zvanično prevedeni i usvojeni; kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja još nisu stupili na snagu; ili kao posledica drugih razloga na koje Društvo nema mogućnost uticaja.

Od pravnih akata koji predstavljaju **internu regulativu Društva**, pri sastavljanju finansijskih izveštaja korišćeni su aktuelni Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva, koji je donet 22.10.2012. godine od strane Izvršnog odbora Društva i Pravilnik o izmena pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva br. 10 od 21.01.2013. godine. Pored navedenog, korišćena su i druga interna akta Društva, kao što je, na primer, Kolektivni ugovor Društva.

Finansijski izveštaji Društva za 2013. godinu prikazani su u formi i sadržini koja je precizirana Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 5/2007, 119/2008, 2/2010, 101/12 i 118/12). Ovim Pravilnikom je, pored ostalog, propisana sadržina pozicija u obrascima Bilansa stanja, Bilansa uspeha, Izveštaja o tokovima gotovine, Izveštaja o promenama na kapitalu, Napomena uz finansijske izveštaje i Statističkog aneksa za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike koji poslovne knjige vode po sistemu dvojnog knjigovodstva.

Pravilnikom je, takođe, precizirano da se podaci u Bilansu stanja, Bilansu uspeha, Izveštaju o tokovima gotovine, Izveštaju o promenama na kapitalu i Statističkom aneksu upisuju u hiljadama dinara, a da se broj zaposlenih radnika upisuje u celom broju, što je uvaženo i u objašnjenjima prezentovanim kroz ove Napomene.

5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva uvažena su sledeća načela:

- Načelo stalnosti;
- Načelo doslednost;
- Načelo opreznosti;
- Načelo suštine iznad forme,
- Načelo uzročnosti prihoda i rashoda; i
- Načelo pojedinačnog procenjivanja.

Uvažavanjem **načela stalnosti**, finansijski izveštaji se sastavljaju pod pretpostavkom da imovinski, finansijski i prinostni položaj Društva, kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju, omogućavaju poslovanje u neograničeno dugom roku („*Going Concern*“ princip).

Načelo doslednosti podrazumeva da se način procenjivanja stanja i promena na imovini, obavezama, kapitalu, prihodima, rashodima i rezultatu poslovanja, to jest da se način procenjivanja bilansnih pozicija Društva, ne menja u dužem vremenskom razdoblju. Ako, na primer, zbog usaglašavanja sa zakonskom i profesionalnom regulativom, do promene ipak dođe, obrazlaže se razlog promene, a efekat promene se iskazuje shodno zahtevima iz profesionalne regulative vezanim za promenu načina procenjivanja.

Načelo opreznosti podrazumeva uključivanje određenog nivoa opreza pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva, koje treba da rezultira da imovina i prihodi nisu precenjeni, a da obaveze i troškovi nisu potcenjeni. Međutim, uvažavanje načela opreznosti ne treba razumeti na način svesnog, nerealnog umanjenja prihoda i kapitala Društva; to jest svesnog, nerealnog uvećanja rashoda i obaveza Društva. Naime, u Okviru za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja je potencirano da uvažavanje načela opreznosti ne sme da ima za posledicu značajno stvaranje skrivenih rezervi, namerno umanjenje imovine ili prihoda, ili namerno preuveličavanje obaveza ili troškova, jer u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Načelo **suština iznad forme** podrazumeva da pri evidentiranju transakcija Društva, a time, posledično, i pri sastavljanju finansijskih izveštaja, računovodstveno obuhvatanje treba da se vrši u skladu sa suštinom transakcija i njihovom ekonomskom realnošću, a ne samo na osnovu njihovog pravnog oblika.

Uvažavanjem **načela uzročnosti prihoda i rashoda**, priznavanje efekata transakcija i drugih događaja u Društvu nije vezano za momenat kada se gotovina ili gotovinski ekvivalenti, po osnovu tih transakcija i događaja, prime ili isplate, već se vezuju za momenat kada se dogode. Takvim pristupom omogućeno je da se korisnici finansijskih izveštaja ne informišu samo o prošlim transakcijama Društva koje su prouzrokovale isplatu i primanja gotovine, već i obavezama Društva da isplati gotovinu u budućnosti, kao i o resursima koji predstavljaju gotovinu koje će Društvo primiti u budućnosti.

Drugim rečima, uvažavanjem načela uzročnosti prihoda i rashoda obezbeđuje se informisanje o prošlim transakcijama i drugim događajima na način koji je najupotrebljiviji za korisnike pri donošenju ekonomskih odluka.

Načelo **pojedinačnog procenjivanja** podrazumeva da eventualna grupna procenjivanja različitih bilansnih pozicija Društva (na primer, imovine ili obaveza), radi racionalizacije, proističu iz njihovog pojedinačnog procenjivanja.

6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA

Greške iz prethodnog perioda su izostavljeni ili pogrešno iskazani podaci iz finansijskih izveštaja Društva za jedan ili više perioda koji proizilaze iz neupotrebljavanja ili pogrešne

upotrebe pouzdanih informacija koje su bile dostupne kada su finansijski izveštaji za date periode bili odobreni za izdavanje i za koje se moglo razumno očekivati da budu dobijene i uzete u obzir pri sastavljanju i prezentaciji tih finansijskih izveštaja.

Materijalno značajna greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period je ona greška koja ima značajan uticaj na finansijske izveštaje jednog ili više prethodnih perioda i zbog koje se ti finansijski izveštaji ne mogu više smatrati pouzdanim.

Društvo vrši retrospektivnu korekciju *materijalno značajnih grešaka* u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja tih grešaka, tako što će prepraviti uporedne iznose za prezentovan(e) raniji(e) period(e) u kojem(ima) su se greške dogodile; ili, ako se greška dogodila pre najranijeg prezentovanog prethodnog perioda, prepraviti početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji prezentovani prethodni period.

Ako je neizvodljivo utvrditi efekat greške iz određenog perioda na uporedne informacije za jedan ili više prezentovanih prethodnih perioda, Društvo prepravljajući početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji period za koji je retrospektivno prepravljavanje podataka izvodljivo (što može biti tekući period).

Naknadno *ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne* ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su greške identifikovane.

Materijalnost greške se procenjuje shodno relevantnim odredbama iz Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, po kojima materijalnost implicira da izostavljanje, ili pogrešno knjigovodstveno evidentiranje poslovne transakcije, može uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja. U Društvu se materijalnost određuje shodno visini greške u odnosu na ukupni prihod. Materijalno značajna greška smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama **veća od 1,5% ostvarenog ukupnog prihoda Društva u prethodnoj godini.**

7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

Značajne računovodstvene politike primenjene na finansijske izveštaje koji su predmet ovih Napomena, a koje su izložene u nastavku, prvenstveno su zasnovane na Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva. Ako pojedini knjigovodstveni aspekti nisu jasno precizirani Pravilnikom, primenjene računovodstvene politike su zasnovane na važećoj zakonskoj, profesionalnoj i internoj regulativi.

Od opštih podataka napominjemo da je, u skladu sa MRS 21, **funkcionalna valuta i valuta za prezentaciju u finansijskim izveštajima Društva** dinar. Pored podataka za tekuću godinu, u finansijskim izveštajima Društva su kao **uporedni podaci** iskazani podaci iz finansijskih izveštaja za 2012. godinu.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja uvažene su relevantne odredbe MRS 10, koje se odnose na događaje koji nastaju od datuma bilansa stanja do datuma kada su finansijski izveštaji odobreni za objavljivanje. Preciznije, **za efekte događaja koji pružaju dokaz o okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja**, korigovani su već priznati iznosi u finansijskim izveštajima Društva, kako bi se odrazili korektivni događaji posle bilansa stanja; a **za efekte događaja koji ukazuju na okolnosti koje su nastale posle datuma bilansa stanja**, nisu vršene korekcije priznatih iznosa, već se, u slučaju da ih je bilo, u ovim Napomenama vrši obelodanjivanje prirode događaja i procena njihovih finansijskih efekata.

7.1. Procenjivanje

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, u skladu, kako sa zahtevima profesionalne regulative, tako i sa zahtevima važeće zakonske regulative u Republici Srbiji, zahteva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki. Iako se, razumljivo, stvarni budući rezultati mogu razlikovati, procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na datum bilansa stanja.

Najznačajnije procene se odnose na utvrđivanje obezvređenja finansijske i nefinansijske imovine i definisanje pretpostavki neophodnih za aktuarski obračun dugoročnih naknada zaposlenima po osnovu otpremnina.

U kontekstu procenjivanja, poslovna politika Društva je, ako se fer vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene, da obelodani informacije o **fer (pravičnoj) vrednosti** aktive i pasive. U Republici Srbiji je čest problem sa pouzdanom procenom fer vrednosti aktive i pasive usled nedovoljno razvijenog finansijskog tržišta, nedostatka stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje, na primer, finansijske aktive i pasive, i zbog toga što tržišne informacije nisu uvek raspoložive. I pored navedenog, ova problematika u Društvu nije zanemarena, već rukovodstvo vrši kontinuirane procene, uvažavajući rizike, i kada se proceni da je nadoknadviva (fer ili upotrebna) vrednost sredstava u poslovnim knjigama Društva precenjena, vrši se ispravka vrednosti.

7.2. Efekti kurseva stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u dinarskoj protivvrednosti, primenom zvaničnog srednjeg kursa koji važi na dan transakcije.

Shodno odredbama MRS 21 - Efekti promene deviznih kurseva, na svaki datum bilansa stanja se monetarne stavke u stranoj valuti (devizna sredstva, potraživanja i obaveze) preračunavaju primenom važećeg kursa, to jest zvaničnog srednjeg kursa na datum bilansa stanja.

Kursne razlike nastale po osnovu transakcija u stranoj valuti (osim za kursne razlike nastale na monetarnim stavkama koje čine deo neto investicija Društva u inostrano poslovanje, a koje se obuhvataju shodno zahtevima iz MRS 21) se priznaju kao prihod ili rashod Društva u periodu u kojem su kursne razlike nastale.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja, za strane valute koje su korišćene za preračunavanje monetarnih stavki stranih valuta u dinarsku protivvrednost, su prikazane u narednoj tabeli.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije

<i>Valuta</i>	<i>31.12.2013.</i>	<i>31.12.2012.</i>
	<i>Iznos u dinarima</i>	
1 EUR	114,6421	113,7183
1 USD	83,1282	86,1763

Primenjeni prosečni kursevi valuta za pozicije bilansa uspeha u 2013. godini i 2012. godini bili su:

<i>Valuta</i>	<i>31.12.2013.</i>	<i>31.12.2012.</i>
	<i>Iznos u dinarima</i>	
1 EUR	113,1369	113,1277
1 USD	85,1730	88,1169

7.3. Prihodi

Prihodi su prilivi ekonomskih koristi tokom datog perioda, koji rezultiraju povećanjem kapitala, sem uvećanja koja se odnose na unose vlasnika kapitala; i odmeravaju se po fer vrednosti primljenih ili potraživanih naknada.

Prihodi obuhvataju: poslovne prihode, finansijske prihode i ostale prihode (uključujući i prihode od uskađivanja vrednosti imovine).

U okviru **poslovnih prihoda** najznačajniji su prihodi od prodaje roba, proizvoda i usluga, a kao ostali prihodi mogu da se jave: prihodi od aktiviranja učinaka i robe, povećanje vrednosti zaliha

nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga (ako je tokom godine došlo do smanjenja navedenih zaliha, za iznos smanjenja se umanjuje ukupan poslovni prihod), i drugi poslovni prihodi.

Prihodi od pružanja usluga, shodno relevantnim odredbama MRS 18 - Prihodi, *prihod povezan sa određenom transakcijom se priznaje prema stepenu dovršenosti te transakcije na datum bilansa*. Rezultat transakcije se može pouzdano proceniti: kada se iznos prihoda može pouzdano odmeriti, kada je verovatan priliv ekonomskih koristi vezanih za tu transakciju u Društvo, kada se stepen dovršenosti te transakcije na datum bilansa stanja može pouzdano odmeriti i kada troškovi nastali zbog te transakcije i troškovi završavanja transakcije mogu pouzdano da se odmere.

Finansijski prihodi obuhvataju finansijske prihode od zavisnih i drugih povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, prihode od kamata i druge oblike finansijskih prihoda.

U okviru **ostalih prihoda**, pored drugih ostalih prihoda, iskazuju se *dobici* koji mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Dobici uključuju, na primer, dobitke od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme; po većoj vrednosti od knjigovodstvene u momentu prodaje.

7.4. Rashodi

Rashodi predstavljaju odlive ekonomskih koristi tokom datog perioda koji rezultira smanjenjem kapitala društva, osim smanjenja koje se odnosi na raspodelu dobiti vlasnicima ili smanjenja koje je posledica povlačenja iz poslovanja dela kapitala od strane vlasnika. Rashodi se odražavaju kroz odliv sredstava, smanjenje vrednosti sredstava ili povećanje obaveza.

Rashodi obuhvataju poslovne rashode, finansijske rashode i ostale rashode (uključujući i rashode po osnovu obezvređenja imovine).

U okviru **poslovnih rashoda** iskazuje se: nabavna vrednost prodane robe, troškovi materijala, troškovi zarada, troškovi proizvodnih usluga, nematerijalni troškovi, troškovi amortizacije i rezervisanja i dr.

Finansijski rashodi obuhvataju finansijske rashode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, rashode kamata i druge finansijske rashode.

U okviru **ostalih rashoda**, pored drugih ostalih rashoda, iskazuju se i gubici koji mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici (na primer, manjkovi ili gubici nastali prodajom sredstava po nižoj vrednosti od knjigovodstvene) predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi i, kao takvi, po svojoj prirodi, nisu različiti od drugih rashoda.

7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja su kamata i drugi troškovi koje Društvo ima u vezi sa pozajmljivanjem sredstava.

Na osnovu relevantnih odredbi MRS 23 - Troškovi pozajmljivanja, kamata i drugi troškovi pozajmljivanja se priznaju kao rashod u periodu u kojem su nastali, osim u slučaju kada su direktno pripisivi sticanju, izgradnji ili proizvodnji određenog sredstva koje se kvalifikuje (sredstvo kojem je potreban značajan vremenski period da bi bilo spremno za svoju nameravanu upotrebu ili prodaju), kada se kamata i drugi troškovi pozajmljivanja kapitalizuju kao deo nabavne vrednosti (cene koštanja) tog sredstva.

7.6. Porez na dobitak

Porez na dobitak se računovodstveno evidentira kao zbir:

- tekućeg poreza; i
- odloženog poreza.

Tekući porez je iznos obaveze za plativ (povrativ) porez na dobitak koji se odnosi na oporezivi dobitak (poreski gubitak) za period. Drugim rečima, tekući porez je plativ porez na dobitak koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobitak, u skladu sa poreskim propisima.

Odloženi porez se ispoljava u vidu:

- odloženih poreskih sredstava; ili
- odloženih poreskih obaveza.

Odloženi porez se knjigovodstveno evidentira na osnovu relevantnih odredbi MRS 12 - Porezi na dobitak, kojima je, između ostalog, precizirano da se *odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze ne diskontuju*.

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima koji se odnose na:

- odbitne privremene razlike;
- neiskorišćene poreske gubitke prenete na naredni period; i
- neiskorišćeni poreski kredit prenet na naredni period.

Za sredstva koja podležu amortizaciji, odložena poreska sredstva priznaju se za sve **odbitne privremene razlike** između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice (vrednosti koje su dodeljene tim sredstvima za poreske svrhe). Odbitna privremena razlika postoji kada je knjigovodstvena vrednost sredstava manja od njihove poreske osnovice. U tom slučaju se priznaju odložena poreska sredstva, pod uslovom

da se proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjeње će Društvo moći da iskoristi odložena poreska sredstva.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenih poreskih gubitaka** priznaje se samo ukoliko rukovodstvo proceni da će u narednim periodima Društvo imati oporezivu dobit, koja će moći da bude umanjena po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenog poreskog kredita** za ulaganja u osnovna sredstva se priznaje samo do iznosa za koji je verovatno da će u budućim periodima biti ostvarena oporeziva dobit u poreskom bilansu, odnosno obračunati porez na dobit za čije umanjeње će moći da se iskoristi neiskorišćeni poreski kredit.

Odložena poreska sredstva mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti nadoknadivi u budućim periodima (na primer, za rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19).

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

Po pitanju sredstava koja podležu amortizaciji, odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost sredstava veća od njihove poreske osnovice.

Oporeziva privremena razlika utvrđuje se na datum bilansa stanja i utvrđuje se primenom propisane poreske stope poreza na dobit Društva na iznos oporezive privremene razlike.

Odložene poreske obaveze mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

7.7. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja (imovina) su sredstva bez fizičke suštine, koja se mogu identifikovati, kao što su: licence, koncesije, patenti, ulaganja u razvoj, žigovi i sl. Imovina ispunjava kriterijum mogućnosti identifikovanja kada je: odvojiva, odnosno kada se može odvojiti od Društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili zajedno sa povezanim ugovorom, imovinom ili obavezom; ili nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Društva ili od drugih prava ili obaveza.

Da bi se nematerijalno ulaganje priznalo, neophodno je da budu ispunjeni zahtevi propisani MRS 38 - Nematerijalna imovina, odnosno:

- da je verovatno da će se buduće ekonomske koristi, pripisive imovini, uliti u Društvo;
- da Društvo ima mogućnost kontrole nad tom imovinom i
- da se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Knjigovodstveno priznavanje interno generisane nematerijalne imovine je uslovljeno procenom da li je rezultanta:

- faze istraživanja; ili
- faze razvoja.

Nematerijalna imovina koja proističe iz *istraživanja, ili iz faze istraživanja internog projekta*, se ne priznaje kao nematerijalno ulaganje. Izdaci po osnovu istraživanja, ili izdaci koji nastanu u fazi istraživanja internog projekta, se priznaju kao rashod u periodu u kojem su izdaci nastali.

Cena koštanja interno generisane nematerijalne imovine koja proističe iz *razvoja* (ili iz faze razvoja internog projekta) uključuje sve direktno pripisive troškove neophodne za kreiranje, proizvodnju i pripremu imovine za funkcionisanje na način kako je rukovodstvo Društva predvidelo.

Početno merenje nematerijalnog ulaganja vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja).

Naknadno merenje nematerijalnog ulaganja, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti (shodno relevantnim odredbama MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine).

Amortizacija nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je koristan vek trajanja:

- neograničen ili
- ograničen.

Nematerijalna imovina ne podleže amortizaciji ako se proceni da je koristan vek trajanja neograničen, to jest ako se na osnovu analize svih relevantnih faktora ne može predvideti završetak perioda kada se očekuje da će nematerijalna imovina generisati prilive neto tokova gotovine u Društvo.

7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao **nekretnine, postrojenja i oprema** priznaju se materijalna sredstva koja se: koriste u proizvodnji, za isporuku dobara, za pružanje usluga, za iznajmljivanje drugima, ili u administrativne svrhe; i za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Navedeno opšte načelo za priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme se ne primenjuje samo u slučajevima kada se radi o priznavanju sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), koji se iskazuju na zalihama. Stavljanjem u upotrebu ovih sredstava njihova se celokupna vrednost prenosi na troškove perioda.

Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo: ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog sredstva može pouzdano odmeriti.

Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), koja obuhvata: nabavnu cenu i sve zavisne troškove nabavke, to jest sve direktno pripisive troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Naknadno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti (shodno MRS 36).

7.9. Finansijski lizing

Lizing je sporazum po kojem davalac lizinga prenosi na korisnika lizinga pravo korišćenja sredstva za dogovoreni vremenski period u zamenu za plaćanje ili niz plaćanja.

U slučaju **finansijskog lizinga**, shodno odredbama MRS 17 - Lizing, korisnik lizinga **početno merenje** vrši tako što priznaje kao sredstvo i obavezu u svom bilansu stanja, u iznosima koji su na početku trajanja lizinga jednaki fer vrednosti sredstava koja su predmet lizinga, ili po sadašnjoj vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, ako je ona niža. *Fer vrednost* je iznos po kojem se predmet lizinga može razmeniti između upoznatih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije.

Prilikom izračunavanja sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, *diskontna stopa* se generalno utvrđuje na osnovu kamatne stope sadržane u lizingu. Ako se kamatna stopa ne može utvrditi, kao diskontna stopa koristi se inkrementalna kamatna stopa na zaduživanje, to jest očekivana kamatna stopa koju bi Društvo platilo u slučaju pozajmljivanja sredstava na sličan rok i sa sličnim garancijama za kupovinu sredstava koje je predmet lizinga. Svi inicijalni direktni troškovi korisnika lizinga dodaju se iznosu koji je priznat kao sredstvo.

Po pitanju **naknadnog merenja**, minimalna plaćanja lizinga treba podeliti između finansijskih troškova i smanjenja neizmirene obaveze. Finansijski trošak se alocira na periode tokom trajanja lizinga, tako da se ostvaruje konstantna periodična kamatna stopa na preostali saldo obaveze.

7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Amortizacijom se iznos sredstava (nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme) koji se amortizuje vremenski alokira u toku korisnog veka trajanja sredstava.

Koristan vek trajanja sredstva se u Društvu određuje primenom vremenskog metoda, tako da se koristan vek trajanja sredstava može razumeti kao vremenski period tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu i korišćenje.

Iznos koji se amortizuje, odnosno nabavna vrednost ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost u finansijskim izveštajima Društva, umanjen za rezidualnu vrednost (preostalu vrednost) se sistematski alokira tokom korisnog veka trajanja sredstava.

Rezidualna vrednosti je procenjeni iznos koji bi Društvo primilo danas ako bi otuđilo sredstvo, nakon odbijanja procenjenih troškova otuđenja i uz pretpostavku da je sredstvo na kraju korisnog veka trajanja i u stanju koje se očekuje na kraju korisnog veka trajanja.

Za sredstvo pribavljeno putem finansijskog lizinga, amortizacija se obračunava kao i za druga sredstva, osim kada se ne zna da li će Društvo steći pravo vlasništva nad tim sredstvom, kada se sredstvo u potpunosti amortizuje u kraćem periodu od trajanja lizinga i korisnog veka trajanja.

Amortizacija se vrši **primenom metoda pravolinijskog otpisa** (proporcionalna metoda), a **obračun amortizacije počinje** kada sredstvo postane raspoloživo za upotrebu, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju spremnom za poslovanje na način kako je to predviđeno u Društvu.

Amortizacija se ne obračunava za sredstva koja vremenom ne gube na vrednosti (na primer, umetnička dela) ili sredstva koja imaju neograničeni vek trajanja.

Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, to jest za poreske svrhe, obračun amortizacije sredstava se vrši prema važećim zakonskim propisima.

7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalnog sredstva, nekretnina, postrojenja i opreme) umanjena, to jest da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknadivi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenju vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknadivog iznosa tog sredstva.

Nadoknadivi iznos je viša vrednost od:

- fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje; i
- upotrebne vrednosti.

Fer vrednost umanjena za troškove prodaje je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja.

Upotrebna vrednost je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja. Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknadivi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava.

Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi; i
- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

7.12. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koju drži vlasnik ili korisnik lizinga u okviru finansijskog lizinga u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnina, ili porasta vrednosti kapitala, ili i jednog i drugog, a ne za:

- korišćenje u proizvodnji, pri nabavci dobara i usluga, ili u administrativne svrhe; ili
- prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investiciona nekretnina se, shodno odredbama iz MRS 40 - Investicione nekretnine, priznaje kao sredstvo: ako je verovatno da će Društvo u budućnosti ostvariti ekonomsku korist od te investicione nekretnine; i ako se njena nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Početno merenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), pri čemu se zavisni troškovi nabavke uključuju u nabavnu vrednost.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicionu nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicione nekretnine ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo, to jest ako je vek trajanja izdatka duži od jednog obračunskog perioda, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdatkom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog izdatka može pouzdano odmeriti.

Nakon početnog priznavanja, **naknadno merenje investicione nekretnine** se vrši po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva njena tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na dan bilansa stanja.

Promena fer vrednosti investicione imovine tokom određenog perioda se uključuje u rezultat perioda u kojem je povećanje/smanjenje nastalo.

Investicione nekretnine *ne podležu obračunu amortizacije, niti se na njima vrši procena umanjenja vrednosti imovine.*

7.13. Zalihe

Zalihe su sredstva: koja se drže za prodaju u uobičajenom toku poslovanja, koja su u procesu proizvodnje, a namenjene su za prodaju; ili u obliku osnovnog i pomoćnog materijala koji se troši u proizvodnom procesu ili prilikom pružanja usluga.

Zalihe obuhvataju: osnovni i pomoćni materijal (uključujući i rezervne delove, alat i inventar) koji će biti iskorišćeni u procesu proizvodnje, nedovršene proizvode čija je proizvodnja u toku, gotove proizvode koje je proizvelo Društvo i robu.

Zalihe se (shodno MRS 2 - Zalihe) **odmeravaju** po nižoj vrednosti od:

- nabavne vrednosti (cena koštanja) i
- neto ostvarive vrednosti.

Nabavna vrednost (cena koštanja) obuhvata sve:

- troškove nabavke,
- troškove konverzije i
- druge troškove nastale u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje.

Troškovi nabavke materijala, koji su osnov za vrednovanje zaliha materijala, obuhvataju nabavnu cenu, uvozne dažbine i druge fiskalne izdatke (osim onih koje Društvo može naknadno da povрати od poreskih vlasti, kao što je, na primer, porez na dodatu vrednost koji Društvo može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci materijala. Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Vrednovanje izlaska materijala prilikom njihovog trošenja vrši se primenom **metode ponderisane prosečne cene**.

Po pitanju priznavanja sredstava manje vrednosti (na primer, sitnog inventara), njihovim stavljanjem u upotrebu njihova celokupna vrednost (100% otpis) se prenosi na troškove perioda.

Troškovi konverzije i drugi troškovi nastali u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje, su značajni prilikom vrednovanja zaliha nedovršene proizvodnje i zaliha gotovih proizvoda. U ove troškove spadaju: troškovi direktnog rada, troškovi direktnog materijala i indirektni, odnosno opšti proizvodni troškovi.

Neto ostvariva vrednost je procenjena cena prodaje u okviru redovnog poslovanja umanjena za troškove dovršenja i procenjene troškove neophodne za realizaciju prodaje. Prilikom procene neto ostvarive vrednosti polazi se od najpouzdanijih dokaza rapoloživih u vreme procene o iznosima po kojima se zalihe mogu realizovati.

Iznos bilo kog otpisa zaliha na neto ostvarivu vrednost i svi gubici zaliha se priznaju kao rashod u periodu u kom je nastao otpis ili gubitak.

7.14. Stalna sredstva namenjena prodaji

Društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo (ili raspoloživu grupu) kao **sredstvo namenjeno prodaji**, ako se njegova knjigovodstvena vrednost može prvenstveno povratiti prodajnom transakcijom, a ne daljim korišćenjem. Da bi se ovaj zahtev smatrao ispunjenim:

- sredstvo mora da bude dostupno za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju, isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaju takve imovine (ili grupe za otuđenje); i
- prodaja sredstva mora biti vrlo verovatna.

Stalno sredstvo koje je priznato kao sredstvo namenjeno prodaji **meri se** (iskazuje) po nižem iznosu od:

- knjigovodstvene vrednosti; i
- fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Knjigovodstvena vrednost je sadašnja (neotpisana) vrednost iskazana u poslovnim knjigama Društva.

Fer (poštena) vrednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmenjeno između obaveštenih i voljnih strana u nezavisnoj transakciji, to jest tržišna vrednost na dan prodaje.

Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva.

Stalna sredstva namenjena prodaji se ne amortizuju.

Otpisana sredstva, kao i sredstva čija je neotpisana (knjigovodstvena) vrednost beznačajna, neće biti priznato kao sredstvo namenjeno prodaji.

7.15. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti uključuju finansijska sredstva i obaveze koje se evidentiraju u bilansu stanja Društva, počevši od momenta kada Društvo ugovornim obavezama postane vezano za finansijski instrument, a zaključno sa gubitkom kontrole nad pravima koja proizilaze iz finansijskog sredstva (realizacijom, isticanjem, ustupanjem itd.), to jest sa izmirenjem, ukidanjem ili isticanjem finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze, shodno odredbama MRS 32, mogu imati veliki broj pojava oblika, kao što su: gotovina, instrument kapitala drugog entiteta, ugovorno pravo primanja gotovine, drugog finansijskog sredstva ili razmene finansijskih sredstava i obaveza sa drugim entitetom koji su za Društvo potencijalno povoljni; ugovorna obaveza davanja gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom entitetu, ili pravo razmenjivanja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza sa drugim entitetom prema potencijalno nepovoljnim uslovima za Društvo itd.

Iskazivanje i knjigovodstveno evidentiranje vezano za finansijske instrumente je uslovljeno njihovom klasifikacijom koju, shodno karakteristikama finansijskih instrumenta, vrši rukovodstvo Društva.

Pri klasifikaciji svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta, rukovodstvo Društva može da ga klasifikuje u jednu od četiri moguće vrste finansijskih instrumenata koje su precizirane odredbama MRS 39, i to:

- finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- investicije koje se drže do dospeća;
- krediti (zajmovi) i potraživanja; i
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvataju finansijska sredstva i obaveze čije se promene fer vrednosti evidentiraju kao prihodi ili rashodi u bilansu uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza klasifikovana u ovu kategoriju treba da ispuni bilo koji od sledećih uslova:

- klasifikovano je kao ono koje se drži radi trgovanja; ili
- posle početnog priznavanja naznačeno je da se u Društvu razvrstava i iskazuje kao finansijsko sredstvo (obaveza) kroz bilans uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza se klasifikuje kao ono koje se drži radi trgovanja ako je: stečeno ili nastalo prvenstveno radi prodaje ili ponovne kupovine u bliskoj budućnosti, deo portfelja identifikovanih finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja i za koje postoji dokaz o nedavnom aktuelnom modelu kratkoročnog ostvarenja dobitka, ili derivat (osim derivata koji je instrument „hedžinga“).

Društvo može da naznači da se finansijski instrument iskazuje kroz bilans uspeha samo kada to rezultira relevantnijim informacijama, budući da se eliminiše ili u značajnoj meri otklanja nedoslednost odmeravanja ili priznavanja koja bi inače nastala usled odmeravanja sredstava ili obaveza, ili priznavanja dobitaka ili gubitaka, po različitim osnovama; ili se grupom finansijskih sredstava, finansijskih obaveza ili oboma upravlja i njihove performanse se procenjuju na osnovu fer vrednosti, u skladu sa dokumentovanom strategijom upravljanja rizikom ili investiranja, i informacije o grupi se interno sačinjavaju prema toj osnovi za ključne rukovodioce Društva.

Investicije koje se drže do dospeća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama i fiksnim dospećem koja Društvo definitivno namerava i može da drži do dospeća, osim onih koje Društvo nakon početnog priznavanja naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha ili kao raspoložive za prodaju i onih koja zadovoljavaju definiciju zajmova i potraživanja.

Kreditni (zajmovi) i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva Društva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu osim:

- sredstava za koja Društvo ima nameru da ih proda odmah ili u kratkom roku i koja bi onda bila klasifikovana kao sredstva koja se drže radi trgovanja;
- sredstava koja posle početnog priznavanja Društvo naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha; i
- sredstava za koja imalac ne može u značajnoj meri povratiti svoju celokupnu početnu investiciju, koja će biti klasifikovana kao raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana u prethodno naznačene vrste finansijskih instrumenata.

Pri **početnom odmeravanju** finansijskog instrumenta, Društvo odmeravanje vrši po fer vrednosti uvećanoj, u slučaju da finansijski instrument nije naznačen za odmeravanje po fer vrednosti sa promenama fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Naknadno odmeravanje finansijskih instrumenata vrši se po fer vrednostima, bez oduzimanja troškova transakcije koji mogu nastati prodajom ili pri drugom otuđenju, osim za sledeća finansijska sredstva:

- zajmove i potraživanja, koji se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate;
- investicije koje se drže do dospeća, koje se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate; i
- investicije u instrumente kapitala koji nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može pouzdano odmeriti, koji se odmeravaju po nabavnoj vrednosti.

Fer vrednost sredstva je iznos za koji se sredstvo može razmeniti ili obaveza izmiriti u slučaju obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije. Ako za finansijski instrument postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje shodno informacijama sa tog tržišta; a ako ne postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje tehnikama procene preciziranim relevantnim odredbama MRS 39. Pozitivni (negativni) efekti promene fer vrednosti se, za finansijske instrumente iskazane po fer vrednosti kroz bilans uspeha, iskazuju kao dobitak (gubitak) u periodu nastanka promene; a kod finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, iskazuju se u okviru nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju sve do momenta prodaje, kada se efekti prenose u dobitak (gubitak). Izuzetak od navedenog su troškovi od trajnog obezvređenja i devizni dobici (gubici) koji se za finansijske instrumente klasifikovane kao raspoložive za prodaju odmah priznaju u dobitak (gubitak).

Amortizovana vrednost je sadašnja vrednost svih očekivanih budućih gotovinskih isplata ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta. Pri izračunavanju amortizovane vrednosti finansijskog instrumenta koristi se metod diskontovanja uz primenu efektivne kamatne stope. Pozitivni (negativni) efekti promene amortizovane vrednosti finansijskih instrumenata se priznaju u momentu prestanka priznavanja finansijskog instrumenta, osim u slučaju da je došlo do umanjenja vrednosti, kada se gubitak odmah priznaje.

7.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Najlikvidniji oblici finansijskih sredstava Društva predstavljaju **gotovina i gotovinski ekvivalenti**, koji se procenjuju po nominalnoj, to jest po fer vrednosti. U okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata Društva iskazuju se: sredstva na računima kod banaka, gotovina u blagajni i dr., i visoko likvidna sredstva sa vrlo kratkim rokom dospeća, a koja se mogu brzo konvertovati u gotovinu, uz beznačajan rizik od promene vrednosti.

7.17. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja od povezanih pravnih lica (zavisnih i pridruženih), kao i potraživanja od ostalih pravnih i fizičkih lica u zemlji i inostranstvu, po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga; za koje se očekuje da će biti realizovana u roku od 12

meseci od datuma bilansiranja. *Kratkoročna potraživanja od kupaca* mere se po vrednosti iz originalne fakture. Ako se vrednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u funkcionalnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda. Potraživanja iskazana u stranoj valuti se na dan bilansa stanja preračunavaju prema važećem srednjem kursu, a kursne razlike se priznaju kao prihod ili rashod perioda.

U Društvu se na dan bilansa stanja za svako pojedinačno potraživanje vrši procena realnosti potraživanja, kao i verovatnoće njegove naplate, odnosno za svako pojedinačno potraživanje se vrši procena da li je došlo do umanjenja vrednosti.

Prilikom **procene umanjenja vrednosti potraživanja**, smatra se da je Društvo pretrpelo gubitke zbog umanjenja vrednosti ako postoji objektivni dokaz (na primer, velike finansijske teškoće dužnika, neuobičajeno kršenje ugovora od strane dužnika, potencijalno bankrotstvo dužnika i sl.) umanjenja vrednosti kao rezultat događaja koji se odigrao posle prvobitnog priznavanja sredstava i taj nastanak gubitka ima uticaj na procenjene buduće tokove gotovine od finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji se mogu pouzdano proceniti. Ako nema objektivnih dokaza, osobe koje vrše procenu koriste svoje iskustvo i rasuđivanje za procenu naplativosti potraživanja.

Ako se proceni da je došlo do umanjenja vrednosti kratkoročnih potraživanja vrši se njihov:

- indirektan otpis; ili
- direktan otpis.

Indirektan otpis potraživanja od kupaca, na teret rashoda Društva, se vrši preko računa ispravke vrednosti. Odluku o indirektnom otpisu (ispravci vrednosti) potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrednosti, na predlog popisne komisije, donosi Izvršni odbor Društva.

Direktan otpis potraživanja od kupaca se vrši ako je nenaplativost izvesna i dokumentovana. Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca, nakon razmatranja i predloga popisne komisije, ili na predlog stručnih službi u toku godine, donosi Izvršni odbor Društva.

Indirektan i direktan otpis potraživanja se vrši samo na osnovu relevantnih okolnosti i stanja koja su postojala na datum bilansa stanja.

Gubici očekivani kao rezultat budućih događaja, to jest događaja nakon datuma bilansa stanja, bez obzira koliko verovatni, se ne priznaju, već se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje.

7.18. Finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrednosti i ostale kratkoročne finansijske plasmane sa rokom dospeća, odnosno prodaje do godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru kratkoročnih finansijskih plasmana iskazuje se i deo datih dugoročnih kredita Društva čija se naplata očekuje u roku od godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru **dugoročnih finansijskih plasmana** iskazuju se ulaganja u dugoročna finansijska sredstva, kao što su dugoročni krediti, hartije od vrednosti i ostali dugoročni finansijski plasmani; sa rokom dospeća dužim od godinu dana od datuma bilansa.

Po pitanju naknadnog odmeravanja dugoročnih finansijskih plasmana, relevantna je klasifikacija koje rukovodstvo Društva vrši shodno karakteru finansijskog instrumenta (finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha, investicije koje se drže do dospeća, krediti (zajmovi) i potraživanja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju).

7.19. Obaveze

Obaveza je rezultat prošlih transakcija ili događaja, čije izmirenje obično podrazumeva odricanje od ekonomskih koristi (resursa) Društva da bi se zadovoljio zahtev druge strane.

Prilikom **vrednovanja obaveza**, a shodno relevantnim odredbama Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, obaveza se priznaje u bilansu stanja: kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi imati za rezultat izmirenje sadašnje obaveze i kada iznos za izmirenje može pouzdano da se odmeri. Pored navedenog, pri vrednovanju se uvažava *načelo opreznosti*, pod kojim se podrazumeva uključivanje opreza pri procenjivanju, tako da imovina i prihodi nisu precenjeni, a obaveze ili troškovi potcenjeni. Međutim, načelo opreznosti ne treba da rezultira stvaranjem skrivenih rezervi (na primer, kao posledica namerno precenjenih obaveza ili troškova), obzirom da u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i stoga, ne bi bili pouzdani.

Obavezama se smatraju: dugoročne obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima; dugoročni krediti i ostale dugoročne obaveze); kratkoročne finansijske obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima, kratkoročni krediti, deo dugoročnih kredita i obaveza koje dospevaju do jedne godine i ostale kratkoročne finansijske obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja) i ostale kratkoročne obaveze.

Kratkoročnim obavezama se smatraju obaveze za koje se očekuje da će biti izmirene u roku do godinu dana od datuma bilansa stanja, uključujući i deo dugoročnih obaveza koje ispunjavaju navedeni uslov, dok se *dugoročnim obavezama* smatraju obaveze čije se izmirenje očekuje u dužem roku.

Smanjenje obaveza po osnovu sudskih odluka, vanparničnog poravnanja i sl.; vrši se direktnim otpisivanjem.

7.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina

Rezervisanje, shodno MRS 37 - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, predstavlja obavezu neizvesnog vremena dospeća ili iznosa.

Društvo priznaje rezervisanje samo ako su ispunjena sledeća tri uslova:

- kada Društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao posledicu prošlog događaja,
- kada je verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan da se izmiri obaveza i
- kada može da se napravi pouzdana procena iznosa obaveze.

Sušтина rezervisanja je da se formira samo za obaveze nastale iz prošlih događaja, koje postoje nezavisno od budućih radnji Društva. Otuda, rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Za svrhu priznavanja rezervisanja, smatra se da je verovatno da će zahtevano izmirivanje obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi, kada je verovatnije nego da nije, da će odliv resursa nastati, to jest verovatnoća da će izmirenje tih obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa je veća od verovatnoće da neće.

Rezervisanja mogu da se formiraju po različitim osnovama, i to: za troškove u garantnom roku, za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, za zadržane kaucije i depozite, za troškove restrukturiranja, za naknade i druge beneficije zaposlenih i po drugim osnovama (na primer, za očekivane gubitke koji će nastati po započetim sudskim sporovima).

Prilikom odmeravanja rezervisanja, iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procena izdataka Društva zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum bilansa stanja. Drugim rečima, to je iznos koje bi Društvo platilo na datum bilansa stanja da se izmiri obaveza ili da se ta obaveza prenese na treću stranu.

Rezervisanja za troškove i rizike se prate po vrstama, ispituju se na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procenu. Ako više nije verovatno da će odliv

resursa biti potreban za izmirenje obaveze, ukida se rezervisanje. Ukidanje, kao i smanjenje rezervisanja, se vrši u korist prihoda.

Kada je učinak vremenske vrednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrednost izdataka za koje se očekuje da će biti potrebni za izmirenje obaveze. Pri izračunavanju sadašnje vrednosti se koriste diskontne stope, to jest stope pre oporezivanja, koje odražavaju tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

Potencijalna obaveza je: moguća obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno samo nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva; i sadašnja obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja, ali nije priznata jer nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi Društva biti zahtevan za izmirenje obaveze ili iznos obaveze ne može da bude dovoljno pouzdano procenjen.

Potencijalna obaveza se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je odliv ekonomskih koristi moguć, a mogućnost odliva resursa nije vrlo mala, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna obaveza se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja). Kada odliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalnih obaveza postane verovatan, rezervisanje i rashod se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem promena verovatnoće nastaje (osim u retkim okolnostima kada pouzdana procena ne može da se napravi).

Potencijalna imovina je moguća imovina koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno jedino nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva.

Potencijalna imovina se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je priliv ekonomskih koristi verovatan, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna imovina se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja) da bi se obezbedilo da finansijski izveštaji na odgovarajući način odražavaju razvoj predmetnog događaja. Ako postane sigurno da će priliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalne imovine nastati, imovina i prihod u vezi sa njom se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem je promena nastala.

7.21. Naknade zaposlenima

Po pitanju naknada zaposlenima, obelodaniće se obaveze Društva za:

- poreze i doprinose za obavezno socijalno osiguranje; i
- otpremnine.

Sa **aspekta poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje**, Društvo je, u skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da obustavi obračunate doprinose iz bruto zarada zaposlenih, kao i da za njihov račun prenese obustavljena sredstva u korist odgovarajućih državnih fondova.

Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova Društva u periodu na koji se odnose. Društvo, nakon odlaska zaposlenih u penziju, nema obavezu da im plaća nikakve naknade.

Za procenu rezervisanja po osnovu naknada i drugih beneficija zaposlenih, primenjuju se relevantne odredbe MRS 19 - Primanja zaposlenih. Rezervisanja za Naknade i druge beneficije zaposlenih uključuju, na primer: rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju i rezervisanja za otpremnine koje se isplaćuju kao rezultat odluke Društva da prekine rad nekog zaposlenog pre uobičajenog datuma penzionisanja ili odluke zaposlenog da dobrovoljno prihvati da je višak, u zamenu za ta primanja.

Prilikom procene obaveza prilikom prestanka zaposlenja, na osnovu relevantnih odredbi MRS 19, stopa koja se koristi za diskontovanje se načelno određuje u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice.

Alternativno, a što je takođe precizirano MRS 19, sve do momenta dok u Republici Srbiji ne bude postojalo razvijeno tržište za korporativne obveznice, za procenu obaveza Društva prilikom prestanka zaposlenja koristiće se tržišni prinosi (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok korporativnih ili državnih obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Ako Društvo za procenu obaveza prilikom prestanka zaposlenja, usled nerazvijenog tržišta državnih obveznica, kao „reper“ koristi prinos na državne obveznice čiji je rok dospeća kraći od procenjenog roka dospeća isplata po osnovu odnosnih primanja, diskontna stopa se određuje tako što se prinos na „reperne“ hartije od vrednosti procenjuje na duže rokove.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuje zaposlenima u visini trostrukog iznosa zarade koju su ostvarili za mesec koji prethodi mesecu u kojem se isplaćuje otpremnina (u skladu sa uslovima definisanim Pojedinačnim kolektivnim ugovorom) ili u iznosu definisanom Zakonom o radu ukoliko je to povoljnije za zaposlenog.

8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU

Neizvesnost po pitanju budućih događaja je jedna od osnovnih specifičnosti poslovanja u uslovima tržišnog privrednog ambijenta, koja se ogleda u više mogućih, odnosno potencijalnih ishoda. Usled neizvesnosti, to jest usled nepoznavanja i nesigurnosti koji će se od potencijalnih događaja stvarno desiti, pravni subjekti su u poslovanju izloženi raznovrsnim rizicima, a koji mogu imati uticaj na njihovu buduću tržišnu poziciju.

Sa aspekta Društva, postoji veliki broj potencijalnih rizika koji u različitom intenzitetu mogu da imaju negativan uticaj na stanje i poslovanje Društva. Pojedini (specifični) rizici su uslovljeni internim faktorima, kao što su, na primer: *rizik koncentracije*, koji se u slučaju Društva može manifestovati izloženosti ka jednoj ili manjoj grupi kupaca ili dobavljača; *operativni rizik*, koji se manifestuje u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemima u Društvu i sl.; *reputacioni rizik*, pod kojim se podrazumeva mogućnost pogoršanja tržišne pozicije Društva zbog gubitka poverenja, to jest stvaranja negativne slike javnosti (državne institucije, dobavljači, kupci, itd.) o poslovanju Društva; *pravni rizik*, koji se ispoljava u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled kazni i sankcija proisteklih iz sudskih sporova zbog neispunjavanja ugovornih ili zakonskih obaveza; itd.

Kako je većina ovih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet drugih delova Napomena ili drugih internih akata Društva (na primer, minimiziranje operativnog rizika, putem usvojenih procedura i radnih instrukcija, između ostalog, predmet je Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva), u nastavku će se fokus staviti na razmatranje **finansijskih rizika**, pod kojima se, pre svega, misli na:

- kreditni rizik;
- tržišni rizik; i
- rizik likvidnosti.

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Društva, koje nije opredeljeno samo razvijenošću privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomske stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je Republika Srbija, značajno su izložena finansijskim rizicima. Pored navedenog, nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „*hedžinga*“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, društva koja posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih

finansijskih instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Društva. Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u Društvu treba da obezbedi da *rizični profil Društva* uvek bude u skladu sa *sklonošću Društva ka rizicima*, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

U nastavku će se prikazati:

- finansijski rizični profil Društva, odnosno procena strukture i nivoa finansijskih rizika kojima je Društvo izloženo u svom poslovanju;
- mere za upravljanje prepoznatim finansijskim rizicima Društva; i
- upravljanje rizikom kapitala, koji, iako ne spada ni u jednu od pojedinačnih vrsta finansijskih rizika, u značajnoj meri utiče na visinu svake od razmatranih vrsta rizika.

8.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema Društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizilaze iz prodaje proizvoda Društva, već i oni kreditni rizici koji proizilaze iz drugih finansijskih instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Društvo ima značajne koncentracije kreditnog rizika naplate potraživanja od kupaca, koji imaju veoma dug period kreditiranja od strane Društva zbog njihove nedovoljne likvidnosti.

U narednim tabelama prikazana je:

- struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti;
- starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti; i
- struktura kratkoročnih potraživanja za koje je izvršeno umanjenje vrednosti.

Struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjene vrednosti	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Kupci u zemlji</i>		
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	141.690	62.298
Energoprojekt Niskogradnja a.d.	6.739	33.010
Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	50.006	53.907
Energoprojekt Entel a.d.	8.511	8.442
Energoprojekt Energodata a.d.	29.006	25.391
Energoprojekt Industrija a.d.	57.568	39.081
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura a.d.	10.611	4.974
Energoprojekt Oprema a.d.	7.569	8.949
Energoprojekt Garant a.d.o.	172	171
Enjub d.o.o.	705	705
Ostali	149	51
Svega	312.726	236.979
<i>Druga potraživanja</i>		
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	63.945	8.166
Energoprojekt Niskogradnja a.d.	4.547	4.348
Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	812	872
Energoprojekt Entel a.d.	542	1.448
Energoprojekt Energodata a.d.	3.969	2.243
Energoprojekt Industrija a.d.	222	184
Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.	4.675	1.632
Energoprojekt Oprema a.d.	252	302
Energoprojekt Garant a.d.o.	457	2
Enjub d.o.o.	24.325	14.034
Ostali	1.422	2.240
Svega	105.168	35.471
UKUPNO	417.894	272.450

Kao instrument obezbeđenja naplate Društvo poseduje blanko menice i menična ovlašćenja.

Starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjene vrednosti	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Tekuća	51.701	74.906
0 - 30 dana od dospeća	16.035	15.315
30 - 60 dana od dospeća	14.912	10.988
60 - 90 dana od dospeća	21.883	7.859
preko 90 dana od dospeća	313.363	163.382
UKUPNO	417.894	272.450

U okviru ukupnih nedospelih potraživanja u iznosu od 51.701 hiljada RSD, potraživanja od kupaca u iznosu od 45.081 hiljada RSD uglavnom dospevaju u roku od 15 dana nakon izdavanja fakture, shodno dogovorenim uslovima plaćanja.

8.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika;
- kamatnog rizika; i
- rizika od promene cena.

Valutni rizik, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kurseva, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kurseva. Valutni rizik se ispoljava kod finansijskih instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su finansijski instrumenti u finansijskim izveštajima odmereni.

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promene kurseva stranih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno evrom.

Analiza osetljivosti, prezentovana u nastavku, pokazuje da bi promena kurseva značajnije uticala na promenu rezultata Društva, pa se može zaključiti da je **Društvo značajno izloženo valutnom riziku**.

U sledećoj tabeli je, na osnovu podataka iz deviznog podbilansa, iskazana knjigovodstvena vrednost monetarnih sredstava i obaveza.

<i>Sredstva u EUR</i>		<i>Obaveze u EUR</i>	
<i>2013.</i>	<i>2012.</i>	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
16.572.398	16.411.827	2.196.672	4.728.759

Obzirom na iskazane razlike u deviznim podbilansima, u narednoj tabeli je urađena analiza osetljivosti Društva na nominalni rast kursa dinara od 10% u odnosu na strane valute. Stopa osetljivosti od 10% predstavlja procenu razumno očekivanih promena u kursovima stranih valuta. Analiza osetljivosti uključuje samo gotovinska sredstva, potraživanja i obaveze iskazane u stranoj valuti, i usklađuje njihovo prevođenje na kraju perioda za potencijalnu depresijaciju ili apresijaciju funkcionalne valute u odnosu na strane valute.

Analizom deviznog podbilansa Društva, može se konstatovati da je Društvo najosetljivije na promenu EUR. Analiza osetljivosti je urađena na način koji podrazumeva identičnu fluktuaciju svih za Društvo relevantnih valuta.

Uz nepromenjene ostale varijable, *apresijacija nacionalne valute* bi prouzrokovala negativan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog negativnih efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza. Analogno iznetom, uz nepromenjene ostale varijable, *depresijacija nacionalne valute* bi prouzrokovala pozitivan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog pozitivnog efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza.

Analiza osetljivosti rezultata u slučaju depresijacije nacionalne valute za 10%	u 000 dinara	
	2013.	2012.
NETO UTICAJ NA REZULTAT TEKUĆEG PERIODA	164.806	132.858

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. Društvo je ovoj vrsti rizika izloženo preko pozicija finansijskih obaveza za kredite uzete sa potencijalno promenljivim kamatnim stopama (Euribor).

Uz nepromenjene ostale varijable, ako su finansijska sredstva sa promenljivom kamatnom stopom veća od finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom, *rast kamatne stope* bi prouzrokovao pozitivan uticaj na rezultat tekućeg perioda, usled pozitivnih efekata neto prihoda od kamata. Analogno iznetom, uz nepromenjene ostale varijable, ako su finansijska sredstva sa promenljivom kamatnom stopom manja od finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom, *rast kamatne stope* bi prouzrokovao negativan uticaj na rezultat tekućeg perioda, usled negativnih efekata neto prihoda od kamate.

Društvo nema **finansijske obaveze** sa promenljivom kamatnom stopom, pa se može zaključiti da **Društvo nije izloženo kamatnom riziku**.

U sledećim tabelama je prikazana kamatonosna struktura **finansijskih sredstava** Društva sa promenljivom kamatnom stopom na datum bilansa stanja.

Kamatonosna struktura finansijskih sredstava i obaveza sa promenljivom kamatnom stopom	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Kamatonosna finansijska sredstva sa promenljivom kamatnom stopom</i>		
Kratkoročni zajmovi dati povezanim pravnim licima	153.092	215.935
Dugoročni stambeni krediti zaposlenih	1.591	2.084
Stambeni krediti zaposlenima koji dospevaju do 1 godine	78	156
Svega	154.761	218.175

Kamatonosne finansijske obaveze sa promenljivom kamatnom stopom

Finansijske obaveze sa promenljivom kam.stopom	-	-
Svega	-	-

U narednoj tabeli je urađena analiza osetljivosti Društva na rast kamatne stope od 1%. Stopa osetljivosti od 1% predstavlja procenu potencijalno razumno očekivanih promena u kamatnim stopama.

Analiza osetljivosti rezultata u slučaju rasta kamatne stope za 1%	u 000 dinara	
	2013.	2012.
NETO UTICAJ NA REZULTAT TEKUĆEG PERIODA	1.548	2.182

Vežano za potencijalne kamatne rizike po osnovu finansijskih obaveza, u nastavku će se dati kratak osvrt na *politiku upravljanja rizikom dobavljača* koja se primenjuje u Društvu.

Kao što se iz tabele u kojoj je prikazana kamatonosna struktura finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom može uočiti, obaveze prema dobavljačima (kako obaveze po ispostavljenim fakturama, tako i nefakturisane obaveze) nisu uključene u navedenu grupu. Osnovna činjenica koja podržava realnost primenjenog pristupa je da dobavljači, po pravilu, ne zaračunavaju zatezne kamate u slučaju kašnjenja Društva u izmirenju svojih obaveza. Nezaračunavanje zatezne kamate treba prvenstveno razumeti kao posledicu potrebe za dugoročnim održavanjem dobrih poslovnih odnosa dobavljača sa potencijalno kvalitetnim kupcem. Shodno iznetom, *potencijalni kamatni rizici zbog neblagovremenog izmirenja obaveza prema dobavljačima u Društvu nisu izraženi.*

U narednoj tabeli prikazani su najznačajniji dobavljači, prema stanju obaveza na datum bilansa stanja Društva.

Struktura obaveza prema dobavljačima	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Dobavljači u zemlji</i>		
Eneroprojekt Visokogradnja a.d.	11.639	61
Energoprojekt Energodata a.d.	787	543
Energoprojekt Oprema a.d.	33.886	35.779
EPS snabdevanje d.o.o.	3.707	2.617
JKP „Beogradske elektrane“	989	490
Deloitte revizija d.o.o.	1.526	-
Agencija za investicije i stanovanje	3.114	3.114
Ostali	3.655	4.745
Svega	59.303	47.349

<i>Dobavljači u inostranstvu</i>		
Encom GmbH Consulting, Engineering&Trading	19.604	10.803
IATA	3.211	1.900
Ostali	77	521
Svega	22.892	13.224
UKUPNO	82.195	60.573

Društvo nema date instrumente obezbeđenja plaćanja.

Starosna struktura obaveza prema dobavljačima	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Tekuća	24.571	13.071
0 - 30 dana od dospeća	2.734	36.286
30 - 60 dana od dospeća	423	-
60 - 90 dana od dospeća	33.928	-
preko 90 dana od dospeća	20.539	11.216
UKUPNO	82.195	60.573

Rizik od promene cena je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu. Ova vrsta rizika nije izražena u Društvu.

8.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo imati poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U narednoj tabeli su prikazani najznačajniji pokazatelji likvidnosti Društva i to:

- opšti ratio likvidnosti (količnik obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara obrtnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- rigorozni ratio likvidnosti (količnik likvidnih sredstava, pod kojima se podrazumevaju ukupna obrtna sredstva umanjena za zalihe; i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara likvidnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- gotovinski ratio likvidnosti (količnik gotovine uvećane za gotovinske ekvivalente i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara gotovinskih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza; i
- neto obrtna sredstva (vrednosna razlika između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza).

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu racio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su, takođe, prikazani u narednoj tabeli.

<i>Pokazatelji likvidnosti</i>	<i>Zadovoljavajući opšti standardi</i>	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Opšti racio likvidnosti	2 : 1	3,54:1	2,89:1
Rigorozni racio likvidnosti	1 : 1	3,37:1	2,64:1
Gotovinski racio likvidnosti		0,44:1	0,82:1
Neto obrtna sredstva (u hiljadama dinara)	Pozitivna vrednost	883.794	770.779

Rezultati racio analize pokazuju da je Društvo tokom 2013. godine bilo **likvidno**, odnosno da nije imalo poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U navedenom kontekstu ističemo da:

- uvažavajući dinamičnu prirodu poslovanja Društva, finansijska služba teži da održi fleksibilnost finansiranja, što, pored ostalog, podrazumeva držanje na raspolaganju postojećih kreditnih linija, kao i proširenje istih; i
- Rukovodstvo vrši kontinuirani nadzor nad rezervama likvidnosti Društva, koja obuhvataju raspoložive neiskorišćene kreditne linije, gotovinu i gotovinske ekvivalente, kao i likvidne potencijale shodno očekivanim novčanim tokovima.

8.4. Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja rizikom kapitala je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničeno dugom roku, kako bi se vlasnicima Društva obezbedio zadovoljavajući prinos (profit), uz očuvanje adekvatne strukture izvora sredstava, odnosno dobrog kreditnog boniteta.

Iako postoji više kriterijuma na osnovu kojih se mogu izvoditi zaključci o održivosti pretpostavke o dugoročnoj egzistenciji Društva, sigurno da su rentabilno poslovanje, kao i zadovoljavajuća finansijska struktura, jedni od osnovnih kriterijuma.

Najbolji reprezent **rentabilnosti** je *stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital*, koja pokazuje koliko Društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Neto dobitak/gubitak	399.088	504.856
<i>Prosečan kapital</i>		
Kapital na početku godine	7.665.770	7.167.219
Kapital na kraju godine	8.054.188	7.665.770
Prosečan kapital	7.859.979	7.416.494
Stopa prinosa na sopstveni kapital	5.08%	6,81%

Shodno podacima iz tabele, jasno je da se rezultati poslovanja u 2012. i 2013. godini, sa aspekta održivosti kapitala, mogu oceniti kao zadovoljavajući, tako da **rizik kapitala nije izražen**.

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Društva, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Obaveze	651.503	886.544
Ukupna sredstva	8.705.866	8.552.314
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0,07:1	0,10:1
<i>Dugoročna sredstva</i>		
Kapital	8.054.188	7.665.770
Dugoročna rezervisanje i dugoročne obaveze	303.864	478.299
Svega	8.358.052	8.144.069
Ukupna sredstva	8.705.866	8.552.314
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0,96:1	0,95:1

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Društva pokriven kapitalom Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih (dugoročnih i kratkoročnih) finansijskih obaveza Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital, dugoročna rezervisanja i odložene poreske obaveze Društva); i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Neto zaduženost</i>		
Finansijske obaveze	364.481	602.869
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	151.476	333.972
Svega	213.005	268.897
Kapital	8.054.188	7.665.770
RACIO NETO ZADUŽENOSTI PREMA UKUPNOM KAPITALU	1:37,81	1:28,51

9. BILANS USPEHA

9.1. Prihodi od prodaje

Društvo ostvaruje prihod **pružanjem usluga na domaćem tržištu**. Struktura prihoda je prikazana u narednoj tabeli.

Struktura prihoda od prodaje	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Prihodi od prodaje povezanim pravnim licima</i>		
Prihodi od prodaje usluga zavisnim pravnim licima	395.771	401.765
Prihodi od prodaje usluga ostalim povezanim pravnim licima	-	-
Svega	395.771	401.765
<i>Prihodi od prodaje na domaćem tržištu</i>		
Prihodi od prodaje usluga	78	87
Svega	78	87
<i>Prihodi od prodaje na inostranom tržištu</i>		
Prihodi od prodaje usluga	120.510	49.247
Svega	120.510	49.247
UKUPNO	516.359	451.099

Prihodi od prodaje usluga zavisnim pravnim licima na domaćem tržištu bazirani su na pružanju usluga Društva po osnovu ugovora odobrenih i usvojenih od strane nadležnih organa uprave Društva i zavisnih društava, a u skladu sa relevantnim pravnim aktima i iznose 395.771 hiljada RSD (2012. godine: 401.765 hiljada RSD), kako je prikazano u narednoj tabeli.

Kupac	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Energoprojekt Garant a.d.o.	1.696	1.703
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	69.881	70.176
Energoprojekt Niskogradnja a.d.	86.969	87.341
Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	31.431	31.567
Energoprojekt Entel a.d.	83.945	84.309
Energoprojekt Energodata a.d.	8.405	8.439
Energoprojekt Industrija a.d.	18.861	23.246
Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.	5.575	5.596
Energoprojekt Oprema a.d.	89.008	89.388
UKUPNO	395.771	401.765

Prihodi od prodaje usluga na domaćem tržištu u iznosu od 78 hiljada RSD (2012. godine: 87 hiljada RSD) ostvareni su prodajom avio karata.

Prihodi od prodaje usluga na inostranom tržištu u iznosu od 120.510 hiljada RSD odnose se na realizaciju Ugovora o izgradnji ambasade Republike Srbije u Abudži, Savezna Republika Nigerija, po sistemu „ključ u ruke“, na kat. parceli broj 313, upisanoj u registar nepokretnosti Katastarske zone A00.

9.2. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe

Struktura prihoda od aktiviranja učinaka i robe	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Prihodi od aktiviranja proizvoda i usluga za sopstvene potrebe	495	482
UKUPNO	495	482

Prihodi od aktiviranja usluga za sopstvene potrebe iznose 495 hiljada RSD (2012. godine: 482 hiljada RSD).

9.3. Ostali poslovni prihodi

Struktura ostalih poslovnih prihoda	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Prihod od zakupnina	29.096	25.053
Ostali poslovni prihodi	5.235	80
UKUPNO	34.331	25.133

Prihodi od zakupnina ostvareni su po osnovu: izdavanja u zakup kompleks zgrada „Samački hotel“ na Batajničkom drumu br. 24, koji se po osnovu ugovora br. 40 od 31.01.2011. godine izdaje u zakup Energoprojekt Visokogradnji u iznosu od 23.957 hiljada RSD (u 2012. godini: 24.060 hiljada RSD); zakupa dela poslovne zgrade Energoprojekt, koji se po ugovoru broj 46/58 od 14.02.2013. godine izdaje u zakup Energoprojekt Garantu u iznosu od 4.092 hiljada RSD; i izdavanja prostora na krovnoj terasi i prizemlju u poslovnoj zgradi Energoprojekt Telekomu Srbija u iznosu od 1.047 hiljada RSD (u 2012. godini: 993 hiljada RSD).

Ostali poslovni prihodi najvećim delom, u iznosu od 5.078 hiljada RSD, odnose se na naknadu troškova od Napred Razvoj a.d. po osnovu angažovanja revizora za obavljanje vanredne revizije po ugovoru 363/2012, zaključenim sa UHY EKI Revizija d.o.o. Vanrednom revizijom je konstatovano da ne postoje razlike na dato mišljenje redovnog eksternog revizora po osnovu pojedinačnih i konsolidovanih finansijskih izveštaja Energoprojekt Holding a.d. za 2011. godinu, koji su bili predmet vanredne revizije. U skladu sa čl. 463 Zakona o privrednim društvima, a s obzirom da je predlog za sprovođenje vanredne revizije bio neosnovan, privredno društvo Energoprojekt Holding a.d. je steklo pravo da naknadu troškova sprovođenja vanredne revizije od akcionara koji je predložio njeno sprovođenje, tj. od privrednog društva Napred Razvoj a.d.

9.4. Troškovi materijala

Struktura troškova materijala	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Troškovi ostalog materijala	5.881	6.377
Troškovi goriva i energije	20.439	17.052
UKUPNO	26.320	23.429

Troškovi ostalog materijala u iznosu od 5.881 hiljada RSD (u 2012. godini: 6.377 hiljada RSD) odnose se troškove održavanja sredstava za rad u iznosu od 2.005 hiljada RSD (u 2012. godini: 1.805 hiljada RSD), troškove kancelarijskog materijala od 1.905 hiljada RSD (u 2012. godini: 3.157 hiljada RSD), troškove ostalog materijala od 1.716 hiljada dinara (u 2012. godini: 1.126 hiljada RSD) i troškove alata i inventara 255 hiljada RSD (u 2012. godini: 289 hiljada RSD).

9.5. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Struktura troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Troškovi zarada</i>		
Troškovi zarada i naknada zarada - bruto	141.315	148.872
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	21.368	19.966
Svega	162.683	168.838
Troškovi ugovora o delu, autorskih ugovora, ugovora o privrem. i povrem. poslovima i sl.	6.520	3.508
Naknada članovima nadzornog odbora	9.074	12.601
Ostali lični rashodi i naknade	7.827	9.223
UKUPNO	186.104	194.170

Ostali lični rashodi u iznosu od 7.827 hiljada RSD odnose se na troškove službenih putovanja u iznosu od 4.281 hiljada RSD, troškove Društva za naknade zaposlenima za prevoz na rad i povratak sa rada u iznosu od 2.553 hiljada RSD, solidarne pomoći i ostala davanja zaposlenima i drugim fizičkim licima u iznosu od 993 hiljada RSD.

9.6. Troškovi amortizacije

Struktura troškova amortizacije	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Amortizacija nematerijalnih ulaganja	290	303
Amortizacija nekretnina	89	90
Amortizacija postrojenja i opreme	9.866	10.448
UKUPNO	10.245	10.841

Na dan 31.12.2013. godine urađena je procena rezidualne vrednosti i preostalog korisnog veka trajanja za nekretnine i opremu značajnije knjigovodstvene vrednosti, i u odnosu na procenu na dan 31.12.2012. godine nije bilo nikakvih relevantnih promena.

9.7. Troškovi rezervisanja

Struktura troškova rezervisanja	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Troškovi rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	704	2.617
UKUPNO	704	2.617

Troškovi rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju u 2013. godini jednaki su razlici između, s jedne strane, iznosa rezervisanja za otpremnine na kraju 2013. godine i, s druge strane, iznosa rezervisanja za otpremnine na dan 31.12.2012. godine, umanjenog za iznos isplaćenih otpremnina u toku 2013. godine.

Troškovi rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih u iznosu od 704 hiljada RSD (2012. godine: 2.617 hiljada RSD) odnose se na primenu MRS 19.

Procena rezervisanja na datum bilansa stanja po osnovu MRS 19 (za otpremnine prilikom odlaska u penziju), detaljnije je objašnjena u Napomeni 10.15.

9.8. Troškovi proizvodnih usluga

Struktura troškova proizvodnih usluga	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Troškovi usluga na izradi učinaka	120.509	49.247
Troškovi transportnih usluga	3.104	4.175
Troškovi investicionog i tekućeg održavanja	53.367	40.776
Troškovi zakupnina	530	866
Troškovi sajмова	258	573
Troškovi reklame i propagande	2.973	3.479
Troškovi ostalih usluga	9.810	5.379
UKUPNO	190.551	104.495

Troškovi usluga na izradi učinaka u iznosu od 120.509 hiljada RSD (u 2012. godini: 49.247 hiljada RSD) odnose se na realizaciju Ugovora o izgradnji ambasade Republike Srbije u Abudži, Savezna Republika Nigerija, po sistemu „ključ u ruke“, na kat. parceli broj 313, upisanoj u registar nepokretnosti Katastarske zone A00.

U okviru **troškova transportnih usluga** u iznosu od 3.104 hiljada RSD (u 2012. godini: 4.175 hiljada RSD) iskazani su troškovi fiksnih i mobilnih telefona, internet usluga, taksi usluga, troškovi parkiranja automobila i dr.

Troškovi investicionog i tekućeg održavanja se prvenstveno odnose na tekuće održavanje poslovne zgrade Energoprojekt u iznosu od 42.778 hiljada RSD (u 2012. godini: 37.682 hiljada RSD), opreme u iznosu od 2.244 hiljada RSD (u 2012. godini: 3.094 hiljada RSD) i kompleksa zgrada „Samački hotel“ u iznosu od 8.308 hiljada RSD.

Troškovi zakupnina se odnose na zakup poslovnog prostora (kancelarije) Predstavništva EP Holding a.d. u Bagdadu, Irak u periodu od juna do decembra 2013. godine u iznosu od 394 hiljada RSD i zakup projektora i audio opreme za održavanje Skupštine akcionara Društva u iznosu od 136 hiljada RSD.

Troškovi reklame i propagande u iznosu od 2.973 hiljada RSD odnose se na obaveštenja za štampu i medije, iznajmljivanje bilborda, štampanje Korporativnog pregleda i Godišnjeg izveštaja, i drugo.

Troškovi ostalih usluga u iznosu od 9.810 hiljada RSD odnose se prvenstveno na troškove licenci: 3.654 hiljada RSD, troškove fotokopiranja i tehničko-operativne podrške Energoprojekt Energodate kod multimedijalnih prezentacija, ažuriranja i pripreme marketinških materijala, grafičku usluge i drugo: 2.742 hiljada RSD, komunalne usluge: 2.301 hiljada RSD, troškove zaštite na radu: 240 hiljada RSD, registraciju vozila: 143 hiljada RSD i drugo.

9.9. Nematerijalni troškovi

Struktura nematerijalnih troškova	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Troškovi neproizvodnih usluga	22.755	44.221
Troškovi reprezentacije	7.305	8.280
Troškovi premija osiguranja	914	770
Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	845	4.873
Troškovi članarina	1.314	1.245
Troškovi poreza	11.284	10.157
Ostali nematerijalni troškovi	16.863	18.583
UKUPNO	61.280	88.129

Troškovi neproizvodnih usluga u iznosu od 22.755 hiljada RSD (u 2012. godini: 44.221 hiljada RSD) odnose se na troškove revizije, usluge advokata, konsalting i intelektualne usluge, stručno usavršavanje, usluge brokera i beogradske berze, usluge čišćenja i drugo.

Troškovi reprezentacije u iznosu od 7.305 hiljada RSD (u 2012. godini: 8.280 hiljada RSD) odnose se na ugostiteljske usluge, poklone poslovnim partnerima i drugo.

Troškovi premije osiguranja u iznosu od 914 hiljada RSD (u 2012. godini: 770 hiljada RSD) odnose se na troškove osiguranja imovine i lica.

Od ukupno iskazanih **troškova platnog prometa i bankarskih usluga**: na troškove platnog prometa odnosi se 388 hiljada RSD (u 2012. godini: 391 hiljada RSD), dok troškovi bankarskih usluga iznose 457 hiljada RSD (u 2012. godini: 4.482 hiljada RSD).

Troškovi članarina se odnose na članarine Komorama (Privredna komora Srbije i Privredna komora grada Beograda) koje predstavljaju obavezu na isplaćene zarade zaposlenih u iznosu od 429 hiljada RSD (u 2012. godini: 496 hiljada RSD) i na članarine drugim komorama, savezima i udruženjima 885 hiljada RSD (u 2012. godini: 749 hiljada RSD).

U okviru **troškova poreza** u iznosu od 11.284 hiljada RSD (u 2012. godini: 10.157 hiljada RSD) iskazani su troškovi poreza na imovinu, naknada za korišćenje gradskog građevinskog zemljišta, komunalna taksa na firmu i pano, i dr. Najznačajniji deo ovih troškova se odnosi na porez na imovinu u iznosu od 7.934 hiljada RSD (u 2012. godini: 7.199 hiljada RSD).

Ostali nematerijalni troškovi u iznosu od 16.863 hiljada RSD (u 2012. godini: 18.583 hiljada RSD) najvećim delom se odnose na usluge ino kompanija I.N.E.C. Engineering Company Limited i Encom GmbH Consulting, Engineering & Trading u iznosu od 10.485 hiljada RSD (u 2012. godini: 14.444 hiljada RSD), dok se ostatak u iznosu od 6.378 hiljada RSD (u 2012. godini: 4.139 hiljada RSD) odnosi na: takse (administrativne, sudske i dr.), troškove učešća u finansiranju zarada osoba sa invaliditetom, štampanje lista Energoprojekt, TV pretplatu i sl.

9.10. Finansijski prihodi

Struktura finansijskih prihoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Prihodi od kamata</i>		
Prihodi od kamate iz odnosa sa zavisnim pravnim licima	45.074	78.717
Prihodi od kamate iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	9.965	10.697
Prihodi od kamate po drugim osnovama	9.112	8.806
Svega	64.151	98.220
<i>Prihodi od efekata valutne klauzule</i>		
Prihodi od efekata valutne klauzule iz odnosa sa zavisnim pravnim licima	14.071	180.876
Prihodi od efekata valutne klauzule iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	1.411	12.313
Prihodi od efekata val.klauzule po dr.osnovama	2.227	2.458
Svega	17.709	195.647
Pozitivne kursne razlike	1.481	16.741
Učešća u dobitku zavisnih pravnih lica	278.605	255.194
Ostali finansijski prihodi	2.585	2.040
UKUPNO	364.531	567.842

Najznačajniji deo **prihoda od kamata po drugim osnovama** se odnosi na kamate od oročenih depozita u iznosu od 9.109 hiljada RSD (u 2012. godini: 8.734 hiljada RSD).

Finansijski prihodi od učešća u dobiti zavisnih pravnih lica u iznosu od 278.605 hiljada RSD (u 2012. godini: 255.194 hiljada RSD) odnose se na sledeća zavisna društva:

- Energoprojekt Garant a.d.o. u iznosu od 51.885 hiljada RSD (u 2012. godini: 34.054 hiljada RSD);
- Energoprojekt Entel a.d. u iznosu od 148.697 hiljada RSD (u 2012. godini: 143.595 hiljada RSD), i
- Energoprojekt Oprema a.d. u iznosu od 78.023 hiljada RSD (u 2012. godini: 77.545 hiljada RSD).

Ostali finansijski prihodi u iznosu od 2.585 hiljada RSD (u 2012. godini: 2.040 hiljada RSD) odnose se na prihode po osnovu povećanja broja akcija na osnovu raspodele dobiti za 2012. godinu Jubmes banke a.d., Beograd (2.580 hiljada RSD) i Aik banke a.d, Niš (5 hiljada RSD).

9.11. Finansijski rashodi

Struktura finansijskih rashoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Rashodi kamata</i>		
Rashodi od kamate	14.634	19.383
Svega	14.634	19.383
<i>Rashodi od efekata valutne klauzule</i>		
Rashodi od efekata valutne klauzule iz odnosa sa zavisnim pravnim licima	1.830	4.220
Rashodi od efekata valutne klauzule sa ostalim povezanim pravnim licima		
Rashodi od efekata valutne klauzule po drugim osnovama	2.723	30.788
Svega	4.553	35.008
Negativne kursne razlike	2.009	8.566
UKUPNO	21.196	62.957

Rashodi kamata se odnose na rashode kamata u zemlji u iznosu od 14.042 hiljada RSD (u 2012. godini: 18.157 hiljada RSD) i to pre svega na kamate po osnovu uzetih kredita za tekuću likvidnost (od Fonda za razvoj Republike Srbije i Erste banke), i zatezne kamate u iznosu od 592 hiljada RSD (u 2012. godini: 1.226 hiljada RSD).

Najznačajniji deo **rashoda po osnovu efekata valutne klauzule po drugim osnovama** se odnosi na negativne efekte valutne klauzule po osnovu kredita dobijenog od Fonda za razvoj Republike Srbije u iznosu od 1.373 hiljada RSD (u 2012. godini: 22.807 hiljada RSD).

9.12. Ostali prihodi

Struktura ostalih prihoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Ostali prihodi</i>		
Dobici od prodaje učešća i hartija od vrednosti	3.689	-
Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	-	510
Prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika	7	140
Ostali nepomenuti prihodi	160	264
Svega	3.856	914
<i>Prihodi od usklađivanja vrednosti imovine</i>		
Nekretnina, postrojenja i opreme	19.023	1.507
Svega	19.023	1.507
UKUPNO OSTALI PRIHODI I PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE	22.879	2.421

Dobici od prodaje učešća i hartija od vrednosti odnose se na dobitak od prodaje akcija Hipotekarne banke a.d., Podgorica u iznosu od 3.689 hiljada RSD (124 akcija po ceni od 515 EUR po akciji).

Ostali nepomenuti prihodi se odnose na prodaju starog papira u iznosu od 160 hiljada RSD (u 2012. godini: 211 hiljada RSD).

Prihodi od usklađivanja vrednosti nekretnina, postrojenja i opreme odnose se na procenu vrednosti investicione nekretnine - poslovni prostor "Stari Merkator" u iznosu od 19.023 hiljada RSD (u 2012. godini: 1.507 hiljada RSD se odnosi na procenu vrednosti investicione nekretnine - kompleks zgrada „Samački hotel“).

9.13. Ostali rashodi i neto gubitak poslovanja koje se obustavlja

Struktura ostalih rashoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Ostali rashodi</i>		
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	8	231
Gubici po osnovu prodaje učešća u kapitalu i hartija od vrednosti	-	8
Rashodi po osnovu direktnog otpisa potraživanja	596	4.066
Ostali nepomenuti rashodi	2.772	5.735
Svega	3.376	10.040
<i>Rashodi po osnovu obezvređenja imovine</i>		
Obezvređenje nekretnina, postrojenja i opreme	17.918	7.614
Obezvređenje potraživanja i kratkočnih finansijskih plasmana	-	-
Svega	17.918	7.614
UKUPNO OSTALI RASHODI I RASHODI PO OSNOVU OBEZVREĐENJA IMOVINE	21.294	17.654
Negativan efekat promene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih perioda	657	941
UKUPNO	21.951	18.595

Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja u iznosu od 596 hiljada RSD, odnose se najvećim delom na Energoprojekt Promet d.o.o. u iznosu od 520 hiljada RSD (u 2012. godini: najvećim delom, u iznosu od 3.466 hiljada RSD, odnose se na Energoprojekt Montenegro d.o.o).

Ostali nepomenuti rashodi u iznosu od 2.772 hiljada RSD se odnose, pre svega, na date donacije u iznosu od 2.759 hiljada RSD (u 2012. godini: 5.490 hiljada RSD, dok se ostatak odnosio na izdatke za humanitarne namene i novčane kazne i penale).

Obezvređenje nekretnina, postrojenja i opreme u iznosu od 17.918 hiljada RSD se odnosi na obezvređenje investicione nekretnine – kompleks zgrada „Samački hotel“ (u 2012. godini: 7.614 hiljada RSD se odnosi na obezvređenje poslovnog objekta „Stari Merkator“).

9.14. Dobitak pre oporezivanja

Struktura bruto rezultata	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Poslovni prihodi i rashodi</i>		
Poslovni prihodi	551.185	476.714
Poslovni rashodi	475.204	423.681
Poslovni rezultat	75.981	53.033
<i>Finansijski prihodi i rashodi</i>		
Finansijski prihodi	364.531	567.842
Finansijski rashodi	21.196	62.957
Finansijski rezultat	343.335	504.885
<i>Ostali prihodi i rashodi</i>		
Ostali prihodi	22.879	2.421
Ostali rashodi	21.294	17.654
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	1.585	(15.233)
<i>Efeki poslovanja koje se obustavlja, promene računovodstvene politike i korekcije grešaka iz ranijeg perioda</i>		
Prihod	9	-
Rashod	666	941
Neto efekat	(657)	(941)
<i>Ukupan bruto rezultat</i>		
UKUPNI PRIHODI	938.604	1.046.977
UKUPNI RASHODI	518.360	505.233
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	420.244	541.744

9.15. Porez na dobitak i neto dobitak

Struktura obračuna poreza na dobitak i neto dobitak	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	420.244	541.744
Usklađivanje i korekcija prihoda/rashoda u poreskom bilansu	(289.205)	(256.071)
Kapitalni dobici/gubici iskazani u bilansu uspeha	3.689	8
Oporeziva dobit	134.728	285.681
Kapitalni dobici/gubici obračunati u skladu sa zakonom	-	-
Poreska osnovica	134.728	285.681
Obračunati porez (15% od poreske osnovice)	20.209	28.568
Ukupna umanj enje obračunatog poreza	(607)	(745)
Obračunati porez po umanj enju	19.602	27.823
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	420.244	541.744
Poreski rashod perioda	19.602	(27.823)
Odloženi poreski rashod/prihod perioda	1.554	(9.065)
Neto dobitak/gubitak	399.088	504.856

Umanjenje obračunatog poreza u iznosu od 607 hiljada RSD je posledica korišćenja prava na poreski kredit za ulaganja u osnovna sredstva u 2013. godini, u visini od 20% izvršenog ulaganja, a maksimalno do 33% obračunatog poreza.

9.16. Zarada po akciji

Zarada po akciji izračunava se tako što se dobitak namenjen običnim akcionarima podeli sa prosečnim ponderisanim brojem običnih akcija u opticaju za period.

<i>Pokazatelj</i>	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Neto dobitak / gubitak (u 000 dinara)	399.088	504.856
Prosečan broj akcija tokom godine	10.443.944	10.443.944
Zarada po akciji (u dinarima)	38,21	48,34

Po odluci Skupštine akcionara od 28.06.2013. godine vršena je isplata dividende za 2012. godinu u akcijama (993.754 običnih akcija). Ponderisan prosečni broj akcija za 2013. godinu iznosi 10.443.944, tako da zarada po akciji iznosi 38,21 RSD.

10. BILANS STANJA**10.1. Nematerijalna ulaganja**

	<i>u 000 dinara</i>			
	Nematerijalna ulaganja u pripremi	Avansi za nematerijalna ulaganja	Ostala nematerijalna ulaganja	Ukupno
<i>Nabavna vrednost</i>				
Početno stanje (01.01.2013.)	8.837		2.326	11.163
Nove nabavke u toku godine		320		320
Prenos sa jednog oblika na drugi				
Otuđivanje, rashodovanje i dr.				
Krajnje stanje (31.12.2013.)	8.837	320	2.326	11.483
<i>Ispravka vrednosti</i>				
Početno stanje (01.01.2013.)			1.747	1.747
Amortizacija za 2013. godinu			289	289
Krajnje stanje (31.12.2013.)			2.036	2.036
<i>Sadašnja (neotpisana) vrednost</i>				
Stanje 01.01.2013.	8.837		579	9.416
Stanje 31.12.2013.	8.837	320	290	9.447

10.2. Nekretnine, postrojenja i oprema

Struktura i promena stanja nekretnina, postrojenja i opreme	u 000 dinara				
	Grad. objekti	Postrojenja i oprema	Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu	UKUPNO
<i>Nabavna vrednost</i>					
Početno stanje (01.01.2013.)	919.807	94.277		42.872	1.056.956
Nove nabavke u toku godine		3.869			3.869
Prenos sa jednog oblika na drugi					
Otuđivanje, rashodovanje i dr.		(3.998)		348	(3.650)
Krajnje stanje (31.12.2013.)	919.807	94.148		43.220	1.057.175
<i>Ispravka vrednosti</i>					
Početno stanje (01.01.2013.)	402.544	66.715			469.259
Amortizacija za 2013. godinu	89	9.866			9.955
Otuđivanje, rashodovanje i dr.	(14.381)	(3.990)			(18.371)
Krajnje stanje (31.12.2013.)	388.252	72.591			460.843
<i>Sadašnja (neotpisana) vrednost</i>					
Početno stanje 01.01.2013.	517.263	27.562		42.872	587.697
Krajnje stanje 31.12.2013.	531.555	21.557		43.220	596.332

Po osnovu odluke Izvršnog odbora Društva izvršena je nivelacija sadašnje vrednosti po m² poslovnog prostora u zgradi Energoprojekt na 54.300,00 RSD/m² preko konta Ispravke vrednosti građevinskih objekata i revalorizacionih rezervi u iznosu od 14.381 hiljada RSD.

Na dan 31.12.2013. godine urađena je procena rezidualne vrednosti i preostalog korisnog veka trajanja za nekretnine i opremu značajnije knjigovodstvene vrednosti. Efekat promene računovodstvene procene uticao je na promenu visine troškova amortizacije za 2013. godinu, a

time, posledično, i na visinu knjigovodstvene vrednosti sredstava na dan 31.12.2013. godine (Napomena 9.6.).

Avans za nekretnine u iznosu od 43.220 hiljada RSD odnosi se na avans dat Republici Srbiji za kupovinu nepokretnosti u Ugandi, Peruu i Nigeriji.

Na dan 31.12.2013. godine, Društvo nema nepokretnosti ili opremu pod hipotekom ili zalogom uspostavljenim radi obezbeđenja urednog izmirenja svojih finansijskih obaveza.

10.3. Investicione nekretnine

Promena stanja investicionih nekretnina	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Revalorizovana vrednost</i>		
Početno stanje (01. januara)	602.612	496.698
Nove nabavke	-	112.021
Revalorizacija - efekti procene	1.105	(6.107)
Krajnje stanje (31. decembra)	603.717	602.612

Investicione nekretnine u iznosu od 603.717 hiljada RSD odnose se na sledeće objekte:

- Komplex zgrada „Samački hotel“, površine 8.034,00 m², sa pravom korišćenja gradskog građevinskog zemljišta površine 18.598,00 m², u ulici Batajnički put br. 24, u Zemunu u iznosu od 511.573 hiljada RSD. Fer vrednost predmetne investicione nekretnine je na dan 31. decembra 2012. godine iznosila 529.491 hiljada RSD. Na dan bilansa, izvršena je nova procena i njena vrednost je smanjena za 17.918 hiljada RSD. Po osnovu izdavanja u zakup ovog objekta Energoprojekt Visokogradnji a.d. ostvaren je prihod u 2013. godini, u iznosu od 23.957 hiljada RSD (Napomena 9.3.).
- Poslovni prostor “Stari Merkator”, površine 643 m², na trećem spratu zgrade br. 2, broj posebnog dela objekta 235, u ulici Palmira Toljatija br. 5, na katastarskoj parceli broj 254, upisan u List nepokretnosti broj 3132 K.O. Novi Beograd u iznosu od 92.144 hiljada RSD. Fer vrednost predmetne investicione nekretnine je na dan 31. decembra 2012. godine iznosila 73.121 hiljada RSD. Na dan bilansa, izvršena je nova procena i njena vrednost je povećana za 19.023 hiljada RSD. Ovaj objekat se nije izdavao u zakup u 2013. godini (traži se zakupac).

Procena fer vrednosti na dan 31.12.2013. godine je izvršena od strane nezavisnog procenitelja koji ima priznate i relevantne stručne kvalifikacije i iskustvo sa lokacijama i kategorijama investicionih nekretnina koje je procenjivao. Procena vrednosti je vršena na osnovu brojnih faktora, kao što su: postojeći uslovi rentiranja, procena tržišnih uslova i procena stopa kapitalizacije korišćenjem uporednih tržišnih podataka, tamo gde je to moguće. Usled trenutnog stanja na tržištu nekretnina, i smanjenog broja kupoprodajnih transakcija u odnosu na ranije godine, prouzrokovanih ekonomskom krizom, procenitelj je u povećanoj meri koristio

svoje poznavanje tržišta i profesionalno rasuđivanje, te se nije oslanjao samo na rezultate uporedivih transakcija koje su se desile u prošlosti.

10.4. Dugoročni finansijski plasmani

Struktura dugoročnih finansijskih plasmana	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Učešće u kapitalu zavisnih i pridruženih pravnih lica</i>		
EP Visokogradnja a.d. (92,53%)	1.706.767	1.704.254
EP Niskogradnja a.d. (100,00%)	1.012.084	855.506
EP Oprema a.d. (67,87%)	121.316	121.316
EP Hidroinženjering a.d. (94,84%)	399.230	399.230
EP Urbanizam i arhitektura a.d. (94,40%)	146.455	146.455
EP Promet d.o.o. (100,00%)	295	295
EP Energodata a.d. (96,43%)	191.438	191.438
EP Industrija a.d. (62,77%)	61.209	61.209
EP Entel a.d. (86,26%)	216.422	216.422
EP Garant a.d.o. (92,94%)	597.545	597.545
Enjub d.o.o. (50,00%)	13.550	13.550
I.N.E.C. Engineering Company Limited (100,00%)	62.359	62.359
Encom GmbH Consulting, Engineering & Trading (100,00%)	3.493	3.493
Nana Offshore S.A.L. (100,00%)	924.749	924.749
Zambia Engineering and Contracting Company Limited (100,00%)	587	587
Svega	5.457.499	5.298.408
<i>Učešće u kapitalu ostalih pravnih lica i druge H.o.V. namenjene prodaji</i>		
Dunav a.d.o. (0,20333%)	450	348
Jubmes banka a.d. (1,40672%)	32.448	46.895
Hipotekarna banka a.d, Podgorica (0,3961%)	-	8.654
FIMA SEE Activist a.d., Beograd (15,96806%)	10.160	11.600
Energobroker a.d. (17,64%)	4.371	4.371
Hotel Bela lađa a.d., Bečej (4,3578%)	5.947	5.947
Aik banka a.d. (0,00573%)	794	795
Svega	54.170	78.610
UKUPNO	5.511.669	5.377.018
<i>Ostali dugoročni finansijski plasmani</i>		
Dati dugoročni zajmovi zavisnim pravnim licima	751.502	794.443
Dugoročni stambeni krediti dati zaposlenima	1.591	2.084
Svega	753.093	796.527
UKUPNO	6.264.762	6.173.545

Učešća u kapitalu predstavljaju dugoročna finansijska ulaganja u akcije i udele u zavisnim i pridruženim društvima, bankama i osiguravajućim društvima (HoV raspoložive za prodaju).

Učešća u kapitalu zavisnih i pridruženih pravnih lica vrednuju se prema metodi nabavne vrednosti. Društvo priznaje prihod samo u onoj meri u kojoj stekne pravo da primi svoj deo iz raspodele neraspoređenog neto dobitka korisnika ulaganja, do koje dođe nakon dana kada ga je Društvo steklo.

Učešće u kapitalu ostalih pravnih lica i HoV raspoložive za prodaju vrednuju se po njihovoj tržišnoj (fer) vrednosti.

Do povećanja učešća u kapitalu EP Visokogradnja a.d. došlo je po osnovu kupovine akcija onih akcionara društva koji su podneli pismeni zahtev EP Holding a.d. kao kontrolnom akcionaru, shodno Zakonu o privrednim društvima.

Do povećanja učešća u kapitalu EP Niskogradnja a.d. došlo je po osnovu odluke Nadzornog odbora EP Holding a.d. o prinudnom otkupu svih akcija preostalih akcionara društva, uz isplatu cene koja je određena shodno odredbama Zakona o privrednim društvima o isplati nesaglasnih akcionara.

Do promene na poziciji **hartije od vrednosti namenjene prodaji** došlo je po osnovu prodaje akcija Hipotekarne banke a.d., Podgorica (124 akcije, po ceni od 515 EUR po akciji) i usklađivanja vrednosti hartija od vrednosti koje se nalaze u portfoliju hartija od vrednosti Društva, sa njihovom fer vrednošću na sekundarnom tržištu hartija od vrednosti na dan sastavljanja finansijskih izveštaja.

Društvo ima akcije ostalih pravnih lica, i to:

- Dunav a.d.o: 527 akcija, tržišne vrednosti na dan bilansa 853,00 RSD po akciji;
- Jubmes banka a.d.: 4.056 akcija, tržišne vrednosti 8.000,00 RSD po akciji;
- Fima See Activist a.d., Beograd: 1.600 akcija, tržišne vrednosti 6.350,00 RSD po akciji;
- Hotel Bela lađa a.d., Bečej: 60.070 akcija, tržišne vrednosti 99,00 RSD po akciji, i
- AIK banka a.d: 518 akcija, tržišne vrednosti 1.533,00 RSD po akciji.

Dati dugoročni zajmovi zavisnim pravnim licima odnose se na Energoprojekt Visokogradnja a.d. u iznosu od 88.759 hiljada RSD i Energoprojekt Niskogradnja a.d. u iznosu od 662.743 hiljada RSD.

Dugoročni stambeni krediti dati zaposlenima odnose se na četiri stambena kredita koje je Društvo dalo zaposlenima: dva kredita su data 10.06.1992. godine na 38,5 godina, dva kredita su data 28.11.1995. godine na 40 godina, a kredit koji je dat 24.12.2009. godine na 10 godina je otplaćen 31.12.2013. godine. Krediti su beskamratni i vraćaju se u mesečnim ratama. U skladu sa odredbama ugovora i Zakona o izmenama i dopunama Zakona o stanovanju, Društvo

dva puta godišnje vrši revalorizaciju rata prema kretanju potrošačkih cena u Republici Srbiji za obračunski period.

10.5. Zalihe i dati avansi

Struktura zaliha i datih avansa	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Sitan inventar	941	892
Dati avansi	58.255	99.508
Minus: ispravka vrednosti	(941)	(892)
UKUPNO	58.255	99.508

Dati avansi se najvećim delom, u iznosu od 57.609 hiljada RSD, odnose na avans dat Energoprojekt Oprema a.d. po Ugovoru o izgradnji ambasade Republike Srbije u Abudži, Savezna Republika Nigerija, po sistemu „ključ u ruke“, na kat. parceli broj 313, upisanoj u registar nepokretnosti Katastarske zone A00.

10.6. Kratkoročna potraživanja

Struktura kratkoročnih potraživanja	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Potraživanja po osnovu prodaje</i>		
Kupci - zavisna pravna lica	311.872	236.223
Kupci - ostala povezana pravna lica	705	705
Kupci u zemlji	149	51
Svega	312.726	236.979
<i>Potraživanja iz specifičnih poslova</i>		
Ostala potraživanja iz specifičnih poslova	54.865	9.267
Minus: Ispravka vrednosti		-
Svega	54.865	9.267
<i>Druga potraživanja</i>		
Potraživanja za kamatu i dividende	49.807	25.952
Potraživanja od zaposlenih	110	61
Potraživanja od državnih organa i organizacija	386	100
Potraživanja za više plaćen porez na dobit	-	-
Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa	-	91
Minus: Ispravka vrednosti	-	-
Svega	50.303	26.204
UKUPNO	417.894	272.450

Promene na računu ispravke vrednosti potraživanja su prikazane u narednoj tabeli.

Promene ispravke vrednosti potraživanja	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Stanje na dan 01. januara	-	523
Dodatna ispravka vrednosti	-	-
Direktan otpis prethodno ispravljenih potraživanja	-	523
UKUPNO	-	-

Društvo poseduje blanko solo potpisane menice sa ovlašćenjem za popunjavanje i naplatu menice kao instrumente obezbeđenja naplate po ugovorima o pružanju usluga zavisnim društvima.

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja su nekamatonsna.

Detaljniji pregled kratkoročnih potraživanja prikazan je u okviru Napomene 8.1., dok su informacije o usaglašavanju potraživanja i obaveza prezentovane u Napomeni 10.22.

10.7. Kratkoročni finansijski plasmani

Struktura kratkoročnih finansijskih plasmana	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Kratkoročni krediti i plasmani - zavisna i ostala povezana pravna lica</i>		
Zavisna pravna lica	254.016	267.867
Ostala povezana pravna lica	153.092	151.859
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	407.108	419.726
<i>Kratkoročni krediti u zemlji</i>		
Deo dugoročnih stambenih kredita koji dospevaju do 1 godine	78	156
Kratkoročni krediti dati zaposlenima	504	432
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	582	588
UKUPNO	407.690	420.314

Detaljne pojedinosti o datim zajmovima zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima date su u sledećoj tabeli.

R. br	Naziv zajmoprimioaca i broj ugovora	Iznos zajma u 000 EUR	Ostatak potraživanja po osnovu zajma u 000 EUR	Ostatak potraživanja po osnovu zajma u 000 RSD	Datum dospeća	Uslovi zajma
1	EP Visokogradnja a.d.					
	Aneks br.2 Ug. o reprogramu zajma br. 70	1.640	1.640	188.016	31.12.2014.	4,5% godišnje
2	EP Energodata a.d.					
	Aneks br.2 Ug. o reprogramu zajma br. 72	304	304	34.903	31.12.2014.	4,5% godišnje
3	EP Urbanizam i arhitektura a.d.					
	Ug. o reprogramu zajma br. 403	271	271	31.097	31.12.2014.	4,5% godišnje
UKUPNO ZAVISNA PRAVNA LICA		2.216	2.216	254.016		
4	Enjub d.o.o.					
	Anex br.2 Ug. o reprogramu zajma br. 115	1.198	1.198	137.329	31.12.2014.	tromesečni EURIBOR+6,5%
	Aneks br.6 Ug. o zajmu br. 367	138	138	15.763	31.12.2014.	tromesečni EURIBOR+6,5%
	Ukupno Enjub d.o.o.	1.335	1.335	153.092		
UKUPNO OSTALA POVEZANA PRAVNA LICA		1.335	1.335	153.092		
UKUPNO		3.551	3.551	407.108		

Kratkoročni zajmovi zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima su odobreni na rok od 12 meseci uz kamatnu stopu koja se kreće u rasponu od 4,5% godišnje do 3M EURIBOR + 6,5 %.

Kao instrument obezbeđenja naplate po ugovorima o zajmovima datim zavisnim pravnim licima i pridruženom pravnom licu, Društvo poseduje po 2 (dve) blanko potpisane menice sa ovlašćenjem za popunjavanje i naplatu menica, na iznos primljenog zajma. Po osnovu zajma datog Enjub d.o.o., Društvo poseduje pored menica i vansudsku izvršnu hipoteku do celokupnog iznosa zajma nad stanovima u ulici Jurija Gagarina na Novom Beogradu.

Kratkoročni krediti dati zaposlenima u iznosu od 504 hiljada RSD odnose se na beskamratne pozajmice zaposlenima Društva za ogrev i zimnicu, koje se otplaćuju u mesečnim ratama na period od šest meseci.

10.8. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Struktura gotovine i gotovinskih ekvivalenata	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Tekući računi (dinarski)	69.446	6.806
Tekući računi (devizni)	81.997	108.138
Dinarska blagajna	33	139
Kratkoročno oročeni depoziti i akreditivi	-	218.889
UKUPNO	151.476	333.972

U okviru **tekućih dinarskih i deviznih računa** Društva iskazana su sredstva u poslovnim bankama u zemlji (Banca Intesa, Unicredit banka, Hypo-Alpe-Adria banka, Jubmes banka, Alpha banka, Vojvodanska banka, Societe Generale banka, Credit Agricole banka, Raiffeisen banka, Erste banka, Komercijalna banka i Piraeus banka).

10.9. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja

Struktura poreza na dodatu vrednosti i aktivnih vremenskih razgraničenja	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Unapred plaćeni troškovi	2.379	1.818
Razgraničeni porez na dodatu vrednost	2.251	801
Potraživanja za nefakturisani prihod	171.314	49.554
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	1.066	627
UKUPNO	177.010	52.800

Razgraničeni PDV obuhvata iskazan PDV u primljenim fakturama koje se odnose na tu godinu, a pravo na odbitak prethodnog poreza nastaje u narednom obračunskom periodu, iz razloga što su ulazne fakture stigle nakon sastavljanja poreske prijave za decembar te godine.

Potraživanja za nefakturisani prihod u iznosu od 171.314 hiljada RSD odnose se na realizaciju Ugovora o izgradnji ambasade Republike Srbije u Abudži, Savezna Republika Nigerija, po sistemu „ključ u ruke“, na kat. parceli broj 313, upisanoj u registar nepokretnosti Katastarske zone A00 u iznosu od 171.168 hiljada RSD i na potraživanje od Telekoma Srbija a.d. u iznosu od 146 hiljada RSD po osnovu zakupa prostora na krovnoj terasi poslovne zgrade Energoprojekt za novembar i decembar mesec izveštajne godine.

10.10. Promene na kapitalu

u 000 dinara

OPIS	Osnovni kapital	Ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve	Revalorizaci-one rezerve	Nerealizovani dobitci/gubici po osnovu HoV	Neraspoređeni dobitak	Gubitak do visine kapitala	Otkupljene sopstvene akcije	Ukupno
Stanje na dan 31.12.2012. godine	5.068.144	27.178	1.600.485	134.881	43.080	2.274	789.728		-	7.665.770
Ispravka greške i promena računovodstvene politike										
Korigovano početno stanje	5.068.144	27.178	1.600.485	134.881	43.080	2.274	789.728		-	7.665.770
Povećanje osnovnog kapitala										-
Promene u fer vrednosti HoV raspoloživih za prodaju						(18.520)				(18.520)
Neto dobitak tekućeg perioda							399.088			399.088
Raspodela dobiti	506.815						(506.815)			-
Sticanje/(prodaja) akcija						(4.890)				(4.890)
Korekcija po osnovu poreza na dobit za 2012. godinu i MRS 12					9.830		2.910			12.740
Stanje 31.12.2013. godine	5.574.959	27.178	1.600.485	134.881	52.910	(21.136)	684.911			8.054.188

10.11. Osnovni kapital

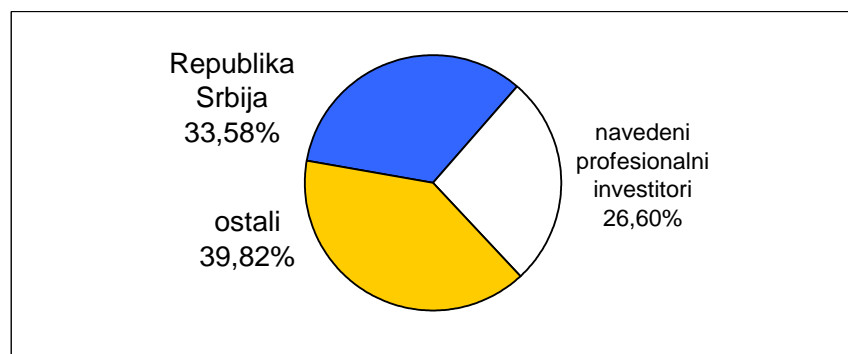
Prema evidenciji Centralnog registra hartija od vrednosti, registrovano stanje vlasništva akcija Energoprojekt Holding a.d. na dan 31.12.2013. godine prikazano je u narednim tabelama:

	broj akcija	% od ukupne emisije
Akcije u vlasništvu fizičkih lica	3.445.620	31,52%
Akcije u vlasništvu pravnih lica	6.653.307	60,86%
- Republika Srbija	3.671.205	33,58%
- Ostala pravna lica	2.982.102	27,28%
Zbirni (kastodi) račun	832.365	7,61%
Ukupan broj akcija	10.931.292	100%

Broj akcionara sa učešćem u kapitalu	broj lica			broj akcija			% od ukupne emisije		
	domaća	strana	total	domaća	strana	total	domaća	strana	total
do 5%	7.805	245	8.050	4.613.976	753.432	5.367.408	42,21%	6,89%	49,10%
od 5% do 10%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
preko 10% do 25%	1	0	1	1.892.679	0	1.892.679	17,31%	0%	17,31%
preko 25% do 33%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
preko 33% do 50%	1	0	1	3.671.205	0	3.671.205	33,58%	0,00%	33,58%
preko 50% do 66%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
preko 66% do 75%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
preko 75%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
Ukupan broj	7.807	245	8.052	10.177.860	753.432	10.931.292	93,11%	6,89%	100,00%

Redosled prvih 10 akcionara po broju akcija/glasova :

Naziv	broj akcija	% od ukupne emisije
Republika Srbija	3.671.205	33,58%
Napred Razvoj a.d. Novi Beograd	1.892.679	17,31%
East Capital (Lux) - Balkan Fund	370.593	3,39%
Gustavia Fonder Aktiebolag	126.000	1,15%
Raiffeisen banka AD - kastodi račun	109.337	1,00%
Raiffeisen banka AD - kastodi račun	98.477	0,90%
Raiffeisenbank AD Beograd - kastodi račun	97.351	0,89%
Erste bank AD Novi Sad - kastodi račun	91.477	0,84%
Unicredit bank Srbija AD - zbirni račun	62.715	0,57%
Polunin Discovery Funds	58.965	0,54%

Struktura kapitala	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Osnovni kapital</i>		
Osnovni kapital (obične akcije)	5.574.959	5.068.144
Ostali osnovni kapital	27.178	27.178
UKUPNO	5.602.137	5.095.322

Akcijski kapital čini 10.931.292 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od 510,00 RSD (5.574.959 hiljada RSD), odnosno pojedinačne knjigovodstvene vrednosti od 736,80 RSD.

Akcijski kapital - obične akcije obuhvataju osnivačke i, u toku poslovanja, emitovane akcije sa pravom upravljanja, pravom na učešće u dobiti akcionarskog društva i na deo stečajne mase u skladu sa aktom o osnivanju, odnosno odlukom o emisiji akcija.

Akcijama Društva se trguje na Prime listingu Beogradske berze.

Na 41. redovnoj sednici Skupštine akcionara Energoprojekt Holding a.d. održanoj dana 28.06.2013. godine doneta je odluka o raspodeli neraspoređene dobiti u okviru tačke 3. dnevnog reda:

- Ostvarena neto dobit Energoprojekt Holding a.d. za 2012. godinu iznosi 505.370.307,96 RSD. Neraspoređena dobit iz prethodnih godina iznosi 284.872.483,11 RSD. Ukupna neraspoređena dobit Energoprojekt Holding a.d. iznosi 790.242.791,07 RSD.
- Ukupna neraspoređena dobit Energoprojekt Holding a.d. raspoređuje se na sledeći način:
 - a) Iznos od 506.814.540,00 RSD za povećanje osnovnog kapitala putem izdavanja XI emisije akcija radi pretvaranja neraspoređene dobiti u osnovni kapital i to 993.754 komada akcija pojedinačne nominalne vrednosti od 510,00 RSD.
 - b) Iznos od 283.428.251,07 RSD ostaje neraspoređen.

Odluka Skupštine akcionara Društva sprovedena je u knjigovodstvu 28.06.2013. godine, a u APR-u je registrovana 09.07.2013. godine.

Ostali osnovni kapital je nastao preknjižavanjem izvora vanposlovnih sredstava u 2005. godini i iznosi 27.178 hiljada RSD.

10.12. Rezerve

Rezerve obuhvataju sledeće oblike rezervi:

Struktura rezervi	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Emisiona premija	1.600.485	1.600.485
Zakonske rezerve	23.185	23.185
Statutarne i druge rezerve	111.696	111.696
UKUPNO	1.735.366	1.735.366

Emisiona premija predstavlja pozitivnu razliku između postignute prodajne vrednosti akcija i njihove nominalne vrednosti, koja je nastala konverzijom akcija zavisnih društava iz sistema Energoprojekt u akcije Energoprojekt Holding a.d. po paritetu 1:1 u 2006. godini.

Zakonske rezerve su obavezno formirane do 2004. godine, tako što se svake godine iz dobitka unosilo najmanje 5%, dok rezerve ne dostignu najmanje 10% osnovnog kapitala.

Opštim aktom Društva do 2011. godine formirane su statutarne rezerve o čijoj visini je odlučivala Skupština akcionara Društva, a koje nisu mogle biti manje od 5% ostvarenog neto dobitka.

10.13. Revalorizacione rezerve, nerealizovani dobitci i gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju

Struktura revalorizacionih rezervi, nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Revalorizacione rezerve	52.910	43.080
Nerealizovani dobitci od HoV raspoloživih za prodaju	-	8.134
Nerealizovani gubici od HoV raspoloživih za prodaju	(21.136)	(5.860)
UKUPNO	31.774	45.354

Promene na **revalorizacionim rezervama** kod nekretnina u iznosu od 9.830 hiljada RSD, odnose se na nivelaciju sadašnje vrednosti po m² poslovnog prostora u zgradi Energoprojekt po odluci Izvršnog odbora Društva u iznosu od 14.381 hiljada RSD i na primenu MRS 12, po osnovu čega su revalorizacione rezerve smanjene u iznosu od 4.551 hiljada RSD.

Promene na pozicijama **Nerealizovani dobitci/gubici od hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju** odnose se na usklađivanje vrednosti hartija od vrednosti koje se nalaze u portfoliu

hartija od vrednosti Društva (Napomena 10.4.), sa njihovom fer vrednošću na sekundarnom tržištu hartija od vrednosti na dan sastavljanja finansijskih izveštaja i na prodaju akcija Hipotekarne banke a.d., Podgorica.

10.14. Neraspoređeni dobitak

Stanje i promena stanja **neraspoređenog dobitka** je prikazana u narednoj tabeli.

Stanje i promena stanja neraspoređenog dobitka	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Stanje na dan 01. januara	789.728	526.307
Korekcija dobitka po osnovu poreza na dobitak i MRS 12	2.910	(6)
Raspodela dobitka	(506.815)	(241.429)
Raspodela dobitka u statutarne rezerve	-	-
Dobit tekuće godine	399.088	504.856
Stanje na dan 31. decembra	684.911	789.728

Raspodela neraspoređenog dobitka na dan 31.12.2012. godine (tekućeg dobitka za 2012. godinu) izvršena je shodno Odluci Skupštine akcionara Društva donetoj na 41. redovnoj sednici u okviru tačke 3. dnevnog reda, održanoj dana 28.06.2013. godine (Napomena 10.11.).

10.15. Dugoročna rezervisanja

Struktura dugoročnih rezervisanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Rezervisanje za naknade i druge beneficije zaposlenih	5.055	5.017
Ostala dugoročna rezervisanja	260.000	260.000
UKUPNO	265.055	265.017

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih (rezervisanja za nedospеле otpremnine prilikom odlaska u penziju), su iskazana na osnovu aktuarskog obračuna stručnog tima iz sistema Energoprojekt.

Prilikom projekcija obračuna rezervisanja po MRS 19 korišćen je deduktivni pristup, odnosno sva društva iz sistema Energoprojekt su posmatrana kao celina, i na osnovu opštih pravilnosti, i korišćenjem broja radnika „kao ključa“, izvršena je alokacija na konkretne privredne subjekte. Uzevši u obzir da su sva zavisna društva u većinskom vlasništvu istog privrednog subjekta, primenjeni pristup je objektivn i rezultati projekcija se mogu uvažiti kao očekivani.

Snižavanje iznosa rezervisanja po osnovu sadašnje vrednosti otpremnina za ceo sistem Energoprojekt (za 0,57%), u bilansu stanja na dan 31.12.2013. godine u odnosu na dan 31.12.2012. godine je posledica promene više faktora od kojih:

- s jedne strane, promena pojedinih faktora utiče na povećanje iznosa rezervisanja (povećanje broja zaposlenih za 1,50% i povećanje prosečne očekivane otpremnine za 4,79%); a
- s druge strane strane, promena pojedinih faktora utiče na snižavanje iznosa rezervisanja (smanjenje prosečnih godina staža provedenih u Preduzeću za 2,42% i povećanje razlike između godišnje diskontne stope i prosečnog godišnjeg očekivanog rasta zarada za 0,50%).

Pored navedenog, promena u strukturi rezervisanja po konkretnim preduzećima je rezultat promene alikvotnog dela učešća broja zaposlenih u pojedinim preduzećima u ukupnom broju zaposlenih celog Preduzeća.

Postupak projekcije rezervisanja, uvažavanjem relevantnih odredbi MRS 19, obavljao se u više sledećih koraka:

- *prvo, shodno polu, ukupnim godinama staža radnika i godinama staža u Društvu; uvažavanjem očekivane godišnje stope fluktuacije i mortaliteta (procenjena godišnja stopa fluktuacije i mortaliteta), procenjen je broj zaposlenih koji će iskoristiti pravo na otpremninu, kao i period kada će navedene naknade zaposleni primiti;*
- *drugo, uvažavajući odredbe Kolektivnog ugovora Društva, procenjena je visina otpremnine za svaku godinu staža, koje su bile aktuelne na datum bilansa stanja; i*
- *treće, svođenje na sadašnju vrednost očekivanih odliva za otpremnine vršena je primenom diskontnog faktora, koji predstavlja količnik diskonte stope i očekivanog rasta zarada.*

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuju na osnovu člana 48 Kolektivnog ugovora, po kome je Poslodavac dužan da zaposlenom isplati otpremninu pri odlasku u penziju u visini: 1) njegove trostruke neto zarade isplaćene za mesec koji prethodi mesecu odlaska u penziju, 2) trostrukog iznosa neto prosečne zarade kod Poslodavca u mesecu koji prethodi mesecu odlaska u penziju, 3) u iznosu utvrđenom zakonom; u zavisnosti koji je od navedenih iznosa najpovoljniji za zaposlenog.

Prilikom diskontovanja uvažene su sledeće pretpostavke:

- *očekivani godišnji rast zarada u Društvu od 6%; i*
- *diskontna stopa od 9% .*

Kako je za određivanje sadašnje vrednosti (nedospelih) otpremnina neophodan podatak o godišnjoj diskontnoj stopi, kao i podatak o prosečnom godišnjem rastu zarada u Preduzeću, u nastavku će se precizirati navedene veličine.

Za **godišnju diskontnu stopu je prihvaćena stopa od 9%**. U paragrafu 78, MRS 19, kao i u paragrafu BC 33 u okviru Osnova za zaključivanje MRS 19, se eksplicitno navodi da stopa koja se koristi za diskontovanje treba da bude određena u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. U zemljama gde ne postoji razvijeno tržište za ovakve obveznice treba koristiti tržišne prinose (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok dospeća obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Kako je finansijsko tržište u Srbiji nedovoljno razvijeno, najrealnije je kao reper za određivanje diskontne stope na datum bilansa stanja koristiti godišnji prinos koji se ostvaruje kupovinom državnih hartija od vrednosti čiji je garant Republika Srbija. Shodno navedenom, diskontna stopa je određena shodno godišnjem prinosu na državne hartije od vrednosti emitovanim 30. decembra 2013. godine, od strane Uprave za javni dug Ministarstva finansija Republike Srbije. Navedena hartija od vrednosti je emitovana uz godišnju kamatnu stopu od 8,89%. Kako je rok dospeća repernih hartija od vrednosti kraći (371 dan) od prosečnog procenjenog roka dospeća primanja koja su predmet ovog obračuna, pri određivanju diskontne stope, uvažavajući zahteve iz paragrafa 81, MRS 19, procenjena je diskontna stopa za duže rokova dospeća.

Godišnji očekivani rast zarada u Preduzeću je planiran na nivou od 6%.

Godišnja diskontna stopa i godišnji rast zarada zavise od stope inflacije. Memorandumom Narodne banke Srbije o ciljanim stopama inflacije do 2016. godine, koji je usvojen na sednici Izvršnog odbora NBS 18. oktobra 2013. godine, pored ostalog, utvrđena je ciljana stopa inflacije za 2014. godinu od 4%, sa dozvoljenim odstupanjem (pozitivnim i negativnim) od 1,5 procentnih poena. Shodno navedenom, a uvažavajući i značajno snižavanje inflacije tokom 2013. godine, ali i u Memorandumu naznačeno očekivanje da naredne godine neće biti završene strukturne reforme i ostvarena liberalizaciju cena, najrealnije je inflaciju za narednu godinu, u dozvoljenim okvirima predviđenim Memorandumom, planirati uz dozvoljeno pozitivno odstupanje od 1%.

Dakle, rezervisanje će se proceniti shodno planiranoj godišnjoj inflaciji od 5%. Iz navedenog sledi da je u Preduzeću planiran dugoročni godišnji rast realnih zarada od 1%, a da je dugoročna godišnja realna diskontna stopa planirana na nivou od 4%.

Ako bi u budućnosti došlo do pada stope inflacije, primenjena logika rezultirala bi snižavanju nominalnih zarada, ali takođe i diskontne stope (koja je dominantno opredeljena stopom inflacije), tako da ta promena ne bi dovela do promene rezultata prezentiranih u ovom materijalu. Primenjen metodološki postupak, koji za rezultantu ima dugoročno planiran godišnji rast zarada u Preduzeću od 6% i dugoročnu godišnju diskontnu stopu od 9%, pretpostavlja istu inflaciju u celom budućem periodu. Ova pretpostavka je i zahtevana paragrafom 75, MRS 19.

Ostala dugoročna rezervisanja u iznosu od 260.000 hiljada RSD izvršena su u bilansu na dan 31.12.2006. godine, u skladu sa odlukom Upravnog odbora Društva, na ime eventualnih rashoda u vezi realizacije Ugovora o zajedničkoj izgradnji u Bloku 26, Novi Beograd br. 507, zaključenog između Konzorcijuma „Energoprojekt – Napred“ i Trinity Capital d.o.o.

U skladu sa odredbama Ugovora o zajedničkoj izgradnji i Aneksa broj 1 Ugovora, Trinity Capital d.o.o. je uplatio ugovoreni iznos, a Društvo je izdalo blanko menicu i menično ovlašćenje sa neograničenim rokom važnosti. Predmetna menica se može podneti na naplatu u slučaju dobijanja pravosnažnog rešenja nadležnog organa kojim se Društvu oduzima zemljište koje je predmet ugovora i to isključivo krivicom Društva, a usled razloga koji u momentu zaključenja Ugovora nisu bili poznati Trinity Capital d.o.o.

Rezervisanje je izvršeno u skladu sa zahtevima MRS 37 „Rezervisanje, potencijalne obaveze i potencijalna imovina“, usled neizvesnosti u pogledu primene zakonske regulative koja se odnosi na predmet Ugovora, a koje mogu uticati i na izvršenje svih preuzetih obaveza od strane Društva, kao i zbog izdate blanko menice, kako je napred navedeno.

Na dan 31.12.2013. godine i dalje postoji neizvesnost u pogledu primene zakonske regulative koja može uticati na izvršenje svih preuzetih obaveza od strane Društva i eventualnog aktiviranja izdate menice od strane Trinity Capital d.o.o. Otuda, rukovodstvo procenjuje da na dan bilansa još uvek nisu ispunjeni uslovi za ukidanje predmetnog rezervisanja.

10.16. Dugoročni krediti

Obaveze po dugoročnim kreditima dospevaju u roku dužem od godinu dana od dana činidbe, odnosno od dana godišnjeg bilansiranja.

U narednoj tabeli su prikazane obaveze po dugoročnom kreditu na dan 31.12.2013. godine, razdvojene na obaveze do godinu dana (koje se iskazuju u okviru kratkoročnih obaveza, Napomena 10.17.) i obaveze preko godinu dana (koje se iskazuju u okviru dugoročnih kredita).

<i>Poverilac</i>	<i>u 000 dinara</i>			
	<i>2013.</i>		<i>2012.</i>	
	<i>Dugoročna obaveza</i>	<i>Kratkoročna obaveza</i>	<i>Dugoročna obaveza</i>	<i>Kratkoročna obaveza</i>
Komercijalna banka	16.667	33.333	-	-
Erste bank	-	45.997	45.627	152.089
Fond za razvoj Republike Srbije	-	150.208	148.997	142.581
UKUPNO	16.667	229.538	194.624	294.670

Dugoročni kredit za trajna obrtna sredstva od **Komercijalne banke** odobren je 27.12.2013. godine u iznosu od 50.000.000,00 RSD.

Kredit je odobren pod sledećim uslovima:

- Rok otplate 15 meseci od datuma puštanja kredita u tečaj uključujući i grace period. Grace period za glavnici traje do 6 meseci od datuma puštanja kredita u tečaj;
- Kamatna stopa je promenljiva i u momentu odobravanja kredita iznosi 9% na godišnjem nivou;
- Otplata se vrši u jednakim mesečnim ratama počev od 31.07.2014.godine. Poslednja rata dospeva 31.03.2015.godine.

Anuiteti koji dospevaju u 2014. godini u iznosu od 33.333 hiljada RSD prikazani su na kratkoročnim finansijskim obavezama koje dospevaju do godinu dana.

Kao sredstvo obezbeđenja naplate koristiće se menice Energoprojekt Holdinga a.d. i jemstva Energoprojekt Visokogradnja a.d., Energoprojekt Oprema a.d., Energoprojekt Niskogradnja a.d. i Energoprojekt Hidroinženjering a.d.

10.17. Kratkoročne finansijske obaveze

Struktura kratkoročnih finansijskih obaveza	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Kratkoročni krediti u zemlji	-	-
Deo dugoročnih kredita koji dospeva do jedne godine	229.538	294.670
Deo ostalih dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine	-	173
Ostale kratkoročne finansijske obaveze (po viza računima)	260	192
UKUPNO	229.798	295.035

Deo dugoročnih kredita koji dospeva do jedne godine u iznosu od 229.538 hiljada RSD odnosi se na Fond za razvoj Republike Srbije u iznosu od 150.208 hiljada RSD, Erste banku u iznosu od 45.997 hiljada RSD i Komercijalnu banku (Napomena 10.16.) u iznosu od 33.333 hiljada RSD.

Dugoročni kredit za trajna obrtna sredstva odobren je 30.12.2010. godine iz sredstava **Fonda za razvoj Republike Srbije** u iznosu od 321.174.000,00 RSD, odnosno 3.040.225,67 EUR.

Dana 14.05.2012. godine zaključen je Aneks 1 o reprogramu duga od 290.866.733,11 RSD, odnosno 2.869.101,22 EUR.

Kredit je odobren pod sledećim uslovima:

- Rok otplate je 2 godine po isteku grace perioda koji traje do 31.12.2012. godine. Za vreme grace perioda interkalarna kamata se obračunava tromesečno unazad i pripisuje glavnom dugu;
- Kamata se obračunava na godišnjem nivou u visini od 4,5 %;
- Otplata se vrši u tromesečnim anuitetima počev od 31.12.2012. godine. Poslednji anuitet dospeva na naplatu 31.12.2014. godine.

Anuiteti koji dospevaju u 2014. godini iznose 150.207.627,59 RSD, odnosno 1.310.230,95 EUR.

Kao sredstva obezbeđenja naplate koristiće se menice Energoprojekt Holding a.d. i jemstva Energoprojekt Niskogradnja a.d., Energoprojekt Oprema a.d., Energoprojekt Entel a.d., Energoprojekt Industrija a.d. i Energoprojekt Hidroinženjering a.d.

Za obračun vrednosti glavnog duga se koristi valutna klauzula tako da se iznos duga utvrđuje u EUR, po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan korišćenja sredstava, a preračunava u dinare po srednjem kursu na dan dospeća.

Fond za razvoj Republike Srbije je odobrio kredit na bazi dokumenta „Program za trajna obrtna sredstva Energoprojekt Holding a.d.“ kojim je definisano da su sredstva neophodna za prevazilaženje kratkoročne nelikvidnosti i pospešivanja marketinških aktivnosti u inostranstvu zavisnog društva Energoprojekt Visokogradnja a.d.

Kredit za održavanje likvidnosti i finansiranje obrtnih sredstava i izvoznih poslova od **Erste banke** odobren je 27.09.2012. godine u iznosu od 200.000.000,00 RSD, odnosno 1.738.646,63 EUR pod sledećim uslovima:

- Rok otplate je 18 meseci po isteku grace perioda koji traje do 27.03.2013. godine;
- Nominalna kamatna stopa je promenljiva i u momentu odobravanja kredita iznosi 2,5% na godišnjem nivou;
- Otplata se vrši u mesečnim jednakim ratama i iznose 134.615,38 EUR počev od 27.03.2013. godine. Poslednja rata dospeva na naplatu 27.03.2014. godine.

Rate koje dospevaju u 2014. godini iznose 45.997.406,12 RSD, odnosno 401.226,13 EUR.

Za obračun vrednosti glavnog duga koristi se valutna klauzula tako da se iznos duga utvrđuje u EUR, po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan korišćenja sredstava.

Kao sredstvo obezbeđenja naplate koristiće se 2 (dve) blanko menice Energoprojekt Holdinga a.d. i 2 (dva) ugovorna ovlašćenja. Energoprojekt Holding a.d. ovlašćuje Banku da za slučaj neispunjenja obaveza iz Ugovora, menice ispuni na dospelu neplaćeni iznos potraživanja sa klauzulom “bez protesta” i iste podnese na naplatu, kao i da u skladu sa propisima izvrši naplatu iz preostalih ugovorenih instrumenata obezbeđenja.

10.18. Obaveze iz poslovanja

Struktura obaveza iz poslovanja	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	660	422
Dobavljači zavisna pravna lica	65.957	47.287
Dobavljači u zemlji	12.950	10.864
Dobavljači u inostranstvu	3.288	2.421
Obaveze iz specifičnih poslova	131	337
UKUPNO	82.986	61.331

Obaveze prema dobavljačima ne sadrže kamatu i imaju valutu plaćanja koja se kreće u rasponu od 5 do 30 dana.

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost obaveza iz poslovanja odražava njihovu fer vrednost na dan bilansa stanja.

10.19. Ostale kratkoročne obaveze

Struktura kratkoročnih obaveza i pasivna vremenska razgraničenja	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada - bruto	12.928	23.320
Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja	139	426
Obaveze za dividende/učešće u dobitku	11.810	11.841
Obaveze prema zaposlenima	846	1.633
Obaveze prema članovima nadzornog odbora	475	518
Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovoru	353	162
Ostale obaveze	1.652	1.145
UKUPNO	28.203	39.045

Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada se odnose na obaveze (neto, porezi i doprinosi) za decembarsku zaradu, koja je u Društvu isplaćena u januaru naredne godine.

Ostale obaveze u iznosu od 1.652 hiljada RSD se, pre svega, odnose na obustave od neto zarada zaposlenih (po osnovu datih kredita, sindikalnih članarina, itd.) u iznosu od 1.550 hiljada RSD.

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj fer vrednosti na dan bilansa stanja.

10.20. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja

Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda</i>		
Obaveze za PDV	5.887	3.305
Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke ili na teret troškova	278	227
Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	624	643
Svega	6.789	4.175
Obaveze po osnovu poreza na dobit	-	8.513
<i>Pasivna vremenska razgraničenja</i>		
Obračunati prihodi budućeg perioda	-	75
Unapred obračunati troškovi	38	66
Razgraničene obaveze za PDV	-	5
Svega	38	146
UKUPNO	6.827	12.834

Obaveze za PDV se odnose na razliku obračunatog poreza i prethodnog poreza. Ova obaveza je u Društvu izmirena u zakonskom roku, početkom naredne godine.

10.21. Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva

Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Odložena poreska sredstva	(3.702)	(2.567)
Odložene poreske obaveze	25.844	21.225
Neto poreska sredstva/obaveze	22.142	18.658

Odložene poreske obaveze koje su iskazane na dan 31. decembra se odnose na *oporezive privremene razlike* između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Naime, usled različitih odredbi na bazi kojih se u Društvu određuje računovodstvena amortizacija (shodno odredbama profesionalne regulative, MRS/MSFI i dr.) i odredbi kojima se određuje poreska amortizacija (Shodno Zakonu o porezu na dobit pravnih lica), Društvo će u budućem periodu platiti veći porez na dobitak nego što bi platilo da mu se sa aspekta poreskog zakonodavstva prizna stvarno iskazana knjigovodstvena amortizacija. Iz navedenog razloga, Društvo priznaje odloženu poresku obavezu, koja predstavlja porez na dobitak koji će biti plativ kada Društvo „povrati“ knjigovodstvenu vrednost sredstava.

Iznos odloženih poreskih obaveza izračunat je množenjem visine oporezive privremene razlike na kraju godine sa stopom poreza na dobit Društva (15%).

Stanje i promena stanja odloženih poreskih obaveza je prikazana u narednoj tabeli.

Stanje i promena stanja odloženih poreskih sredstava (obaveza)	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Stanje odloženih poreskih obaveza na kraju prethodne godine	18.658	9.593
Stanje odloženih poreskih obaveza na kraju tekuće godine	22.142	18.658
Promena stanja odloženih poreskih obaveza	(3.484)	(9.065)

Promena stanja odloženih poreskih obaveza	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Odloženi poreski rashodi perioda	(1.554)	(9.065)
Revalorizacije rezerve	(2.157)	-
Neraspoređeni dobitak prethodne godine	227	-
Ukupno	(3.484)	(9.065)

Odloženi poreski rashod perioda u iznosu od 1.554 hiljada RSD je priznat na teret rezultata Društva u 2013. godini, kada je ustanovljeno povećanje stanja odloženih poreskih obaveza.

10.22. Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Društvo je izvršilo usaglašavanje potraživanja sa domaćim i inostranim kupcima sa stanjem na dan 31.12.2013. godine.

Od ukupno sedamnaest *domaćih kupaca*, na dan 31.12.2013. godine, u iznosu od 312.726 hiljada RSD, sve je usaglašeno.

Društvo je izvršilo usaglašavanje potraživanja sa kupcima sa stanjem:

- na dan 30.06.2013. godine
- na dan 30.09.2013. godine i
- sa stanjem na dan 31.12.2013. godine.

Od ukupno primljenih 5 Izvoda otvorenih stavki od *domaćih dobavljača*, na dan 30.11.2013. godine, u iznosu od 1.230 hiljada RSD, sve je usaglašeno.

Od ukupno primljenih 7 Izvoda otvorenih stavki od *domaćih dobavljača*, na dan 31.12.2013. godine, u iznosu od 2.299 hiljada RSD sve je usaglašeno.

10.23. Vanbilansna aktiva i vanbilansna pasiva

Shodno zakonskim odredbama (Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike), Društvo je u svojim finansijskim izveštajima iskazalo vanbilansnu aktivnu i vanbilansnu pasivu. Stavke iskazane u okviru vanbilansne aktive i vanbilansne pasive, a koje su prikazane u narednoj tabeli, ne predstavljaju sredstva ni obaveze Društva, već prvenstveno služe u kontekstu informativne uloge korisnika finansijskih izveštaja.

Struktura vanbilansne aktive i pasive	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Date garancije, avali i druga jemstva</i>		
Primljene garancije - dinarski deo	-	18.807
Primljene garancije - devizni deo	2.866	2.843
Data jemstva - dinarski deo	2.091.034	1.019.660
Data jemstva - devizni deo	9.083.029	6.735.589
Date korporativne garancije - devizni deo	1.662.564	-
Svega	12.839.493	7.776.899
<i>Ostala vanbilansna aktiva/pasiva</i>		
Ostala vanbilansna aktiva	936.829	983.530
Svega	936.829	983.530
UKUPNO	13.776.322	8.760.429

Obaveza za primljenu garanciju za otklanjanje nedostataka u garantnom periodu za Prokop u iznosu od 18.807 hiljada RSD, istekla je 01. avgusta 2013. godine (UniCredit banka).

Date garancije, avali i druga jemstva u iznosu od 12.839.493 hiljada RSD odnose se na:

- Obavezu za primljenu garanciju za uredno izmirenje obaveza po osnovu avio karata u iznosu od 2.866 hiljada RSD (25 hiljada EUR), koja ističe 20.01.2014. godine i obnavlja se svaka tri meseca (Alpha banka);
- Data jemstva po osnovu kredita i garancija za zavisna pravna lica u iznosu od 11.174.063 hiljada RSD; i
- Date korporativne garancije Energoprojekt Niskogradnja a.d. u iznosu od 1.662.564 hiljada RSD (garancija za projekat BBVA-PERU u iznosu od 1.163.795 hiljada RSD i za projekat BANCO FINANCIERO-PERU u iznosu od 498.769 hiljada RSD).

Po osnovu datih jemstava i korporativnih garancija Društvo je sklopilo ugovore sa zavisnim pravnim licima kojima je jemac/garant i od istih je dobilo odgovarajuća sredstva obezbeđenja.

Ostala vanbilansna aktiva i pasiva u iznosu od 936.829 hiljada RSD odnosi se na :

- Pravo korišćenja gradskog građevinskog zemljišta – Blok 25 i Blok 26, Novi Beograd, u iznosu od 890.624 hiljada RSD;
- Potraživanja za dividende od Enjub d.o.o. koja su direktno otpisana u prethodnom periodu u iznosu od 30.442 hiljada RSD; i
- Hipoteku na stanovima Enjub d.o.o. u iznosu od 15.763 hiljada RSD (po osnovu ugovora o zajmu datom Enjub d.o.o.).

11. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA

Na ime obezbeđenja povraćaja zajma po Ugovoru broj 423/367, u iznosu od 15.763 hiljada RSD (137 hiljada EUR), koji je Društvo odobrilo Enjub d.o.o., upisana je vansudska izvršna hipoteka do celokupnog iznosa zajma, na stanovima u ulici Jurija Gagarina 91A, na drugom i trećem spratu, kat.parcela br. 5089/9, KO Novi Beograd, upisanim u list nepokretnosti br. 4550, KO Novi Beograd u korist Društva.

12. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA

Shodno zahtevima iz MRS 24 – Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr., između Društva i povezanih strana. Povezanim stranama se, sa aspekta Društva, smatra: **zavisna društva i ključno rukovodeće osoblje** (ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti entiteta, direktno ili indirektno, uključujući i sve direktore, bez obzira da li su izvršni ili ne) i njihove bliske članove porodice.

Sa aspekta **zavisnih društava**, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima u bilansu stanja.

Struktura prihoda i rashoda od povezanih pravnih lica	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Prihodi</i>		
EP Garant a.d.o.	57.673	35.811
EP Visokogradnja a.d.	109.551	214.296
EP Niskogradnja a.d.	123.119	201.584
EP Hidroinženjering a.d.	31.817	37.918
EP Entel a.d.	232.694	227.934
EP Energodata a.d.	10.715	17.746
EP Industrija a.d.	19.407	26.001
EP Urbanizam i arhitektura a.d.	8.933	12.523
EP Oprema a.d.	167.642	166.934
I.N.E.C. Engineering Company Limited	18	-
Encom GmbH Consulting, Engineering & Trading	-	150
EP Montenegro d.o.o.	-	277
Svega	761.569	941.174
<i>Rashodi</i>		
EP Garant a.d.o.	573	394
EP Visokogradnja a.d.	30.766	16.135
EP Niskogradnja a.d.	5.207	5.047
EP Hidroinženjering a.d.	56	279
EP Entel a.d.	611	1.478
EP Energodata a.d.	13.684	13.506
EP Industrija a.d.	49	268
EP Promet d.o.o.	520	555
EP Urbanizam i arhitektura a.d.	2.483	3.146
EP Oprema a.d.	136.725	65.495
I.N.E.C. Engineering Company Limited	1.334	3.500
Encom GmbH Consulting, Engineering & Trading	8.800	10.966
EP Montenegro d.o.o.	-	3.466
Svega	200.808	124.235

Struktura potraživanja i obaveza prema povezanim pravnim licima	U 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Potraživanja</i>		
EP Garant a.d.o.	629	172
EP Visokogradnja a.d.	482.410	361.432
EP Niskogradnja a.d.	674.028	744.624
EP Hidroinženjering a.d.	50.818	54.779
EP Entel a.d.	9.053	9.890
EP Energodata a.d.	68.042	62.256
EP Industrija a.d.	57.790	39.265
EP Urbanizam i arhitektura a.d.	46.383	36.061
EP Oprema a.d.	65.430	9.251
Svega	1.454.583	1.317.730
<i>Obaveze</i>		
EP Visokogradnja a.d.	11.639	61
EP Niskogradnja a.d.	26	-
EP Entel a.d.	15	100
EP Energodata a.d.	787	543
EP Industrija a.d.	83	-
EP Urbanizam i arhitektura a.d.	-	337
EP Oprema a.d.	33.886	35.779
Encom GmbH Consulting, Engineering & Trading	19.604	10.803
Svega	66.040	47.623

Potraživanja od povezanih pravnih lica potiču uglavnom od prodaje usluga i dospevaju u roku od 15 dana od datuma fakture. Kao instrument obezbeđenja naplate Društvo poseduje blanko menice i Ovlašćenja.

13. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA

Potencijalne obaveze, koje mogu da rezultiraju odlivom ekonomskih koristi Društva, prvenstveno mogu da nastanu po osnovu sudskih sporova. Potencijalna **obaveza po osnovu sudskih sporova** se prvenstveno ogleda u mogućnosti okončanja sudskih sporova na štetu Društva, a za šta nije stvorena obaveza ili izvršeno rezervisanje u bilansu stanja.

U narednoj tabeli prikazan je broj i procenjene vrednosti sudskih sporova u kojima je Društvo tužena strana, a verovatnoća da Društvo izgubi predmetne sporove nije izuzetno mala. Iskazane vrednosti sudskih sporova, gde je visina potencijalne obaveze određena na dan 31.12.2013. godine, obuhvataju samo glavnice po sporovima.

<i>Tužilac</i>	<i>Prvostepeni postupak</i>	<i>Drugostepeni postupak</i>	<i>Ukupno</i>
<i>Broj sporova</i>			
Fizičko lice	3	4	7
Pravno lice	2	2	4
UKUPNO	5	6	11
<i>u 000 dinara</i>			
Fizičko lice	11.400	444	11.844
Pravno lice	-	639	639
UKUPNO	11.400	1.083	12.483

Detaljnije informacije o sudskim sporovima u kojima je Društvo tužena strana su prezentovane u sledećoj tabeli.

<i>Tužilac</i>	<i>Osnov tužbe</i>	<i>Visina potencijalne obaveze u 000 dinara</i>
Aleksandar Vasojević	Poništaj odluka sa XXXVII vanredne sednice Skupštine	-
New company	Utvrđenje prava svojine na zemljištu (IN Hotel)	-
Raonić Milan	Naknada štete za povredu autorskih prava	7.000
Direkcija za građevinsko zemljište	Dug i naknada za zemljište (Hotel Hyatt Regency Beograd)	Neizvesno
Udruženje malih akcionara, Udruženje penzionera akcionara, Jovan Korolija i Ivan Petrović	Poništaj odluka sa XXXVII vanredne sednice skupštine	-
Activeast management	Prinudni otkup akcija	639
Radomir Banjac	Naknada štete	4.400
Sreta Ivanišević	Naknada za eksproprisanu nepokretnost (Bežanija)	Neizvesno
Ivan Petrović i dr.	Poništaj odluka UO i odluka sa XXXVII vanredne sednice Skupštine	-
Vladan i Tomislav Krdžić	Naknada štete (na ime vrednosti besplatnih akcija koje nisu stekli)	444
Republika Srbija	Utvrđivanje vlasništva na stanu	-
UKUPNO		12.483

Potencijalna sredstva, koja mogu da rezultiraju prilivom ekonomskih koristi Društva, prvenstveno mogu da nastanu po osnovu sudskih sporova u kojima je Društvo tužena stana.

Potencijalna sredstva po osnovu sudskih sporova se ogledaju u mogućnosti okončanja sudskih sporova u korist Društva, a za šta nije stvoreno potraživanje u bilansu stanja ili na neki drugi način iskazana ekonomska korist Društva (na primer, umanjnjem vrednosti neopravdanog avansa i sl.).

U narednoj tabeli prikazan je broj i procenjene vrednosti sudskih sporova u kojima je Društvo tužilac, a postoji izvesna doza razumne verovatnoće da Društvo dobije predmetne sporove.

<i>Tuženo lice</i>	<i>Prvostepeni postupak</i>	<i>Drugostepeni postupak</i>	<i>Ukupno</i>
<i>Broj sporova</i>			
Pravno lice	3	2	5
Fizičko lice	1	-	1
UKUPNO	4	2	6
<i>u 000 dinara</i>			
Pravno lice	1.458.841	27.766	1.486.606
Fizičko lice	29	-	29
UKUPNO	1.458.870	27.766	1.486.635

Detaljnije informacije o sudskim sporovima u kojima je Društvo tužilac su prezentovane u sledećoj tabeli.

<i>Tuženo lice</i>	<i>Osnov tužbe</i>	<i>Visina potencijalnih sredstava u 000 dinara</i>
Opština Stari Grad	Utvrđenje prava svojine	-
Ministarstvo finansija – Poreska uprava	Povraćaj neosnovano naplaćenog poreza	26.959
Zekstra grupa d.o.o.	Naknada štete (popravka krova u Goce Delčeva 38)	806
Republika Srbija, EPS Srbije, Epsturs d.o.o. i Republika Crna Gora	Utvrđivanje idealnog dela vlasništva na hotelu „Park“ u Budvi	-
Ivan Musić	Naknada štete (popravka krova u Goce Delčeva 38)	29
Grad Beograd, Direkcija za gr.zemljište, RS	Dug (Arena)	1.458.841
UKUPNO		1.486.635

14. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nakon dana bilansa stanja nije bilo događaja koji bi bitnije uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

U Beogradu,
25.02.2014. godine

Lice odgovorno za
sastavljanje izveštaja

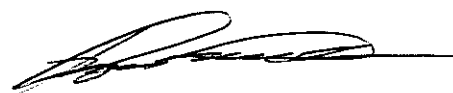
SD

Dr Dimitraki Zipovski, dipl. ekon.

Generalni direktor

Vladimir Milovanović, dipl. inž.

2. IZVEŠTAJ O REVIZIJI (u celini)

ENERGOPROJEKT HOLDING a.d.
Beograd

Finansijski izveštaji za 2013. godinu
i
Izveštaj nezavisnog revizora

SADRŽAJ

	Strana
IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
FINANSIJSKI IZVEŠTAJI	
Bilans stanja	
Bilans uspeha	
Izveštaj o tokovima gotovine	
Izveštaj o promenama na kapitalu	
Statistički aneks	
Napomene uz finansijske izveštaje	

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima privrednog društva “Energoprojekt Holding“ a.d. Beograd

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izveštaja privrednog društva “Energoprojekt Holding“ a.d. Beograd (u daljem tekstu “Društvo”), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2013. godine i odgovarajući bilans uspeha, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomene uz finansijske izveštaje. Statistički aneks predstavlja sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje ovih finansijskih izveštaja u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji, zasnovanim na Zakonu o računovodstvu (“Službeni glasnik Republike Srbije“, br. 62/2013), kao i za one interne kontrole koje rukovodstvo odredi kao neophodne u pripremi finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o ovim finansijskim izveštajima na osnovu izvršene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih zahteva i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj meri, uverimo da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka radi pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima u finansijskim izveštajima. Odabrani postupci su zasnovani na revizorskom prosuđivanju, uključujući procenu rizika postojanja materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške. Prilikom procene rizika, revizor sagledava interne kontrole relevantne za sastavljanje i istinito prikazivanje finansijskih izveštaja radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o delotvornosti internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe uključuje ocenu adekvatnosti primenjenih računovodstvenih politika i opravdanost računovodstvenih procena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocenu opšte prezentacije finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbeđuju osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izveštaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijsku poziciju Društva na dan 31. decembra 2013. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji.

Beograd, 6. mart 2014. godine

Igor Radmanović
Ovlašćeni revizor

07023014 Matični broj		Popunjiva pravno lice - preduzetnik		100001513 PIB	
		Sifra delatnosti			
Popunjiva Agencija za privredne registre					
750 1 2 3		19		20 21 22 23 24 25 26	
Vrsta posla					

Naziv :Energoprojekt Holding a.d.

Sediste : Novi Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12

BILANS STANJA

7005023040968

na dan 31.12.2013. godine

- u hiljadama dinara

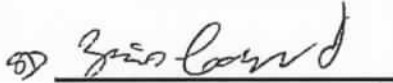
Grupa racuna racun	P O Z I C I J A	AOP	Napomena broj	Zin o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	AKTIVA				
	A. STALNA IMOVINA (002+003+004+005+009)	001		7474258	7373270
00	I. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	002			
012	II. GOODWILL	003			
01 bez 012	III. NEMATERIJALNA ULAGANJA	004	10.1.	9447	9416
	IV. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOSKA SREDSTVA (006+007+008)	005		1200049	1190309
020, 022, 023, 026, 027(deo), 028 (deo), 029	1. Nekretnine, postrojenja i oprema	006	10.2.	596332	587697
024, 027(deo), 028 (deo)	2. Investicione nekretnine	007	10.3.	603717	602612
021, 025, 027(deo), 028(deo)	3. Bioloska sredstva	008			
	V. DUGOROCNI FINANSIJSKI PLASMANI (010+011)	009		6264762	6173545
030 do 032, 039 (deo)	1. Ucesca u kapitalu	010	10.4.	5511669	5377018
033 do 038, 039 (deo) minus 037	2. Ostali dugorocni finansijski plasmani	011	10.4.	753093	796527
	B. OBRTNA IMOVINA (013+014+015)	012		1231608	1179044
10 do 13, 15	I. ZALIHE	013	10.5.	58255	99508
14	II. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	014			
	III. KRATKOROCNA POTRAZIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (016+017+018+019+020)	015		1173353	1079536
20, 21 i 22, osim 223	1. Potrazivanja	016	10.6.	417894	272450
223	2. Potrazivanja za vise placen porez na dobitak	017	10.6.	19283	0
23 minus 237	3. Kratkorocni finansijski plasmani	018	10.7.	407690	420314
24	4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	019	10.8.	151476	333972

Grupa racuna racun	P O Z I C I J A	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
27 i 28 osim 288	5. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgranicenja	020	10.9.	177010	52800
288	V. ODLOZENA PORESKA SREDSTVA	021			
	G. POSLOVNA IMOVINA (001+012 +021)	022		8705866	8552314
29	D. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	023			
	DJ. UKUPNA AKTIVA (022+023)	024		8705866	8552314
88	E. VANBILANSNA AKTIVA	025	10.23.	13776322	8760429
	PASIVA				
	A.KAPITAL (102+103+104+105+106-107+108-109-110)	101		8054188	7665770
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102	10.11.	5602137	5095322
31	II. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	103			
32	III. REZERVE	104	10.12.	1735366	1735366
330 i 331	IV. REVALORIZACIONE REZERVE	105	10.13.	52910	43080
332	V. NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	106	10.13.	0	8134
333	VI. NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	107	10.13.	21136	5860
34	VII. NERASPOREDJENI DOBITAK	108	10.14.	684911	789728
35	VIII. GUBITAK	109			
037 i 237	IX. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE	110			
	B. DUGOROCNA REZERVISANJA I OBAVEZE (112+113+116)	111		629536	867886
40	I. DUGOROCNA REZERVISANJA	112	10.15.	265055	265017
41	II. DUGOROCNE OBAVEZE (114+115)	113		16667	194624
414, 415	1. Dugorocni krediti	114	10.16.	16667	194624
41 bez 414 i 415	2. Ostale dugorocne obaveze	115			
	III. KRATKOROCNE OBAVEZE (117+118+119+120+121+122)	116		347814	408245
42, osim 427	1. Kratkoročne finansijske obaveze	117	10.17.	229798	295035
427	2. Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja	118			
43 i 44	3. Obaveze iz poslovanja	119	10.18.	82986	61331
45 i 46	4. Ostale kratkorocne obaveze	120	10.19.	28203	39045
47, 48 osim 481 i 49 osim 498	5. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgranicenja	121	10.20.	6827	4321
481	6. Obaveze po osnovu poreza na dobitak	122		0	8513

Grupa racuna racun	P.O.Z.I.C.I.J.A	AOP	Napomena broj	I.Z.N.O.S	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
498	V. ODLOZENE PORESKE OBAVEZE	123	10.21.	22142	18658
	G. UKUPNA PASIVA (101+111 +123)	124		8705866	8552314
89	D. VANBILANSNA PASIVA	125	10.23.	13776322	8760429

u Beogradu

dana 31.12.2013. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik		
07023014 Maticni broj		100001513 PIB
Sifra delatnosti		
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3		
Vrsta posla	19	20 21 22 23 24 25 26

Naziv :Energoprojekt Holding a.d.

Sedište : Novi Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12

BILANS USPEHA

7005023040975

u period 01.01.2013 do 31.12.2013

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	A. PRIHODI I RASHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA				
	I. POSLOVNI PRIHODI (202+203+204-205+206)	201		551185	476714
60 i 61	1. Prihodi od prodaje	202	9.1.	516359	451099
62	2. Prihodi od aktiviranja ucinaka i robe	203	9.2.	495	482
630	3. Povecanje vrednosti zalih ucinaka	204			
631	4. Smanjenje vrednosti zalih ucinaka	205			
64 i 65	5. Ostali poslovni prihodi	206	9.3.	34331	25133
	II. POSLOVNI RASHODI (208 DO 212)	207		475204	423681
50	1. Nabavna vrednost prodane robe	208			
51	2. Troškovi materijala	209	9.4.	26320	23429
52	3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali licni rashodi	210		186104	194170
54	4. Troškovi amortizacije i rezervisanja	211	9.6; 9.7.	10949	13458
53 i 55	5. Ostali poslovni rashodi	212	9.8; 9.9	251831	192624
	III. POSLOVNI DOBITAK (201-207)	213		75981	53033
	IV. POSLOVNI GUBITAK (207-201)	214			
66	V. FINANSIJSKI PRIHODI	215	9.10.	364531	567842
56	VI. FINANSIJSKI RASHODI	216	9.11.	21196	62957
67 i 68	VII. OSTALI PRIHODI	217	9.12.	22879	2421
57 i 58	VIII. OSTALI RASHODI	218	9.13.	21294	17654
	IX. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (213-214+ 215-216+217-218)	219		420901	542685
	X. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (214-213- 215+216-217+218)	220			
69 - 59	XI. NETO DOBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	221			
59 - 69	XII. NETO GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	222	9.13.	657	941

Grupa racuna racun	POZICIJA	AOP	Napomena/broj	Iznos	
				Tekuca godina	Pratiodna godina
1	2	3	4	5	6
	B. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA (219-220+221-222)	223	9.14.	420244	541744
	V. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA (220-219+222-221)	224			
	G. POREZ NA DOBITAK				
721	1. Poreski rashod perioda	225	9.15.	19602	27823
722	2. Odloženi poreski rashodi perioda	226	9.15.	1554	9065
722	3. Odloženi poreski prihodi perioda	227			
723	D. Isplacena licna primanja poslodavcu	228			
	Dj. NETO DOBITAK (223- 224- 225- 226+ 227- 228)	229	9.15.	399088	504856
	E. NETO GUBITAK (224- 223+ 225+ 226- 227 + 228)	230			
	Ä...Ä. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA MANJINSKIM ULAGACIMA	231			
	Z. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATICNOG PRAVNOG LICA	232			
	I. ZARADA PO AKCIJI				
	1. Osnovna zarada po akciji	233			
	2. Umanjenja (razvodnjena) zarada po akciji	234			

u Beogradu dana 31.12.2018. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

SD Zvezdan

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik		
07023014 Maticni broj		100001513 PIB
Sifra delatnosti		
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3		19 20 21 22 23 24 25 26
Vrsta posla		

Naziv :Energoprojekt Holding a.d.

Sedište : Novi Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12

IZVESTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

7005023040982

u periodu od 01.01.2013. do 31.12.2013. godine

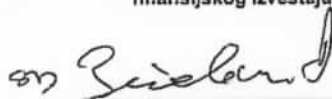
- u hiljadama dinara

P O Z I C I J A	A O P	I z n o s	
		Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	301	474068	859539
1. Prodaja i primljeni avansi	302	462457	858729
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	303	3	0
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	304	11608	810
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	305	630325	532210
1. Isplate dobavljačima i dati avansi	306	304601	263980
2. Zarade, naknade zarada i ostali licni rashodi	307	195740	181392
3. Placene kamate	308	6447	3958
4. Porez na dobitak	309	47109	16024
5. Placanja po osnovu ostalih javnih prihoda	310	76428	66856
III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (I - II)	311	0	327329
IV. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (II - I)	312	156257	0
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	313	392324	1188689
1. Prodaja akcija i udela (neto prilivi)	314	7276	0
2. Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	315		
3. Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	316	96310	864337
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	317	10135	69163
5. Primljene dividende	318	278603	255189
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	319	164217	1417178
1. Kupovina akcija i udela (neto odlivi)	320	159167	0
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	321	5050	1417178
3. Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	322		
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (I - II)	323	228107	0
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (II - I)	324	0	228489

POZICIJA	AOP	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 3)	325		
1. Uvećanje osnovnog kapitala	326		
2. Dugoročni i kratkoročni krediti (neto prilivi)	327		
3. Ostale dugoročne i kratkoročne obaveze	328		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	329	253066	9975
1. Otkup sopstvenih akcija i udela	330		
2. Dugoročni i kratkoročni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	331	252863	6447
3. Finansijski lizing	332	171	3159
4. Isplacene dividende	333	32	369
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (I - II)	334		
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (II - I)	335	253066	9975
G. Svega prilivi gotovine (301+313+325)	336	866392	2048228
D. Svega odlivi gotovine (305+319+329)	337	1047608	1959363
DJ. NETO PRILIVI GOTOVINE (336-337)	338	0	88865
E. NETO ODLIV GOTOVINE (337-336)	339	181216	0
Ä...Ä. GOTOVINA NA POČETKU OBRACUNSKOG PERIODA	340	333972	239998
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	341	0	5109
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	342	1280	0
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRACUNSKOG PERIODA (338-339+340+341-342)	343	151476	333972

U Beogradu dana 31.12.2013. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

07023014 Maticni broj	Popunjiva pravno lice - preduzetnik	100001513 PIB
Sifra delatnosti		
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3	19	20 21 22 23 24 25 26
Vrsta posla		

Naziv :Energoprojekt Holding a.d.

Sedište : Novi Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12

IZVESTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

7005023041002

u periodu od 01.01.2013. do 31.12.2013. godine

- u hiljadama dinara

Red br.	O P I S	AOP	Osnovni kapital (grupa 30 bez 309)	AOP	Ostali kapital (racun 309)	AOP	Neplaceni upisani kapital (grupa 31)	AOP	Emisiona premija (racun 320)
			2		3		4		5
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	401	4828583	414	27178	427		440	1600485
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	402		415		428		441	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	403		416		429		442	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	404	4828583	417	27178	430		443	1600485
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	405	239561	418		431		444	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	406		419		432		445	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	407	5068144	420	27178	433		446	1600485
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	408		421		434		447	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	409		422		435		448	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	410	5068144	423	27178	436		449	1600485
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	411	506815	424		437		450	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	412		425		438		451	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	413	5574959	426	27178	439		452	1600485

Red. br.	O P I S	AOP	Rezerve (racun 321, 322)	AOP	Revalorizacije rezerve (racuni 330 i 331)	AOP	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti (racun 332)	AOP	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti (racun 333)
			6		7		8		9
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine <u>2012</u>	453	134881	466	43080	479	9875	492	3170
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	454		467		480		493	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	455		468		481		494	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine <u>2012</u> (red.br. 1+2-3)	456	134881	469	43080	482	9875	495	3170
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	457		470		483	1215	496	2690
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	458		471		484	2956	497	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine <u>2012</u> (red.br. 4+5-6)	459	134881	472	43080	485	8134	498	5860
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	460		473		486		499	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	461		474		487		500	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine <u>2013</u> (red.br. 7+8-9)	462	134881	475	43080	488	8134	501	5860
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	463		476	14380	489		502	15276
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	464		477	4550	490	8134	503	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine <u>2013</u> (red.br. 10+11-12)	465	134881	478	52910	491		504	21136

Red. br.	O P I S	AOP	Nerasporedjeni dobitak (grupa 34)	AOP	Gubitak do visine kapitala (grupa 35)	AOP	Otkupljene sopstvene akcije i udeli (racun 037,237)	AOP	Ukupno (kol.2+3+4+5+6+7+8-9+10-11-12)
1			10		11		12		13
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine <u>2012</u>	505	526307	518		531		544	7167219
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	506		519		532		545	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	507		520		533		546	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine <u>2012</u> (red.br. 1+2-3)	508	526307	521		534		547	7167219
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	509	782481	522		535		548	1020567
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	510	519060	523		536		549	522016
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine <u>2012</u> (red.br. 4+5-6)	511	789728	524		537		550	7665770
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	512		525		538		551	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	513		526		539		552	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine <u>2013</u> (red.br. 7+8-9)	514	789728	527		540		553	7665770
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	515	401998	528		541		554	907917
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	516	506815	529		542		555	519499
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine <u>2013</u> (red.br. 10+11-12)	517	684911	530		543		556	8054188

Red. br.	O P I S	AOP	Gubitak iznad visine kapitala (grupa 29)
	1		14
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine <u>2012</u>	557	
2	Ispravka materijalno značajnih gresaka i promena računovodstvenih politika u prethodnoj godini - povećanje	558	
3	Ispravka materijalno značajnih gresaka i promena računovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	559	
4	Korigovano početno stanje na dan 01.01. prethodne godine <u>2012</u> (red.br. 1+2-3)	560	
5	Ukupna povećanja u prethodnoj godini	561	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	562	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine <u>2012</u> (red.br. 4+5-6)	563	
8	Ispravka materijalno značajnih gresaka i promena računovodstvenih politika u tekućoj godini - povećanje	564	
9	Ispravka materijalno značajnih gresaka i promena računovodstvenih politika u tekućoj godini - smanjenje	565	
10	Korigovano početno stanje na dan 01.01. tekuće godine <u>2013</u> (red.br. 7+8-9)	566	
11	Ukupna povećanja u tekućoj godini	567	
12	Ukupna smanjenja u tekućoj godini	568	
13	Stanje na dan 31.12. tekuće godine <u>2013</u> (red.br. 10+11-12)	569	

U Beogradu dana 31.12.2013. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

59 Zidani

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik		
07023014 Maticni broj	Sifra delatnosti	100001513 PIB
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3	19	20 21 22 23 24 25 26
Vrsta posla		

Naziv :Energoprojekt Holding a.d.

Sediste : Novi Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12

STATISTICKI ANEKS

7005023040999

za 2013. godinu

I OPSTI PODACI O PRAVNOM LICU ODNOSNO PREDUZETNIKU

O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Broj meseci poslovanja (oznaka od 1 do 12)	601	12	12
2. Oznaka za velicinu (oznaka od 1 do 4)	602	3	3
3. Oznaka za vlasnistvo (oznaka od 1 do 5)	603	2	2
4. Broj stranih (pravnih ili fizickih) lica koja imaju ucesce u kapitalu	604		
5. Prosecan broj zaposlenih na osnovu stanja krajem svakog meseca (ceo broj)	605	72	70

II BRUTO PROMENE NEMATERIJALNIH ULAGANJA I NEKRETNINA, POSTROJENJA, OPREME I BIOLOSKIH SREDSTAVA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa/racun	O P I S	AOP	Bruto	Ispravka vrednosti	Neto (kol. 4-5)
1	2	3	4	5	6
01	1. Nematerijalna ulaganja				
	1.1. Stanje na pocetku godine	606	11163	1747	9416
	1.2. Povecanja (nabavka) u toku godine	607	320	XXXXXXXXXXXX	320
	1.3. Smanjenja u toku godine	608	0	XXXXXXXXXXXX	289
	1.4. Revalorizacija	609		XXXXXXXXXXXX	
	1.5. Stanje na kraju godine (606+607-608+609)	610	11483	2036	9447
02	2. Nekretnine, postrojenja, oprema i bioloska sredstva				
	2.1. Stanje na pocetku godine	611	1659569	469260	1190309
	2.2. Povecanja (nabavke) u toku godine	612	3869	XXXXXXXXXXXX	3869
	2.3. Smanjenja u toku godine	613	3998	XXXXXXXXXXXX	3998
	2.4. Revalorizacija	614	1452	XXXXXXXXXXXX	9869
	2.5. Stanje na kraju godine (611+612-613+614)	615	1660892	460843	1200049

III STRUKTURA ZALIHA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
10	1. Zalihe materijala	616		
11	2. Nedovrsena proizvodnja	617		
12	3. Gotovi proizvodi	618		
13	4. Roba	619		
14	5. Stalna sredstva namenjena prodaji	620		
15	6. Dati avansi	621	58255	99508
	7. SVEGA (616+617+618+619+620+621=013+014)	622	58255	99508

IV STRUKTURA OSNOVNOG KAPITALA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
300	1. Akcijski kapital	623	5574959	5068144
	u tome : strani kapital	624		
301	2. Udeli drustva sa ogranicenom odgovornoscu	625		
	u tome : strani kapital	626		
302	3. Ulozi clanova ortackog i komanditnog drustva	627		
	u tome : strani kapital	628		
303	4. Drzavni kapital	629		
304	5. Društveni kapital	630		
305	6. Zadruzni udeli	631		
309	7. Ostali osnovni kapital	632	27178	27178
30	SVEGA (623+625+627+629+630+631+632=102)	633	5602137	5095322

V STRUKTURA AKCIJSKOG KAPITALA

- broj akcija kao ceo broj

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	1. Obicne akcije			
	1.1. Broj obicnih akcija	634	10931292	9937538
deo 300	1.2. Nominalna vrednost obicnih akcija - ukupno	635	5574959	5068144
	2. Prioritetne akcije			
	2.1. Broj prioritetnih akcija	636		
deo 300	2.2. Nominalna vrednost prioritetnih akcija - ukupno	637		
300	3. SVEGA -nominalna vrednost akcija (635+637=623)	638	5574959	5068144

VI POTRAZIVANJE I OBAVEZE

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
20	1. Potrazivanja po osnovu prodaje (stanje na kraju godine 639 <= 016)	639	312726	236979
43	2. Obaveze iz poslovanja (stanje na kraju godine 640 <= 119)	640	82855	60995
deo 228	3. Potrazivanja u loku godine od drustava za osiguranje za naknadu stete (dugovni promet bez pocetnog stanja)	641		
27	4. Porez na dodatu vrednost - prethodni porez (godisnji iznos po poreskim prijavama)	642	22028	27969
43	5. Obaveze iz poslovanja (potrazni promet bez pocetnog stanja)	643	525434	1615076
450	6. Obaveze za neto zarade i naknade zarada (potrazni promet bez pocetnog stanja)	644	104210	111833
451	7. Obaveze za porez na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potrazni promet bez pocetnog stanja)	645	14126	17084
452	8. Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potrazni promet bez pocetnog stanja)	646	22979	19966
461, 462 i 723	9. Obaveze za dividende, ucesce u dobitku i licna primanja poslodavca (potrazni promet bez pocetnog stanja)	647	0	1829
465	10. Obaveze prema fizickim licima za naknade po ugovorima (potrazni promet bez pocetnog stanja)	648	4222	2300
47	11. Obaveze za PDV (godisnji iznos po poreskim prijavama)	649	87972	82779
	12. Kontrolni zbir (od 639 do 649)	650	1176552	2176810

VII DRUGI TROSKOVI I RASHODI

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
513	1. Troškovi goriva i energije	651	20440	17053
520	2. Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	652	141315	148872
521	3. Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	653	21368	19966
522, 523, 524 i 525	4. Troškovi naknada fizickim licima (bruto) po osnovu ugovora	654	6520	3508
526	5. Troškovi naknada clanovima upravnog i nadzornog odbora (bruto)	655	9074	12601
529	6. Ostali licni rashodi i naknade	656	7827	9223
53	7. Troškovi proizvodnih usluga	657	190551	104494
533, deo 540 i deo 525	8. Troškovi zakupnina	658	531	866
deo 533, deo 540 i deo 525	9. Troškovi zakupnina zemljišta	659		
536, 537	10. Troškovi istrazivanja i razvoja	660		
540	11. Troškovi amortizacije	661	10245	10841
552	12. Troškovi premija osiguranja	662	913	770
553	13. Troškovi platnog prometa	663	845	4873

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna racun	O.P.I.S.	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
554	14. Troškovi članarina	664	1314	1245
555	15. Troškovi poreza	665	11284	10157
556	16. Troškovi doprinosa	666		
562	17. Rashodi kamata	667	14634	19383
deo 560, deo 561 i 562	18. Rashodi kamata i deo finansijskih rashoda	668	14634	19383
deo 560, deo 561 i deo 562	19. Rashodi kamata po kreditima od banaka i dfo	669	3494	4229
deo 579	20. Rashodi za humanitarne, kulturne, zdravstvene, obrazovne, naucne i verske namene, za zaslugu covekove sredine i za sportske namene	670	2772	139
	21. Kontrolni zbir (od 651 do 670)	671	457761	387603

VIII DRUGI PRIHODI

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna racun	O.P.I.S.	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
60	1. Prihodi od prodaje robe	672		
640	2. Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povracaja poreskih dazbina	673		
641	3. Prihodi po osnovu uslovljenih donacija	674		
deo 650	4. Prihodi od zakupnina za zemljište	675		
651	5. Prihodi od članarina	676		
deo 660, deo 661, 662	6. Prihodi od kamata	677	55042	98220
deo 660, deo 661 i deo 662	7. Prihodi od kamata po racunima i depozitima u bankama i ostalim finansijskim organizacijama	678	9109	8734
deo 660, deo 661 i deo 669	8. Prihodi na osnovu dividendi i ucesca u dobitku	679	281189	257234
	9. Kontrolni zbir (672 do 679)	680	345340	364188

IX OSTALI PODACI

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna racun	O.P.I.S.	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	1. Obaveze za akcize (prema godisnjem obracunu akciza)	681		
	2. Obracunate carine i druge uvozne dazbine (ukupan godisnji iznos prema obracunu)	682		
	3. Kapitalne subvencije i druga drzavna dodeljivanja za izgradnju i nabavku osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	683		
	4. Drzavna dodeljivanja za premije, regres i pokrivenje tekucih troškova poslovanja	684		
	5. Ostala drzavna dodeljivanja	685		
	6. Primljene donacije iz inostranstva i druga bespovratna sredstva u novcu ili naturi od inostranih pravnih i fizickih lica	686		
	7. Licna primanja preduzetnika iz neto dobitka (popunjavaju samo preduzetnici)	687		
	8. Kontrolni zbir (od 681 do 687)	688		

X RAZGRANIČENI NEGATIVNI NETO EFEKTI UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE I KURSNIH RAZLIKA

- Iznosi u hiljadama dinara

OPIS	AOP	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Početno stanje razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	689		
2. Razgraničeni neto efekat ugovorene valutne klauzule	690		
3. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	691		
4. Preostali iznos razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule (red. br. 1 + red. br. 2 - red. br. 3)	692		
5. Početno stanje razgraničenog neto efekta kursnih razlika	693		
6. Razgraničeni neto efekat kursnih razlika	694		
7. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta kursnih razlika	695		
8. Preostali iznos razgraničenog neto efekta kursnih razlika (red.br. 5 + red.br. 6 - red.br. 7)	696		

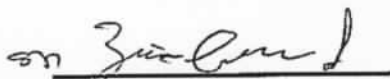
XI RAZGRANIČENI POZITIVNI NETO EFEKTI UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE I KURSNIH RAZLIKA

- Iznosi u hiljadama dinara

OPIS	AOP	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Početno stanje razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	697		
2. Razgraničeni neto efekat ugovorene valutne klauzule	698		
3. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	699		
4. Preostali iznos razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule (red. br. 1 + red. br. 2 - red. br. 3)	700		
5. Početno stanje razgraničenog neto efekta kursnih razlika	701		
6. Razgraničeni neto efekat kursnih razlika	702		
7. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta kursnih razlika	703		
8. Preostali iznos razgraničenog neto efekta kursnih razlika (red.br. 5 + red.br. 6 - red.br. 7)	704		

U Beogradu dana 31.12.2013. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA 2013. GODINU**

Beograd, 2014. godine

SADRŽAJ

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU	5
2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA.....	7
3. VLASNIČKA STRUKTURA.....	7
4. OSNOV ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA.....	8
5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA	10
6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA	11
7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA	12
7.1. Procenjivanje.....	13
7.2. Efekti kurseva stranih valuta.....	13
7.3. Prihodi	14
7.4. Rashodi.....	15
7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja.....	16
7.6. Porez na dobitak	16
7.7. Nematerijalna ulaganja	17
7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema	18
7.9. Finansijski lizing	19
7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme.....	20
7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme.....	20
7.12. Investicione nekretnine	21
7.13. Zalihe.....	22
7.14. Stalna sredstva namenjena prodaji	23
7.15. Finansijski instrumenti	24
7.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	26
7.17. Kratkoročna potraživanja.....	27
7.18. Finansijski plasmani.....	28
7.19. Obaveze.....	28
7.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina	29
7.21. Naknade zaposlenima	30

8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU	32
8.1. Kreditni rizik	33
8.2. Tržišni rizik	35
8.3. Rizik likvidnosti	38
8.4. Upravljanje rizikom kapitala	39
9. BILANS USPEHA	41
9.1. Prihodi od prodaje	41
9.2. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	42
9.3. Ostali poslovni prihodi	42
9.4. Troškovi materijala	43
9.5. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	43
9.6. Troškovi amortizacije	43
9.7. Troškovi rezervisanja	44
9.8. Troškovi proizvodnih usluga	45
9.9. Nematerijalni troškovi	46
9.10. Finansijski prihodi	47
9.11. Finansijski rashodi	48
9.12. Ostali prihodi	49
9.13. Ostali rashodi i neto gubitak poslovanja koje se obustavlja	50
9.14. Dobitak pre oporezivanja	51
9.15. Porez na dobitak i neto dobitak	52
9.16. Zarada po akciji	52
10. BILANS STANJA	53
10.1. Nematerijalna ulaganja	53
10.2. Nekretnine, postrojenja i oprema	54
10.3. Investicione nekretnine	55
10.4. Dugoročni finansijski plasmani	56
10.5. Zalihe i dati avansi	58
10.6. Kratkoročna potraživanja	58
10.7. Kratkoročni finansijski plasmani	59
10.8. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	61
10.9. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja	61
10.10. Promene na kapitalu	62
10.11. Osnovni kapital	63
10.12. Rezerve	65
10.13. Revalorizacije rezerve, nerealizovani dobitci i gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	65
10.14. Neraspoređeni dobitak	66
10.15. Dugoročna rezervisanja	66
10.16. Dugoročni krediti	69

10.17. Kratkoročne finansijske obaveze	70
10.18. Obaveze iz poslovanja	72
10.19. Ostale kratkoročne obaveze	72
10.20. Obaveze po osnovu PDV, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja	73
10.21. Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva.....	73
10.22. Usaglašavanje potraživanja i obaveza.....	74
10.23. Vanbilansna aktiva i vanbilansna pasiva	75
11. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA	76
12. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA.....	76
13. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA	78
14. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA	81

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Energoprojekt Holding a.d., Beograd (u daljem tekstu: Društvo) je akcionarsko društvo za holding poslovanje u mešovitoj svojini.

Društvo se uskladilo sa Zakonom o privrednim društvima („Sl.glasnik RS“ br. 36/2011 i br.99/2012) donošenjem Odluke o usklađivanju Osnivačkog akta sa Zakonom o privrednim društvima na Skupštini akcionara održanoj 16.03.2012. godine i Statuta Društva na Skupštini akcionara održanoj dana 12.01.2012. godine.

U postupku usklađivanja sa novim Zakonom o privrednim društvima došlo je do promene podataka Energoprojekt Holding a.d. koji se upisuju u registar Agencije za privredne registre, tako što je Rešenjem Agencije za privredne registre BD 49189/2012 od 18.04.2012. godine izvršena registracija Osnivačkog akta i Statuta Društva, kao i upis novih organa Društva, članova Izvršnog odbora i upis predsednika i članova Nadzornog odbora.

Usvajanjem i registracijom Odluke o usklađivanju osnivačkog akta Energoprojekt Holding a.d. i Statuta Društva donetih u skladu sa odredbama novog Zakona o privrednim društvima prestali su da važe Odluka o usklađivanju sa Zakonom o privrednim društvima i Statut Društva iz 2006. godine.

Društvo je registrovano i prevedeno u Registar Agencije za privredne registre, Rešenjem BD 8020/2005 od 20.05.2005. godine, iz sudskog registra Trgovinskog suda u Beogradu, sa prethodnom registracijom na registarskom ulošku br. 1-2511-00.

Rešenjem Trgovinskog suda u Beogradu VIII Fi 8390/99 od 30.06.2000. godine, Društvo se uskladilo sa Zakonom o preduzećima („Sl. list SRJ“ br. 29/96), Zakonom o klasifikaciji delatnosti („Sl. list SRJ“ br. 31/96) u pogledu naziva, delatnosti, osnovnog kapitala i organa, promenilo naziv u Energoprojekt Holding akcionarsko društvo za holding poslovanje iz Energoprojekt Holding deoničko društvo u mešovitoj svojini za osnivanje, finansiranje i upravljanje drugim preduzećima, do tada registrovano Rešenjem istog suda Rešenjem FI 5843/91 od 13.06.1991. godine.

Pravni prethodnik Energoprojekt Holding deoničkog društva u mešovitoj svojini je Energoprojekt Holding Korporacija, upisana u Registar Okružnog privrednog suda u Beogradu, Rešenjem Fi 423 od 12.01.1990. godine, organizovana po prethodnom Zakonu o preduzećima („Sl.list SFRJ“ br. 77/88, 40/89, 46/90 i 60/91) usvajanjem Samoupravnog sporazuma o promenama u organizovanju dotadašnje Složene organizacije udruženog rada Energoprojekt i udruženih Radnih organizacija, na referendumu održanom dana 08.12.1989. godine.

Opšti podaci o Društvu

<i>Sedište</i>	Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
<i>Matični broj</i>	07023014
<i>Šifra i naziv delatnosti</i>	6420 - delatnost holding kompanija
<i>Poreski identifikacioni broj</i>	100001513

Shodno registraciji u Agenciji za Privredne registre, **osnovna delatnost Društva** je delatnost holding kompanija (6420).

Društvo je matično društvo koje sa većim brojem zavisnih i pridruženih društava u zemlji i inostranstvu čini **grupaciju društava sa skraćenim nazivom: Sistem Energoprojekt**.

Zavisna i pridružena društva u zemlji su sledeća:

- Energoprojekt Visokogradnja a.d.,
- Energoprojekt Niskogradnja a.d.,
- Energoprojekt Oprema a.d.,
- Energoprojekt Hidroinženjering a.d.,
- Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.,
- Energoprojekt Energodata a.d.,
- Energoprojekt Industrija a.d.,
- Energoprojekt Entel a.d.,
- Energoprojekt Garant a.d.o.,
- Energoprojekt Promet d.o.o. i
- Enjub d.o.o.

Procenat vlasništva Društva u navedenim zavisnim društvima je prikazan u narednoj tabeli.

<i>Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica</i>	
<i>Naziv zavisnog pravnog lica</i>	<i>% vlasništva</i>
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	92,53
Energoprojekt Niskogradnja a.d.	100,00
Energoprojekt Oprema a.d.	67,87
Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	94,84
Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.	94,40
Energoprojekt Energodata a.d.	96,43
Energoprojekt Industrija a.d.	62,77
Energoprojekt Entel a.d.	86,26
Energoprojekt Garant a.d.o.	92,94
Energoprojekt Promet d.o.o.	100,00

Procenat vlasništva Društva u pridruženom društvu je prikazan u narednoj tabeli.

<i>Učešće u kapitalu pridruženih pravnih lica</i>	
<i>Naziv pridruženog pravnog lica</i>	<i>% vlasništva</i>
Enjub d.o.o.	50,00

Društvo je, shodno kriterijumima preciziranim Zakonom o računovodstvu, razvrstano u **srednje pravno lice**.

U Društvu je **prosečan broj zaposlenih radnika**, na osnovu stanja krajem svakog meseca, iznosio:

- 2013. godine: 72 radnika; i
- 2012. godine: 70 radnika.

Akcijama Društva se trguje na Prime listingu Beogradske berze.

Godišnji finansijski izveštaji koji su predmet ovih Napomena su **pojedinačni finansijski izveštaji Društva** i odobreni su od strane Nadzornog odbora Društva dana 25.02.2014. godine na 23. sednici Društva.

Odobreni finansijski izveštaji mogu naknadno biti izmenjeni u skladu sa važećim propisima.

2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA

Ključni rukovodeći kadar Društva u 2013. godini sačinjavala su sledeća lica:

- Vladimir Milovanović - Generalni direktor;
- Dr Dimitraki Zipovski - Izvršni direktor za finansije, računovodstvo i plan;
- Zoran Radosavljević - Izvršni direktor za korporativne projekte, razvoj i kvalitet;
- Mr Zoran Jovanović - Izvršni direktor za pravne poslove; i
- Dragan Tadić - Izvršni direktor za „Real Estate“ projekte.

3. VLASNIČKA STRUKTURA

Prema evidenciji Centralnog registra hartija od vrednosti, registrovano stanje vlasništva akcija Energoprojekt Holding a.d. na dan 31.12.2013. godine prikazano je u okviru Napomene 10.11.

4. OSNOV ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

U Republici Srbiji je Zakon o računovodstvu (»Službeni glasnik RS« broj 62/2013) osnovni pravni akt kojim se preciziraju različita pitanja vezana za obavljanje računovodstvenih aktivnosti.

Prelaznim odredbama Zakona o računovodstvu je predviđeno da se finansijski izveštaji za 2013. godinu sastavljaju u skladu sa odredbama prethodnog Zakona o računovodstvu i reviziji ("Službeni glasnik RS", br. 46/2006, 111/2009 i 99/2011 – u daljem tekstu: prethodni Zakon). Prethodnim Zakonom je predviđeno da su pravna lica i preduzetnici dužni da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje vrše u skladu sa:

- zakonskom regulativom;
- profesionalnoj regulativom; i
- internoj regulativom.

Pod **zakonskom regulativom** se podrazumevaju zakoni i podzakonski propisi doneti za izvršavanje zakona.

Pri izradi finansijskih izveštaja Društva, između ostalih, uvaženi su sledeći zakoni i podzakonski propisi:

- Zakon o računovodstvu (»Službeni glasnik RS« broj 62/2013);
- Prethodni Zakon o računovodstvu i reviziji (»Službeni glasnik RS« broj 46/2006, 111/2009 i 99/2011);
- Zakon o porezu na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011 i 119/2012, 47/2013 i 108/2013);
- Zakon o porezu na dodatu vrednost (»Službeni glasnik RS« broj 84/2004, 86/2004, 61/2005, 61/2007 i 93/2012);
- Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 5/2007, 119/2008, 2/2010, 101/12 i 118/12);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 119/2008, 9/2009, 4/2010, 3/2011 i 101/2012);
- Pravilnik o izmenama i dopunama pravilnika o Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« 114/2006, 119/2008, 9/2009, 4/2010 i 3/2011 i 101/2012);
- Pravilnik o sadržaju poreskog bilansa i drugim pitanjima od značaja za način utvrđivanja poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 99/2010, 8/2011, 13/2012 i 8/2013);
- Pravilnik o sadržaju poreske prijave za obračun poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 99/2010 i 8/2013);

- Pravilnik o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe (»Službeni glasnik RS« broj 116/2004 i 99/2010).

Profesionalna regulativa se prvenstveno odnosi na:

- Okvir za pripremanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (u nastavku: Okvir),
- Međunarodne računovodstvene standarde (u nastavku: MRS),
- Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (u nastavku: MSFI) i
- Tumačenja koje je doneo Komitet za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja.

Rešenjem Ministra finansija Republike Srbije, objavljenom u »Službenom glasniku RS«, br. 77/2010 od 25. oktobra 2010. godine, utvrđeni su prevodi osnovnih tekstova MRS i MSFI koje čine MRS, odnosno MSFI izdati od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde do 1. januara 2009. godine, kao i tumačenja izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda do 1. januara 2009. godine, u obliku u kojem su izdati, odnosno usvojeni.

Napominjemo da u pojedinim slučajevima, pri izradi finansijskih izveštaja Društva, nisu u potpunosti uvažene sve relevantne odredbe MRS/MSFI i Tumačenja. Razlozi za iznetu konstataciju su prvenstveno posledica nepotpune usaglašenosti, s jedne strane, zakonske regulative, a sa druge strane, profesionalne regulative. Otuda, kako je zakonska regulativa u predmetnom kontekstu primarna, finansijski izveštaji u pojedinim aspektima odstupaju od profesionalne regulative.

Računovodstveni propisi Republike Srbije, a time i prezentovani finansijski izveštaji Društva, odstupaju od MSFI u sledećem:

- Finansijski izveštaji se u Republici Srbiji za 2013. godinu, shodno Zakonu o računovodstvu (»Službeni glasnik RS« broj 62/2013) prikazuju u formatu propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 5/2007, 119/2008, 2/2010, 101/12 i 118/12), koji odstupa od prezentacije i naziva pojedinih finansijskih izveštaja opšte namene, kao i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa Revidirani MRS 1 - „Prezentacija finansijskih izveštaja“ i
- Vanbilansna sredstva i vanbilansne obaveze su prikazana na obrascu bilansa stanja, a ove stavke, po profesionalnoj regulativi, ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze Društva.

Pored navedenog, odstupanja nastaju i kao posledica vremenske razlike između objavljivanja Standarda i Tumačenja, koja su podložna kontinuiranim promenama, i momenta kada ti Standardi i Tumačenja postanu važeći u Republici Srbiji. Tako, na primer, odstupanja od profesionalne regulative nastaju kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja, koji su stupili na snagu, još nisu u Republici Srbiji zvanično prevedeni i usvojeni; kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja još nisu stupili na snagu; ili kao posledica drugih razloga na koje Društvo nema mogućnost uticaja.

Od pravnih akata koji predstavljaju **internu regulativu Društva**, pri sastavljanju finansijskih izveštaja korišćeni su aktuelni Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva, koji je donet 22.10.2012. godine od strane Izvršnog odbora Društva i Pravilnik o izmena pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva br. 10 od 21.01.2013. godine. Pored navedenog, korišćena su i druga interna akta Društva, kao što je, na primer, Kolektivni ugovor Društva.

Finansijski izveštaji Društva za 2013. godinu prikazani su u formi i sadržini koja je precizirana Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike («Službeni glasnik RS» broj 114/2006, 5/2007, 119/2008, 2/2010, 101/12 i 118/12). Ovim Pravilnikom je, pored ostalog, propisana sadržina pozicija u obrascima Bilansa stanja, Bilansa uspeha, Izveštaja o tokovima gotovine, Izveštaja o promenama na kapitalu, Napomena uz finansijske izveštaje i Statističkog aneksa za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike koji poslovne knjige vode po sistemu dvojnog knjigovodstva.

Pravilnikom je, takođe, precizirano da se podaci u Bilansu stanja, Bilansu uspeha, Izveštaju o tokovima gotovine, Izveštaju o promenama na kapitalu i Statističkom aneksu upisuju u hiljadama dinara, a da se broj zaposlenih radnika upisuje u celom broju, što je uvaženo i u objašnjenjima prezentovanim kroz ove Napomene.

5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva uvažena su sledeća načela:

- Načelo stalnosti;
- Načelo doslednost;
- Načelo opreznosti;
- Načelo suštine iznad forme,
- Načelo uzročnosti prihoda i rashoda; i
- Načelo pojedinačnog procenjivanja.

Uvažavanjem **načela stalnosti**, finansijski izveštaji se sastavljaju pod pretpostavkom da imovinski, finansijski i prinostni položaj Društva, kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju, omogućavaju poslovanje u neograničeno dugom roku („*Going Concern*“ princip).

Načelo doslednosti podrazumeva da se način procenjivanja stanja i promena na imovini, obavezama, kapitalu, приходima, rashodima i rezultatu poslovanja, to jest da se način procenjivanja bilansnih pozicija Društva, ne menja u dužem vremenskom razdoblju. Ako, na primer, zbog usaglašavanja sa zakonskom i profesionalnom regulativom, do promene ipak dođe, obrazlaže se razlog promene, a efekat promene se iskazuje shodno zahtevima iz profesionalne regulative vezanim za promenu načina procenjivanja.

Načelo opreznosti podrazumeva uključivanje određenog nivoa opreza pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva, koje treba da rezultira da imovina i prihodi nisu precenjeni, a da obaveze i troškovi nisu potcenjeni. Međutim, uvažavanje načela opreznosti ne treba razumeti na način svesnog, nerealnog umanjenja prihoda i kapitala Društva; to jest svesnog, nerealnog uvećanja rashoda i obaveza Društva. Naime, u Okviru za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja je potencirano da uvažavanje načela opreznosti ne sme da ima za posledicu značajno stvaranje skrivenih rezervi, namerno umanjenje imovine ili prihoda, ili namerno preuveličavanje obaveza ili troškova, jer u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Načelo **suština iznad forme** podrazumeva da pri evidentiranju transakcija Društva, a time, posledično, i pri sastavljanju finansijskih izveštaja, računovodstveno obuhvatanje treba da se vrši u skladu sa suštinom transakcija i njihovom ekonomskom realnošću, a ne samo na osnovu njihovog pravnog oblika.

Uvažavanjem **načela uzročnosti prihoda i rashoda**, priznavanje efekata transakcija i drugih događaja u Društvu nije vezano za momenat kada se gotovina ili gotovinski ekvivalenti, po osnovu tih transakcija i događaja, prime ili isplate, već se vezuju za momenat kada se dogode. Takvim pristupom omogućeno je da se korisnici finansijskih izveštaja ne informišu samo o prošlim transakcijama Društva koje su prouzrokovale isplatu i primanja gotovine, već i obavezama Društva da isplati gotovinu u budućnosti, kao i o resursima koji predstavljaju gotovinu koje će Društvo primiti u budućnosti.

Drugim rečima, uvažavanjem načela uzročnosti prihoda i rashoda obezbeđuje se informisanje o prošlim transakcijama i drugim događajima na način koji je najupotrebljiviji za korisnike pri donošenju ekonomskih odluka.

Načelo **pojedinačnog procenjivanja** podrazumeva da eventualna grupna procenjivanja različitih bilansnih pozicija Društva (na primer, imovine ili obaveza), radi racionalizacije, proističu iz njihovog pojedinačnog procenjivanja.

6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA

Greške iz prethodnog perioda su izostavljeni ili pogrešno iskazani podaci iz finansijskih izveštaja Društva za jedan ili više perioda koji proizilaze iz neupotrebljavanja ili pogrešne upotrebe pouzdanih informacija koje su bile dostupne kada su finansijski izveštaji za date periode bili odobreni za izdavanje i za koje se moglo razumno očekivati da budu dobijene i uzete u obzir pri sastavljanju i prezentaciji tih finansijskih izveštaja.

Materijalno značajna greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period je ona greška koja ima značajan uticaj na finansijske izveštaje jednog ili više prethodnih perioda i zbog koje se ti finansijski izveštaji ne mogu više smatrati pouzdanim.

Društvo vrši retrospektivnu korekciju *materijalno značajnih grešaka* u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja tih grešaka, tako što će prepraviti uporedne iznose za prezentovan(e) raniji(e) period(e) u kojem(ima) su se greške dogodile; ili, ako se greška dogodila pre najranijeg prezentovanog prethodnog perioda, prepraviti početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji prezentovani prethodni period.

Ako je neizvodljivo utvrditi efekat greške iz određenog perioda na uporedne informacije za jedan ili više prezentovanih prethodnih perioda, Društvo prepravljajući početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji period za koji je retrospektivno prepravljavanje podataka izvodljivo (što može biti tekući period).

Naknadno *ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne* ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su greške identifikovane.

Materijalnost greške se procenjuje shodno relevantnim odredbama iz Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, po kojima materijalnost implicira da izostavljanje, ili pogrešno knjigovodstveno evidentiranje poslovne transakcije, može uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja. U Društvu se materijalnost određuje shodno visini greške u odnosu na ukupni prihod. Materijalno značajna greška smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama **veća od 1,5% ostvarenog ukupnog prihoda Društva u prethodnoj godini.**

7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

Značajne računovodstvene politike primenjene na finansijske izveštaje koji su predmet ovih Napomena, a koje su izložene u nastavku, prvenstveno su zasnovane na Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva. Ako pojedini knjigovodstveni aspekti nisu jasno precizirani Pravilnikom, primenjene računovodstvene politike su zasnovane na važećoj zakonskoj, profesionalnoj i internoj regulativi.

Od opštih podataka napominjemo da je, u skladu sa MRS 21, **funkcionalna valuta i valuta za prezentaciju u finansijskim izveštajima Društva** dinar. Pored podataka za tekuću godinu, u finansijskim izveštajima Društva su kao **uporedni podaci** iskazani podaci iz finansijskih izveštaja za 2012. godinu.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja uvažene su relevantne odredbe MRS 10, koje se odnose na događaje koji nastaju od datuma bilansa stanja do datuma kada su finansijski izveštaji odobreni za objavljivanje. Preciznije, **za efekte događaja koji pružaju dokaz o okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja**, korigovani su već priznati iznosi u finansijskim izveštajima Društva, kako bi se odrazili korektivni događaji posle bilansa stanja; a **za efekte događaja koji ukazuju na okolnosti koje su nastale posle datuma bilansa stanja**, nisu vršene korekcije priznatih iznosa, već se, u slučaju da ih je bilo, u ovim Napomenama vrši obelodanjivanje prirode događaja i procena njihovih finansijskih efekata.

7.1. Procenjivanje

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, u skladu, kako sa zahtevima profesionalne regulative, tako i sa zahtevima važeće zakonske regulative u Republici Srbiji, zahteva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki. Iako se, razumljivo, stvarni budući rezultati mogu razlikovati, procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na datum bilansa stanja.

Najznačajnije procene se odnose na utvrđivanje obezvređenja finansijske i nefinansijske imovine i definisanje pretpostavki neophodnih za aktuarski obračun dugoročnih naknada zaposlenima po osnovu otpremnina.

U kontekstu procenjivanja, poslovna politika Društva je, ako se fer vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene, da obelodani informacije o **fer (pravičnoj) vrednosti** aktive i pasive. U Republici Srbiji je čest problem sa pouzdanom procenom fer vrednosti aktive i pasive usled nedovoljno razvijenog finansijskog tržišta, nedostatka stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje, na primer, finansijske aktive i pasive, i zbog toga što tržišne informacije nisu uvek raspoložive. I pored navedenog, ova problematika u Društvu nije zanemarena, već rukovodstvo vrši kontinuirane procene, uvažavajući rizike, i kada se proceni da je nadoknativa (fer ili upotrebna) vrednost sredstava u poslovnim knjigama Društva precenjena, vrši se ispravka vrednosti.

7.2. Efekti kurseva stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u dinarskoj protivvrednosti, primenom zvaničnog srednjeg kursa koji važi na dan transakcije.

Shodno odredbama MRS 21 - Efekti promene deviznih kurseva, na svaki datum bilansa stanja se monetarne stavke u stranoj valuti (devizna sredstva, potraživanja i obaveze) preračunavaju primenom važećeg kursa, to jest zvaničnog srednjeg kursa na datum bilansa stanja.

Kursne razlike nastale po osnovu transakcija u stranoj valuti (osim za kursne razlike nastale na monetarnim stavkama koje čine deo neto investicija Društva u inostrano poslovanje, a koje se obuhvataju shodno zahtevima iz MRS 21) se priznaju kao prihod ili rashod Društva u periodu u kojem su kursne razlike nastale.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja, za strane valute koje su korišćene za preračunavanje monetarnih stavki stranih valuta u dinarsku protivvrednost, su prikazane u narednoj tabeli.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije

<i>Valuta</i>	<i>31.12.2013.</i>	<i>31.12.2012.</i>
	<i>Iznos u dinarima</i>	
1 EUR	114,6421	113,7183
1 USD	83,1282	86,1763

Primenjeni prosečni kursevi valuta za pozicije bilansa uspeha u 2013. godini i 2012. godini bili su:

<i>Valuta</i>	<i>31.12.2013.</i>	<i>31.12.2012.</i>
	<i>Iznos u dinarima</i>	
1 EUR	113,1369	113,1277
1 USD	85,1730	88,1169

7.3. Prihodi

Prihodi su prilivi ekonomskih koristi tokom datog perioda, koji rezultiraju povećanjem kapitala, sem uvećanja koja se odnose na unose vlasnika kapitala; i odmeravaju se po fer vrednosti primljenih ili potraživanih naknada.

Prihodi obuhvataju: poslovne prihode, finansijske prihode i ostale prihode (uključujući i prihode od uskađivanja vrednosti imovine).

U okviru **poslovnih prihoda** najznačajniji su prihodi od prodaje roba, proizvoda i usluga, a kao ostali prihodi mogu da se jave: prihodi od aktiviranja učinaka i robe, povećanje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga (ako je tokom godine došlo do smanjenja navedenih zaliha, za iznos smanjenja se umanjuje ukupan poslovni prihod), i drugi poslovni prihodi.

Prihodi od pružanja usluga, shodno relevantnim odredbama MRS 18 - Prihodi, *prihod povezan sa određenom transakcijom se priznaje prema stepenu dovršenosti te transakcije na datum bilansa*. Rezultat transakcije se može pouzdano proceniti: kada se iznos prihoda može pouzdano odmeriti, kada je verovatan priliv ekonomskih koristi vezanih za tu transakciju u Društvo, kada se stepen dovršenosti te transakcije na datum bilansa stanja može pouzdano odmeriti i kada troškovi nastali zbog te transakcije i troškovi završavanja transakcije mogu pouzdano da se odmere.

Finansijski prihodi obuhvataju finansijske prihode od zavisnih i drugih povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, prihode od kamata i druge oblike finansijskih prihoda.

U okviru **ostalih prihoda**, pored drugih ostalih prihoda, iskazuju se *dobici* koji mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Dobici uključuju, na primer, dobitke od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme; po većoj vrednosti od knjigovodstvene u momentu prodaje.

7.4. Rashodi

Rashodi predstavljaju odlive ekonomskih koristi tokom datog perioda koji rezultira smanjenjem kapitala društva, osim smanjenja koje se odnosi na raspodelu dobiti vlasnicima ili smanjenja koje je posledica povlačenja iz poslovanja dela kapitala od strane vlasnika. Rashodi se odražavaju kroz odliv sredstava, smanjenje vrednosti sredstava ili povećanje obaveza.

Rashodi obuhvataju poslovne rashode, finansijske rashode i ostale rashode (uključujući i rashode po osnovu obezvređenja imovine).

U okviru **poslovnih rashoda** iskazuje se: nabavna vrednost prodate robe, troškovi materijala, troškovi zarada, troškovi proizvodnih usluga, nematerijalni troškovi, troškovi amortizacije i rezervisanja i dr.

Finansijski rashodi obuhvataju finansijske rashode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, rashode kamata i druge finansijske rashode.

U okviru **ostalih rashoda**, pored drugih ostalih rashoda, iskazuju se i gubici koji mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici (na primer, manjkovi ili gubici nastali prodajom sredstava po nižoj vrednosti od knjigovodstvene) predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi i, kao takvi, po svojoj prirodi, nisu različiti od drugih rashoda.

7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja su kamata i drugi troškovi koje Društvo ima u vezi sa pozajmljivanjem sredstava.

Na osnovu relevantnih odredbi MRS 23 - Troškovi pozajmljivanja, kamata i drugi troškovi pozajmljivanja se priznaju kao rashod u periodu u kojem su nastali, osim u slučaju kada su direktno pripisivi sticanju, izgradnji ili proizvodnji određenog sredstva koje se kvalifikuje (sredstvo kojem je potreban značajan vremenski period da bi bilo spremno za svoju nameravanu upotrebu ili prodaju), kada se kamata i drugi troškovi pozajmljivanja kapitalizuju kao deo nabavne vrednosti (cene koštanja) tog sredstva.

7.6. Porez na dobitak

Porez na dobitak se računovodstveno evidentira kao zbir:

- tekućeg poreza i
- odloženog poreza.

Tekući porez je iznos obaveze za plativ (povrativ) porez na dobitak koji se odnosi na oporezivi dobitak (poreski gubitak) za period. Drugim rečima, tekući porez je plativ porez na dobitak koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobitak, u skladu sa poreskim propisima.

Odloženi porez se ispoljava u vidu:

- odloženih poreskih sredstava ili
- odloženih poreskih obaveza.

Odloženi porez se knjigovodstveno evidentira na osnovu relevantnih odredbi MRS 12 - Porezi na dobitak, kojima je, između ostalog, precizirano da se *odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze ne diskontuju*.

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima koji se odnose na:

- odbitne privremene razlike,
- neiskorišćene poreske gubitke prenete na naredni period i
- neiskorišćeni poreski kredit prenet na naredni period.

Za sredstva koja podležu amortizaciji, odložena poreska sredstva priznaju se za sve **odbitne privremene razlike** između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice (vrednosti koje su dodeljene tim sredstvima za poreske svrhe). Odbitna privremena razlika postoji kada je knjigovodstvena vrednost sredstava manja od njihove poreske osnovice. U tom slučaju se priznaju odložena poreska sredstva, pod uslovom

da se proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjnje će Društvo moći da iskoristi odložena poreska sredstva.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenih poreskih gubitaka** priznaje se samo ukoliko rukovodstvo proceni da će u narednim periodima Društvo imati oporezivu dobit, koja će moći da bude umanjena po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenog poreskog kredita** za ulaganja u osnovna sredstva se priznaje samo do iznosa za koji je verovatno da će u budućim periodima biti ostvarena oporeziva dobit u poreskom bilansu, odnosno obračunati porez na dobit za čije umanjnje će moći da se iskoristi neiskorišćeni poreski kredit.

Odložena poreska sredstva mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti nadoknadivi u budućim periodima (na primer, za rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19).

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

Po pitanju sredstava koja podležu amortizaciji, odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost sredstava veća od njihove poreske osnovice.

Oporeziva privremena razlika utvrđuje se na datum bilansa stanja i utvrđuje se primenom propisane poreske stope poreza na dobit Društva na iznos oporezive privremene razlike.

Odložene poreske obaveze mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

7.7. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja (imovina) su sredstva bez fizičke suštine, koja se mogu identifikovati, kao što su: licence, koncesije, patenti, ulaganja u razvoj, žigovi i sl. Imovina ispunjava kriterijum mogućnosti identifikovanja kada je: odvojiva, odnosno kada se može odvojiti od Društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili zajedno sa povezanim ugovorom, imovinom ili obavezom; ili nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Društva ili od drugih prava ili obaveza.

Da bi se nematerijalno ulaganje priznalo, neophodno je da budu ispunjeni zahtevi propisani MRS 38 - Nematerijalna imovina, odnosno:

- da je verovatno da će se buduće ekonomske koristi, pripisive imovini, uliti u Društvo;
- da Društvo ima mogućnost kontrole nad tom imovinom i
- da se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Knjigovodstveno priznavanje interno generisane nematerijalne imovine je uslovljeno procenom da li je rezultanta:

- faze istraživanja; ili
- faze razvoja.

Nematerijalna imovina koja proističe iz *istraživanja, ili iz faze istraživanja internog projekta*, se ne priznaje kao nematerijalno ulaganje. Izdaci po osnovu istraživanja, ili izdaci koji nastanu u fazi istraživanja internog projekta, se priznaju kao rashod u periodu u kojem su izdaci nastali.

Cena koštanja interno generisane nematerijalne imovine koja proističe iz *razvoja* (ili iz faze razvoja internog projekta) uključuje sve direktno pripisive troškove neophodne za kreiranje, proizvodnju i pripremu imovine za funkcionisanje na način kako je rukovodstvo Društva predvidelo.

Početno merenje nematerijalnog ulaganja vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja).

Naknadno merenje nematerijalnog ulaganja, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti (shodno relevantnim odredbama MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine).

Amortizacija nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je koristan vek trajanja:

- neograničen ili
- ograničen.

Nematerijalna imovina ne podleže amortizaciji ako se proceni da je koristan vek trajanja neograničen, to jest ako se na osnovu analize svih relevantnih faktora ne može predvideti završetak perioda kada se očekuje da će nematerijalna imovina generisati prilive neto tokova gotovine u Društvo.

7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao **nekretnine, postrojenja i oprema** priznaju se materijalna sredstva koja se: koriste u proizvodnji, za isporuku dobara, za pružanje usluga, za iznajmljivanje drugima, ili u administrativne svrhe; i za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Navedeno opšte načelo za priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme se ne primenjuje samo u slučajevima kada se radi o priznavanju sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), koji se iskazuju na zalihama. Stavljanjem u upotrebu ovih sredstava njihova se celokupna vrednost prenosi na troškove perioda.

Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo: ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog sredstva može pouzdano odmeriti.

Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), koja obuhvata: nabavnu cenu i sve zavisne troškove nabavke, to jest sve direktno pripisive troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Naknadno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti (shodno MRS 36).

7.9. Finansijski lizing

Lizing je sporazum po kojem davalac lizinga prenosi na korisnika lizinga pravo korišćenja sredstva za dogovoreni vremenski period u zamenu za plaćanje ili niz plaćanja.

U slučaju **finansijskog lizinga**, shodno odredbama MRS 17 - Lizing, korisnik lizinga **početno merenje** vrši tako što priznaje kao sredstvo i obavezu u svom bilansu stanja, u iznosima koji su na početku trajanja lizinga jednaki fer vrednosti sredstava koja su predmet lizinga, ili po sadašnjoj vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, ako je ona niža. *Fer vrednost* je iznos po kojem se predmet lizinga može razmeniti između upoznatih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije.

Prilikom izračunavanja sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, *diskontna stopa* se generalno utvrđuje na osnovu kamatne stope sadržane u lizingu. Ako se kamatna stopa ne može utvrditi, kao diskontna stopa koristi se inkrementalna kamatna stopa na zaduživanje, to jest očekivana kamatna stopa koju bi Društvo platilo u slučaju pozajmljivanja sredstava na sličan rok i sa sličnim garancijama za kupovinu sredstava koje je predmet lizinga. Svi inicijalni direktni troškovi korisnika lizinga dodaju se iznosu koji je priznat kao sredstvo.

Po pitanju **naknadnog merenja**, minimalna plaćanja lizinga treba podeliti između finansijskih troškova i smanjenja neizmirene obaveze. Finansijski trošak se alokira na periode tokom trajanja lizinga, tako da se ostvaruje konstantna periodična kamatna stopa na preostali saldo obaveze.

7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Amortizacijom se iznos sredstava (nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme) koji se amortizuje vremenski alocira u toku korisnog veka trajanja sredstava.

Koristan vek trajanja sredstva se u Društvu određuje primenom vremenskog metoda, tako da se koristan vek trajanja sredstava može razumeti kao vremenski period tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu i korišćenje.

Iznos koji se amortizuje, odnosno nabavna vrednost ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost u finansijskim izveštajima Društva, umanjen za rezidualnu vrednost (preostalu vrednost) se sistematski alocira tokom korisnog veka trajanja sredstava.

Rezidualna vrednosti je procenjeni iznos koji bi Društvo primilo danas ako bi otuđilo sredstvo, nakon odbijanja procenjenih troškova otuđenja i uz pretpostavku da je sredstvo na kraju korisnog veka trajanja i u stanju koje se očekuje na kraju korisnog veka trajanja.

Za sredstvo pribavljeno putem finansijskog lizinga, amortizacija se obračunava kao i za druga sredstva, osim kada se ne zna da li će Društvo steći pravo vlasništva nad tim sredstvom, kada se sredstvo u potpunosti amortizuje u kraćem periodu od trajanja lizinga i korisnog veka trajanja.

Amortizacija se vrši **primenom metoda pravolinijskog otpisa** (proporcionalna metoda), a **obračun amortizacije počinje** kada sredstvo postane raspoloživo za upotrebu, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju spremnom za poslovanje na način kako je to predviđeno u Društvu.

Amortizacija se ne obračunava za sredstva koja vremenom ne gube na vrednosti (na primer, umetnička dela) ili sredstva koja imaju neograničeni vek trajanja.

Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, to jest za poreske svrhe, obračun amortizacije sredstava se vrši prema važećim zakonskim propisima.

7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalnog sredstva, nekretnina, postrojenja i opreme) umanjena, to jest da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknadivi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenju vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknadivog iznosa tog sredstva.

Nadoknadivi iznos je viša vrednost od:

- fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje; i
- upotrebne vrednosti.

Fer vrednost umanjena za troškove prodaje je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja.

Upotrebna vrednost je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja. Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknadivi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava.

Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi; i
- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

7.12. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koju drži vlasnik ili korisnik lizinga u okviru finansijskog lizinga u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnina, ili porasta vrednosti kapitala, ili i jednog i drugog, a ne za:

- korišćenje u proizvodnji, pri nabavci dobara i usluga, ili u administrativne svrhe; ili
- prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investiciona nekretnina se, shodno odredbama iz MRS 40 - Investicione nekretnine, priznaje kao sredstvo: ako je verovatno da će Društvo u budućnosti ostvariti ekonomsku korist od te investicione nekretnine; i ako se njena nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Početno merenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), pri čemu se zavisni troškovi nabavke uključuju u nabavnu vrednost.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicionu nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicione nekretnine ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo, to jest ako je vek trajanja izdatka duži od jednog obračunskog perioda, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdatkom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog izdatka može pouzdano odmeriti.

Nakon početnog priznavanja, **naknadno merenje investicione nekretnine** se vrši po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva njena tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na dan bilansa stanja.

Promena fer vrednosti investicione imovine tokom određenog perioda se uključuje u rezultat perioda u kojem je povećanje/smanjenje nastalo.

Investicione nekretnine *ne podležu obračunu amortizacije, niti se na njima vrši procena umanjenja vrednosti imovine.*

7.13. Zalihe

Zalihe su sredstva: koja se drže za prodaju u uobičajenom toku poslovanja, koja su u procesu proizvodnje, a namenjene su za prodaju; ili u obliku osnovnog i pomoćnog materijala koji se troši u proizvodnom procesu ili prilikom pružanja usluga.

Zalihe obuhvataju: osnovni i pomoćni materijal (uključujući i rezervne delove, alat i inventar) koji će biti iskorišćeni u procesu proizvodnje, nedovršene proizvode čija je proizvodnja u toku, gotove proizvode koje je proizvelo Društvo i robu.

Zalihe se (shodno MRS 2 - Zalihe) **odmeravaju** po nižoj vrednosti od:

- nabavne vrednosti (cene koštanja) i
- neto ostvarive vrednosti.

Nabavna vrednost (cena koštanja) obuhvata sve:

- troškove nabavke,
- troškove konverzije i
- druge troškove nastale u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje.

Troškovi nabavke materijala, koji su osnov za vrednovanje zaliha materijala, obuhvataju nabavnu cenu, uvozne dažbine i druge fiskalne izdatke (osim onih koje Društvo može naknadno da povрати od poreskih vlasti, kao što je, na primer, porez na dodatu vrednost koji Društvo može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge

troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci materijala. Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Vrednovanje izlaska materijala prilikom njihovog trošenja vrši se primenom **metode ponderisane prosečne cene**.

Po pitanju priznavanja sredstava manje vrednosti (na primer, sitnog inventara), njihovim stavljanjem u upotrebu njihova celokupna vrednost (100% otpis) se prenosi na troškove perioda.

Troškovi konverzije i drugi troškovi nastali u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje, su značajni prilikom vrednovanja zaliha nedovršene proizvodnje i zaliha gotovih proizvoda. U ove troškove spadaju: troškovi direktnog rada, troškovi direktnog materijala i indirektni, odnosno opšti proizvodni troškovi.

Neto ostvariva vrednost je procenjena cena prodaje u okviru redovnog poslovanja umanjena za troškove dovršenja i procenjene troškove neophodne za realizaciju prodaje. Prilikom procene neto ostvarive vrednosti polazi se od najpouzdanijih dokaza rapoloživih u vreme procene o iznosima po kojima se zalihe mogu realizovati.

Iznos bilo kog otpisa zaliha na neto ostvarivu vrednost i svi gubici zaliha se priznaju kao rashod u periodu u kom je nastao otpis ili gubitak.

7.14. Stalna sredstva namenjena prodaji

Društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo (ili raspoloživu grupu) kao **sredstvo namenjeno prodaji**, ako se njegova knjigovodstvena vrednost može prvenstveno povratiti prodajnom transakcijom, a ne daljim korišćenjem. Da bi se ovaj zahtev smatrao ispunjenim:

- sredstvo mora da bude dostupno za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju, isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaju takve imovine (ili grupe za otuđenje); i
- prodaja sredstva mora biti vrlo verovatna.

Stalno sredstvo koje je priznato kao sredstvo namenjeno prodaji **meri se** (iskazuje) po nižem iznosu od:

- knjigovodstvene vrednosti; i
- fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Knjigovodstvena vrednost je sadašnja (neotpisana) vrednost iskazana u poslovnim knjigama Društva.

Fer (poštena) vrednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmenjeno između obaveštenih i voljnih strana u nezavisnoj transakciji, to jest tržišna vrednost na dan prodaje.

Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva.

Stalna sredstva namenjena prodaji se ne amortizuju.

Otpisana sredstva, kao i sredstva čija je neotpisana (knjigovodstvena) vrednost beznačajna, neće biti priznato kao sredstvo namenjeno prodaji.

7.15. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti uključuju finansijska sredstva i obaveze koje se evidentiraju u bilansu stanja Društva, počevši od momenta kada Društvo ugovornim obavezama postane vezano za finansijski instrument, a zaključno sa gubitkom kontrole nad pravima koja proizilaze iz finansijskog sredstva (realizacijom, isticanjem, ustupanjem itd.), to jest sa izmirenjem, ukidanjem ili isticanjem finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze, shodno odredbama MRS 32, mogu imati veliki broj pojava oblika, kao što su: gotovina, instrument kapitala drugog entiteta, ugovorno pravo primanja gotovine, drugog finansijskog sredstva ili razmene finansijskih sredstava i obaveza sa drugim entitetom koji su za Društvo potencijalno povoljni; ugovorna obaveza davanja gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom entitetu, ili pravo razmenjivanja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza sa drugim entitetom prema potencijalno nepovoljnim uslovima za Društvo itd.

Iskazivanje i knjigovodstveno evidentiranje vezano za finansijske instrumente je uslovljeno njihovom klasifikacijom koju, shodno karakteristikama finansijskih instrumenta, vrši rukovodstvo Društva.

Pri klasifikaciji svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta, rukovodstvo Društva može da ga klasifikuje u jednu od četiri moguće vrste finansijskih instrumenata koje su precizirane odredbama MRS 39, i to:

- finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- investicije koje se drže do dospeća;
- krediti (zajmovi) i potraživanja; i
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvataju finansijska sredstva i obaveze čije se promene fer vrednosti evidentiraju kao prihodi ili rashodi u bilansu uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza klasifikovana u ovu kategoriju treba da ispuni bilo koji od sledećih uslova:

- klasifikovano je kao ono koje se drži radi trgovanja; ili
- posle početnog priznavanja naznačeno je da se u Društvu razvrstava i iskazuje kao finansijsko sredstvo (obaveza) kroz bilans uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza se klasifikuje kao ono koje se drži radi trgovanja ako je: stečeno ili nastalo prvenstveno radi prodaje ili ponovne kupovine u bliskoj budućnosti, deo portfelja identifikovanih finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja i za koje postoji dokaz o nedavnom aktuelnom modelu kratkoročnog ostvarenja dobitka, ili derivat (osim derivata koji je instrument „*hedžinga*“).

Društvo može da naznači da se finansijski instrument iskazuje kroz bilans uspeha samo kada to rezultira relevantnijim informacijama, budući da se eliminiše ili u značajnoj meri otklanja nedoslednost odmeravanja ili priznavanja koja bi inače nastala usled odmeravanja sredstava ili obaveza, ili priznavanja dobitaka ili gubitaka, po različitim osnovama; ili se grupom finansijskih sredstava, finansijskih obaveza ili oboma upravlja i njihove performanse se procenjuju na osnovu fer vrednosti, u skladu sa dokumentovanim strategijom upravljanja rizikom ili investiranja, i informacije o grupi se interno sačinjavaju prema toj osnovi za ključne rukovodioce Društva.

Investicije koje se drže do dospeća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama i fiksnim dospećem koja Društvo definitivno namerava i može da drži do dospeća, osim onih koje Društvo nakon početnog priznavanja naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha ili kao raspoložive za prodaju i onih koja zadovoljavaju definiciju zajmova i potraživanja.

Kredit (zajmovi) i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva Društva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu osim:

- sredstava za koja Društvo ima nameru da ih proda odmah ili u kratkom roku i koja bi onda bila klasifikovana kao sredstva koja se drže radi trgovanja;
- sredstava koja posle početnog priznavanja Društvo naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha; i
- sredstava za koja imalac ne može u značajnoj meri povratiti svoju celokupnu početnu investiciju, koja će biti klasifikovana kao raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana u prethodno naznačene vrste finansijskih instrumenata.

Pri **početnom odmeravanju** finansijskog instrumenta, Društvo odmeravanje vrši po fer vrednosti uvećanoj, u slučaju da finansijski instrument nije naznačen za odmeravanje po fer

vrednosti sa promenama fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Naknadno odmeravanje finansijskih instrumenata vrši se po fer vrednostima, bez oduzimanja troškova transakcije koji mogu nastati prodajom ili pri drugom otuđenju, osim za sledeća finansijska sredstva:

- zajmove i potraživanja, koji se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate;
- investicije koje se drže do dospeća, koje se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate; i
- investicije u instrumente kapitala koji nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može pouzdano odmeriti, koji se odmeravaju po nabavnoj vrednosti.

Fer vrednost sredstva je iznos za koji se sredstvo može razmeniti ili obaveza izmiriti u slučaju obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije. Ako za finansijski instrument postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje shodno informacijama sa tog tržišta; a ako ne postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje tehnikama procene preciziranim relevantnim odredbama MRS 39. Pozitivni (negativni) efekti promene fer vrednosti se, za finansijske instrumente iskazane po fer vrednosti kroz bilans uspeha, iskazuju kao dobitak (gubitak) u periodu nastanka promene; a kod finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, iskazuju se u okviru nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju sve do momenta prodaje, kada se efekti prenose u dobitak (gubitak). Izuzetak od navedenog su troškovi od trajnog obezvređenja i devizni dobitci (gubici) koji se za finansijske instrumente klasifikovane kao raspoložive za prodaju odmah priznaju u dobitak (gubitak).

Amortizovana vrednost je sadašnja vrednost svih očekivanih budućih gotovinskih isplata ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta. Pri izračunavanju amortizovane vrednosti finansijskog instrumenta koristi se metod diskontovanja uz primenu efektivne kamatne stope. Pozitivni (negativni) efekti promene amortizovane vrednosti finansijskih instrumenata se priznaju u momentu prestanka priznavanja finansijskog instrumenta, osim u slučaju da je došlo do umanjenja vrednosti, kada se gubitak odmah priznaje.

7.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Najlikvidniji oblici finansijskih sredstava Društva predstavljaju **gotovina i gotovinski ekvivalenti**, koji se procenjuju po nominalnoj, to jest po fer vrednosti. U okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata Društva iskazuju se: sredstva na računima kod banaka, gotovina u blagajni i dr., i visoko likvidna sredstva sa vrlo kratkim rokom dospeća, a koja se mogu brzo konvertovati u gotovinu, uz značajan rizik od promene vrednosti.

7.17. **Kratkoročna potraživanja**

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja od povezanih pravnih lica (zavisnih i pridruženih), kao i potraživanja od ostalih pravnih i fizičkih lica u zemlji i inostranstvu, po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga; za koje se očekuje da će biti realizovana u roku od 12 meseci od datuma bilansiranja. *Kratkoročna potraživanja od kupaca* mere se po vrednosti iz originalne fakture. Ako se vrednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u funkcionalnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda. Potraživanja iskazana u stranoj valuti se na dan bilansa stanja preračunavaju prema važećem srednjem kursu, a kursne razlike se priznaju kao prihod ili rashod perioda.

U Društvu se na dan bilansa stanja za svako pojedinačno potraživanje vrši procena realnosti potraživanja, kao i verovatnoće njegove naplate, odnosno za svako pojedinačno potraživanje se vrši procena da li je došlo do umanjenja vrednosti.

Prilikom **procene umanjenja vrednosti potraživanja**, smatra se da je Društvo pretrpelo gubitke zbog umanjenja vrednosti ako postoji objektivni dokaz (na primer, velike finansijske teškoće dužnika, neuobičajeno kršenje ugovora od strane dužnika, potencijalno bankrotstvo dužnika i sl.) umanjenja vrednosti kao rezultat događaja koji se odigrao posle prvobitnog priznavanja sredstava i taj nastanak gubitka ima uticaj na procenjene buduće tokove gotovine od finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji se mogu pouzdano proceniti. Ako nema objektivnih dokaza, osobe koje vrše procenu koriste svoje iskustvo i rasuđivanje za procenu naplativosti potraživanja.

Ako se proceni da je došlo do umanjenja vrednosti kratkoročnih potraživanja vrši se njihov:

- indirektan otpis; ili
- direktan otpis.

Indirektan otpis potraživanja od kupaca, na teret rashoda Društva, se vrši preko računa ispravke vrednosti. Odluku o indirektnom otpisu (ispravci vrednosti) potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrednosti, na predlog popisne komisije, donosi Izvršni odbor Društva.

Direktan otpis potraživanja od kupaca se vrši ako je nenaplativost izvesna i dokumentovana. Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca, nakon razmatranja i predloga popisne komisije, ili na predlog stručnih službi u toku godine, donosi Izvršni odbor Društva.

Indirektan i direktan otpis potraživanja se vrši samo na osnovu relevantnih okolnosti i stanja koja su postojala na datum bilansa stanja.

Gubici očekivani kao rezultat budućih događaja, to jest događaja nakon datuma bilansa stanja, bez obzira koliko verovatni, se ne priznaju, već se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje.

7.18. Finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrednosti i ostale kratkoročne finansijske plasmane sa rokom dospeća, odnosno prodaje do godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru kratkoročnih finansijskih plasmana iskazuje se i deo datih dugoročnih kredita Društva čija se naplata očekuje u roku od godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru **dugoročnih finansijskih plasmana** iskazuju se ulaganja u dugoročna finansijska sredstva, kao što su dugoročni krediti, hartije od vrednosti i ostali dugoročni finansijski plasmani; sa rokom dospeća dužim od godinu dana od dana bilansa.

Po pitanju naknadnog odmeravanja dugoročnih finansijskih plasmana, relevantna je klasifikacija koje rukovodstvo Društva vrši shodno karakteru finansijskog instrumenta (finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha, investicije koje se drže do dospeća, krediti (zajmovi) i potraživanja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju).

7.19. Obaveze

Obaveza je rezultat prošlih transakcija ili događaja, čije izmirenje obično podrazumeva odricanje od ekonomskih koristi (resursa) Društva da bi se zadovoljio zahtev druge strane.

Prilikom **vrednovanja obaveza**, a shodno relevantnim odredbama Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, obaveza se priznaje u bilansu stanja: kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi imati za rezultat izmirenje sadašnje obaveze i kada iznos za izmirenje može pouzdano da se odmeri. Pored navedenog, pri vrednovanju se uvažava *načelo opreznosti*, pod kojim se podrazumeva uključivanje opreza pri procenjivanju, tako da imovina i prihodi nisu precenjeni, a obaveze ili troškovi potcenjeni. Međutim, načelo opreznosti ne treba da rezultira stvaranjem skrivenih rezervi (na primer, kao posledica namerno precenjenih obaveza ili troškova), obzirom da u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i stoga, ne bi bili pouzdani.

Obavezama se smatraju: dugoročne obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima; dugoročni krediti i ostale dugoročne obaveze); kratkoročne finansijske obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima, kratkoročni krediti, deo dugoročnih kredita i obaveza koje dospevaju do jedne godine i ostale kratkoročne finansijske obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja) i ostale kratkoročne obaveze.

Kratkoročnim obavezama se smatraju obaveze za koje se očekuje da će biti izmirene u roku do godinu dana od datuma bilansa stanja, uključujući i deo dugoročnih obaveza koje ispunjavaju navedeni uslov, dok se *dugoročnim obavezama* smatraju obaveze čije se izmirenje očekuje u dužem roku.

Smanjenje obaveza po osnovu sudskih odluka, vanparničnog poravnanja i sl.; vrši se direktnim otpisivanjem.

7.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina

Rezervisanje, shodno MRS 37 - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, predstavlja obavezu neizvesnog vremena dospeća ili iznosa.

Društvo priznaje rezervisanje samo ako su ispunjena sledeća tri uslova:

- kada Društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao posledicu prošlog događaja,
- kada je verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan da se izmiri obaveza i
- kada može da se napravi pouzdana procena iznosa obaveze.

Suština rezervisanja je da se formira samo za obaveze nastale iz prošlih događaja, koje postoje nezavisno od budućih radnji Društva. Otuda, rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Za svrhu priznavanja rezervisanja, smatra se da je verovatno da će zahtevano izmirivanje obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi, kada je verovatnije nego da nije, da će odliv resursa nastati, to jest verovatnoća da će izmirenje tih obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa je veća od verovatnoće da neće.

Rezervisanja mogu da se formiraju po različitim osnovama, i to: za troškove u garantnom roku, za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, za zadržane kaucije i depozite, za troškove restrukturiranja, za naknade i druge beneficije zaposlenih i po drugim osnovama (na primer, za očekivane gubitke koji će nastati po započetim sudskim sporovima).

Prilikom odmeravanja rezervisanja, iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procena izdataka Društva zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum bilansa stanja. Drugim rečima, to je iznos koje bi Društvo platilo na datum bilansa stanja da se izmiri obaveza ili da se ta obaveza prenese na treću stranu.

Rezervisanja za troškove i rizike se prate po vrstama, ispituju se na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procenu. Ako više nije verovatno da će odliv

resursa biti potreban za izmirenje obaveze, ukida se rezervisanje. Ukidanje, kao i smanjenje rezervisanja, se vrši u korist prihoda.

Kada je učinak vremenske vrednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrednost izdataka za koje se očekuje da će biti potrebni za izmirenje obaveze. Pri izračunavanju sadašnje vrednosti se koriste diskontne stope, to jest stope pre oporezivanja, koje odražavaju tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

Potencijalna obaveza je: moguća obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno samo nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva; i sadašnja obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja, ali nije priznata jer nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi Društva biti zahtevan za izmirenje obaveze ili iznos obaveze ne može da bude dovoljno pouzdano procenjen.

Potencijalna obaveza se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je odliv ekonomskih koristi moguć, a mogućnost odliva resursa nije vrlo mala, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna obaveza se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja). Kada odliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalnih obaveza postane verovatan, rezervisanje i rashod se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem promena verovatnoće nastaje (osim u retkim okolnostima kada pouzdana procena ne može da se napravi).

Potencijalna imovina je moguća imovina koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno jedino nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva.

Potencijalna imovina se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je priliv ekonomskih koristi verovatan, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna imovina se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja) da bi se obezbedilo da finansijski izveštaji na odgovarajući način odražavaju razvoj predmetnog događaja. Ako postane sigurno da će priliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalne imovine nastati, imovina i prihod u vezi sa njom se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem je promena nastala.

7.21. Naknade zaposlenima

Po pitanju naknada zaposlenima, obelodaniće se obaveze Društva za:

- poreze i doprinose za obavezno socijalno osiguranje; i
- otpremnine.

Sa **aspekta poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje**, Društvo je, u skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da obustavi obračunate doprinose iz bruto zarada zaposlenih, kao i da za njihov račun prenese obustavljena sredstva u korist odgovarajućih državnih fondova.

Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova Društva u periodu na koji se odnose. Društvo, nakon odlaska zaposlenih u penziju, nema obavezu da im plaća nikakve naknade.

Za procenu rezervisanja po osnovu naknada i drugih beneficija zaposlenih, primenjuju se relevantne odredbe MRS 19 - Primanja zaposlenih. Rezervisanja za Naknade i druge beneficije zaposlenih uključuju, na primer: rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju i rezervisanja za otpremnine koje se isplaćuju kao rezultat odluke Društva da prekine rad nekog zaposlenog pre uobičajenog datuma penzionisanja ili odluke zaposlenog da dobrovoljno prihvati da je višak, u zamenu za ta primanja.

Prilikom procene obaveza prilikom prestanka zaposlenja, na osnovu relevantnih odredbi MRS 19, stopa koja se koristi za diskontovanje se načelno određuje u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice.

Alternativno, a što je takođe precizirano MRS 19, sve do momenta dok u Republici Srbiji ne bude postojalo razvijeno tržište za korporativne obveznice, za procenu obaveza Društva prilikom prestanka zaposlenja koristiće se tržišni prinosi (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok korporativnih ili državnih obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Ako Društvo za procenu obaveza prilikom prestanka zaposlenja, usled nerazvijenog tržišta državnih obveznica, kao „reper“ koristi prinos na državne obveznice čiji je rok dospeća kraći od procenjenog roka dospeća isplata po osnovu odnosnih primanja, diskontna stopa se određuje tako što se prinos na „reperne“ hartije od vrednosti procenjuje na duže rokove.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuje zaposlenima u visini trostrukog iznosa zarade koju su ostvarili za mesec koji prethodi mesecu u kojem se isplaćuje otpremnina (u skladu sa uslovima definisanim Pojedinačnim kolektivnim ugovorom) ili u iznosu definisanom Zakonom o radu ukoliko je to povoljnije za zaposlenog.

8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU

Neizvesnost po pitanju budućih događaja je jedna od osnovnih specifičnosti poslovanja u uslovima tržišnog privrednog ambijenta, koja se ogleda u više mogućih, odnosno potencijalnih ishoda. Usled neizvesnosti, to jest usled nepoznavanja i nesigurnosti koji će se od potencijalnih događaja stvarno desiti, pravni subjekti su u poslovanju izloženi raznovrsnim rizicima, a koji mogu imati uticaj na njihovu buduću tržišnu poziciju.

Sa aspekta Društva, postoji veliki broj potencijalnih rizika koji u različitom intenzitetu mogu da imaju negativan uticaj na stanje i poslovanje Društva. Pojedini (specifični) rizici su uslovljeni internim faktorima, kao što su, na primer: *rizik koncentracije*, koji se u slučaju Društva može manifestovati izloženosti ka jednoj ili manjoj grupi kupaca ili dobavljača; *operativni rizik*, koji se manifestuje u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemima u Društvu i sl.; *reputacioni rizik*, pod kojim se podrazumeva mogućnost pogoršanja tržišne pozicije Društva zbog gubitka poverenja, to jest stvaranja negativne slike javnosti (državne institucije, dobavljači, kupci, itd.) o poslovanju Društva; *pravni rizik*, koji se ispoljava u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled kazni i sankcija proisteklih iz sudskih sporova zbog neispunjavanja ugovornih ili zakonskih obaveza; itd.

Kako je većina ovih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet drugih delova Napomena ili drugih internih akata Društva (na primer, minimiziranje operativnog rizika, putem usvojenih procedura i radnih instrukcija, između ostalog, predmet je Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva), u nastavku će se fokus staviti na razmatranje **finansijskih rizika**, pod kojima se, pre svega, misli na:

- kreditni rizik;
- tržišni rizik; i
- rizik likvidnosti.

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Društva, koje nije opredeljeno samo razvijenošću privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomske stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je Republika Srbija, značajno su izložena finansijskim rizicima. Pored navedenog, nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „*hedžinga*“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, društva koja posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih

finansijskih instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Društva. Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u Društvu treba da obezbedi da *rizični profil Društva* uvek bude u skladu ka *sklonošću Društva ka rizicima*, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

U nastavku će se prikazati:

- finansijski rizični profil Društva, odnosno procena strukture i nivoa finansijskih rizika kojima je Društvo izloženo u svom poslovanju;
- mere za upravljanje prepoznatim finansijskim rizicima Društva; i
- upravljanje rizikom kapitala, koji, iako ne spada ni u jednu od pojedinačnih vrsta finansijskih rizika, u značajnoj meri utiče na visinu svake od razmatranih vrsta rizika.

8.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema Društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizilaze iz prodaje proizvoda Društva, već i oni kreditni rizici koji proizilaze iz drugih finansijskih instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Društvo ima značajne koncentracije kreditnog rizika naplate potraživanja od kupaca, koji imaju veoma dug period kreditiranja od strane Društva zbog njihove nedovoljne likvidnosti.

U narednim tabelama prikazana je:

- struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti;
- starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti; i
- struktura kratkoročnih potraživanja za koje je izvršeno umanjenje vrednosti.

Energoprojekt Holding a.d.

Struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Kupci u zemlji</i>		
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	141.690	62.298
Energoprojekt Niskogradnja a.d.	6.739	33.010
Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	50.006	53.907
Energoprojekt Entel a.d.	8.511	8.442
Energoprojekt Energodata a.d.	29.006	25.391
Energoprojekt Industrija a.d.	57.568	39.081
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura a.d.	10.611	4.974
Energoprojekt Oprema a.d.	7.569	8.949
Energoprojekt Garant a.d.o.	172	171
Ostali	854	756
Svega	312.726	236.979
<i>Druga potraživanja</i>		
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	63.945	8.166
Energoprojekt Niskogradnja a.d.	4.547	4.348
Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	812	872
Energoprojekt Entel a.d.	542	1.448
Energoprojekt Energodata a.d.	3.969	2.243
Energoprojekt Industrija a.d.	222	184
Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.	4.675	1.632
Energoprojekt Oprema a.d.	252	302
Energoprojekt Garant a.d.o.	457	2
Ostali	25.747	16.274
Svega	105.168	35.471
UKUPNO	417.894	272.450

Kao instrument obezbeđenja naplate Društvo poseduje blanko menice i menična ovlašćenja.

Starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Tekuća	51.701	74.906
0 - 30 dana od dospeća	16.035	15.315
30 - 60 dana od dospeća	14.912	10.988
60 - 90 dana od dospeća	21.883	7.859
preko 90 dana od dospeća	313.363	163.382
UKUPNO	417.894	272.450

U okviru ukupnih nedospelih potraživanja u iznosu od 51.701 hiljada RSD, potraživanja od kupaca u iznosu od 45.081 hiljada RSD uglavnom dospevaju u roku od 15 dana nakon izdavanja fakture, shodno dogovorenim uslovima plaćanja.

8.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika;
- kamatnog rizika; i
- rizika od promene cena.

Valutni rizik, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kurseva, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kurseva. Valutni rizik se ispoljava kod finansijskih instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su finansijski instrumenti u finansijskim izveštajima odmereni.

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promene kurseva stranih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno evrom.

Analiza osetljivosti, prezentovana u nastavku, pokazuje da bi promena kurseva značajnije uticala na promenu rezultata Društva, pa se može zaključiti da je **Društvo značajno izloženo valutnom riziku**.

U sledećoj tabeli je, na osnovu podataka iz deviznog podbilansa, iskazana knjigovodstvena vrednost monetarnih sredstava i obaveza.

<i>Sredstva u EUR</i>		<i>Obaveze u EUR</i>	
<i>2013.</i>	<i>2012.</i>	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
16.572.398	16.411.827	2.196.672	4.728.759

Obzirom na iskazane razlike u deviznim podbilansima, u narednoj tabeli je urađena analiza osetljivosti Društva na nominalni rast kursa dinara od 10% u odnosu na strane valute. Stopa osetljivosti od 10% predstavlja procenu razumno očekivanih promena u kursovima stranih valuta. Analiza osetljivosti uključuje samo gotovinska sredstva, potraživanja i obaveze iskazane u stranoj valuti, i usklađuje njihovo prevođenje na kraju perioda za potencijalnu depresijaciju ili apresijaciju funkcionalne valute u odnosu na strane valute.

Analizom deviznog podbilansa Društva, može se konstatovati da je Društvo najosetljivije na promenu EUR. Analiza osetljivosti je urađena na način koji podrazumeva identičnu fluktuciju svih za Društvo relevantnih valuta.

Uz nepromenjene ostale varijable, *apresijacija nacionalne valute* bi prouzrokovala negativan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog negativnih efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza. Analogno iznetom, uz nepromenjene ostale varijable, *depresijacija nacionalne valute* bi prouzrokovala pozitivan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog pozitivnog efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza.

Analiza osetljivosti rezultata u slučaju depresijacije nacionalne valute za 10%	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
NETO UTICAJ NA REZULTAT TEKUĆEG PERIODA	164.806	132.858

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. Društvo je ovoj vrsti rizika izloženo preko pozicija finansijskih obaveza za kredite uzete sa potencijalno promenljivim kamatnim stopama (Euribor).

Analiza osetljivosti, prezentovana u nastavku, pokazuje da negativna promena kamatnih stopa (za 1%) ima značajan uticaj na promenu rezultata, pa se može zaključiti da je **Društvo značajno izloženo kamatnom riziku**.

U sledećim tabelama je prikazana kamatonosna struktura finansijskih sredstava Društva sa promenljivom kamatnom stopom na datum bilansa stanja (Društvo nema finansijske obaveze sa promenljivom kamatnom stopom).

Kamatonosna struktura finansijskih sredstava i obaveza sa promenljivom kamatnom stopom	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Kamatonosna finansijska sredstva sa promenljivom kamatnom stopom</i>		
Kratkoročni zajmovi dati povezanim pravnim licima	153.092	215.935
Dugoročni stambeni krediti zaposlenih	1.591	2.084
Stambeni krediti zaposlenima koji dospevaju do 1 godine	78	156
Svega	154.761	218.175

U narednoj tabeli je urađena analiza osetljivosti Društva na rast kamatne stope od 1%. Stopa osetljivosti od 1% predstavlja procenu potencijalno razumno očekivanih promena u kamatnim stopama.

Analiza osetljivosti rezultata u slučaju rasta kamatne stope za 1%	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
NETO UTICAJ NA REZULTAT TEKUĆEG PERIODA	1.548	2.182

Uz nepromenjene ostale varijable, ako su finansijska sredstva sa promenljivom kamatnom stopom veća od finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom, *rast kamatne stope* bi prouzrokovao pozitivan uticaj na rezultat tekućeg perioda, usled pozitivnih efekata neto prihoda od kamata. Analogno iznetom, uz nepromenjene ostale varijable, ako su finansijska sredstva sa promenljivom kamatnom stopom manja od finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom, *rast kamatne stope* bi prouzrokovao negativan uticaj na rezultat tekućeg perioda, usled negativnih efekata neto prihoda od kamate.

Vezano za potencijalne kamatne rizike po osnovu finansijskih obaveza, u nastavku će se dati kratak osvrt na *politiku upravljanja rizikom dobavljača* koja se primenjuje u Društvu.

Kao što se iz tabele u kojoj je prikazana kamatonosna struktura finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom može uočiti, obaveze prema dobavljačima (kako obaveze po ispostavljenim fakturama, tako i nefakturisane obaveze) nisu uključene u navedenu grupu. Osnovna činjenica koja podržava realnost primenjenog pristupa je da dobavljači, po pravilu, ne zaračunavaju zatezne kamate u slučaju kašnjenja Društva u izmirenju svojih obaveza. Nezaračunavanje zatezne kamate treba prvenstveno razumeti kao posledicu potrebe za dugoročnim održavanjem dobrih poslovnih odnosa dobavljača sa potencijalno kvalitetnim kupcem. Shodno iznetom, *potencijalni kamatni rizici zbog neblagovremenog izmirenja obaveza prema dobavljačima u Društvu nisu izraženi*.

U narednoj tabeli prikazani su najznačajniji dobavljači, prema stanju obaveza na datum bilansa stanja Društva.

Struktura obaveza prema dobavljačima	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Dobavljači u zemlji</i>		
Eneroprojekt Visokogradnja a.d.	11.639	61
Eneroprojekt Energodata a.d.	787	543
Eneroprojekt Oprema a.d.	33.886	35.779
EPS snabdevanje d.o.o.	3.707	2.617
JKP „Beogradske elektrane“	989	490
Deloitte revizija d.o.o.	1.526	-
Agencija za investicije i stanovanje	3.114	3.114
Ostali	3.655	4.745
Svega	59.303	47.349
<i>Dobavljači u inostranstvu</i>		
Encom GmbH Consulting, Engineering & Trading	19.604	10.803
IATA	3.211	1.900
Ostali	77	521
Svega	22.892	13.224
UKUPNO	82.195	60.573

Društvo nema date instrumente obezbeđenja plaćanja.

Starosna struktura obaveza prema dobavljačima	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Tekuća	24.571	13.071
0 - 30 dana od dospeća	2.734	36.286
30 - 60 dana od dospeća	423	-
60 - 90 dana od dospeća	33.928	-
preko 90 dana od dospeća	20.539	11.216
UKUPNO	82.195	60.573

Rizik od promene cena je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu. Ova vrsta rizika nije izražena u Društvu.

8.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo imati poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U narednoj tabeli su prikazani najznačajniji pokazatelji likvidnosti Društva i to:

- opšti racio likvidnosti (količnik obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara obrtnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- rigorozni racio likvidnosti (količnik likvidnih sredstava, pod kojima se podrazumevaju ukupna obrtna sredstva umanjena za zalihe; i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara likvidnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- gotovinski racio likvidnosti (količnik gotovine uvećane za gotovinske ekvivalente i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara gotovinskih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza; i
- neto obrtna sredstva (vrednosna razlika između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza).

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu racio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su, takođe, prikazani u narednoj tabeli.

<i>Pokazatelji likvidnosti</i>	<i>Zadovoljavajući opšti standardi</i>	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Opšti ratio likvidnosti	2 : 1	3,54:1	2,89:1
Rigorozni ratio likvidnosti	1 : 1	3,37:1	2,64:1
Gotovinski ratio likvidnosti		0,44:1	0,82:1
Neto obrtna sredstva (u hiljadama dinara)	Pozitivna vrednost	883.794	770.779

Rezultati ratio analize pokazuju da je Društvo tokom 2013. godine bilo **likvidno**, odnosno da nije imalo poteškoća da izmiruje dospеле obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U navedenom kontekstu ističemo da:

- uvažavajući dinamičnu prirodu poslovanja Društva, finansijska služba teži da održi fleksibilnost finansiranja, što, pored ostalog, podrazumeva držanje na raspolaganju postojećih kreditnih linija, kao i proširenje istih; i
- Rukovodstvo vrši kontinuirani nadzor nad rezervama likvidnosti Društva, koja obuhvataju raspoložive neiskorišćene kreditne linije, gotovinu i gotovinske ekvivalente, kao i likvidne potencijale shodno očekivanim novčanim tokovima.

8.4. Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja rizikom kapitala je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničeno dugom roku, kako bi se vlasnicima Društva obezbedio zadovoljavajući prinos (profit), uz očuvanje adekvatne strukture izvora sredstava, odnosno dobrog kreditnog boniteta.

Iako postoji više kriterijuma na osnovu kojih se mogu izvoditi zaključci o održivosti pretpostavke o dugoročnoj egzistenciji Društva, sigurno da su rentabilno poslovanje, kao i zadovoljavajuća finansijska struktura, jedni od osnovnih kriterijuma.

Najbolji reprezent **rentabilnosti** je *stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital*, koja pokazuje koliko Društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Neto dobitak/gubitak	399.088	504.856
<i>Prosečan kapital</i>		
Kapital na početku godine	7.665.770	7.167.219
Kapital na kraju godine	8.054.188	7.665.770
Prosečan kapital	7.859.979	7.416.494
Stopa prinosa na sopstveni kapital	5.08%	6,81%

Shodno podacima iz tabele, jasno je da se rezultati poslovanja u 2012. i 2013. godini, sa aspekta održivosti kapitala, mogu oceniti kao zadovoljavajući, tako da **rizik kapitala nije izražen**.

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Društva, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Obaveze	651.503	886.544
Ukupna sredstva	8.705.866	8.552.314
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0,07:1	0,10:1
<i>Dugoročna sredstva</i>		
Kapital	8.054.188	7.665.770
Dugoročna rezervisanje i dugoročne obaveze	303.864	478.299
Svega	8.358.052	8.144.069
Ukupna sredstva	8.705.866	8.552.314
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0,96:1	0,95:1

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Društva pokriven kapitalom Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih (dugoročnih i kratkoročnih) finansijskih obaveza Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital, dugoročna rezervisanja i odložene poreske obaveze Društva); i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Neto zaduženost</i>		
Finansijske obaveze	364.481	602.869
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	151.476	333.972
Svega	213.005	268.897
Kapital	8.054.188	7.665.770
RACIO NETO ZADUŽENOSTI PREMA UKUPNOM KAPITALU	1:37,81	1:28,51

9. BILANS USPEHA

9.1. Prihodi od prodaje

Društvo ostvaruje prihod **pružanjem usluga na domaćem tržištu**. Struktura prihoda je prikazana u narednoj tabeli.

Struktura prihoda od prodaje	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Prihodi od prodaje povezanim pravnim licima</i>		
Prihodi od prodaje usluga zavisnim pravnim licima	395.771	401.765
Prihodi od prodaje usluga ostalim povezanim pravnim licima		-
Svega	395.771	401.765
<i>Prihodi od prodaje na domaćem tržištu</i>		
Prihodi od prodaje usluga	78	87
Svega	78	87
<i>Prihodi od prodaje na inostranom tržištu</i>		
Prihodi od prodaje usluga	120.510	49.247
Svega	120.510	49.247
UKUPNO	516.359	451.099

Prihodi od prodaje usluga zavisnim pravnim licima na domaćem tržištu bazirani su na pružanju usluga Društva po osnovu ugovora odobrenih i usvojenih od strane nadležnih organa uprave Društva i zavisnih društava, a u skladu sa relevantnim pravnim aktima i iznose 395.771 hiljada RSD (2012. godine: 401.765 hiljada RSD), kako je prikazano u narednoj tabeli.

Kupac	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Energoprojekt Garant a.d.o.	1.696	1.703
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	69.881	70.176
Energoprojekt Niskogradnja a.d.	86.969	87.341
Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	31.431	31.567
Energoprojekt Entel a.d.	83.945	84.309
Energoprojekt Energodata a.d.	8.405	8.439
Energoprojekt Industrija a.d.	18.861	23.246
Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.	5.575	5.596
Energoprojekt Oprema a.d.	89.008	89.388
UKUPNO	395.771	401.765

Prihodi od prodaje usluga na domaćem tržištu u iznosu od 78 hiljada RSD (2012. godine: 87 hiljada RSD) ostvareni su prodajom avio karata.

Prihodi od prodaje usluga na inostranom tržištu u iznosu od 120.510 hiljada RSD odnose se na realizaciju Ugovora o izgradnji ambasade Republike Srbije u Abudži, Savezna Republika Nigerija, po sistemu „ključ u ruke“, na kat. parceli broj 313, upisanoj u registar nepokretnosti Katastarske zone A00.

9.2. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe

Struktura prihoda od aktiviranja učinaka i robe	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Prihodi od aktiviranja proizvoda i usluga za sopstvene potrebe	495	482
UKUPNO	495	482

Prihodi od aktiviranja usluga za sopstvene potrebe iznose 495 hiljada RSD (2012. godine: 482 hiljada RSD).

9.3. Ostali poslovni prihodi

Struktura ostalih poslovnih prihoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Prihod od zakupnina	29.096	25.053
Ostali poslovni prihodi	5.235	80
UKUPNO	34.331	25.133

Prihodi od zakupnina ostvareni su po osnovu: izdavanja u zakup kompleks zgrada „Samački hotel“ na Batajničkom drumu br. 24, koji se po osnovu ugovora br. 40 od 31.01.2011. godine izdaje u zakup Energoprojekt Visokogradnji u iznosu od 23.957 hiljada RSD (u 2012. godini: 24.060 hiljada RSD); zakupa dela poslovne zgrade Energoprojekt, koji se po ugovoru broj 46/58 od 14.02.2013. godine izdaje u zakup Energoprojekt Garantu u iznosu od 4.092 hiljada RSD; i izdavanja prostora na krovnoj terasi i prizemlju u poslovnoj zgradi Energoprojekt Telekomu Srbija u iznosu od 1.047 hiljada RSD (u 2012. godini: 993 hiljada RSD).

Ostali poslovni prihodi najvećim delom, u iznosu od 5.078 hiljada RSD, odnose se na naknadu troškova od Napred Razvoj a.d. po osnovu angažovanja revizora za obavljanje vanredne revizije po ugovoru 363/2012, zaključenim sa UHY EKI Revizija d.o.o.

9.4. Troškovi materijala

Struktura troškova materijala	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Troškovi ostalog materijala	5.881	6.377
Troškovi goriva i energije	20.439	17.052
UKUPNO	26.320	23.429

Troškovi ostalog materijala u iznosu od 5.881 hiljada RSD (u 2012. godini: 6.377 hiljada RSD) odnose se troškove održavanja sredstava za rad u iznosu od 2.005 hiljada RSD (u 2012. godini: 1.805 hiljada RSD), troškove kancelarijskog materijala od 1.905 hiljada RSD (u 2012. godini: 3.157 hiljada RSD), troškove ostalog materijala od 1.716 hiljada dinara (u 2012. godini: 1.126 hiljada RSD) i troškove alata i inventara 255 hiljada RSD (u 2012. godini: 289 hiljada RSD).

9.5. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Struktura troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Troškovi zarada</i>		
Troškovi zarada i naknada zarada - bruto	141.315	148.872
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	21.368	19.966
Svega	162.683	168.838
Troškovi ugovora o delu, autorskih ugovora, ugovora o privrem. i povrem. poslovima i sl.	6.520	3.508
Naknada članovima nadzornog odbora	9.074	12.601
Ostali lični rashodi i naknade	7.827	9.223
UKUPNO	186.104	194.170

Ostali lični rashodi u iznosu od 7.827 hiljada RSD odnose se na troškove službenih putovanja u iznosu od 4.281 hiljada RSD, troškove Društva za naknade zaposlenima za prevoz na rad i povratak sa rada u iznosu od 2.553 hiljada RSD, solidarne pomoći i ostala davanja zaposlenima i drugim fizičkim licima u iznosu od 993 hiljada RSD.

9.6. Troškovi amortizacije

Struktura troškova amortizacije	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Amortizacija nematerijalnih ulaganja	290	303
Amortizacija nekretnina	89	90
Amortizacija postrojenja i opreme	9.866	10.448
UKUPNO	10.245	10.841

Na dan 31.12.2013. godine urađena je procena rezidualne vrednosti i preostalog korisnog veka trajanja za nekretnine i opremu značajnije knjigovodstvene vrednosti.

Efekat promene računovodstvene procene uticao je na promenu visine troškova amortizacije za 2013. godinu, a time, posledično, i na visinu knjigovodstvene vrednosti sredstava na dan 31.12.2013. godine.

Što se tiče budućeg perioda, određena rezidualna vrednost će prouzrokovati da ukupna računovodstvena amortizacija, na kraju korisnog veka trajanja svih sredstava koja su bila predmet Procene, bude manja za oko 532.326 hiljada RSD, to jest za ukupno procenjeni iznos koje bi Društvo primilo danas ako bi otuđilo sredstva, nakon odbijanja procenjenih troškova otuđivanja i pod pretpostavkom da su sredstva već na kraju svog korisnog veka i u stanju koje se očekuje na kraju njihovog korisnog veka trajanja.

Uz zanemarivanje procenjene rezidualne vrednosti, po pitanju efekata promene korisnog veka trajanja, u slučaju povećanja korisnog veka trajanja u odnosu na prethodne procene, pozitivni efekti na finansijski rezultat Društva (usled smanjenja troškova amortizacije tekuće godine zbog povećanja roka trajanja sredstava), u tekućoj i u narednim godinama, će se kompenzovati u onim godinama kada bi sredstva, shodno ranijim procenama, prestala da se amortizuju. Prestanak amortizacije bi bio posledica činjenice da im je kompletan koristan vek trajanja protekao u prethodnom periodu. Praktično, negativni efekti amortizacije za neko konkretno sredstvo, a time i negativni efekti na finansijski rezultat Društva, biće jednaki godišnjoj amortizaciji u onim godinama za koliko je, novom Procenom, produžen vek trajanja pojedinih sredstava. Analogno iznetom, važi u slučaju sredstava kojima je novom procenom skraćen ranije procenjeni vek trajanja.

9.7. Troškovi rezervisanja

Struktura troškova rezervisanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Troškovi rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	704	2.617
UKUPNO	704	2.617

Troškovi rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju u 2013. godini jednaki su razlici između, s jedne strane, iznosa rezervisanja za otpremnine na kraju 2013. godine i, s druge strane, iznosa rezervisanja za otpremnine na dan 31.12.2012. godine, umanjenog za iznos isplaćenih otpremnina u toku 2013. godine.

Troškovi rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih u iznosu od 704 hiljada RSD (2012. godine: 2.617 hiljada RSD) odnose se na primenu MRS 19.

Procena rezervisanja na datum bilansa stanja po osnovu MRS 19 (za otpremnine prilikom odlaska u penziju), detaljnije je objašnjena u Napomeni 10.15.

9.8. Troškovi proizvodnih usluga

Struktura troškova proizvodnih usluga	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Troškovi usluga na izradi učinaka	120.509	49.247
Troškovi transportnih usluga	3.104	4.175
Troškovi investicionog i tekućeg održavanja	53.367	40.776
Troškovi zakupnina	530	866
Troškovi sajmovi	258	573
Troškovi reklame i propagande	2.973	3.479
Troškovi ostalih usluga	9.810	5.379
UKUPNO	190.551	104.495

Troškovi usluga na izradi učinaka u iznosu od 120.509 hiljada RSD (u 2012. godini: 49.247 hiljada RSD) odnose se na realizaciju Ugovora o izgradnji ambasade Republike Srbije u Abudži, Savezna Republika Nigerija, po sistemu „ključ u ruke“, na kat. parceli broj 313, upisanoj u registar nepokretnosti Katastarske zone A00.

U okviru **troškova transportnih usluga** u iznosu od 3.104 hiljada RSD (u 2012. godini: 4.175 hiljada RSD) iskazani su troškovi fiksnih i mobilnih telefona, internet usluga, taksi usluga, troškovi parkiranja automobila i dr.

Troškovi investicionog i tekućeg održavanja se prvenstveno odnose na tekuće održavanje opreme u iznosu od 2.244 hiljada RSD (u 2012. godini: 3.094 hiljada RSD), poslovne zgrade Energoprojekt u iznosu od 42.778 hiljada RSD (u 2012. godini: 37.682 hiljada RSD) i kompleks zgrada „Samački hotel“ u iznosu od 8.308 hiljada RSD.

Troškovi zakupnina se odnose na zakup poslovnog prostora (kancelarije) Predstavništva EP Holding a.d. u Bagdadu, Irak u periodu od juna do decembra 2013. godine u iznosu od 394 hiljada RSD i zakup projektora i audio opreme za održavanje Skupštine akcionara Društva u iznosu od 136 hiljada RSD.

Troškovi reklame i propagande u iznosu od 2.973 hiljada RSD odnose se na obaveštenja za štampu i medije, iznajmljivanje bilborda, štampanje Korporativnog pregleda i Godišnjeg izveštaja, i drugo.

Troškovi ostalih usluga u iznosu od 9.810 hiljada RSD odnose se prvenstveno na troškove licenci: 3.654 hiljada RSD, troškove fotokopiranja i tehničko-operativne podrške Energoprojekt Energodate kod multimedijalnih prezentacija, ažuriranja i pripreme

marketinških materijala, grafičku usluge i drugo: 2.742 hiljada RSD, komunalne usluge: 2.301 hiljada RSD, troškove zaštite na radu: 240 hiljada RSD, registraciju vozila: 143 hiljada RSD i dr.

9.9. Nematerijalni troškovi

Struktura nematerijalnih troškova	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Troškovi neproizvodnih usluga	22.755	44.221
Troškovi reprezentacije	7.305	8.280
Troškovi premija osiguranja	914	770
Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	845	4.873
Troškovi članarina	1.314	1.245
Troškovi poreza	11.284	10.157
Ostali nematerijalni troškovi	16.863	18.583
UKUPNO	61.280	88.129

Troškovi neproizvodnih usluga u iznosu od 22.755 hiljada RSD (u 2012. godini: 44.221 hiljada RSD) odnose se na troškove revizije, usluge advokata, konsalting i intelektualne usluge, stručno usavršavanje, usluge brokera i beogradske berze, usluge čišćenja i dr.

Troškovi reprezentacije u iznosu od 7.305 hiljada RSD (u 2012. godini: 8.280 hiljada RSD) odnose se na ugostiteljske usluge, poklone poslovnim partnerima i dr.

Troškovi premije osiguranja u iznosu od 914 hiljada RSD (u 2012. godini: 770 hiljada RSD) odnose se na troškove osiguranja imovine i lica.

Od ukupno iskazanih **troškova platnog prometa i bankarskih usluga**: na troškove platnog prometa odnosi se 388 hiljada RSD (u 2012. godini: 391 hiljada RSD), dok troškovi bankarskih usluga iznose 457 hiljada RSD (u 2012. godini: 4.482 hiljada RSD).

Troškovi članarina se odnose na članarine Komorama (Privredna komora Srbije i Privredna komora grada Beograda) koje predstavljaju obavezu na isplaćene plate zaposlenih u iznosu od 429 hiljada RSD (u 2012. godini: 496 hiljada RSD) i na članarine drugim komorama, savezima i udruženjima 885 hiljada RSD (u 2012. godini: 749 hiljada RSD).

U okviru **troškova poreza** u iznosu od 11.284 hiljada RSD (u 2012. godini: 10.157 hiljada RSD) iskazani su troškovi poreza na imovinu, naknada za korišćenje gradskog građevinskog zemljišta, komunalna taksa na firmu i pano, i dr. Najznačajniji deo ovih troškova se odnosi na porez na imovinu u iznosu od 7.934 hiljada RSD (u 2012. godini: 7.199 hiljada RSD).

Ostali nematerijalni troškovi u iznosu od 16.863 hiljada RSD (u 2012. godini: 18.583 hiljada RSD) najvećim delom se odnose na usluge ino kompanija I.N.E.C. Engineering Company

Limited i Encom GmbH Consulting, Engineering & Trading u iznosu od 10.485 hiljada RSD (u 2012. godini: 14.444 hiljada RSD), dok se ostatak u iznosu od 6.378 hiljada RSD (u 2012. godini: 4.139 hiljada RSD) odnosi na: takse (administrativne, sudske i dr.), troškove učešća u finansiranju zarada osoba sa invaliditetom, štampanje lista Energoprojekt, TV pretplatu i sl.

9.10. Finansijski prihodi

Struktura finansijskih prihoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Prihodi od kamata</i>		
Prihodi od kamate iz odnosa sa zavisnim pravnim licima	45.074	78.717
Prihodi od kamate iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	9.965	10.697
Prihodi od kamate po drugim osnovama	9.112	8.806
Svega	64.151	98.220
<i>Prihodi od efekata valutne klauzule</i>		
Prihodi od efekata valutne klauzule iz odnosa sa zavisnim pravnim licima	14.071	180.876
Prihodi od efekata valutne klauzule iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	1.411	12.313
Prihodi od efekata valutne klauzule po drugim osnovama	2.227	2.458
Svega	17.709	195.647
Pozitivne kursne razlike	1.481	16.741
Učešća u dobitku zavisnih pravnih lica	278.605	255.194
Ostali finansijski prihodi	2.585	2.040
UKUPNO	364.531	567.842

Najznačajniji deo **prihoda od kamata po drugim osnovama** se odnosi na kamate od oročenih depozita u iznosu od 9.109 hiljada RSD (u 2012. godini: 8.734 hiljada RSD).

Finansijski prihodi od učešća u dobiti zavisnih pravnih lica u iznosu od 278.605 hiljada RSD (u 2012. godini: 255.194 hiljada RSD) odnose se na sledeća zavisna društva:

- Energoprojekt Garant a.d.o. u iznosu od 51.885 hiljada RSD (u 2012. godini: 34.054 hilajda RSD);
- Energoprojekt Entel a.d. u iznosu od 148.697 hiljada RSD (u 2012. godini: 143.595 hilajda RSD), i
- Energoprojekt Oprema a.d. u iznosu od 78.023 hiljada RSD (u 2012. godini: 77.545 hilajda RSD).

Ostali finansijski prihodi u iznosu od 2.585 hiljada RSD (u 2012. godini: 2.040 hiljada RSD) odnose se na prihode po osnovu povećanja broja akcija na osnovu raspodele dobiti za 2012. godinu Jubmes banke a.d., Beograd (2.580 hiljada RSD) i Aik banke a.d, Niš (5 hiljada RSD).

9.11. Finansijski rashodi

Struktura finansijskih rashoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Rashodi kamata</i>		
Rashodi od kamate	14.634	19.383
Svega	14.634	19.383
<i>Rashodi od efekata valutne klauzule</i>		
Rashodi od efekata valutne klauzule iz odnosa sa zavisnim pravnim licima	1.830	4.220
Rashodi od efekata valutne klauzule sa ostalim povezanim pravnim licima		
Rashodi od efekata valutne klauzule po drugim osnovama	2.723	30.788
Svega	4.553	35.008
Negativne kursne razlike	2.009	8.566
UKUPNO	21.196	62.957

Rashodi kamata se odnose na rashode kamata u zemlji u iznosu od 14.042 hiljada RSD (u 2012. godini: 18.157 hiljada RSD) i to pre svega na kamata po osnovu uzetih kredita za tekuću likvidnost (od Fonda za razvoj Republike Srbije i Erste banke), i zatezne kamate u iznosu od 592 hiljada RSD (u 2012. godini: 1.226 hiljada RSD).

Najznačajniji deo **rashoda po osnovu efekata valutne klauzule po drugim osnovama** se odnosi na negativne efekte po osnovu kredita dobijenog od Fonda za razvoj Republike Srbije u iznosu od 1.373 hiljada RSD (u 2012. godini: 22.807 hiljada RSD).

9.12. Ostali prihodi

Struktura ostalih prihoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Ostali prihodi</i>		
Dobici od prodaje učešća i hartija od vrednosti	3.689	-
Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	-	510
Prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika	7	140
Ostali nepomenuti prihodi	160	264
Svega	3.856	914
<i>Prihodi od usklađivanja vrednosti imovine</i>		
Nekretnina, postrojenja i opreme	19.023	1.507
Svega	19.023	1.507
UKUPNO OSTALI PRIHODI I PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE	22.879	2.421

Dobici od prodaje učešća i hartija od vrednosti odnose se na dobitak od prodaje akcija Hipotekarne banke a.d., Podgorica u iznosu od 3.689 hiljada RSD (124 akcija po ceni od 515 EUR po akciji) .

Ostali nepomenuti prihodi se odnose na prodaju starog papira u iznosu od 160 hiljada RSD (u 2012. godini: 211 hiljada RSD).

Prihodi od usklađivanja vrednosti nekretnina, postrojenja i opreme odnose se na procenu vrednosti investicione nekretnine - poslovni prostor "Stari Merkator" u iznosu od 19.023 hiljada RSD (u 2012. godini: 1.507 hiljada RSD se odnosi na procenu vrednosti investicione nekretnine - kompleks zgrada „Samački hotel“).

9.13. Ostali rashodi i neto gubitak poslovanja koje se obustavlja

Struktura ostalih rashoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Ostali rashodi</i>		
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	8	231
Gubici po osnovu prodaje učešća u kapitalu i hartija od vrednosti	-	8
Rashodi po osnovu direktnog otpisa potraživanja	596	4.066
Ostali nepomenuti rashodi	2.772	5.735
Svega	3.376	10.040
<i>Rashodi po osnovu obezvređenja imovine</i>		
Obezvređenje nekretnina, postrojenja i opreme	17.918	7.614
Obezvređenje potraživanja i kratkočnih finansijskih plasmana	-	-
Svega	17.918	7.614
UKUPNO OSTALI RASHODI I RASHODI PO OSNOVU OBEZVREĐENJA IMOVINE	21.294	17.654
Negativan efekat promene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih perioda	657	941
UKUPNO	21.951	18.595

Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja u iznosu od 596 hiljada RSD, odnose se najvećim delom na Energoprojekt Promet d.o.o. u iznosu od 520 hiljada RSD (u 2012. godini: najvećim delom u iznosu od 3.466 hiljada RSD, odnose se na Energoprojekt Montenegro d.o.o).

Ostali nepomenuti rashodi u iznosu od 2.772 hiljada RSD se odnose pre svega na date donacije u iznosu od 2.759 hiljada RSD (u 2012. godini: 5.490 hiljada RSD, dok se ostatak odnosio na izdatke za humanitarne namene i novčane kazne i penale).

Obezvređenje nekretnina, postrojenja i opreme u iznosu od 17.918 hiljada RSD se odnosi na obezvređenje investicione nekretnine – kompleks zgrada „Samački hotel“ (u 2012. godini: 7.614 hiljada RSD se odnosi na obezvređenje poslovnog objekta „Stari Merkator“).

9.14. Dobitak pre oporezivanja

Struktura bruto rezultata	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Poslovni prihodi i rashodi</i>		
Poslovni prihodi	551.185	476.714
Poslovni rashodi	475.204	423.681
Poslovni rezultat	75.981	53.033
<i>Finansijski prihodi i rashodi</i>		
Finansijski prihodi	364.531	567.842
Finansijski rashodi	21.196	62.957
Finansijski rezultat	343.335	504.885
<i>Ostali prihodi i rashodi</i>		
Ostali prihodi	22.879	2.421
Ostali rashodi	21.294	17.654
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	1.585	(15.233)
<i>Efekti poslovanja koje se obustavlja, promene računovodstvene politike i korekcije grešaka iz ranijeg perioda</i>		
Prihod	9	-
Rashod	666	941
Neto efekat	(657)	(941)
<i>Ukupan bruto rezultat</i>		
UKUPNI PRIHODI	938.604	1.046.977
UKUPNI RASHODI	518.360	505.233
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	420.244	541.744

9.15. Porez na dobitak i neto dobitak

Struktura obračuna poreza na dobitak i neto dobitak	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	420.244	541.744
Usklađivanje i korekcija prihoda/rashoda u poreskom bilansu	(289.205)	(256.071)
Kapitalni dobici/gubici iskazani u bilansu uspeha	3.689	8
Oporeziva dobit	134.728	285.681
Kapitalni dobici/gubici obračunati u skladu sa zakonom	-	-
Poreska osnovica	134.728	285.681
Obračunati porez (15% od poreske osnovice)	20.209	28.568
Ukupna umanjenje obračunatog poreza	(607)	(745)
Obračunati porez po umanjenju	19.602	27.823
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	420.244	541.744
Poreski rashod perioda	19.602	(27.823)
Odloženi poreski rashod/prihod perioda	1.554	(9.065)
Neto dobitak/gubitak	399.088	504.856

Umanjenje obračunatog poreza u iznosu od 607 hiljada RSD je posledica korišćenja prava na poreski kredit za ulaganja u osnovna sredstva u 2013. godini, u visini od 20% izvršenog ulaganja, a maksimalno do 33% obračunatog poreza.

9.16. Zarada po akciji

Zarada po akciji izračunava se tako što se dobitak namenjen običnim akcionarima podeli sa prosečnim ponderisanim brojem običnih akcija u opticaju za period.

<i>Pokazatelj</i>	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Neto dobitak / gubitak (u 000 dinarima)	399.088	504.856
Prosečan broj akcija tokom godine	10.443.944	10.443.944
Zarada po akciji (u dinarima)	38,21	48,34

Po odluci Skupštine akcionara od 28.06.2013. godine vršena je isplata dividende za 2012. godinu u akcijama (993.754 običnih akcija). Ponderisan prosečni broj akcija za 2013. godinu iznosi 10.443.944, tako da zarada po akciji iznosi 38,21 RSD.

10. BILANS STANJA**10.1. Nematerijalna ulaganja**

	<i>u 000 dinara</i>			
	Nematerijalna ulaganja u pripremi	Avansi za nematerijalna ulaganja	Ostala nematerijalna ulaganja	Ukupno
<i>Nabavna vrednost</i>				
Početno stanje (01.01.2013.)	8.837		2.326	11.163
Nove nabavke u toku godine		320		320
Prenos sa jednog oblika na drugi				
Otuđivanje, rashodovanje i dr.				
Krajnje stanje (31.12.2013.)	8.837	320	2.326	11.483
<i>Ispravka vrednosti</i>				
Početno stanje (01.01.2013.)			1.747	1.747
Amortizacija za 2013. godinu			289	289
Krajnje stanje (31.12.2013.)			2.036	2.036
<i>Sadašnja (neotpisana) vrednost</i>				
Stanje 01.01.2013.	8.837		579	9.416
Stanje 31.12.2013.	8.837	320	290	9.447

10.2. Nekretnine, postrojenja i oprema

Struktura i promena stanja nekretnina, postrojenja i opreme	<i>u 000 dinara</i>				
	Grad. objekti	Postrojenja i oprema	Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu	UKUPNO
<i>Nabavna vrednost</i>					
Početno stanje (01.01.2013.)	919.807	94.277		42.872	1.056.956
Nove nabavke u toku godine		3.869			3.869
Prenos sa jednog oblika na drugi					
Otuđivanje, rashodovanje i dr.		(3.998)		348	(3.650)
Krajnje stanje (31.12.2013.)	919.807	94.148		43.220	1.057.175
<i>Ispravka vrednosti</i>					
Početno stanje (01.01.2013.)	402.544	66.715			469.259
Amortizacija za 2013. godinu	89	9.866			9.955
Otuđivanje, rashodovanje i dr.	(14.381)	(3.990)			(18.371)
Krajnje stanje (31.12.2013.)	388.252	72.591			460.843
<i>Sadašnja (neotpisana) vrednost</i>					
Početno stanje 01.01.2013.	517.263	27.562		42.872	587.697
Krajnje stanje 31.12.2013.	531.555	21.557		43.220	596.332

Po osnovu odluke Izvršnog odbora Društva izvršena je nivelacija sadašnje vrednosti po m² poslovnog prostora u zgradi Energoprojekt na 53.300,00 RSD/m² preko konta Ispravke vrednosti građevinskih objekata i revalorizacionih rezervi u iznosu od 14.381 hiljada RSD.

Na dan 31.12.2013. godine urađena je procena rezidualne vrednosti i preostalog korisnog veka trajanja za nekretnine i opremu značajnije knjigovodstvene vrednosti. Efekat promene računovodstvene procene uticao je na promenu visine troškova amortizacije za 2013. godinu, a

time, posledično, i na visinu knjigovodstvene vrednosti sredstava na dan 31.12.2013. godine (Napomena 9.6.).

Avans za nekretnine u iznosu od 43.220 hiljada RSD odnosi se na avans dat Republici Srbiji za kupovinu nepokretnosti u Ugandi, Peruu i Nigeriji.

10.3. Investicione nekretnine

Promena stanja investicionih nekretnina	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Revalorizovana vrednost</i>		
Početno stanje (01. januara)	602.612	496.698
Nove nabavke	-	112.021
Revalorizacija - efekti procene	1.105	(6.107)
Krajnje stanje (31. decembra)	603.717	602.612

Investiciona nekretnine u iznosu od 603.717 hiljada RSD odnose se na sledeće objekte:

- Kompleks zgrada „Samački hotel“, površine 8.034,00 m², sa pravom korišćenja gradskog građevinskog zemljišta površine 18.598,00 m², u ulici Batajnički put br. 24, u Zemunu u iznosu od 511.573 hiljada RSD. Fer vrednost predmetne investicione nekretnine je na dan 31. decembra 2012. godine iznosila 529.491 hiljada RSD. Na dan bilansa, izvršena je nova procena i njena vrednost je smanjena za 17.918 hiljada RSD. Po osnovu izdavanja u zakup ovog objekta Energoprojekt Visokogradnji a.d. ostvaren je prihod u 2013. godini, u iznosu od 23.957 hiljada RSD (Napomena 9.3.).
- Poslovni prostor “Stari Merkator”, površine 643 m², na trećem spratu zgrade br. 2, broj posebnog dela objekta 235, u ulici Palmira Toljatića br. 5, na katastarskoj parceli broj 254, upisan u List nepokretnosti broj 3132 K.O. Novi Beograd u iznosu od 92.144 hiljada RSD. Fer vrednost predmetne investicione nekretnine je na dan 31. decembra 2012. godine iznosila 73.121 hiljada RSD. Na dan bilansa, izvršena je nova procena i njena vrednost je povećana za 19.023 hiljada RSD. Od kada je 2012. godine ovaj objekat kupljen od EP Visokogradnja a.d. nije se izdavao u zakup (traži se zakupac).

Procena fer vrednosti na dan 31.12.2013. godine je izvršena od strane nezavisnog procenitelja koji ima priznate i relevantne stručne kvalifikacije i iskustvo sa lokacijama i kategorijama investicionih nekretnina koje je procenjivao. Procena vrednosti je vršena na osnovu brojnih faktora, kao što su: postojeći uslovi rentiranja, procena tržišnih uslova i procena stopa kapitalizacije korišćenjem uporednih tržišnih podataka, tamo gde je to moguće. Usled trenutnog stanja na tržištu nekretnina, i smanjenog broja kupoprodajnih transakcija u odnosu na ranije godine, prouzrokovanih ekonomskom krizom, procenitelj je u povećanoj meri koristio svoje poznavanje tržišta i profesionalno rasuđivanje, te se nije oslanjao samo na rezultate uporedivih transakcija koje su se desile u prošlosti.

10.4. Dugoročni finansijski plasmani

Struktura dugoročnih finansijskih plasmana	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Učešće u kapitalu zavisnih i pridruženih pravnih lica</i>		
EP Visokogradnja a.d. (92,53%)	1.706.767	1.704.254
EP Niskogradnja a.d. (100,00%)	1.012.084	855.506
EP Oprema a.d. (67,87%)	121.316	121.316
EP Hidroinženjering a.d. (94,84%)	399.230	399.230
EP Urbanizam i arhitektura a.d. (94,40%)	146.455	146.455
EP Promet d.o.o. (100,00%)	295	295
EP Energodata a.d. (96,43%)	191.438	191.438
EP Industrija a.d. (62,77%)	61.209	61.209
EP Entel a.d. (86,26%)	216.422	216.422
EP Garant a.d.o. (92,94%)	597.545	597.545
Enjub d.o.o. (50,00%)	13.550	13.550
I.N.E.C. Engineering Company Limited (100,00%)	62.359	62.359
Encom GmbH Consulting, Engineering & Trading (100,00%)	3.493	3.493
Nana Offshore S.A.L. (100,00%)	924.749	924.749
Zambia Engineering and Contracting Company Limited (100,00%)	587	587
Svega	5.457.499	5.298.408
<i>Učešće u kapitalu ostalih pravnih lica i druge H.o.V. namenjene prodaji</i>		
Dunav a.d.o. (0,20333%)	450	348
Jubmes banka a.d. (1,40672%)	32.448	46.895
Hipotekarna banka a.d, Podgorica (0,3961%)	-	8.654
FIMA SEE Activist a.d., Beograd (15,96806%)	10.160	11.600
Energobroker a.d. (17,64%)	4.371	4.371
Hotel Bela lada a.d., Bečej (4,3578%)	5.947	5.947
Aik banka a.d. (0,00573%)	794	795
Svega	54.170	78.610
UKUPNO	5.511.669	5.377.018
<i>Ostali dugoročni finansijski plasmani</i>		
Dati dugoročni zajmovi zavisnim pravnim licima	751.502	794.443
Dugoročni stambeni krediti dati zaposlenima	1.591	2.084
Svega	753.093	796.527
UKUPNO	6.264.762	6.173.545

Učešća u kapitalu predstavljaju dugoročna finansijska ulaganja u akcije i udele u zavisnim i pridruženim društvima, bankama i osiguravajućim društvima (HoV raspoložive za prodaju).

Učešća u kapitalu zavisnih i pridruženih pravnih lica vrednuju se prema metodi po kojoj Društvo iskazuje svoje ulaganje po nabavnoj vrednosti. Društvo priznaje prihod samo u onoj meri u kojoj stekne pravo da primi svoj deo iz raspodele neraspoređenog neto dobitka korisnika ulaganja, do koje dođe nakon dana kada ga je Društvo steklo.

Učešće u kapitalu ostalih pravnih lica i HoV raspoložive za prodaju vrednuju se po njihovoj tržišnoj (fer) vrednosti.

Do povećanje učešća u kapitalu EP Visokogradnja a.d. došlo je po osnovu kupovine akcija onih akcionara društva koji su podenli pismeni zahtev EP Holding a.d. kao kontrolnom akcionaru, shodno Zakonu o privrednim društvima.

Do povećanja učešća u kapitalu EP Niskogradnja a.d. došlo je po osnovu odluke Nadzornog odbora EP Holding a.d. o prinudnom otkupu svih akcija preostalih akcionara društva, uz isplatu cene koja je određena shodno odredbama Zakona o privrednim društvima o isplati nesaglasnih akcionara.

Do promene na poziciji **hartije od vrednosti namenjene prodaji** došlo je po osnovu prodaje akcija Hipotekarne banke a.d., Podgorica (124 akcije, po ceni od 515 EUR po akciji) i usklađivanja vrednosti hartija od vrednosti koje se nalaze u portfoliju hartija od vrednosti Društva, sa njihovom fer vrednošću na sekundarnom tržištu hartija od vrednosti na dan sastavljanja finansijskih izveštaja.

Društvo ima akcije ostalih pravnih lica, i to:

- Dunav a.d.o: 527 akcija, tržišne vrednosti na dan bilansa 853,00 RSD po akciji;
- Jubmes banka a.d.: 4.056 akcija, tržišne vrednosti 8.000,00 RSD po akciji;
- Fima See Activist a.d., Beograd: 1.600 akcija, tržišne vrednosti 6.350,00 RSD po akciji;
- Hotel Bela lađa a.d., Bečej: 60.070 akcija, tržišne vrednosti 99,00 RSD po akciji, i
- AIK banka a.d: 518 akcija, tržišne vrednosti 1.533,00 RSD po akciji.

Dati dugoročni zajmovi zavisnim pravnim licima odnose se na Energoprojekt Visokogradnja a.d. u iznosu od 88.759 hiljada RSD i Energoprojekt Niskogradnja a.d. u iznosu od 662.743 hiljada RSD.

Dugoročni stambeni krediti dati zaposlenima odnose se na četiri stambena kredita koje je Društvo dalo zaposlenima: dva kredita su data 10.06.1992. godine na 38,5 godina, dva kredita su data 28.11.1995. godine na 40 godina, a kredit koji je dat 24.12.2009. godine na 10 godina je otplaćen 31.12.2013. godine. Krediti su beskamatni i vraćaju se u mesečnim ratama. U skladu sa odredbama ugovora i Zakona o izmenama i dopunama Zakona o stanovanju, Društvo

dva puta godišnje vrši revalorizaciju rata prema kretanju potrošačkih cena u Republici Srbiji za obračunski period.

10.5. Zalihe i dati avansi

Struktura zaliha i datih avansa	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Sitan inventar	941	892
Dati avansi	58.255	99.508
Minus: ispravka vrednosti	(941)	(892)
UKUPNO	58.255	99.508

Dati avansi se najvećim delom, u iznosu od 57.609 hiljada RSD, odnose na avans dat Energoprojekt Oprema a.d. po Aneksu I, Ugovora br. 317 o ustupanju izvođenja radova na izgradnji ambasade Republike Srbije u Abudži, Savezna Republika Nigerija.

10.6. Kratkoročna potraživanja

Struktura kratkoročnih potraživanja	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Potraživanja po osnovu prodaje</i>		
Kupci - zavisna pravna lica	311.872	236.223
Kupci - ostala povezana pravna lica	705	705
Kupci u zemlji	149	51
Svega	312.726	236.979
<i>Potraživanja iz specifičnih poslova</i>		
Ostala potraživanja iz specifičnih poslova	54.865	9.267
Minus: Ispravka vrednosti		-
Svega	54.865	9.267
<i>Druga potraživanja</i>		
Potraživanja za kamatu i dividende	49.807	25.952
Potraživanja od zaposlenih	110	61
Potraživanja od državnih organa i organizacija	386	100
Potraživanja za više plaćen porez na dobit	-	-
Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa	-	91
Minus: Ispravka vrednosti	-	-
Svega	50.303	26.204
UKUPNO	417.894	272.450

Promene na računu ispravke vrednosti potraživanja su prikazane u narednoj tabeli.

Promene ispravke vrednosti potraživanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Stanje na dan 01. januara	-	523
Dodatna ispravka vrednosti	-	-
Direktan otpis prethodno ispravljenih potraživanja	-	523
UKUPNO	-	-

Društvo poseduje blanko solo potpisane menice sa ovlašćenjem za popunjavanje i naplatu menice kao instrumente obezbeđenja naplate po ugovorima o pružanju usluga zavisnim društvima.

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja su nekamatonosna.

Informacija o usaglašavanju potraživanja i obaveza prezentovana je u Napomeni 10.22.

10.7. Kratkoročni finansijski plasmani

Struktura kratkoročnih finansijskih plasmana	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Kratkoročni krediti i plasmani - zavisna i ostala povezana pravna lica</i>		
Zavisna pravna lica	254.016	267.867
Ostala povezana pravna lica	153.092	151.859
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	407.108	419.726
<i>Kratkoročni krediti u zemlji</i>		
Deo dugoročnih stambenih kredita koji dospevaju do 1 godine	78	156
Kratkoročni krediti dati zaposlenima	504	432
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	582	588
<i>Ostali kratkoročni krediti i plasmani</i>		
Namensko oročenje sredstava kod domaćih poslovnih banaka	-	-
Ostalo	-	-
Minus: Ispravka vrednosti	-	-
Svega	-	-
UKUPNO	407.690	420.314

Detaljne pojedinosti o datim zajmovima zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima date su u sledećoj tabeli.

R. br	Naziv zajmoprimioca i broj ugovora	Iznos zajma u 000 EUR	Ostatak potraživanja po osnovu zajma u 000 EUR	Ostatak potraživanja po osnovu zajma u 000 RSD	Datum dospeća	Uslovi zajma
1	EP Visokogradnja a.d.					
	Aneks br.2 Ug. o reprogramu zajma br. 70	1.640	1.640	188.016	31.12.2014.	4,5% godišnje
2	EP Energodata a.d.					
	Aneks br.2 Ug. o reprogramu zajma br. 72	304	304	34.903	31.12.2014.	4,5% godišnje
3	EP Urbanizam i arhitektura a.d.					
	Ug. o reprogramu zajma br. 403	271	271	31.097	31.12.2014.	4,5% godišnje
UKUPNO ZAVISNA PRAVNA LICA		2.216	2.216	254.016		
4	Enjub d.o.o.					
	Anex br.2 Ug. o reprogramu zajma br. 115	1.198	1.198	137.329	31.12.2014.	tromesečni EURIBOR+6,5%
	Aneks br.6 Ug. o zajmu br. 367	138	138	15.763	31.12.2014.	tromesečni EURIBOR+6,5%
	Ukupno Enjub d.o.o.	1.335	1.335	153.092		
UKUPNO OSTALA POVEZANA PRAVNA LICA		1.335	1.335	153.092		
UKUPNO		3.551	3.551	407.108		

Kratkoročni zajmovi zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima su odobreni na rok od 12 meseci uz kamatnu stopu koja se kreće u rasponu od 4,5% godišnje do 3M EURIBOR + 6,5 %.

Kao instrument obezbeđenja naplate po ugovorima o zajmovima datim zavisnim pravnim licima i pridruženom pravnom licu, Društvo poseduje po 2 (dve) blanko potpisane menice sa ovlašćenjem za popunjavanje i naplatu menica, na iznos primljenog zajma. Po osnovu zajma datog Enjub d.o.o., Društvo poseduje pored menica i vanskudsku izvršnu hipoteku do celokupnog iznosa zajma nad stanovima u ulici Jurija Gagarina na Novom Beogradu.

Kratkoročni krediti dati zaposlenima u iznosu od 504 hiljada RSD odnose se na besamatne pozajmice zaposlenima Društva za ogrev i zimmicu, koje se otplaćuju u mesečnim ratama na period od šest meseci.

10.8. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Struktura gotovine i gotovinskih ekvivalenata	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Tekući računi (dinarski)	69.446	6.806
Tekući računi (devizni)	81.997	108.138
Dinarska blagajna	33	139
Kratkoročno oročeni depoziti i akreditivi	-	218.889
UKUPNO	151.476	333.972

U okviru **tekućih dinarskih i deviznih računa** Društva iskazana su sredstva u poslovnim bankama u zemlji (Banca Intesa, Unicredit banka, Hypo-Alpe-Adria banka, Jubmes banka, Alpha banka, Vojvođanska banka, Societe Generale banka, Credit Agricole banka, Raiffeisen banka, Erste banka, Komercijalna banka i Piraeus banka).

10.9. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja

Struktura poreza na dodatu vrednosti i aktivnih vremenskih razgraničenja	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Unapred plaćeni troškovi	2.379	1.818
Razgraničeni porez na dodatu vrednost	2.251	801
Potraživanja za nefakturisani prihod	171.314	49.554
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	1.066	627
UKUPNO	177.010	52.800

Razgraničeni PDV obuhvata iskazan PDV u primljenim fakturama koje se odnose na tu godinu, a pravo na odbitak prethodnog poreza nastaje u narednom obračunskom periodu, iz razloga što su ulazne fakture stigle nakon sastavljanja poreske prijave za decembar te godine.

Potraživanja za nefakturisani prihod u iznosu od 171.314 hiljada RSD odnose se na realizaciju Ugovora o izgradnji ambasade Republike Srbije u Abudži, Savezna Republika Nigerija, po sistemu „ključ u ruke“, na kat. parceli broj 313, upisanoj u registar nepokretnosti Katastarske zone A00 u iznosu od 171.168 hiljada RSD i na potraživanje od Telekoma Srbija a.d. u iznosu od 146 hiljada RSD po osnovu zakupa prostora na krovnoj terasi poslovne zgrade Energoprojekt za novembar i decembar mesec izveštajne godine.

10.10. Promene na kapitalu

u 000 dinara

OPIS	Osnovni kapital	Ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve	Revalorizaci- one rezerve	Nerealizovani dobici/gubici po osnovu HoV	Neraspoređeni dobitak	Gubitak do visine kapitala	Otkupljene sopstvene akcije	Ukupno
Stanje na dan 31.12.2012. godine	5.068.144	27.178	1.600.485	134.881	43.080	2.274	789.728		-	7.665.770
Ispravka greške i promena računovodstvene politike										
Korigovano početno stanje	5.068.144	27.178	1.600.485	134.881	43.080	2.274	789.728		-	7.665.770
Povećanje osnovnog kapitala										-
Promene u fer vrednosti HoV raspoloživih za prodaju						(18.520)				(18.520)
Neto dobitak tekućeg perioda							399.088			399.088
Raspodela dobiti	506.815						(506.815)			-
Sticanje/(prodaja) sopstvenih akcija						(4.890)				(4.890)
Korekcija po osnovu poreza na dobit za 2012. godinu, MRS 12 i dr.					9.830		2.910			12.740
Stanje 31.12.2013. godine	5.574.959	27.178	1.600.485	134.881	52.910	(21.136)	684.911			8.054.188

10.11. Osnovni kapital

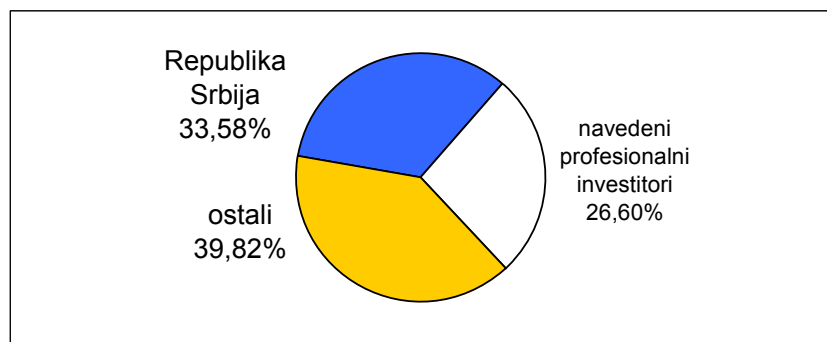
Prema evidenciji Centralnog registra hartija od vrednosti, registrovano stanje vlasništva akcija Energoprojekt Holding a.d. na dan 31.12.2013. godine prikazano je u narednim tabelama:

	broj akcija	% od ukupne emisije
Akcije u vlasništvu fizičkih lica	3.445.620	31,52%
Akcije u vlasništvu pravnih lica	6.653.307	60,86%
- Republika Srbija	3.671.205	33,58%
- Ostala pravna lica	2.982.102	27,28%
Zbirni (kastodi) račun	832.365	7,61%
Ukupan broj akcija	10.931.292	100%

Broj akcionara sa učešćem u kapitalu	broj lica			broj akcija			% od ukupne emisije		
	domaća	strana	total	domaća	strana	total	domaća	strana	total
do 5%	7.805	245	8.050	4.613.976	753.432	5.367.408	42,21%	6,89%	49,10%
od 5% do 10%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
preko 10% do 25%	1	0	1	1.892.679	0	1.892.679	17,31%	0%	17,31%
preko 25% do 33%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
preko 33% do 50%	1	0	1	3.671.205	0	3.671.205	33,58%	0,00%	33,58%
preko 50% do 66%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
preko 66% do 75%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
preko 75%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
Ukupan broj	7.807	245	8.052	10.177.860	753.432	10.931.292	93,11%	6,89%	100,00%

Redosled prvih 10 akcionara po broju akcija/glasova :

Naziv	broj akcija	% od ukupne emisije
Republika Srbija	3.671.205	33,58%
Napred Razvoj a.d. Novi Beograd	1.892.679	17,31%
East Capital (Lux) - Balkan Fund	370.593	3,39%
Gustavia Fonder Aktiebolag	126.000	1,15%
Raiffeisen banka AD - kastodi račun	109.337	1,00%
Raiffeisen banka AD - kastodi račun	98.477	0,90%
Raiffeisenbank AD Beograd - kastodi račun	97.351	0,89%
Erste bank AD Novi Sad - kastodi račun	91.477	0,84%
Unicredit bank Srbija AD - zbirni račun	62.715	0,57%
Polunin Discovery Funds	58.965	0,54%

Struktura kapitala	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Osnovni kapital</i>		
Osnovni kapital (obične akcije)	5.574.959	5.068.144
Ostali osnovni kapital	27.178	27.178
UKUPNO	5.602.137	5.095.322

Akcijski kapital čini 10.931.292 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od 510,00 RSD (5.574.959 hiljada RSD), odnosno pojedinačne knjigovodstvene vrednosti od 736,80 RSD.

Akcijski kapital - obične akcije obuhvataju osnivačke i, u toku poslovanja, emitovane akcije sa pravom upravljanja, pravom na učešće u dobiti akcionarskog društva i na deo stečajne mase u skladu sa aktom o osnivanju, odnosno odlukom o emisiji akcija.

Akcijama Društva se trguje na Prime listingu Beogradske berze.

Na 41. redovnoj sednici Skupštine akcionara Energoprojekt Holding a.d. održanoj dana 28.06.2013. godine doneta je odluka o raspodeli neraspoređene dobiti u okviru tačke 3. dnevnog reda:

- Ostvarena neto dobit Energoprojekt Holding a.d. za 2012. godinu iznosi 505.370.307,96 RSD. Neraspoređena dobit iz prethodnih godina iznosi 284.872.483,11 RSD. Ukupna neraspoređena dobit Energoprojekt Holding a.d. iznosi 790.242.791,07 RSD.
- Ukupna neraspoređena dobit Energoprojekt Holding a.d. raspoređuje se na sledeći način:
 - a) Iznos od 506.814.540,00 RSD za povećanje osnovnog kapitala putem izdavanja XI emisije akcija radi pretvaranja neraspoređene dobiti u osnovni kapital i to 993.754 komada akcija pojedinačne nominalne vrednosti od 510,00 RSD.
 - b) Iznos od 283.428.251,07 RSD ostaje neraspoređen.

Odluka Skupštine akcionara Društva sprovedena je u knjigovodstvu 28.06.2013. godine, a u APR-u je registrovana 09.07.2013. godine.

Ostali osnovni kapital je nastao preknjižavanjem izvora vanposlovnih sredstava u 2005. godini i iznosi 27.178 hiljada RSD.

10.12. Rezerve

Rezerve obuhvataju sledeće oblike rezervi:

Struktura rezervi	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Emisiona premija	1.600.485	1.600.485
Zakonske rezerve	23.185	23.185
Statutarne i druge rezerve	111.696	111.696
UKUPNO	1.735.366	1.735.366

Emisiona premija predstavlja pozitivnu razliku između postignute prodajne vrednosti akcija i njihove nominalne vrednosti, koja je nastala konverzijom akcija zavisnih društava iz sistema Energoprojekt u akcije Energoprojekt Holding a.d. po paritetu 1:1 u 2006. godini.

Zakonske rezerve su obavezno formirane do 2004. godine, tako što se svake godine iz dobitka unosilo najmanje 5%, dok rezerve ne dostignu najmanje 10% osnovnog kapitala.

Opštim aktom Društva do 2011. godine formirane su statutarne rezerve o čijoj visini je odlučivala Skupština akcionara Društva, a koje nisu mogle biti manje od 5% ostvarenog neto dobitka.

10.13. Revalorizacione rezerve, nerealizovani dobitci i gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju

Struktura revalorizacionih rezervi, nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Revalorizacione rezerve	52.910	43.080
Nerealizovani dobitci od HoV raspoloživih za prodaju	-	8.134
Nerealizovani gubici od HoV raspoloživih za prodaju	(21.136)	(5.860)
UKUPNO	31.774	45.354

Promene na **revalorizacionim rezervama** kod nekretnina u iznosu od 9.830 hiljada RSD, odnose se na nivelaciju sadašnje vrednosti po m² poslovnog prostora u zgradi Energoprojekt po odluci Izvršnog odbora Društva u iznosu od 14.381 hiljada RSD i na primenu MRS 12, po osnovu čega su revalorizacione rezerve smanjene u iznosu od 4.551 hiljada RSD.

Promene na pozicijama **Nerealizovani dobitci/gubici od hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju** odnose se na usklađivanje vrednosti hartija od vrednosti koje se nalaze u portfoliu

hartija od vrednosti Društva (Napomena 10.4.), sa njihovom fer vrednošću na sekundarnom tržištu hartija od vrednosti na dan sastavljanja finansijskih izveštaja i na prodaju akcija Hipotekarne banke a.d., Podgorica.

10.14. Neraspoređeni dobitak

Stanje i promena stanja **neraspoređenog dobitka** je prikazana u narednoj tabeli.

Stanje i promena stanja neraspoređenog dobitka	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Stanje na dan 01. januara	789.728	526.307
Korekcija dobitka po osnovu poreza na dobitak, MRS 12 i dr.	2.910	(6)
Raspodela dobitka	(506.815)	(241.429)
Raspodela dobitka u statutarne rezerve	-	-
Dobit tekuće godine	399.088	504.856
Stanje na dan 31. decembra	684.911	789.728

Raspodela neraspoređenog dobitka na dan 31.12.2012. godine (tekućeg dobitka za 2012. godinu) izvršena je shodno Odluci Skupštine akcionara Društva donetoj na 41. redovnoj sednici u okviru tačke 3. dnevnog reda, održanoj dana 28.06.2013. godine (Napomena 10.11.).

10.15. Dugoročna rezervisanja

Struktura dugoročnih rezervisanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Rezervisanje za naknade i druge beneficije zaposlenih	5.055	5.017
Ostala dugoročna rezervisanja	260.000	260.000
UKUPNO	265.055	265.017

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih (rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom odlaska u penziju), su iskazana na osnovu aktuarskog obračuna stručnog tima iz sistema Energoprojekt.

Prilikom projekcija obračuna rezervisanja po MRS 19 korišćen je deduktivni pristup, odnosno sva društva iz sistema Energoprojekt su posmatrana kao celina, i na osnovu opštih pravilnosti, i korišćenjem broja radnika „kao ključa“, izvršena je alokacija na konkretne privredne subjekte. Uzevši u obzir da su sva zavisna društva u većinskom vlasništvu istog privrednog subjekta, primenjeni pristup je objektivn i rezultati projekcija se mogu uvažiti kao očekivani.

Snižavanje iznosa rezervisanja po osnovu sadašnje vrednosti otpremnina (za 0,57%), u bilansu stanja na dan 31.12.2013. godine u odnosu na dan 31.12.2012. godine je posledica promene više faktora od kojih:

- s jedne strane, promena pojedinih faktora utiče na povećanje iznosa rezervisanja (povećanje broja zaposlenih za 1,50% i povećanje prosečne očekivane otpremnine za 4,79%); a
- s druge strane strane, promena pojedinih faktora utiče na snižavanje iznosa rezervisanja (smanjenje prosečnih godina staža provedenih u Preduzeću za 2,42% i povećanje razlike između godišnje diskontne stope i prosečnog godišnjeg očekivanog rasta zarada za 0,50%).

Pored navedenog, promena u strukturi rezervisanja po konkretnim preduzećima je rezultat promene alikvotnog dela učešća broja zaposlenih u pojedinim preduzećima u ukupnom broju zaposlenih celog Preduzeća.

Postupak projekcije rezervisanja, uvažavanjem relevantnih odredbi MRS 19, obavljao se u više sledećih koraka:

- *prvo, shodno polu, ukupnim godinama staža radnika i godinama staža u Društvu; uvažavanjem očekivane godišnje stope fluktuacije i mortaliteta (procenjena godišnja stopa fluktuacije i mortaliteta), procenjen je broj zaposlenih koji će iskoristiti pravo na otpremninu, kao i period kada će navedene naknade zaposleni primiti;*
- *drugo, uvažavajući odredbe Kolektivnog ugovora Društva, procenjena je visina otpremnine za svaku godinu staža, koje su bile aktuelne na datum bilansa stanja; i*
- *treće, svođenje na sadašnju vrednost očekivanih odliva za otpremnine vršena je primenom diskontnog faktora, koji predstavlja količnik diskonte stope i očekivanog rasta zarada.*

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuju na osnovu člana 48 Kolektivnog ugovora, po kome je Poslodavac dužan da zaposlenom isplati otpremninu pri odlasku u penziju u visini: 1) njegove trostruke neto zarade isplaćene za mesec koji prethodi mesecu odlaska u penziju, 2) trostrukog iznosa neto prosečne zarade kod Poslodavca u mesecu koji prethodi mesecu odlaska u penziju, 3) u iznosu utvrđenom zakonom; u zavisnosti koji je od navedenih iznosa najpovoljniji za zaposlenog.

Prilikom diskontovanja uvažene su sledeće pretpostavke:

- *očekivani godišnji rast zarada u Društvu od 6%; i*
- *diskontna stopa od 9% .*

Kako je za određivanje sadašnje vrednosti (nedospelih) otpremnina neophodan podatak o godišnjoj diskontnoj stopi, kao i podatak o prosečnom godišnjem rastu zarada u Preduzeću, u nastavku će se precizirati navedene veličine.

Za **godišnju diskontnu stopu je prihvaćena stopa od 9%**. U paragrafu 78, MRS 19, kao i u paragrafu BC 33 u okviru Osnova za zaključivanje MRS 19, se eksplicitno navodi da stopa koja se koristi za diskontovanje treba da bude određena u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. U zemljama gde ne postoji razvijeno tržište za ovakve obveznice treba koristiti tržišne prinose (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok dospeća obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Kako je finansijsko tržište u Srbiji nedovoljno razvijeno, najrealnije je kao reper za određivanje diskontne stope na datum bilansa stanja koristiti godišnji prinos koji se ostvaruje kupovinom državnih hartija od vrednosti čiji je garant Republika Srbija. Shodno navedenom, diskontna stopa je određena shodno godišnjem prinosu na državne hartije od vrednosti emitovanim 30. decembra 2013. godine, od strane Uprave za javni dug Ministarstva finansija Republike Srbije. Navedena hartija od vrednosti je emitovana uz godišnju kamatnu stopu od 8,89%. Kako je rok dospeća repernih hartija od vrednosti kraći (371 dan) od prosečnog procenjenog roka dospeća primanja koja su predmet ovog obračuna, pri određivanju diskontne stope, uvažavajući zahteve iz paragrafa 81, MRS 19, procenjena je diskontna stopa za duže rokova dospeća.

Godišnji očekivani rast zarada u Preduzeću je planiran na nivou od 6%.

Godišnja diskontna stopa i godišnji rast zarada zavise od stope inflacije. Memorandumom Narodne banke Srbije o ciljanim stopama inflacije do 2016. godine, koji je usvojen na sednici Izvršnog odbora NBS 18. oktobra 2013. godine, pored ostalog, utvrđena je ciljana stopa inflacije za 2014. godinu od 4%, sa dozvoljenim odstupanjem (pozitivnim i negativnim) od 1,5 procentnih poena. Shodno navedenom, a uvažavajući i značajno snižavanje inflacije tokom 2013. godine, ali i u Memorandumu naznačeno očekivanje da naredne godine neće biti završene strukturne reforme i ostvarena liberalizaciju cena, najrealnije je inflaciju za narednu godinu, u dozvoljenim okvirima predviđenim Memorandumom, planirati uz dozvoljeno pozitivno odstupanje od 1%.

Dakle, rezervisanje će se proceniti shodno planiranoj godišnjoj inflaciji od 5%. Iz navedenog sledi da je u Preduzeću planiran dugoročni godišnji rast realnih zarada od 1%, a da je dugoročna godišnja realna diskontna stopa planirana na nivou od 4%.

Ako bi u budućnosti došlo do pada stope inflacije, primenjena logika rezultirala bi snižavanju nominalnih zarada, ali takođe i diskontne stope (koja je dominantno opredeljena stopom inflacije), tako da ta promena ne bi dovela do promene rezultata prezentiranih u ovom materijalu. Primenjen metodološki postupak, koji za rezultantu ima dugoročno planiran godišnji rast zarada u Preduzeću od 6% i dugoročnu godišnju diskontnu stopu od 9%, pretpostavlja istu inflaciju u celom budućem periodu. Ova pretpostavka je i zahtevana paragrafom 75, MRS 19.

Ostala dugoročna rezervisanja u iznosu od 260.000 hiljada RSD izvršena su u bilansu na dan 31.12.2006. godine, u skladu sa odlukom Upravnog odbora Društva, na ime eventualnih rashoda u vezi realizacije Ugovora o zajedničkoj izgradnji u Bloku 26, Novi Beograd br. 507, zaključenog između Konzorcijuma „Energoprojekt – Napred“ i Trinity Capital d.o.o.

U skladu sa odredbama Ugovora o zajedničkoj izgradnji i Aneksa broj 1 Ugovora, Trinity Capital d.o.o. je uplatio ugovoreni iznos, a Društvo je izdalo blanko menicu i menično ovlašćenje sa neograničenim rokom važnosti. Predmetna menica se može podneti na naplatu u slučaju dobijanja pravosnažnog rešenja nadležnog organa kojim se Društvu oduzima zemljište koje je predmet ugovora i to isključivo krivicom Društva, a usled razloga koji u momentu zaključenja Ugovora nisu bili poznati Trinity Capital d.o.o.

Rezervisanje je izvršeno u skladu sa zahtevima MRS 37 „Rezervisanje, potencijalne obaveze i potencijalna imovina“, usled neizvesnosti u pogledu primene zakonske regulative koja se odnosi na predmet Ugovora, a koje mogu uticati i na izvršenje svih preuzetih obaveza od strane Društva, kao i zbog izdate blanko menice, kako je napred navedeno.

Na dan 31.12.2013. godine i dalje postoji neizvesnost u pogledu primene zakonske regulative koja može uticati na izvršenje svih preuzetih obaveza od strane Društva i eventualnog aktiviranja izdate menice od strane Trinity Capital d.o.o. Otuda, rukovodstvo procenjuje da na dan bilansa još uvek nisu ispunjeni uslovi za ukidanje predmetnog rezervisanja.

10.16. Dugoročni krediti

Obaveze po dugoročnim kreditima dospevaju u roku dužem od godinu dana od dana činidbe, odnosno od dana godišnjeg bilansiranja.

U narednoj tabeli su prikazane obaveze po dugoročnom kreditu na dan 31.12.2013. godine, razdvojene na obaveze do godinu dana (koje se iskazuju u okviru kratkoročnih obaveza, Napomena 10.17.) i obaveze preko godinu dana (koje se iskazuju u okviru dugoročnih kredita).

<i>Poverilac</i>	<i>u 000 dinara</i>			
	<i>2013.</i>		<i>2012.</i>	
	<i>Dugoročna obaveza</i>	<i>Kratkoročna obaveza</i>	<i>Dugoročna obaveza</i>	<i>Kratkoročna obaveza</i>
Komercijalna banka	16.667	33.333	-	-
Erste bank	-	45.997	45.627	152.089
Fond za razvoj Republike Srbije	-	150.208	148.997	142.581
UKUPNO	16.667	229.538	194.624	294.670

Dugoročni kredit za trajna obrtna sredstva od **Komercijalne banke** odobren je 27.12.2013. godine u iznosu od 50.000.000,00 RSD.

Kredit je odobren pod sledećim uslovima:

- Rok otplate 15 meseci od datuma puštanja kredita u tečaj uključujući i grace period. Grace period za glavnici traje do 6 meseci od datuma puštanja kredita u tečaj;
- Kamatna stopa je promenljiva i u momentu odobravanja kredita iznosi 9% na godišnjem nivou;
- Otplata se vrši u jednakim mesečnim ratama počev od 31.07.2014. godine. Poslednja rata dospeva 31.03.2015. godine.

Anuiteti koji dospevaju u 2014. godini u iznosu od 33.333 hiljada RSD prikazani su na kratkoročnim finansijskim obavezama koje dospevaju do godinu dana.

Kao sredstvo obezbeđenja naplate koristiće se menice Energoprojekt Holdinga a.d. i jemstva Energoprojekt Visokogradnja a.d., Energoprojekt Oprema a.d., Energoprojekt Niskogradnja a.d. i Energoprojekt Hidroinženjering a.d.

10.17. Kratkoročne finansijske obaveze

Struktura kratkoročnih finansijskih obaveza	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Kratkoročni krediti u zemlji	-	-
Deo dugoročnih kredita koji dospeva do jedne godine	229.538	294.670
Deo ostalih dugoročne obaveza koje dospevaju do jedne godine	-	173
Ostale kratkoročne finansijske obaveze (po viza računima)	260	192
UKUPNO	229.798	295.035

Deo dugoročnih kredita koji dospevaju do jedne godine u iznosu od 229.538 hiljada RSD odnose se na Fond za razvoj Republike Srbije u iznosu od 150.208 hiljada RSD, Erste banku u iznosu od 45.997 hiljada RSD i Komercijalnu banku (Napomena 10.16.) u iznosu od 33.333 hiljada RSD.

Dugoročni kredit za trajna obrtna sredstva odobren je 30.12.2010. godine iz sredstava **Fonda za razvoj Republike Srbije** u iznosu od 321.174.000,00 RSD, odnosno 3.040.225,67 EUR.

Dana 14.05.2012. godine zaključen je Aneks 1 o reprogramu duga od 290.866.733,11 RSD, odnosno 2.869.101,22 EUR.

Kredit je odobren pod sledećim uslovima:

- Rok otplate je 2 godine po isteku grace perioda koji traje do 31.12.2012. godine. Za vreme grace perioda interkalarna kamata se obračunava tromesečno unazad i pripisuje glavnom dugu;
- Kamata se obračunava na godišnjem nivou u visini od 4,5 %;
- Otplata se vrši u tromesečnim anuitetima počev od 31.12.2012. godine. Poslednji anuitet dospeva na naplatu 31.12.2014. godine.

Anuiteti koji dospevaju u 2014. godini iznose 150.207.627,59 RSD, odnosno 1.310.230,95 EUR.

Kao sredstva obezbeđenja naplate koristiće se menice Energoprojekt Holding a.d. i jemstva Energoprojekt Niskogradnja a.d., Energoprojekt Oprema a.d., Energoprojekt Entel a.d., Energoprojekt Industrija a.d. i Energoprojekt Hidroinženjering a.d.

Za obračun vrednosti glavnog duga se koristi valutna klauzula tako da se iznos duga utvrđuje u EUR, po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan korišćenja sredstava, a preračunava u dinare po srednjem kursu na dan dospeća.

Fond za razvoj Republike Srbije je odobrio kredit na bazi dokumenta „Program za trajna obrtna sredstva Energoprojekt Holding a.d.“ kojim je definisano da su sredstva neophodna za prevazilaženje kratkoročne nelikvidnosti i pospešivanja marketinških aktivnosti u inostranstvu zavisnog društva Energoprojekt Visokogradnja a.d.

Kredit za održavanje likvidnosti i finansiranje obrtnih sredstava i izvoznih poslova od **Erste banke** odobren je 27.09.2012. godine u iznosu od 200.000.000,00 RSD, odnosno 1.738.646,63 EUR pod sledećim uslovima:

- Rok otplate je 18 meseci po isteku grace perioda koji traje do 27.03.2013. godine;
- Nominalna kamatna stopa je promenljiva i u momentu odobravanja kredita iznosi 2,5% na godišnjem nivou;
- Otplata se vrši u mesečnim jednakim ratama i iznose 134.615,38 EUR počev od 27.03.2013. godine. Poslednja rata dospeva na naplatu 27.03.2014. godine.

Rate koje dospevaju u 2014. godini iznose od 45.997.406,12 RSD, odnosno 401.226,13 EUR.

Za obračun vrednosti glavnog duga koristi se valutna klauzula tako da se iznos duga utvrđuje u EUR, po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan korišćenja sredstava.

Kao sredstvo obezbeđenja naplate koristiće se 2 (dve) blanko menice Energoprojekt Holdinga a.d. i 2 (dva) ugovorna ovlašćenja. Energoprojekt Holding a.d. ovlašćuje Banku da za slučaj neispunjenja obaveza iz Ugovora, menice ispuni na dospelu neplaćeni iznos potraživanja sa klauzulom “bez protesta” i iste podnese na naplatu, kao i da u skladu sa propisima izvrši naplatu iz preostalih ugovorenih instrumenata obezbeđenja.

10.18. Obaveze iz poslovanja

Struktura obaveza iz poslovanja	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	660	422
Dobavljači zavisna pravna lica	65.957	47.287
Dobavljači u zemlji	12.950	10.864
Dobavljači u inostranstvu	3.288	2.421
Obaveze iz specifičnih poslova	131	337
UKUPNO	82.986	61.331

Obaveze prema dobavljačima ne sadrže kamatu i imaju valutu plaćanja koja se kreće u rasponu od 5 do 30 dana.

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost obaveza iz poslovanja odražava njihovu fer vrednost na dan bilansa stanja.

10.19. Ostale kratkoročne obaveze

Struktura kratkoročnih obaveza i pasivna vremenska razgraničenja	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada - bruto	12.928	23.320
Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja	139	426
Obaveze za dividende/učešće u dobitku	11.810	11.841
Obaveze prema zaposlenima	846	1.633
Obaveze prema članovima nadzornog odbora	475	518
Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovoru	353	162
Ostale obaveze	1.652	1.145
UKUPNO	28.203	39.045

Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada se odnose na obaveze (neto, porezi i doprinosi) za decembarsku zaradu, koja je u Društvu isplaćena u januaru naredne godine.

Ostale obaveze u iznosu od 1.652 hiljada RSD se pre svega odnose na obustave od neto zarada zaposlenih (po osnovu datih kredita, sindikalnih članarina, itd.) u iznosu od 1.550 hiljada RSD.

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj fer vrednosti na dan bilansa stanja.

10.20. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja

Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda</i>		
Obaveze za PDV	5.887	3.305
Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke ili na teret troškova	278	227
Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	624	643
Svega	6.789	4.175
Obaveze po osnovu poreza na dobit	-	8.513
<i>Pasivna vremenska razgraničenja</i>		
Obračunati prihodi budućeg perioda	-	75
Unapred obračunati troškovi	38	66
Razgraničene obaveze za PDV	-	5
Svega	38	146
UKUPNO	6.827	12.834

Obaveze za PDV se odnose na razliku obračunatog poreza i prethodnog poreza. Ova obaveza je u Društvu izmirena u zakonskom roku, početkom naredne godine.

10.21. Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva

Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Odložena poreska sredstva	(3.702)	(2.567)
Odložene poreske obaveze	25.844	21.225
Neto poreska sredstva/obaveze	22.142	18.658

Odložene poreske obaveze koje su iskazane na dan 31. decembra se odnose na *oporezive privremene razlike* između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Naime, usled različitih odredbi na bazi kojih se u Društvu određuje računovodstvena amortizacija (shodno odredbama profesionalne regulative, MRS/MSFI i dr.) i odredbi kojima se određuje poreska amortizacija (Shodno Zakonu o porezu na dobit pravnih lica), Društvo će u budućem periodu platiti veći porez na dobitak nego što bi platilo da mu se sa aspekta poreskog zakonodavstva prizna stvarno iskazana knjigovodstvena amortizacija. Iz navedenog razloga, Društvo priznaje odloženu poresku obavezu, koja predstavlja porez na dobitak koji će biti plativ kada Društvo „povrati“ knjigovodstvenu vrednost sredstava.

Iznos odloženih poreskih obaveza izračunat je množenjem visine oporezive privremene razlike na kraju godine sa stopom poreza na dobit Društva (15%).

Stanje i promena stanja odloženih poreskih obaveza je prikazana u narednoj tabeli.

Stanje i promena stanja odloženih poreskih sredstava (obaveza)	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Stanje odloženih poreskih obaveza na kraju prethodne godine	18.658	9.593
Stanje odloženih poreskih obaveza na kraju tekuće godine	22.142	18.658
Promena stanja odloženih poreskih obaveza	(3.484)	(9.065)

Promena stanja odloženih poreskih obaveza	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Odloženi poreski rashodi perioda	(1.554)	(9.065)
Revalorizacija rezerve	(2.157)	-
Neraspoređeni dobitak prethodne godine	227	-
Ukupno	(3.484)	(9.065)

Odloženi poreski rashod perioda u iznosu od 1.554 hiljada RSD je priznat na teret rezultata Društva u 2013. godini, kada je ustanovljeno povećanje stanja odloženih poreskih obaveza.

10.22. Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Društvo je izvršilo usaglašavanje potraživanja sa domaćim i inostranim kupcima sa stanjem na dan 31.12.2013. godine .

Od ukupno sedamnaest *domaćih kupaca*, na dan 31.12.2013. godine, u iznosu od 312.726 hiljada RSD, sve je usaglašeno.

Društvo je izvršilo usaglašavanje potraživanja sa kupcima sa stanjem:

- na dan 30.06.2013. godine
- na dan 30.09.2013. godine i
- sa stanjem na dan 31.12.2013. godine.

Od ukupno primljenih 5 Izvoda otvorenih stavki od *domaćih dobavljača*, na dan 30.11.2013. godine, u iznosu od 1.230 hiljada RSD, sve je usaglašeno.

Od ukupno primljenih 7 Izvoda otvorenih stavki od *domaćih dobavljača*, na dan 31.12.2013. godine, u iznosu od 2.299 hiljada RSD sve je usaglašeno.

10.23. Vanbilansna aktiva i vanbilansna pasiva

Shodno zakonskim odredbama (Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike), Društvo je u svojim finansijskim izveštajima iskazalo vanbilansnu aktivu i vanbilansnu pasivu. Stavke iskazane u okviru vanbilansne aktive i vanbilansne pasive, a koje su prikazane u narednoj tabeli, ne predstavljaju sredstva ni obaveze Društva, već prvenstveno služe u kontekstu informativne uloge korisnika finansijskih izveštaja.

Struktura vanbilansne aktive i pasive	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Date garancije, avali i druga jemstva</i>		
Primljene garancije - dinarski deo	-	18.807
Primljene garancije - devizni deo	2.866	2.843
Data jemstva - dinarski deo	2.091.034	1.019.660
Data jemstva - devizni deo	9.083.029	6.735.589
Date korporativne garancije- devizni deo	1.662.564	-
Svega	12.839.493	7.776.899
<i>Ostala vanbilansna aktiva/pasiva</i>		
Ostala vanbilansna aktiva	936.829	983.530
Svega	936.829	983.530
UKUPNO	13.776.322	8.760.429

Obaveza za primljenu garanciju za otklanjanje nedostataka u garantnom periodu za Prokop u iznosu od 18.807 hiljada RSD, istekla je 01. avgusta 2013. godine (UniCredit banka).

Date garancije, avali i druga jemstva u iznosu od 12.839.493 hiljada RSD odnose se na:

- Obavezu za primljenu garanciju za uredno izmirenje obaveza po osnovu avio karata u iznosu od 2.866 hiljada RSD (25 hiljada EUR), koja ističe 20.01.2014. godine i obnavlja se svaka tri meseca (Alpha banka);
- Data jemstva po osnovu kredita i garancija za zavisna pravna lica u iznosu od 11.174.063 hiljada RSD; i
- Date korporativne garancije Energoprojekt Niskogradnja a.d. u iznosu od 1.662.564 hiljada RSD (garancija za projekat BBVA-PERU u iznosu od 1.163.795 hiljada RSD i za projekat BANCO FINANCIERO-PERU u iznosu od 498.769 hiljada RSD).

Po osnovu datih jemstava i korporativnih garancija Društvo je sklopilo ugovore sa zavisnim pravnim licima kojima je jemac/garant i od istih je dobilo odgovarajuća sredstva obezbeđenja.

Ostala vanbilansna aktiva i pasiva u iznosu od 936.829 hiljada RSD odnosi se na :

- Pravo korišćenja gradskog građevinskog zemljišta u iznosu od 890.624 hiljada RSD;
- Potraživanja za dividende od Enjub d.o.o. koja su direktno otkupljena u prethodnom periodu u iznosu od 30.442 hiljada RSD; i
- Hipoteku na stanovima Enjub d.o.o. u iznosu od 15.763 hiljada RSD (po osnovu ugovora o zajmu datom Enjub d.o.o.).

11. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA

Na ime obezbeđenja povraćaja zajma po Ugovoru broj 423/367, u iznosu od 15.763 hiljada RSD (137 hiljada EUR), koji je Društvo odobrilo Enjub d.o.o., upisana je vansudska izvršna hipoteka do celokupnog iznosa zajma, na stanovima u ulici Jurija Gagarina 91A, na drugom i trećem spratu, kat.parcela br. 5089/9, KO Novi Beograd, upisanim u list nepokretnosti br. 4550, KO Novi Beograd u korist Društva.

12. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA

Shodno zahtevima iz MRS 24 – Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr., između Društva i povezanih strana. Povezanim stranama se, sa aspekta Društva, smatra: **zavisna društva i ključno rukovodeće osoblje** (ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti entiteta, direktno ili indirektno, uključujući i sve direktore, bez obzira da li su izvršni ili ne) i njihove bliske članove porodice.

Sa aspekta **zavisnih društava**, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima u bilansu stanja.

Energoprojekt Holding a.d.

Struktura prihoda i rashoda od povezanih pravnih lica	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Prihodi</i>		
EP Garant a.d.o.	57.673	35.811
EP Visokogradnja a.d.	109.551	214.296
EP Niskogradnja a.d.	123.119	201.584
EP Hidroinženjering a.d.	31.817	37.918
EP Entel a.d.	232.694	227.934
EP Energodata a.d.	10.715	17.746
EP Industrija a.d.	19.407	26.001
EP Urbanizam i arhitektura a.d.	8.933	12.523
EP Oprema a.d.	167.642	166.934
I.N.E.C. Engineering Company Limited	18	-
Encom GmbH Consulting, Engineering & Trading	-	150
EP Montenegro d.o.o.	-	277
Svega	761.569	941.174
<i>Rashodi</i>		
EP Garant a.d.o.	573	394
EP Visokogradnja a.d.	30.766	16.135
EP Niskogradnja a.d.	5.207	5.047
EP Hidroinženjering a.d.	56	279
EP Entel a.d.	611	1.478
EP Energodata a.d.	13.684	13.506
EP Industrija a.d.	49	268
EP Promet d.o.o.	520	555
EP Urbanizam i arhitektura a.d.	2.483	3.146
EP Oprema a.d.	136.725	65.495
I.N.E.C. Engineering Company Limited	1.334	3.500
EP Montenegro d.o.o.	-	3.466
Encom GmbH Consulting, Engineering & Trading	8.800	10.966
Svega	200.808	124.235

Struktura potraživanja i obaveza prema povezanim pravnim licima	<i>U 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Potraživanja</i>		
EP Garant a.d.o.	629	172
EP Visokogradnja a.d.	482.410	361.432
EP Niskogradnja a.d.	674.028	744.624
EP Hidroinženjering a.d.	50.818	54.779
EP Entel a.d.	9.053	9.890
EP Energodata a.d.	68.042	62.256
EP Industrija a.d.	57.790	39.265
EP Urbanizam i arhitektura a.d.	46.383	36.061
EP Oprema a.d.	65.430	9.251
Svega	1.454.583	1.317.730
<i>Obaveze</i>		
EP Visokogradnja a.d.	11.639	61
EP Niskogradnja a.d.	26	-
EP Entel a.d.	15	100
EP Energodata a.d.	787	543
EP Industrija a.d.	83	-
EP Urbanizam i arhitektura a.d.	-	337
EP Oprema a.d.	33.886	35.779
Encom GmbH Consulting, Engineering & Trading	19.604	10.803
Svega	66.040	47.623

Potraživanja od povezanih pravnih lica potiču uglavnom od prodaje usluga i dospevaju u roku od 15 dana od datuma fakture. Kao instrument obezbeđenja naplate Društvo poseduje blanko menice i Ovlašćenja.

13. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA

Potencijalne obaveze, koje mogu da rezultiraju odlivom ekonomskih koristi Društva, prvenstveno mogu da nastanu po osnovu sudskih sporova. Potencijalna **obaveza po osnovu sudskih sporova** se prvenstveno ogleda u mogućnosti okončanja sudskih sporova na štetu Društva, a za šta nije stvorena obaveza ili izvršeno rezervisanje u bilansu stanja.

U narednoj tabeli prikazan je broj i procenjene vrednosti sudskih sporova u kojima je Društvo tužena strana, a verovatnoća da Društvo izgubi predmetne sporove nije izuzetno mala. Iskazane vrednosti sudskih sporova, gde je visina potencijalne obaveze određena na dan 31.12.2013. godine, obuhvataju samo glavnice po sporovima.

<i>Tužilac</i>	<i>Prvostepeni postupak</i>	<i>Drugostepeni postupak</i>	<i>Ukupno</i>
<i>Broj sporova</i>			
Fizičko lice	3	4	7
Pravno lice	2	2	4
UKUPNO	5	6	11
<i>u 000 dinara</i>			
Fizičko lice	11.400	444	11.844
Pravno lice	-	639	639
UKUPNO	11.400	1.083	12.483

Detaljnije informacije o sudskim sporovima u kojima je Društvo tužena strana su prezentovane u sledećoj tabeli.

<i>Tužilac</i>	<i>Osnov tužbe</i>	<i>Visina potencijalne obaveze u 000 dinara</i>
Aleksandar Vasojević	Poništaj odluka sa XXXVII vanredne sednice Skupštine	-
New company	Utvrđenje prava svojine na zemljištu (IN Hotel)	-
Raonić Milan	Naknada štete za povredu autorskih prava	7.000
Direkcija za građevinsko zemljište	Dug i naknada za zemljište (Hotel Hyatt Regency Beograd)	Neizvesno
Udruženje malih akcionara, Udruženje penzionera akcionara, Jovan Korolija i Ivan Petrović	Poništaj odluka sa XXXVII vanredne sednice skupštine	-
Activeast management	Prinudni otkup akcija	639
Radomir Banjac	Naknada štete	4.400
Sreta Ivanišević	Naknada za eksproprisanu nepokretnost (Bežanija)	Neizvesno
Ivan Petrović i dr.	Poništaj odluka UO i odluka sa XXXVII vanredne sednice Skupštine	-
Vladan i Tomislav Krdžić	Naknada štete (na ime vrednosti besplatnih akcija koje nisu stekli)	444
Republika Srbija	Utvrđivanje vlasništva na stanu	-
UKUPNO		12.483

Potencijalna sredstva, koja mogu da rezultiraju prilivom ekonomskih koristi Društva, prvenstveno mogu da nastanu po osnovu sudskih sporova u kojima je Društvo tužena stana.

Potencijalna sredstva po osnovu sudskih sporova se ogledaju u mogućnosti okončanja sudskih sporova u korist Društva, a za šta nije stvoreno potraživanje u bilansu stanja ili na neki drugi način iskazana ekonomska korist Društva (na primer, umanjnjem vrednosti neopravdanog avansa i sl.).

U narednoj tabeli prikazan je broj i procenjene vrednosti sudskih sporova u kojima je Društvo tužilac, a postoji izvesna doza razumne verovatnoće da Društvo dobije predmetne sporove.

<i>Tuženo lice</i>	<i>Prvostepeni postupak</i>	<i>Drugostepeni postupak</i>	<i>Ukupno</i>
<i>Broj sporova</i>			
Pravno lice	3	2	5
Fizičko lice	1	-	1
UKUPNO	4	2	6
<i>u 000 dinara</i>			
Pravno lice	1.458.841	27.766	1.486.606
Fizičko lice	29	-	29
UKUPNO	1.458.870	27.766	1.486.635

Detaljnije informacije o sudskim sporovima u kojima je Društvo tužilac su prezentovane u sledećoj tabeli.

<i>Tuženo lice</i>	<i>Osnov tužbe</i>	<i>Visina potencijalnih sredstava u 000 dinara</i>
Opština Stari Grad	Utvrđenje prava svojine	-
Ministarstvo finansija – Poreska uprava	Povraćaj neosnovano naplaćenog poreza	26.959
Zekstra grupa d.o.o.	Naknada štete (popravka krova u Goce Delčeva 38)	806
Republika Srbija, EPS Srbije, Epsturs d.o.o. i Republika Crna Gora	Utvrđivanje idealnog dela vlasništva na hotelu „Park“ u Budvi	-
Ivan Musić	Naknada štete (popravka krova u Goce Delčeva 38)	29
Grad Beograd, Direkcija za gr.zemljište, RS	Dug (Arena)	1.458.841
UKUPNO		1.486.635

14. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nakon dana bilansa stanja nije bilo događaja koji bi bitnije uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

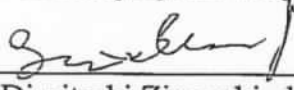
U Beogradu,
25.02.2014. godine

Lice odgovorno za
sastavljanje izveštaja

Generalni direktor

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Vladimir Milovanović".

Dr Dimitraki Zipovski, dipl. ekon.

Vladimir Milovanović, dipl. inž.

BDO d.o.o. Beograd

Knez Mihailova 10
11000 Belgrade
Republic of Serbia
Tel: +381 11 3281 399
Fax: +381 11 32 81 808

www.bdo.co.rs

BDO d.o.o. Beograd, privredno društvo osnovano u Republici Srbiji, je članica BDO International Limited, kompanije sa ograničenom odgovornošću sa sedištem u Velikoj Britaniji, i deo je međunarodne BDO mreže firmi članica.
BDO je brend ime za BDO mrežu i za svaku BDO firmu članicu.

BDO d.o.o. Beograd, a limited liability company incorporated in the Republic of Serbia, is a member of BDO International Limited, a UK company limited by guarantee, and forms part of the international BDO network of independent member firms. BDO is the brand name for the BDO network and for each of the BDO member firms.

3. GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

- Opšti podaci;
 - Kratak opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture;
 - Prikaz razvoja, finansijskog položaja i rezultata poslovanja društva, uključujući i relevantne finansijske i nefinansijske pokazatelje kao i informacije o kadrovskim pitanjima;
 - Opis očekivanog razvoja društva u narednom periodu, promena u poslovnim politikama društva i glavnih rizika i pretnji kojima je poslovanje društva izloženo;
 - Važni značajni događaji koji su nastupili nakon proteka poslovne godine za koju je izveštaj pripremljen;
 - Značajniji poslovi sa povezanim licima;
 - Aktivnosti društva na polju istraživanja i razvoja;
 - Informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine;
 - Informacije o otkupu sopstvenih akcija, odnosno udela;
 - Postojanje ogranaka;
 - Korišćeni finansijski instrumenti od značaja za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja;
 - Ciljevi i politike vezane za upravljanje finansijskim rizicima i politika zaštite svake značajne vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita; Izloženost cenovnom riziku, kreditnom riziku, riziku likvidnosti i riziku novčanog toka, strategija za upravljanje ovim rizicima i ocena njihove efektivnosti;
 - Izjava o primeni kodeksa korporativnog upravljanja.
-

Napomena:

Godišnji izveštaj o poslovanju i konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju prikazani su kao jedan izveštaj i sadrže informacije od značaja za ekonomsku celinu.

Opšti podaci

Poslovno ime: Energoprojekt Holding a.d.

Sedište i adresa: Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12

Matični broj: 07023014

PIB: 100001513

Web sajt i e-mail adresa: www.energoprojekt.rs ; ep@energoprojekt.rs

Broj i datum rešenja o upisu u registar privrednih subjekata: BD 8020/2005

Delatnost (šifra i opis): 06420 - Holding poslovi

Broj zaposlenih (prosečan broj u 2013. godini): 72

Poslovno ime, sedište, poslovna adresa revizorske kuće: BDO doo. Beograd, Knez Mihailova 10

Broj akcionara (na dan 31.12.2013.): 8.052

Deset najvećih akcionara (na dan 31.12.2013.):

R.br.	Ime i prezime (poslovno ime)	broj akcija	učešće u osnovnom kapitalu
1.	Republika Srbija	3.671.205	33,58%
2.	Napred Razvoj a.d. Novi Beograd	1.892.679	17,31%
3.	East Capital (Lux) - Balkan Fund	370.593	3,39%
4.	Gustavia Fonder Aktiebolag	126.000	1,15%
5.	Raiffeisen banka AD - kastodi račun	109.337	1,00%
6.	Raiffeisen banka AD - kastodi račun	98.477	0,90%
7.	Raiffeisenbank AD Beograd - kastodi	97.351	0,89%
8.	Erste bank AD Novi Sad - kastodi račun	91.477	0,84%
9.	Unicredit bank Srbija AD - zbirni račun	62.715	0,57%
10.	Polunin Discovery Funds	58.965	0,54%

Vrednost osnovnog kapitala: Osnovni akcijski kapital 5.574.958.920 RSD

Broj izdatih akcija: 10.931.292 običnih akcija

Nominalna vrednost akcije je 510 RSD

ISIN broj: RSHOLDE58279

CIF kod: ESVUFR

Cena akcija u izveštajnom periodu:

- Poslednja cena (na dan 31.12.2013.): 720 Rsd/akciji
- Najviša cena: 794 Rsd/akciji
- Najniža cena: 531 Rsd/akciji

Tržišna kapitalizacija (na dan 31.12.2013.): 7.870.530.240 Rsd

Naziv organizovanog tržišta na koje su uključene akcije: Beogradska berza, Novi Beograd,
Omladinskih brigada 1

Akcije Energoprojekt Holding a.d. su kotirane i sa njima se trguje na regulisanom tržištu - "Prime listing-u" Beogradske berze.

Akcijama ostalih društava iz sistema Eneprojekt trguje se na "Open market-u" Beogradske berze (Eneprojekt Entel a.d., Eneprojekt Industrija a.d., Eneprojekt Visokogradnja a.d., i Eneprojekt Niskogradnja a.d.) i "MTP Belex" tržišnom segmentu-u Beogradske berze (Eneprojekt Oprema a.d., Eneprojekt Hidroinženjering a.d., Eneprojekt Urbanizam i arhitektura a.d., Eneprojekt Energodata a.d. i Eneprojekt Garant a.d.o.).

Kratak prikaz poslovnih aktivnosti i organizacione strukture

"Sistem Eneprojekt" čini Eneprojekt Holding a.d. u svojstvu kontrolnog - matičnog društva, kao i njegova zavisna društva, u zemlji i u inostranstvu. Društva unutar Sistema Eneprojekt su međusobno povezana putem učešća u osnovnom kapitalu, s obzirom da je kod svih članica Sistema, Eneprojekt Holding a.d. neposredno ili posredno (preko zavisnih društava) većinski vlasnik.

Eneprojekt Holding a.d. predstavlja kontrolno - matično društvo, čija je delatnost finansiranje i upravljanje zavisnim društvima. Pored energetike i vodoprivrede, delatnost Sistema Eneprojekt obuhvata projektovanje i izgradnju industrijskih postrojenja, javnih i stambenih kompleksa, telekomunikacionih sistema, usluge u domenu urbanizma i zaštite životne sredine, informacione tehnologije, trgovinu, nekretnine i osiguranje.

Po ostvarenim prihodima, osim domaćeg tržišta, najvažnija su tržišta afričkih zemalja (Nigerija, Uganda, Gana, Alžir, Zambija, Gvineja), Kazahstana, Rusije, Bliskog istoka (Katar, UAE, Oman, Jordan) i Južne Amerike (Peru).

Podaci o zavisnim društvima (najznačajnijim subjektima konsolidacije):

r.br.	Poslovno ime	Sedište i poslovna adresa
1.	Energoprojekt Visokogradnja a.d.	Bulevar Mihaila Pupina 12, Beograd
2.	Energoprojekt Niskogradnja a.d.	Bulevar Mihaila Pupina 12, Beograd
3.	Energoprojekt Oprema a.d.	Bulevar Mihaila Pupina 12, Beograd
4.	Energoprojekt Entel a.d.	Bulevar Mihaila Pupina 12, Beograd
5.	Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	Bulevar Mihaila Pupina 12, Beograd
6.	Energoprojekt Industrija a.d.	Bulevar Mihaila Pupina 12, Beograd
7.	Energoprojekt Energodata a.d.	Bulevar Mihaila Pupina 12, Beograd
8.	Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura a.d.	Bulevar Mihaila Pupina 12, Beograd
9.	Energoprojekt Garant a.d.o.	Bulevar Mihaila Pupina 12, Beograd

Podaci o Upravi društva:

Članovi Nadzornog odbora (na dan 31.12.2013.):

Ime, prezime i prebivalište	Obrazovanje/sadašnje zaposlenje	broj akcija ENHL
1. Dragan Veljić, Beograd, predsednik	VII-2 stepen, diplomirani pravnik, Elektroprivreda Srbije	0
2. Milun Trivunac, Beograd, član	VII-1 stepen, diplomirani ekonomista, Agencija za privatizaciju RS	0
3. Dragan Aleksić, Beograd, član	VII-2 stepen, diplomirani ekonomista, Rukovodilac sektora, Energoprojekt Holding	1.172
4. Branislav Ivković, Beograd, član	VIII stepen, diplomirani inženjer, Redovni profesor na Građevinskom fakultetu u Beogradu	1.000

5. Slobodan Jovanović, Beograd, član	VII-1 stepen, diplomirani inženjer, Savetnik, Energoprojekt Holding	1.299
6. Aleksandar Glišić, Beograd, član	VII-2 stepen, diplomirani inženjer, Vodeći inženjer, Energoprojekt Hidroinženjering	1.197
7. Vladimir Sekulić, Beograd, član	VII-1 stepen, diplomirani ekonomista, Glavni broker u BDD M&V Investments	1.220

Članovi Izvršnog odbora (na dan 31.12.2013.):

Ime, prezime i prebivalište	Obrazovanje/sadašnje zaposlenje	broj akcija ENHL
1. Vladimir Milovanović, Beograd,	VII-1 stepen, diplomirani inženjer, Generalni direktor, Energoprojekt Holding	15.323
2. Dimitraki Zipovski, Beograd,	VIII stepen, diplomirani ekonomista, Izvršni direktor za finansije, računovodstvo i plan, Energoprojekt Holding	11.378
3. Zoran Jovanović, Beograd,	VII-2 stepen, diplomirani pravnik, Izvršni direktor za pravne poslove, Energoprojekt Holding	7.924
4. Zoran Radosavljević, Beograd,	VII-1 stepen, diplomirani inženjer, Izvršni direktor za korporativne projekte, razvoj i kvalitet, Energoprojekt Holding	2.541
5. Dragan Tadić, Beograd,	VII-1 stepen, diplomirani inženjer, Izvršni direktor za "Real Estate", Energoprojekt Holding	8.328

Prikaz razvoja, finansijskog položaja i rezultata poslovanja društva, uključujući i relevantne finansijske i nefinansijske pokazatelje kao i informacije o kadrovskim pitanjima

Sistem Energoprojekt, Beograd sačinjava matično akcionarsko društvo - Energoprojekt Holding a.d., Beograd i 11 zavisnih društava od kojih 10 zavisnih društava su neposredno zavisna (9 akcionarskih društava i 1 društvo sa ograničenom odgovornošću) i 1 zavisno društvo posredno preko drugih zavisnih društava (1 društvo sa ograničenom odgovornošću), kao i jedno pridruženo društvo (1 društvo sa ograničenom odgovornošću) kod koga je učešće u kapitalu 50%. U okviru matičnog i zavisnih društava organizovane su jedinice za izvođenje investicionih radova i sopstvena društva u zemlji i inostranstvu, koje zajedno obavljaju izgradnju, projektovanje, opremanje, studije, istraživanje, programiranje investicionih objekata i sistema i promet roba i usluga.

Sistem Energoprojekt je u 2013. godini organizovan na sledeći način:

Delatnost	Broj jedinica za		
	Broj zavisnih i pridruženih društava	izvođenje investicionih radova u inostranstvu i predstavništva u inostranstvu	Broj društava u inostranstvu
Projektovanje i istraživanje	4	22	8
Izgradnja i opremanje	3	72	7
Holding	1	-	-
Ostalo	5	-	4
Ukupno	13	94	19

Grupu za konsolidaciju čine matično društvo Energoprojekt Holding a.d. i niže navedena zavisna i pridružena društva u zemlji, kao i zavisna društva u inostranstvu - ino kompanije:

Zavisna i povezana društva u zemlji:

Red. br.	N a z i v	% vlasništva
<i>Izgradnja i opremanje</i>		
1.	EP Visokogradnja a.d.	92,53
2.	EP Niskogradnja a.d.	100,00
3.	EP Oprema a.d.	67,87
<i>Projektovanje i istraživanje</i>		
4.	EP Urbanizam i arhitektura a.d.	94,40
5.	EP Industrija a.d.	62,77
6.	EP Entel a.d.	86,26
7.	EP Hidroinženjering a.d.	94,84
<i>Ostalo</i>		
8.	EP Energodata a.d.	96,43
9.	EP Promet d.o.o.	100,00
10.	EP Garant a.d.o.	92,94
11.	Energoplast d.o.o.	60,00
<i>Pridružena društva</i>		
12.	Enjub d.o.o.	50,00

Od navedenih zavisnih društava u zemlji EP Visokogradnja a.d., EP Niskogradnja a.d., EP Oprema a.d., EP Industrija a.d., EP Entel a.d., EP Hidroinženjering a.d. i EP Energodata a.d. su i sama matična društva koja sastavljaju konsolidovane finansijske izveštaje.

Zavisna društva u inostranstvu - ino kompanije:

Red. br.	Naziv	% vlasništva
1.	Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija	100,00
2.	Energoprojekt Holding Guinee S.A, Gvineja	100,00
3.	I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija	100,00
4.	Encom GmbH Consulting, Engineering & Trading, Nemačka	100,00
5.	Nana Offshore S.A.L, Liban	100,00
6.	Energo (Private) Limited, Zimbave	100,00

Jedan broj gore navedenih društava u inostranstvu (Energoprojekt Holding Guinee S.A., Gvineja i Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija) je registrovan kao vlasništvo EP Holdinga a.d., mada ih koordiniraju i njima upravljaju određena zavisna društva.

Osim pomenutih društava u inostranstvu, u Grupu za konsolidaciju kroz prvostepenu konsolidaciju uključeni su i ECO MEP Tehnology, Dubai, UAE; Energoprojekt Ghana Ltd., Akra, Gana; Energoprojekt Montenegro d.o.o., Crna Gora; Energo Uganda Company Ltd, Kampala, Uganda; Enlisa S.A., Lima, Peru; Energo Nigerija Ltd., Lagos, Nigerija (40%); Energoprojekt Oprema Crna Gora d.o.o., Podgorica, Crna gora; Enhisa S.A., Lima, Peru; Zahinos Ltd., Kipar; EP Entel L.L.C., Muskat, Sultanat Oman; Energoprojekt Entel L.L.C., Doha, Qatar; Energoconsult L.L.C., Abu Dhabi, UAE i Energoprojekt Energodata Montenegro d.o.o., Crna Gora.

Kroz prvostepenu konsolidaciju uključena su i dva domaća pridružena društva i to Energoplast d.o.o. i Energopet d.o.o. (33,33 % učešća), s tim što je kroz konsolidovane finansijske izveštaje Sistema eliminisano uključenje Energoplast d.o.o. metodom učešća i uključeno metodom potpune konsolidacije, jer je ušlo u grupu kao zavisno društvo kako je i gore navedeno.

Ino kompanija Energo (Private) Limited, Zimbave u 2013. godini uključena je u konsolidaciju na nivou sistema Energoprojekt, za razliku od 2012. godine kada je bila uključena kroz prvostepenu konsolidaciju EP Visokogradnje, obzirom da je izvršena statusno pravna konsolidacija i u lokalnom registru registrovana u 100% vlasništvu EP Holding a.d..

Počev od 1. januara 2004. godine, poslovanje ino zaključaka se obuhvata u okviru pojedinačnih finansijskih izveštaja društava. Detaljni pregled ino zaključaka dat je kroz napomene uz pojedinačne i konsolidovane finansijske izveštaje zavisnih društava.

Verodostojan prikaz razvoja i rezultata poslovanja društva, finansijsko stanje i podaci važni za procenu stanja imovine društva detaljno su prikazani i objašnjeni u okviru "Napomena uz finansijske izveštaje za 2013. godinu". U nastavku su prikazani samo neki od relevantnih parametara poslovanja matičnog društva (Energoprojekt Holding a.d.) i sistema Energoprojekt, koji su značajni za pravilno razumevanje navedene materije.

Struktura ukupnog ostvarenog rezultata poslovanja Energoprojekt Holding a.d. (matičnog društva) u 2013. godini

Struktura bruto rezultata	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Poslovni prihodi i rashodi</i>		
Poslovni prihodi	551.185	476.714
Poslovni rashodi	475.204	423.681
Poslovni rezultat	75.981	53.033
<i>Finansijski prihodi i rashodi</i>		
Finansijski prihodi	364.531	567.842
Finansijski rashodi	21.196	62.957
Finansijski rezultat	343.335	504.885
<i>Ostali prihodi i rashodi</i>		
Ostali prihodi	22.879	2.421
Ostali rashodi	21.294	17.654
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	1.585	(15.233)
<i>Efekti poslovanja koje se obustavlja, promene računovodstvene politike i korekcije grešaka iz ranijeg perioda</i>		
Prihod	9	-
Rashod	666	941
Neto efekat	(657)	(941)
<i>Ukupan bruto rezultat</i>		
UKUPNI PRIHODI	938.604	1.046.977
UKUPNI RASHODI	518.360	505.233
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	420.244	541.744

Zarada po akciji:

Zarada po akciji izračunava se tako što se dobitak namenjen običnim akcionarima podeli sa prosečnim ponderisanim brojem običnih akcija u opticaju za period.

<i>Pokazatelj</i>	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Neto dobitak / gubitak (u 000 dinara)	399.088	504.856
Prosečan broj akcija tokom godine	10.443.944	10.443.944
Zarada po akciji (u dinarima)	38,21	48,34

U narednoj tabeli su prikazani najznačajniji pokazatelji poslovanja Društva u 2013. godini, i to:

- opšti ratio likvidnosti (količnik obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara obrtnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- rigorozni ratio likvidnosti (količnik likvidnih sredstava, pod kojima se podrazumevaju ukupna obrtna sredstva umanjena za zalihe; i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara likvidnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- gotovinski ratio likvidnosti (količnik gotovine uvećane za gotovinske ekvivalente i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara gotovinskih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza; i
- neto obrtna sredstva (vrednosna razlika između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza).

<i>Pokazatelji likvidnosti</i>	<i>Zadovoljavajući opšti standardi</i>	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Opšti ratio likvidnosti	2 : 1	3,54:1	2,89:1
Rigorozni ratio likvidnosti	1 : 1	3,37:1	2,64:1
Gotovinski ratio likvidnosti		0,44:1	0,82:1
Neto obrtna sredstva (u hiljadama dinara)	Pozitivna vrednost	883.794	770.779

Rezultati racio analize pokazuju da je Društvo tokom 2013. godine bilo **likvidno**, odnosno da nije imalo poteškoća da izmiruje dospеле obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

Najbolji reprezent **rentabilnosti** je *stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital*, koja pokazuje koliko Društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Neto dobitak/gubitak	399.088	504.856
<i>Prosečan kapital</i>		
Kapital na početku godine	7.665.770	7.167.219
Kapital na kraju godine	8.054.188	7.665.770
Prosečan kapital	7.859.979	7.416.494
Stopa prinosa na sopstveni kapital	5.08%	6,81%

Shodno podacima iz tabele, jasno je da se rezultati poslovanja u 2012. i 2013. godini, sa aspekta održivosti kapitala, mogu oceniti kao zadovoljavajući, tako da **rizik kapitala nije izražen**.

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Društva, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Obaveze	651.503	886.544
Ukupna sredstva	8.705.866	8.552.314
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0,07:1	0,10:1
<i>Dugoročna sredstva</i>		
Kapital	8.054.188	7.665.770
Dugoročna rezervisanje i dugoročne obaveze	303.864	478.299
Svega	8.358.052	8.144.069
Ukupna sredstva	8.705.866	8.552.314
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0,96:1	0,95:1

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Društva pokriven kapitalom Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih (dugoročnih i kratkoročnih) finansijskih obaveza Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital, dugoročna rezervisanja i odložene poreske obaveze Društva); i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Neto zaduženost</i>		
Finansijske obaveze	364.481	602.869
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	151.476	333.972
Svega	213.005	268.897
Kapital	8.054.188	7.665.770
RACIO NETO ZADUŽENOSTI PREMA UKUPNOM KAPITALU	1:37,81	1:28,51

Struktura ukupnog ostvarenog rezultata poslovanja sistema Energoprojekt u 2013. godini

Struktura bruto rezultata	U 000 dinara	
	2013	2012
<i>Poslovni prihodi i rashodi</i>		
Poslovni prihodi	22.418.350	26.375.339
Poslovni rashodi	22.134.384	25.646.895
Poslovni rezultat	283.966	728.444
<i>Finansijski prihodi i rashodi</i>		
Finansijski prihodi	933.097	1.730.326
Finansijski rashodi	920.792	1.363.668
Finansijski rezultat	12.305	366.658
<i>Ostali prihodi i rashodi</i>		
Ostali prihodi	752.797	267.630
Ostali rashodi	436.249	313.376
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	316.548	(45.746)
<i>Efeti poslovanja koje se obustavlja, promene računovodstvene politike i korekcije grešaka iz ranijeg perioda</i>		
Prihod		
Rashod	13.617	37.156
Neto efekat	(13.617)	(37.156)

<i>Ukupan bruto rezultat</i>		
UKUPNI PRIHODI	24.104.244	28.373.295
UKUPNI RASHODI	23.505.042	27.361.095
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	599.202	1.012.200

Do smanjenja ostvarenog rezultata u 2013. godinu u odnosu na prethodnu godinu, došlo je prvenstveno zbog prekida radova i odlaganja uplate avansa (zbog otežanog obezbeđenja finansijskih sredstava) od strane investitora na projektu RTB Bor i početka radova na projektu Hyatt Regency Rostov na Donu u EP Visokogradnji. Navedeni problemi su otklonjeni krajem 2013. godine.

Zarada po akciji:

Zarada po akciji izračunava se tako što se dobitak namenjen običnim akcionarima podeli sa prosečnim ponderisanim brojem običnih akcija u opticaju za period.

<i>Pokazatelj</i>	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Neto dobitak / gubitak koji pripada vlasnicima matičnog pravnog lica (u 000 RSD)	373.706	705.195
Ponderisani prosečan broj običnih akcija u emisiji	10.443.944	10.443.944
Zarada po akciji (RSD po akciji)	35,78	67,52

Po odluci Skupštine akcionara EP Holding a.d. od 28.06.2013. godine izvršeno je povećanje osnovnog kapitala putem izdavanja XI emisije akcija radi pretvaranja neraspoređenog dobitka u osnovni kapital (993.754 komada akcija pojedinačne nominalne vrednosti od 510,00 dinara) u iznosu od 506.815 hiljada dinara. Ponderisan prosečni broj akcija za 2013. godinu iznosi 10.443.944, tako da konsolidovana zarada po akciji iznosi 35,78 RSD.

U Energoprojektu je na dan 31.12.2013. godine ukupno bilo zaposleno 2.280 radnika (2.104 na neodređeno i 176 na određeno vreme), od čega je u zemlji 1.794 radnika a u inostranstvu 486 radnika (ne računajući lokalnu radnu snagu ino-entiteta). U ukupnom broju zaposlenih VSS i VS učestvuju sa 42%, SSS i VK sa 39%, dok KV i ostalih ima 19%.

Opis očekivanog razvoja društva u narednom periodu, promena u poslovnim politikama društva i glavnih rizika i pretnji kojima je poslovanje društva izloženo

Očekivani razvoj društva u narednom periodu realizovaće se u skladu sa usvojenim strateškim dokumentima društva:

- **"Srednjoročni (četvorogodišnji) program poslovne politike Energoprojekt Holding a.d. i sistema Energoprojekt za period od 2011. do 2015. godine"** (usvojen na XXXVI godišnjoj sednici Skupštine akcionarskog društva Energoprojekt Holding a.d. održanoj 30.06.2011. godine);
- **"Program sprovođenja poslovne politike Energoprojekt Holding a.d. i sistema Energoprojekt za period od 2011. do 2015. godine"** (usvojen na 2. sednici Upravnog odbora Energoprojekt Holding a.d. održanoj 29.07.2011. godine). Implementacija usvojenog srednjoročnog programa rada je u toku, i realizuje se preko niza konkretnih projekata (ukupno 16 projekata), za koje su formirani odgovarajući radni timovi i definisana dinamika projektnih aktivnosti;
- **"Osnovne smernice poslovanja sistema Energoprojekt u mandatnom periodu"** (usvojen na 2. sednici Nadzornog odbora Energoprojekt Holding a.d. održanoj 23.03.2012. godine, na predlog generalnog direktora).
- **"Godišnji poslovni plan Energoprojekt Holding a.d. i sistema Energoprojekt za 2014. godinu"** (usvojen na 113. sednici Izvršnog odbora Energoprojekt Holding a.d. održanoj 19.12.2013. godine).

Polazeći od strateškog opredeljenja trajnog i održivog razvoja sistema Energoprojekt orjentisanog ka kontinuelnom uvećanju profitabilnosti, poslovanja na tradicionalnim tržištima (u zemlji i inostranstvu), ekonomski isplative uposlenosti resursa kao i globalnih makroekonomskih tokova, planirani su sledeći poslovni zadaci za 2014. godinu:

Prioritetni zadaci:

- Aktivnosti na Programu sprovođenja poslovne politike Energoprojekt Holding a.d. i društava iz sistema Energoprojekt za period od 2011. do 2015. godine.
- Uspostavljanje poslovnog i informacionog sistema primerenog potrebama Energoprojekt Holding a.d.
- Nastavak finansijske i poslovne konsolidacije pojedinih zavisnih društava iz sistema Energoprojekt, koja su u prethodnom periodu iz različitih okolnosti iskazala lošije poslovne rezultate (sa aspekta prihoda, profita, kadrovske opremljenosti, obezbeđenosti poslovanja i kreditnim zaduženjima).

Ostali poslovni zadaci:

- Poboljšavanje efikasnosti sistema upravljanja i alokacije pojedinačnih odgovornosti u svim procesima.
- Jačanje sistema rukovođenja i poslovnih procesa u zavisnim društvima (u cilju povećanja prihoda i profita, uz optimizaciju troškova poslovanja) i na taj način smanjivanja nivoa rizičnosti poslovanja. Uspostaviti adekvatnu menadžment strukturu koja će u atmosferi timskog rada podići duh zajedništva na viši nivo.
- Revitalizovanje postojećih poslovnih delatnosti koje su u padu/ili stagnaciji i pokretanje novih razvojnih projekata.
- Podizanje nivoa poslovanja - ugovaranja na aktivnim tržištima. Analizirati istorijska tržišta i sagledati mogućnosti povratka. Izvršiti organizovan i osmišljen nastup na novim tržištima. Posebno analizirati poslovnu politiku u domenu "real estate"-a.
- Sprovođenje reinženjeringa poslovnih procesa i kadrovskog restrukturiranja u svim društvima sistema Energoprojekt. Izvršiti odgovarajuću analizu postojećih finansijskih i kadrovskih resursa. Ostvariti viši nivo uposlenosti sopstvenih resursa i redovnu isplatu zarada.
- Uspostavljanje unutrašnjeg nadzora i interne revizije poslovanja u Energoprojekt Holding a.d. i sistemu Energoprojekt (procedure, kadrovsko popunjavanje, rad).
- Obezbeđenje održivog rasta i razvoja sistema Energoprojekt, uz uvećanje vrednosti akcionarskog kapitala i isplatu dividendi.
- Transparentnost poslovanja i prezentacije Energoprojekta u javnosti, kroz davanje relevantnih informacija preko Berze i redovne komunikacije sa investitorima, partnerima i stručnom javnošću, u zemlji i u inostranstvu.

Najznačajnije pretnje i opasnosti kojima je društvo izloženo su: Produžavanje i produbljivanje globalne ekonomske krize i krize u evro zoni; Konkurencija stranih kompanija iz mnogoljudnih zemalja sa jeftinom radnom snagom; Konkurencija stranih firmi kojima su dostupnija jeftinija finansijska sredstva; Institucionalne promene na domaćem i odabranim stranim tržištima; Zavisnost poslovanja od političke stabilnosti tržišta na kojima Energoprojekt realizuje projekte i slično.

Poslovanje Energoprojekta u zemlji i na inostranim tržištima zahteva uspostavljanje sistema za pravovremeno prepoznavanje i upravljanje rizicima poslovanja koje treba da budu sastavni deo svih izvršnih funkcija, a jedna od osnovnih funkcija unutrašnje revizije društva. Na razvoju strategije upravljanja rizicima radiće se intenzivno i planski u narednom periodu.

Važni značajni događaji koji su nastupili nakon protoka poslovne godine za koju je izveštaj pripremljen

Od dana bilansiranja do dana objavljivanja predmetnog izveštaja nije bilo bitnijih poslovnih događaja, koji bi zahtevali obelodanjivanje ili bi uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

Napominemo, da je moguća je izmena iznosa poreza na dobit, pa time i iznosa neto dobiti za 2013. godinu (zbog transfernih cena). Zakonski rok za predaju poreskih bilansa je 29 jun 2014. godine.

Energoprojekt Holding a.d. je u skladu sa odredbama člana 515 i 516 Zakona o privrednim društvima i u skladu sa odlukama o prinudnom otkupu akcija donetim na Skupštinama akcionara (održanih dana 31.03.2014. godine), izvršio prinudni otkup akcija svih preostalih akcionara u zavisnim društvima Energoprojekt Visokogradnja a.d., Energoprojekt Hidroinženjering a.d., Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d. i Energoprojekt Energodata a.d. Otkupljene su akcije svih preostalih akcionara na kojima nije upisano pravo zaloge ili nisu na drugi način blokirane, a pod uslovima datim u Odlukama o prinudnom otkupu akcija donetim na Skupštinama akcionara navedenih društava.

Relevantne poslovne vesti o bitnim događajima redovno se objavljuju na web sajtu Energoprojekta (<http://www.energoprojekt.rs>) i Beogradske berze (na srpskom i engleskom jeziku), u sklopu obaveza vezanih za kotiranje na Prime listingu Beogradske berze.

Značajniji poslovi sa povezanim licima

Shodno zahtevima iz MRS 24 – Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr., između Društva i povezanih strana. Povezanim stranama se, sa aspekta Društva, smatra: **zavisna društva i ključno rukovodeće osoblje** (ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti entiteta, direktno ili indirektno, uključujući i sve direktore, bez obzira da li su izvršni ili ne) i njihove bliske članove porodice.

Sa aspekta **zavisnih društava**, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima u bilansu stanja.

Struktura prihoda i rashoda od povezanih pravnih lica	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Prihodi</i>		
EP Garant a.d.o.	57.673	35.811
EP Visokogradnja a.d.	109.551	214.296
EP Niskogradnja a.d.	123.119	201.584
EP Hidroinženjering a.d.	31.817	37.918
EP Entel a.d.	232.694	227.934
EP Energodata a.d.	10.715	17.746
EP Industrija a.d.	19.407	26.001
EP Urbanizam i arhitektura a.d.	8.933	12.523
EP Oprema a.d.	167.642	166.934
I.N.E.C. Engineering Company Limited	18	-
Encom GmbH Consulting, Engineering & Trading	-	150
EP Montenegro d.o.o.	-	277
Svega	761.569	941.174
<i>Rashodi</i>		
EP Garant a.d.o.	573	394
EP Visokogradnja a.d.	30.766	16.135
EP Niskogradnja a.d.	5.207	5.047
EP Hidroinženjering a.d.	56	279
EP Entel a.d.	611	1.478
EP Energodata a.d.	13.684	13.506
EP Industrija a.d.	49	268
EP Promet d.o.o.	520	555
EP Urbanizam i arhitektura a.d.	2.483	3.146
EP Oprema a.d.	136.725	65.495
I.N.E.C. Engineering Company Limited	1.334	3.500
Encom GmbH Consulting, Engineering & Trading	8.800	10.966
EP Montenegro d.o.o.	-	3.466
Svega	200.808	124.235

Struktura potraživanja i obaveza prema povezanim pravnim licima	U 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Potraživanja</i>		
EP Garant a.d.o.	629	172
EP Visokogradnja a.d.	482.410	361.432
EP Niskogradnja a.d.	674.028	744.624
EP Hidroinženjering a.d.	50.818	54.779
EP Entel a.d.	9.053	9.890
EP Energodata a.d.	68.042	62.256
EP Industrija a.d.	57.790	39.265
EP Urbanizam i arhitektura a.d.	46.383	36.061
EP Oprema a.d.	65.430	9.251
Svega	1.454.583	1.317.730
<i>Obaveze</i>		
EP Visokogradnja a.d.	11.639	61
EP Niskogradnja a.d.	26	-
EP Entel a.d.	15	100
EP Energodata a.d.	787	543
EP Industrija a.d.	83	-
EP Urbanizam i arhitektura a.d.	-	337
EP Oprema a.d.	33.886	35.779
Encom GmbH Consulting, Engineering & Trading	19.604	10.803
Svega	66.040	47.623

Potraživanja od povezanih pravnih lica potiču uglavnom od prodaje usluga i dospevaju u roku od 15 dana od datuma fakture. Kao instrument obezbeđenja naplate Društvo poseduje blanko menice.

Energoprojekt Holding a.d. je u skladu sa odredbama člana 515 i 516 Zakona o privrednim društvima i u skladu sa odlukom o prinudnom otkupu akcija (usvojenoj na 8. vanrednoj sednici Skupštine akcionara Energoprojekt Niskogradnja a.d. održanoj dana 6.12.2013. godine), izvršio prinudni otkup akcija svih preostalih akcionara u zavisnom društvu Energoprojekt Niskogradnja a.d.

Aktivnosti društva na polju istraživanja i razvoja

Do završetka srednjoročnog perioda će se odabrati i implementirati adekvatan poslovni informacijski sistem, primeren aktuelnom obimu i planiranom rastu obima poslovanja, koji će osim upravljanja finansijskom funkcijom omogućiti upravljanje kadrovskim resursima, imovinom i osnovnim sredstvima za rad.

Sopstvene investicije sistema Energoprojekt i zavisnih društava u prethodnim godinama dominantno su bile limitirane na ulaganja u objekte visokogradnje (stambeni i poslovni prostor), radi prodaje na tržištu. Donošenjem zakona o javno - privatnom partnerstvu i povećana atraktivnost ulaganja u pojedine sektore kao što su energetika, akvizicija drugih firmi i slično, nameće potrebu razvijanja metoda prepoznavanja i sagledavanja ovih potencijalnih ulaganja, kao i mogućih efekata na poslovanje Energoprojekt Holding a.d. i sistema Energoprojekt.

Informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine

Energoprojekt Holding a.d. uspostavlja i unapređuje sopstveni integrisani sistem menadžmenta (IMS) koji obuhvata menadžment kvalitetom (usaglašen sa standardom ISO 9001:2008), menadžment zaštitom životne sredine (usaglašen sa standardom ISO 14001:2004) i menadžment bezbednošću i zdravljem na radu (usaglašen sa standardom OHSAS 18001:2007).

Poslovne aktivnosti redovno se usklađuju sa primenljivim zahtevima pozitivne zakonske regulative u segmentu zaštite životne, uvrđuju se programi zaštite životne sredine i angažuje se na njihovom doslednom sprovođenju. Pomenuti programi sprovode se kroz analize i vrednovanja uticaja odnosno rizika u oblasti zaštite životne sredine, kao i kroz odgovarajuća tehničko-tehnološka rešenja i uputstva za otklanjanje i/ili smanjenje štetnih uticaja na životnu sredinu. U tom smislu, rukovodstvo Energoprojekta organizuje i stalno prati, preispituje i usmerava aktivnosti svih organizacionih delova, službi i pojedinaca kako bi ova politika IMS bila u potpunosti ostvarivana.

Aktivnosti društva na zaštiti životne sredine integrisane su i sprovode se u skladu sa poslovnom filozofijom i kroz zajedničke aktivnosti na nivou sistema Energoprojekt. Tako se kao primer može navesti "Projekat upravljanja otpadom", koji se sprovodi koordinisano, u skladu sa "Pravilnikom o upravljanju otpadom u poslovnoj zgradi Energoprojekta". Učešće predstavnika svakog društva iz sistema Energoprojekt u radnom timu za upravljanje otpadom, garancija je da će sve planirane aktivnosti na najjeftiniji i najefikasniji način biti i sprovedene: npr. selekcija različitog kancelarijskog materijala (iskorišćeni papir, istrošene baterije, akumulatori, rashodovani električni i elektronski uređaji), reciklaža istog, kao i njegovo odlaganje u skladu sa propisanim standardima, i slično.

Podaci o otkupu sopstvenih akcija, odnosno udela;

Društvo ne poseduje sopstvene akcije. Društvo nije sticalo sopstvene akcije od sačinjavanja prethodnog godišnjeg izveštaja.

Postojanje ogranaka;

Energoprojekt Holding a.d. nema registrovane ogranke u Srbiji.

Sedište matičnog i zavisnih društava je u ulici Bulevar Mihaila Pupina broj 12, Novi Beograd.

Detaljan pregled i rezultati poslovanja (ino) entiteta sistema Energoprojekt iskazani su u okviru napomena uz pojedinačne i konsolidovane finansijske izveštaje društava.

Korišćeni finansijski instrumenti od značaja za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja;

Iskazivanje i knjigovodstveno evidentiranje vezano za finansijske instrumente je uslovljeno njihovom klasifikacijom koju, shodno karakteristikama finansijskih instrumenta, vrši rukovodstvo Društva.

Pri klasifikaciji svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta, rukovodstvo Društva može da ga klasifikuje u jednu od četiri moguće vrste finansijskih instrumenata koje su precizirane odredbama MRS 39, i to:

- finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- investicije koje se drže do dospeća;
- krediti (zajmovi) i potraživanja; i
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

U okviru napomena uz finansijske izveštaje detaljno su opisani svi relevantni finansijski instrumenti od značaja za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja.

Ciljevi i politike vezane za upravljanje finansijskim rizicima i politika zaštite svake značajne vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita; Izloženost cenovnom riziku, kreditnom riziku, riziku likvidnosti i riziku novčanog toka, strategija za upravljanje ovim rizicima i ocena njihove efektivnosti;

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Društva. Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u Društvu treba da obezbedi da *rizični profil Društva* uvek bude u skladu ka *sklonošću Društva ka rizicima*, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema Društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizilaze iz prodaje proizvoda Društva, već i oni kreditni rizici koji proizilaze iz drugih finansijskih instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Društvo ima značajne koncentracije kreditnog rizika naplate potraživanja od kupaca, koji imaju veoma dug period kreditiranja od strane Društva zbog njihove nedovoljne likvidnosti.

Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika;
- kamatnog rizika; i
- rizika od promene cena.

• **Valutni rizik**, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kurseva, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kurseva. Valutni rizik se ispoljava kod finansijskih instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su finansijski instrumenti u finansijskim izveštajima odmereni.

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promene kurseva stranih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno EUR-ima i US-dolarima.

• **Kamatni rizik** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Društva

zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. Društvo je ovoj vrsti rizika izložen preko pozicija finansijskih obaveza za kredite uzete sa potencijalno promenljivim kamatnim stopama (Euribor).

• **Rizik od promene cena** je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu.

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo imati poteškoća da izmiruje dospelu obavezu, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

Oprezno upravljanje rizikom likvidnosti podrazumeva održavanje dovoljnog iznosa gotovine i hartija od vrednosti namenjenih prodaji, kao i obezbeđenje adekvatnih izvora finansiranja zbog dinamične prirode poslovanja Društva. Društvo nastoji da održi fleksibilnost finansiranja naplatom od kupaca i plasiranjem slobodnih novčanih sredstava. Pored pomenutog, saglasno politici Društva, sa kooperantima se potpisuju "back to back" ugovori kojima se deo rizika vezan za eventualnu docnju u naplati prenosi/deli sa istima.

Predmetna problematika je definisana i realizuje se u skladu sa usvojenim internim aktima društva:

- *"Pravilnik o osnovama sistema interne kontrole i upravljanju rizikom u Energoprojekt Holding a.d."* (usvojen na 121. sednici Izvršnog odbora Energoprojekt Holding a.d. održanoj 27.01.2014. godine);
- *"Pravilnik o radu sektora unutrašnjeg nadzora Energoprojekt Holding a.d."* (usvojen na 94. sednici Izvršnog odbora Energoprojekt Holding a.d. održanoj 23.09.2013. godine).
- *"Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama Energoprojekt Holding a.d."* (usvojen na 47. sednici Izvršnog odbora Energoprojekt Holding a.d. održanoj 21.01.2013. godine).

Sva društva iz sistema Energoprojekt su usvojila i primenjuju svoje pojedinačne akte, kojim je regulisana navedena materija.

Većina navedenih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet je Napomena uz finansijske izveštaje (gde je fokus pre svega stavljen na razmatranje finansijskih rizika: kreditni rizik, tržišni rizik i rizik likvidnosti) i/ili drugih internih akata Društva.

Izjava o primeni kodeksa korporativnog upravljanja

Energoprojekt Holding a.d. primenjuje sopstveni kodeks korporativnog upravljanja (koji je usvojen na 11. sednici Upravnog odbora Energoprojekt Holding a.d. održanoj 26.01.2012. godine). Isti je javno dostupan na internet stranici društva (www.energoprojekt.rs).

Kodeksom korporativnog upravljanja Energoprojekt Holding a.d. uspostavljeni su principi korporativne prakse i organizacione kulture u skladu sa kojima se ponašaju nosioci korporativnog upravljanja Energoprojekt Holding a.d., a naročito u vezi sa pravima akcionara, okvirima i načinom delovanja nosilaca korporativnog upravljanja, javnošću i transparentnošću poslovanja društva. Osnovni cilj kodeksa je uvođenje dobrih poslovnih običaja u domenu korporativnog upravljanja, koji treba da omoguće ravnotežu uticaja njegovih nosilaca, konzistentnost sistema kontrole i jačanje poverenja akcionara i investitora u društvo, a sve u cilju dugoročnog poslovnog razvoja društva.

Organi društva ulažu napore da principi ustanovljeni Kodeksom, kada za tim postoji potreba, budu detaljnije razrađeni u okvirima drugih opštih akata društva. U samoj primeni, ne postoje bitna odstupanja od pravila kodeksa korporativnog upravljanja.

U skladu sa Pravilnikom o listingu Beogradske berze, istovremeno sa godišnjim izveštajem o poslovanju, Energoprojekt Holding a.d. dostavlja i javno objavljuje popunjen "Upitnik o praksi korporativnog upravljanja" i saglasan je da se isti može javno objaviti na internet stranici Beogradske berze.

Sva društva iz sistema Energoprojekt usvojila su i primenjuju sopstvene kodekse korporativnog upravljanja, kojim je regulisana navedena materija.

Glavni direktor za finansije, računovodstvo i plan

Energoprojekt Holding a.d.

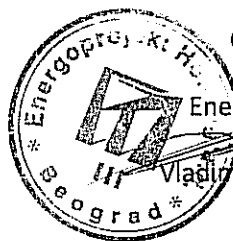
Dr Dimitraki Zipovski, dipl. ek.

Generalni direktor

Energoprojekt Holding a.d.

Vladimir Milovanović, dipl. inž.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA NA GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

AKCIONARIMA PRIVREDNOG DRUŠTVA “ENERGOPROJEKT HOLDING” a.d. BEOGRAD

Izvršili smo reviziju pojedinačnih i konsolidovanih finansijskih izveštaja Privrednog društva “Energoprojekt Holding” a.d. Beograd (u daljem tekstu “Društvo”) za godinu završenu 31. decembra 2013. i obelodanjenih u godišnjem izveštaju o poslovanju, odnosno konsolidovanom godišnjem izveštaju o poslovanju Društva za 2013. godinu pod tačkom 1., na koje smo izdali mišljenje 6. marta 2014. godine, odnosno 25. aprila 2014. godine.

Odgovornost rukovodstva za godišnji izveštaj

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i tačnost godišnjih izveštaja o poslovanju u skladu sa zahtevima Zakona o tržištu kapitala (“Službeni glasnik Republike Srbije”, br. 31/2011).

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o usklađenosti godišnjih izveštaja o poslovanju Društva za 2013. godinu sa pojedinačnim i konsolidovanim finansijskim izveštajima za tu poslovnu godinu. Naši postupci u tom pogledu su obavljani u skladu sa Međunarodnim standardom revizije 720 “Odgovornost revizora u vezi sa ostalim informacijama u dokumentima koji sadrže finansijske izveštaje koji su bili predmet revizije”, i ograničeni su samo na usklađenost godišnjih izveštaja o poslovanju sa revidiranim pojedinačnim i konsolidovanim finansijskim izveštajima.

Standard nalaže da postupke provere planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj meri, uverimo da su ostale finansijske informacije sadržane u godišnjim izveštajima o poslovanju usaglašene sa revidiranim pojedinačnim i konsolidovanim finansijskim izveštajima. Smatramo da sprovedeni postupci provere obezbeđuju razumnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, ostale finansijske informacije obelodanjene u godišnjem izveštaju o poslovanju, odnosno konsolidovanom godišnjem izveštaju o poslovanju Društva za 2013. godinu, po svim materijalno značajnim pitanjima, usaglašene su sa revidiranim pojedinačnim i konsolidovanim finansijskim izveštajima Društva za godinu završenu 31. decembra 2013.

Beograd, 28. april 2014. godine

Igor Radmanović
Ovlašćeni revizor

4. IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE IZVEŠTAJA

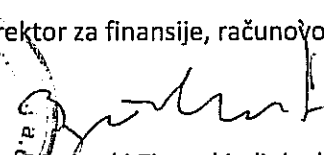
Prema našem najboljem saznanju, godišnji finansijski izveštaj za 2013. godinu sastavljen je uz primenu odgovarajućih međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja i daje istinite i objektivne podatke o imovini, obavezama, finansijskom položaju i poslovanju, dobitima i gubicima, tokovima gotovine i promenama na kapitalu javnog društva, uključujući i društva koja su uključena u konsolidovane izveštaje.

Lice odgovorno za sastavljanje godišnjeg izveštaja:

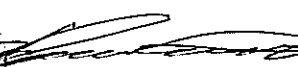
Zakonski zastupnik:

Energoprojekt Holding a.d.

Energoprojekt Holding a.d.

izvršni direktor za finansije, računovodstvo i plan

Dr. Dimitraki Zipovski, dipl. ek.

Generalni direktor

Vladimir Milovanović, dipl. inž.

5. ODLUKA NADLEŽNOG ORGANA DRUŠTVA O USVAJANJU GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA *

Napomena *:

- Finansijski izveštaj Energoprojekt Holding a.d. za 2013. godinu je utvrđen 25. februara 2014. godine na 23. sednici Nadzornog odbora izdavaoca i blagovremeno dostavljen Agenciji za privredne registre 27. februara 2014. godine. Godišnji izveštaj društva u momentu objavljivanja još uvek nije usvojen od strane nadležnog organa društva (Skupštine akcionara). Društvo će u celosti naknadno objaviti odluku nadležnog organa o usvajanju Godišnjeg izveštaja.

6. ODLUKA O RASPODELI DOBITI ILI POKRIĆU GUBITKA *

Napomena *:

- Odluka o raspodeli dobiti društva za 2013. godinu doneće se na redovnoj godišnjoj skupštini akcionarskog društva. Društvo će u celosti naknadno objaviti odluku nadležnog organa o raspodeli dobiti društva.

Javno društvo je dužno da sastavi godišnji izveštaj, objavi javnosti i dostavi ga Komisiji, a regulisanom tržištu, odnosno MTP, dostavlja ovaj izveštaj ukoliko su hartije od vrednosti tog društva uključene u trgovanje, i to najkasnije četiri meseca nakon završetka svake poslovne godine, kao i da obezbedi da godišnji finansijski izveštaj bude dostupan javnosti tokom najmanje pet godina od dana objavljivanja.

Društvo odgovara za tačnost i istinitost podataka navedenih u godišnjem izveštaju.

U Beogradu, april 2014. god.

Lice odgovorno za sastavljanje godišnjeg izveštaja:

Izvršni direktor za finansije, računovodstvo i plan

Energoprojekt Holding a.d.

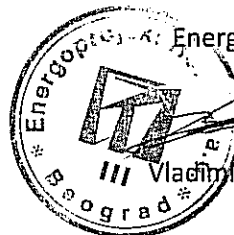

Dr Đimićki Zipovski, dipl. ek.

Zakonski zastupnik:

Generalni direktor

Energoprojekt Holding a.d.

Vladimir Milovanović, dipl. inž.